

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

THE NEW YORK TIMES BESTSELLER

Savaşın gölgesi
altındaydı

büyüdüğüm yer.

İyi kalpler vardı fakat
kötüleri de girdim. Bazı dersler
çıkardım sonra yaşadıklarımın.

Ne kadar
ısrarsam da

asla
anlamayacağım

Seyleri
yaşanabileceğine

karar verdim.

Ne dersem diyeyim
benim için seçimi

asla duymayan

insanlar olacaktı.

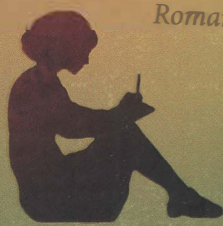
Uzun bucağız
bir sarkıydı hayat.

Ve ben sadece ufak
bir parçasıydım bu bestenin.

Kurtlara Selam Söyle

Lauren Wolk

Roman

Fakat

bu yüzden

umutsuzluğa

kapılacak değilim.

Yaşamın

sonsuz bir

senfonideki

tek bir nota

olacaksa eğer

onu elinden geldiğince

uzun bir süre ve
yüksek bir sesle
salınamam mümkün
olabilir miydi hiç?

Kurtlara Selam Söyle

Yaşamım altüst olduğunda bir güz vaktiydi.
Bildiğim tüm hayatları yakıp yıkan, herkesi mahveden
bir savaş tepemize kâbus gibi çökmüştü.
Dört yanımız yalanlarla ve kederle sarılıydı.
Küçücük bir çocuktum fakat bazı şeyler, yaşamımın ne
kadar uzun olursa olsun titrek bir alevden fazlası
sayılamayacağını görmemi sağlamıştı.

Acı tıpkı okyanus gibiydi. Her yerden sızıyor, her şeyi ele
geçiriyor, hiçbir sınır tanımıyordu. Onu durdurmanın imkânı
yoktu. Ama zaten bazı zamanlar yüzmeyi öğrenip kurtulmadan
önce dibe batmak gerekirdi. Ben de öyle yaptım.
Yüzmeyi öğrendim fakat önce dibe battım.

Newbery
Onur
Ödülü

Yılın
En İyi Kitabı
Kirkus Reviews

ALA
Dikkate Değer
Kitap Ödülü

Yılın En İyi
Kitap Ödülü
School Library
Journal

Yılın En İyi
Kitap Ödülü
Booklist

New England
Kitap Ödülü

Onur Ödülü
Jane Addams

ISBN 978-605-7843-27-2

9 786057 843272

₺40

www.parodi.com.tr

THE NEW YORK TIMES BESTSELLER

Savaşın gölgesi
altındaydı
büyüdüğüm yer.
İyi kalpler vardı fakat
kötüleri de gördüm. Bazı dergiler
çıkdım sonra yaşadıklarımın.

Ne kadar
grassam da

İla
lamayacağım

eyler
anabileceğine

arar verdim
dergem diğeyim

im o aliz seçimi
r duymayan

insanlar olacaktı

kuz bucağız

So rkydi hayat.
ben sadece ufaç
za taşıyıldım bu bestem

Kurtlara Selam Söyle

Lauren Wolk

Roman

Fakat

bu yüzden
umutsuzluğ

kapılacak değil
Yaşamı

sonsuz
senfonideki

tek bir not

Olacaksa eğer
onu elinden geldio

uzun bir süre

yüksek bir ses
salmamam münb
Cetabı

“Yürek burkucu ve gerçek...
Harper Lee'nin *Bülbülü*
Öldürmek kitabıyla bol bol
karşılaştırılacak fakat
Lauren Wolk bize zarafete
rağmen gaddarlık ve yine de
güzellikle dolu özgün
bir hikâye sunuyor.”

–The New York Times
Book Review

“Güçlü bir başlangıç...
Çok güzel bir yazım.”

–The Wall Street Journal

“Şiddetle tavsiye edilir.
Duyguları altüst eden
bir başlangıç.”

–School Library Journal

“Bu kitabı adalet konusunda
tutkulu ve tarihsel kurgulara
meraklı çocuklara verin.”

–Publishers Weekly

“*Bülbülü Öldürmek* ve bu
hikâyeyi karşılaştırdığınızda
mübalağa etmiş
olmayacaksınız. Yapmanız
gereken tek şey Lauren Wolk'un
öyküsü için adil
davranmak olmalı.”

–NPR, Best Books of 2016

Kurtlara Selam Söyle

Kurtlara Selam Söyle

Lauren Wolk

Orijinal Adı: Wolf Hollow

Yayın Yönetmeni: Köksal Şaka
Yayın Koordinatörü: Sibel Erdal
Çeviren: Özlem Özarpacı
Redaksiyon: Funda Balcı
Son Okuma: Ece Demir
Grafik-Uygulama: Gökhan Ünlü

ISBN: 978-605-7843-27-2

Yayınevi Sertifika No: 45006

1. Baskı: Ekim 2021

Baskı: My Matbaacılık
Zeytinburnu / İstanbul
Tel: 0212 674 85 28

Matbaa Sertifika No: 47939

PARODİ YAYINLARI

© 2016 by Lauren Wolk

Türkçe yayın hakları Akçalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

PARODİ YAYINLARI
Route İstanbul A-Blok No: 6/15
Bakırköy / İSTANBUL
Tel: 0212 244 05 77

www.parodi.com.tr / info@parodiyayinlari.com

Parodi Yayınları, Mono Kültür Sanat tescilli markasıdır.

Kurtlara Selam Söyle

Lauren Wolk

Annem için...

ÖN SÖZ

On iki yaşına bastığım yıl yalan söylemeyi öğrendim. Çocukların zararsız yalanlarından bahsetmiyorum. Gerçek korkularla beslenen esaslı yalanlardı benimkiler. Yaptığım ve söylediğim her şey beni bildiğim hayattan koparıp merhametsizce bir hayatın içine sürükledi.

Olağan yaşamım tepetaklak olmaya başladığında 1943 yılının güzüydü; bunun tek sebebi tüm dünyayı altüst edip feryat figan bir kavgaya sürükleyen savaş da değildi üstelik. Bizim tepelere gelip her şeyi değiştiren kötü kalpli bir kız vardı artık hayatımda.

Bazı zamanlar aklım o kadar karışıyordu ki uğultu ve tıkırtı sesleriyle çevrili bir rüzgârgülünün sapı gibi hissediyordum kendimi. Fakat biliyordum; tüm o süre boyunca bir elime elmamı, diğerine kitabımı alıp ahırda saklanırken olayların beni es geçerek olup bitmesini bekleyemezdim. Geçimimi kendim sağlamalıyım. Hayatta bir yerim, çok az da olsa bir itibarım ve değerim olmalıydı. Tüm bunları yapmadan on iki yaşına girmek olmazdı.

Ama bundan çok daha fazlası vardı.

Yaşım on iki olduğu yıl, söylediğim ve yaptığım şeylerin bir önemi olduğunu gördüm. Hatta o kadar önemliydi ki bazen omuzlarımda böyle bir ağırlık olmasını isteyip istemediğimden bile emin olamıyordum.

Yine de bu yükü üstlendim ve elimden gelenin en iyisini yapmaya çalıştım.

BİRİNCİ BÖLÜM

Her şey Lily halamın beşinci Noel'imde bana porselenden bir kumbara vermesiyle başladı.

Ortadan kaybolduğunu fark eden ilk kişi annemdi.

"Kumbaranı saklıyor musun, Annabelle?" Yazlık kıyafetlerimi kaldırmakla uğraşıyordum, annem de odamın süpürgeliklerini fırçalıyordu. Küçük yerde mobilyalar, pencereler, bir tarak, bir fırça ve baş ucuma bıraktığım kitap dışında pek bir şey bulunmadığından olsa gerek kumbaranın yokluğunu hemen fark etmişti. "Eşyalarını kimse almaz," dedi. "Onları saklamana gerek yok." Dizleri ve elleri üzerine çökmüş, bütün vücudu hareket hâlinde süpürgelikleri ovalamaya devam ediyordu. Siyah iş ayakkabılarının tabanları yukarı bakıyordu.

Yüzümü göremediğine sevinmişim. O esnada bir sonraki bahara bana küçük gelmesini umduğum fazlaca pembe kilise elbisemi katlıyordum; yüzümün de aynı korkunç renge dönüştüğünü hayal ettim.

O gün okuldan döndüğümde porselen kumbarayı birkaç bozukluk alabilmek için sallarken kazayla düşürmüştüm. Paramparça olmuş ve şimdiye kadar on dolar olması gereken yıllardır biriktirdiğim bozukluklarımın hepsi etrafa saçılmıştı. Kırık porselen parçalarını bahçenin arkasına gömüp, bozuklukları içine koyduğum eski mendili kenarlarından bağlayarak küçük bir bohça hâline getirdim ve büyükbabamın son doğum günümde koleksiyonundan verdiği gümüş dolarla birlikte yatağımın altındaki kışlık botun içine sakladım. Gümüş doları para olarak görmediğimden kumbaramın içine hiç koymamıştım. Günün birinde takmayı umduğum bir madalyadan sayıyordum onu. Üzerindeki kadın o kadar güzel, sivri uçlu tacıyla o kadar muhteşem ve ağırbaşlıydı ki...

Kararım kesindi. Bir peniyi verebilirdim; belki daha fazlasını bile gözden çıkarırdım ama o gümüş dolarımı Kurt Çukuru'na giden patikada beni bekleyen korkunç kıza asla kaptırmayacaktım.

Okula gitmek için her gün kardeşlerim dokuz yaşındaki Henry ve yedi yaşındaki James ile Kurt Çukuru'na doğru iner, dönerken de yine aynı yoldan geçerek yukarıya doğru çıkardık. Kocaman, oldukça kaba ve benden yaşça büyük olan Betty, söylediğine göre beni okul çıkışında tam da burada bekleyecekti.

Kızı, bizim çiftliğimize çıkan patikanın bitiminin biraz ilerisinde, Rakun Deresi'nin kıyısında yaşayan büyükanne-siyle büyükbabası Bay ve Bayan Glengarry'nin yanında kal-

sın diye şehirden göndermişlerdi. Betty’i okulda ilk defa üç hafta önce görmüştüm. Gördüğüm andan beri de korkuyordum ondan.

Kasabaya iflah olmaz bir çocuk olduğu için gönderildiği ile ilgili bir dedikodu duymuştum; bu kelimenin ne anlama geldiğini bilmediğimden okuldaki büyük sözlüğe bakmak zorunda kaldım. Burada, büyükannesi ve büyükbabasıyla beraber yaşamak onun için bir ceza mıydı yoksa bir tedavi yöntemi mi bilmiyorum. Yine de ne olursa olsun bir şeyden emindim. O kızı korkunç günahlar işlemeyen bizim gibi insanların üzerine yıkmak hiç adil değildi.

Bir sabah oldukça alelade bir şekilde okulumuza geliverdi. Zaten neredeyse kırk kişiydik. Bu, küçük okulumuzun alabileceğinden çok daha fazla öğrenci demekti. Kalabalıktan ötürü bazı öğrenciler tek kişilik sıralara iki kişi sığmaya çalışıyor; eğik, oldukça hasarlı masalarda yazı yazıp problem çözmek zorunda kalıyordu. Sıra kapağının altındaki gözde iki çift kitap saklayanlar bile vardı bu yüzden.

Ben oturduğum yeri fevkalade bir biçimde ütülenmiş elbiseler giyen ve koyu renk saçları, kırmızı dudakları, açık bir teni olan yumuşak sesli arkadaşım Ruth ile paylaşıyordum. Diğerleri gibi sıkıntılar yaşamıyordum yani. Ruth’un da okumayı benim gibi çok sevmesi sayesinde büyük bir ortak noktamız vardı hem. Ayrıca ikimiz de düzenli olarak banyo yapıyorduk ve bu, Kurt Çukuru Okulu’ndaki tüm öğrencilerin yaptığı bir şey değildi. Hem zayıf kıızlardık bu yüzden de sıkışık oturmak bizi öyle rahatsız etmiyordu.

O gün Betty gelip sınıfın arkasında dikildiğinde Bayan Taylor, “Günaydın,” demesine rağmen sesini çıkarmayıp

kollarını göğsünde kavuşturdu. Öğretmenimiz, “Çocuklar, bu Betty Glengarry,” dediğinde kızın adı kulağıma şarkılarda geçen bir isim gibi geldi.

Betty, bizden beklenileni yapıp *günaydın* dediğimizde bile tek kelime etmeden öylece baktı.

“Biraz kalabalığız Betty ama senin için bir yer bulacağız. Çeketini ve beslenme çantası as.”

Sınıftaki herkes, Betty’yi nereye oturtacağını görmek için sessizce Bayan Taylor’ı izliyordu. Öğretmenimiz karar vermeye fırsat bulamadan adının Laura olduğunu bildiğim çelimsiz bir kız, kitaplarını toplayıp arkadaşı Emily’nin yanına kayarak sırayı boş bıraktı.

Burası onun yeri idi artık. Ruth’la paylaştığım sıranın önünde oturuyordu; bize o kadar yakındı ki daha birkaç günde saçlarım tükürük içinde kalmıştı. Üstüne üstlük arkaya doğru uzanarak kalem ile bacağıma dürtüp durduğu yerlerde minik, kırmızı izler çıkmıştı. Bu durum beni elbette mutlu etmiyordu ama Betty’nin, benden daha ufak tefek ve hassas olan Ruth yerine benimle uğraşmasını tercih ederdim. Bana zaten çok daha kötü musallat olan erkek kardeşlerim vardı ama Ruth tek çocuktı. Betty’nin gelişini takip eden hafta boyunca süren ufak tefek saldırılarını zaman içinde azalacakları umuduyla savuşturmaya karar verdim.

Başka tür bir okul olsa öğretmen muhtemelen böyle şeyleri fark edebilirdi. Ne yazık ki Bayan Taylor’ın, arkasında dönen işlerin çok da önemli olmadığına dair bir inancı vardı.

Hepimize birden öğretmenlik yapması gerektiği için sınıfın ön kısmındaki kara tahtanın etrafında kümelenmiş sandalyeler o esnada ders gören sınıflarla dolu oluyordu.

Başkaları dersteyken arka taraflarda kalan öğrenciler olarak biz de yerlerimizde oturup öne geçme sıramız gelene kadar ödevlerimizi yapıyorduk.

Yaşı büyük bazı oğlanlar, günün büyük kısmını uyuyarak geçiriyordu. Kara tahta sıraları geldiğinde Bayan Taylor'ı öyle aleni bir biçimde aşağılıyorlardı ki galiba onların dersleri, olması gerekenden çok daha kısa sürüyordu. Hepsi de çiftliklerde işe yarayan büyük oğlanlardı ve tohum ekmeyi, ekin biçmeyi ya da hayvan gütmeyi öğrenemediklerinden okula gelmek onlar için bir şey ifade etmiyordu. Üstelik yeterince büyüdüklerinde harp hâlâ devam ediyor olursa okulun Almanlarla savaşırken onlara bir yardımı dokunmayacağını da gayet iyi biliyorlardı. Askerleri besleyen çiftçi ve rençperlerden olmak onları savaştan koruyabilir ya da savaşacak kadar güçlendirebilirdi ama okul asla böyle bir işe yaramazdı. Buna rağmen en soğuk aylarda bile aileleri tarafından halletmeleri istenen; çitleri, ahır çatılarını, yük arabasının tekerlerini tamir etmek gibi işler çok zorlu ve sıkıcı olduğundan dondurucu rüzgârlarda çalışmak yerine uyuklamak ve teneffüslerde diğer oğlanlarla itişmek gibi fırsatlar verildiğinde hepsi genellikle okulu seçerdi. Babaları müsaade ederse elbette.

Ama Betty'nin gelişi ekim ayına rastladığı için hava hâlâ sıcaktı. Bahsettiğim berbat oğlanlardan hiçbiri okula düzenli bir şekilde gelmiyordu. Bu tehlikeli kız olmasa okul daha huzurlu bir yer olabilirdi belki de. En azından o korkunç kasım ayında her şey bir bir yıkılıp ben bir sürü yalan söylemeye başlayıncaya dek...

O zamanlar aklımda Betty'yi düzgünce anlatacak bir ke-

lime yoktu. Onu okuldaki diğer çocuklardan ayıran şeye ne demem gerektiğini de bilmiyordum. Buraya gelişinin üzerinden daha bir hafta geçmeden bize hiçbir işimizin olmadığı tonlarca kelime öğretmiş, mürekkep hokkasını Emily'nin kazağına boca etmişti. Küçük çocuklara bebeklerin nereden geldiğini bile anlatmıştı. Ben bunu geçtiğimiz baharda, buzağılar doğmadan önce büyükannemden öğrenmiştim zaten. Hâlâ büyükbabamla birlikte uyuduğu yatakta birkaç çocuk doğurmuş olan büyükannem bana büyük bir zarafet ve mizahla bebeklerin nereden geldiğini açıklamıştı. Oldukça hassas bir şeydi benim için bu duyduğum. Ama artık okulumuzdaki en küçük çocukların bile öğrendiği şeylerin onlara hiç hassas gelmediğine emindim. Çünkü Betty bu konuda oldukça acımasız olduğu için hepsinin ödünü patlattı. Fakat en kötüsü bu da değildi. Asıl fena olan daha sonra bana da yaptığı gibi eğer ebeveynlerine onun anlattıklarını gammazlarsa hepsini okul çıkışında ormana kadar takip edip döveceğini söylemesiydi. Hatta belki öldürecekti bile. Onlar da benim gibi Betty'nin bunu yapabileceğine yürekten inanıyordu.

Erkek kardeşlerimi her gün defalarca öldürmek ve parçalamakla tehdit edebilirdim ve onlar da muhtemelen bana gülüp dil çıkarırlardı ama Betty onlara sadece baktığı zaman bile hemen bir köşeye sinip suspus olmaları çok fenaydı. Bu yüzden Betty, Kurt Çukuru'ndaki bir ağacın ardından çıkarak yolumu kestiği gün yanımda olsalardı da pek bir yardımları dokunmazdı muhtemelen.

Küçükken büyükbabama Kurt Çukuru adının nereden geldiğini sorduğumu hatırlıyorum.

“Kurtları yakalamak için orada derin çukurlar kazarlardı,” diye cevaplamıştı beni.

Büyükbabam, bir asırdır ailemize ait olan çiftlikte yaşayan sekiz kişiden biriydi. Büyük Buhran, ülkedeki herkese kemer sıkırttığı ve bizim çiftlik de yaşanabilecek en iyi seçenek olduğu zamandan beri üç kuşak, tek bir evde beraberce yaşıyordu. Şimdi de İkinci Dünya Savaşı dünyayı kırıp geçirirken pek çok insan kendilerini doyurmak için zafer bostanlarında sebze yetiştiriyordu ama bizim bütün çiftliğimiz, büyükbabamın bakmak için bir ömür harcadığı dev bir zafer bostanı gibiydi zaten.

Bana öğrenmek istemediğim zamanlarda bile daima doğruları söyleyen ciddi bir adamdı büyükbabam. Yine de bazen bazı şeyleri anlatmasına gerek kalmadan kendim merak edip soruyordum. Ona Kurt Çukuru’nun adını nereden aldığını sorduğumda sekiz yaşında olmama rağmen bana doğruları anlatmıştı.

O sırada mutfaktaki ocağın yakınına koyduğumuz iskemlede oturuyordu. Dirseklerini dizlerine dayayıp ellerini iri bileklerinden itibaren bacaklarından aşağı doğru sarkıtmış, çoraplarını giymeye hazırlanıyordu. Yılın farklı zamanlarında daha genç ve dinç bir adam gibi görünürdü. O sabah ise henüz haziran olmasına rağmen bitkin gibi bir hâli vardı. Alın kısmı ayakları gibi beyazdı fakat burnu ve yanakları, sıyırdığı gömleğinden görünen elleri ve kolları gibi esmerdi. Günün büyük bir kısmını gölgede oturup ufak tefek işler yaparak geçirdiğini bilsem de onun ne kadar hâlsiz olduğunu

fark etmiştim.

“Neden kurtları yakalamak istiyorlardı ki?” Kurtların sütü sağılmazdı ya da hiçbirisi sabana sürülemezdi. Ayrıca kurt etinin yendiğini de sanmıyordum.

“Ortalıkta başıboş gezen çok fazla kurt olmasın diye.”

Bana değil ellerine bakıyordu. Kösele gibi olsalar da babama tarlayı ekerken yardım ettiği için başparmakları iyice su toplamıştı.

“Tavukları yemesinler diye mi?” diye sormuştum bu sefer. Bazen sabahları annemin, bir yolunu bulup kümese kadar gelen tilkilere bağırıldığını duyarak uyanırdım. Onun bile bir kurdu bu şekilde kovalayabileceğini düşünmüyordum.

“O da var, tabii.” Dik bir biçimde oturup gözlerini ovaladı. “Artık kurtları avlayacak fazla insan yoktu. Epey gözü pek olmuşlardı ve sayıları da artmıştı.”

Bir çukur dolusu kurdu düşündüm aniden.

“Çukura düştükten sonra onları öldürüyorlar mıydı?”

Büyükbabam iç geçirdi. “Vuruyorlardı. Kulaklarını da ödül almak için yanlarında götürüyorlardı. Çiftine üç dolar.”

“Kulaklarını mı? Peki, yavruları evcilleştirmek için saklamıyorlar mıydı?”

Büyükbabam gülerken pek ses çıkarmazdı. Sadece birkaç kez omuzları sallanırdı. “Bir kurdun köpeklerle anlaşabileceğini mi sanıyorsun?”

Çiftliğimiz köpek kaynıyordu. Etrafta altı yedi tane köpeğin koşuşturmadığı bir zamanı hayal dahi edemiyordum. Bazı zamanlar içlerinden biri kaybolurdu ama bir süre sonra başka bir tanesi mutlaka diğerinin yerini alırdı.

“Ama yavruları düzgün bir şekilde eğitip köpekler gibi evcilleştirebilirlerdi.”

Büyükbabam pantolon askılarını omuzlarından geçirmiş ve botlarını giymeye başlamıştı bile. “Bir kurt, köpek değildir. Asla da olamaz,” dedi. “Sen ne kadar eğitirsen eğit.”

Botlarını giyip bağcıklarını bağladıktan sonra ayağa kalkıp o koca elini başımın tepesine koydu. “Yavruları da öldürdüler, Annabelle. Muhtemelen bunu pek de umursamadılar. Geçen baharda o küçük bakır kafanın başını ezdiğimde sen de hiç üzülmemiştin, hatırlasana.”

Büyükbabamın yılanın üzerinde kilden bir tabaka gibi kalan botunun izini hatırladım.

“Bakır kafalar zehirli ama. O başka bir şey.”

“Bir de yılanlara sor istersen,” demişti. “Ya da onları yaratan Tanrı’ya.”

İKİNCİ BÖLÜM

Kurt Çukuru'nun dışındaki yolda durduğumda, Betty karşımda dikilmeye devam ederken o yılanı düşündüm. Ensemdeki tüyler dikildi ve burada ölen kurtlarla aniden uzaktan da olsa birbirimize benziyormuşuz gibi hissettim. Betty kareli bir elbise, gözleriyle uyumlu mavi bir kazak ve siyah, deri ayakkabılar giymişti. Sarı saçlarını atkuyruğu şeklinde toplamıştı. Yüzündeki ifade dışında tehlikeli görünen hiçbir yanı yoktu.

Ondan hâlâ üç metre uzaktayken durmuştum.

"Merhaba, Betty," dedim. Taşıdığım kitabı sağ kolumla sıkıca kavradım. O kadar eskiydi ki Arizona'yı bile henüz eyaletten saymıyordu; yine de epeyce ağırdı ve çok yaklaşırsa belki ona atarım, diye düşündüm. Sol elimdeki beslenme çantam işe yarayacak kadar ağır değildi ama tamamen savunmasız olmadığımı görsün diye onu da şöyle bir salladım.

"Annabelle... nasıl bir isim bu böyle?" Kalın, neredeyse oğlanlarınkine benzer bir sesi vardı. Isırıp ısırmayacağını tartan köpekler gibi başını öne eğerek gözlerini ayırmadan

bana bakıyordu. Yarı gülümser bir ifadeyle beni izlerken kolları her iki yanından öylece sarkıyordu. Başını yana eğdi.

Omuz silktim. Nasıl bir isim olduğunu bilmiyordum.

“Sen zengin bir kızsın,” dedi. “Zengin bir kız ismi bu.”

Yolda başka birinin, zengin birinin olup olmadığına bakmak için arkamı döndüm.

“Benim zengin olduğumu mu sanıyorsun?” Ailem kilise ve okul için arsa hibe ettikten sonra bile oldukça büyük bir çiftliğe sahip köklü bir aile olsa da zengin olarak düşünülebileceğim daha önce hiç aklıma gelmemişti. Atalarım mezarlıktaki en iyi mezar taşlarının altında yatıyorlardı ve evimiz de dip dibe olsak bile içinde yaşayan üç kuşak için yeterince büyüktü. Suyumuz akıyordu. Birkaç yıl önce Bay Roosevelt’in bize gönderdiği elektriği eve döşemek için de gerekli kaynaklarımız mevcuttu. Oturma odamızın duvarına montelenmiş ve hâlâ mucize gibi gördüğümüz bir telefonumuz vardı. Dahası, belki yılda iki kez, Sewickley’deki Lancaster’da yemek yerdik. Ama en inanılmazı da artık büyükanneyle büyükbabam bunu hak edecek kadar yaşlı olduklarından annemle babamın kısa bir süre önce evin içine kurduğu tuvaletti. Yine de zengin olduğumuzu düşünmüyordum.

“Mor camınız var,” dedi Betty.

Evimizde en çok sevdiğim şeylerden biri olan salon penceresindeki leylak rengi camı hatırlayınca deki neden bahsettiğini anlamamıştım. Bir onu, bir de gümüş tüylere benzeyen arduvaz çatımızı çok severdim. Ve her odada konuşlanmış şömineleri... Kapı kadar uzun pencereleri...

“Büyükanne sizin mor pencerenizi anlattı bana,” dedi

Betty. "Kilise ya da saray dışında hiçbir yerin mor pencereleri olduğunu duymamıştım. Zenginler hariç kimsede mor pencere olmaz."

Bu konuda ne diyeceğimi bilmediğimden sessizliğimi korudum.

Betty yoldan bir dal aldı. Kurumuş bir parçaydı ama yine de tutuşundan dalın hâlâ ağır olduğunu anlayabiliyordum.

"Yarın bana bir şey getirmezsene seni bu sopayla döverim."

Bunu o kadar sakın bir şekilde söylemişti ki önce şaka yaptığını zannettim ama bana doğru bir adım attığında her yanıma ateş bastı ve kalbimin güm güm attığını hissettim.

"Ne gibi?" diye sordum mor pencereyi ormanda sürüklediğimi hayal ederken.

"Neyin varsa."

Pek bir şeyim yoktu. Sadece kumbaram, içindeki bozukluklar, gümüş dolarım ve kitaplarım. Büyükbabamın bir zamanlar büyükannem için yaptığı ama eskiyince bana verilen kunduz kürkünden manşon. Kilise elbiseme taktığım dantel bir yaka. Artık bana çok ufak gelen beyaz bir çift eldiven. Lily halamdan ödünç aldığım ve o günden beri de sormadığı hırka kopçası.

Sahip olduğum şeyleri içimden huzulca listeledim ama, "Sen gelmezsen kardeşlerini bekleyeceğim," diyene dek Betty'ye herhangi bir şey vermeye ikna olmuş sayılmazdım.

Kardeşlerim güçlü oğlanlardı ama benden ufaklardı; bu yüzden onlara göz kulak olmam gerekirdi.

Betty dalı bir ağaca yaslayıp benden uzaklaşarak yola de-

vam ederken bir şey demedim. “Kimseye de bundan bahse-
deyim deme yoksa ufak olana bir taş isabet ettirebilirim.” En
küçük kardeşim James’i kastediyordu.

Gözden kaybolana dek bekledikten sonra tekrar nefes al-
maya başladım ve o dalla bana vurmasının nasıl hissettirece-
ğini düşündüm.

Bir yıl önce Henry bana tabak büyüklüğünde bir şapkalı
mantar fırlatmıştı. Geriye doğru yalpalayıp köpeklerden bi-
rine takılınca düşüp kolumu kırmıştım. Birkaç defa bir yer-
lerim yanmıştı, bir çapanın ağzına basınca sapı alnıma çarp-
mıştı ve dağ sıçanı deliğine girerek bileğimi burkmuştum.
Yeryüzündeki on bir yıllık hayatımda başka fiziksel bir zarar
gördüğüm söylenemezdi ama bir dalla dayak yiyince ölme-
yeceğimi bilecek kadar da canım yanmıştı.

Yine de giderken Betty’nin seçtiği o dalı gücüm yettiğince
ormanın derinliklerinde bir yere fırlattım. Etrafta başka bir
sürü dal vardı ama özellikle onu Betty’nin ulaşamayacağı bir
yere atmak içimi biraz olsun rahatlatmıştı.

Yoldan yukarıya doğru ağır ağır ilerlerken, önce benimle
uğraşmadan kardeşlerim Henry ya da James’in peşine ta-
kılmayacağına karar verdim. Bu yüzden annemle babama
bir şey söylemeden ve Betty’nin şu ankinden daha öfkeli bir
hâle bürünmesine sebep olmadan evvel tehditlerinin boş
olup olmadığını anlamalıydım. Yine de o güne kadar hiç
hissetmediğim kadar korkuyordum.

Hayatımda gerçek anlamda korktuğum pek bir olay ya-
şamamıştım. Her ne kadar çiftçi çocuklar genellikle kurtulu-
yorlarsa da kardeşlerim Nazilerle çarpışmaya gidecek kadar
büyüdüğünde savaşın hâlâ sürmesi ihtimali dışında yani...

Gerçi o zamana kadar birileri mutlaka kazanırdı ama beni bu ihtimal de endişelendiriyordu. Savaşı kimin kazanıp kimin kaybedeceği konusu da ayrı bir korku sebebiydi kısıcası.

4-H Kulübü'ndeki kızlar olarak kiliseye asılması amacıyla bir bayrak yapmıştık. Kasabadan savaşa giden her kişi için bayrağa mavi bir yıldız ekliyorduk. İçlerinden biri öldüğünde mavi yıldızı altın rengi bir yıldızla değiştiriyorduk. Şimdiye dek sadece iki kişi ölmüştü ama onların cenazelerine katılmışım ve bunun 'sadece' diyerek geçirilebilecek bir durum olmadığını fazlasıyla farkındaydım.

Bazen akşam yemeği bulaşıkları yıkandıktan sonra büyük yüklerle oturup radyo dinlerdim. Haberler başladığında kimse bir şey konuşmazdı. Annem anlatılanları başı öne eğik ve elleri birbirinin içinde bir şeyleri yamarken dinlerdi. Haberlerde toplama kamplarından bahsederlerdi. Başlarda buraların insanların toplanıp ciddi şeyler düşündükleri yerler olduğunu sanıyordum.

"Keşke öyle olsalardı," demişti babam. "Ama öyle değil, Annabelle. Oralar, Hitler'in sevmediği insanlar için yapılmış hapisaneler."

Hitler'in bu kadar çok insanı neden sevmediğini anlamakta güçlük çekiyordum.

"Kimi seviyor peki?" diye sordum.

Babam bir müddet ne yanıt vereceğini düşündü. "Sarı saçlı ve mavi gözlü insanları," diye cevapladı sonunda.

Kahverengi saçlarım ve gözlerim olduğu için sevinmiştim.

Bombalar ve denizaltılarla ilgili haberleri dinliyor, İtilaf

Devletleri'nin İtalya'yı geri almaya yaklaştığı bildirisine gülümsüyor, diğer her şey içinse endişeleniyorduk.

"Korkulacak bir şey yok, Annabelle," diyordu annem elini sırtımda gezdirerek.

Ama ben korkuyordum.

Bazı zamanlar çok sert olsa da annem değildi korktuğum. Salıncakla gökyüzüne doğru sallanmanın, ilk su toplaması belirtisiyle çapa yapmayı bırakmanın, her şeyin şimdikinden daha kolay olmasını ummanın nasıl bir şey olduğunu unutmıştu. Beni doğurduğunda on yedi, ben yalan söylemeyi öğrendiğimde yirmi dokuz yaşındaydı. Üç kuşaktan ve fazlasıyla çiftlik işinden sorumlu bir genç kadındı sadece. Ama bana karşı en sabırsız olduğu zamanlarda bile ondan korkmazdım.

Zaman zaman ürkütücü biri olmasına rağmen Lily halden da çekinmezdim. Erkek olsa yakışıklı sayılabilecek, uzun boylu, zayıf, çirkin bir kadın olan Lily hala, gündüzlerini postane müdireliği yaparak, gecelerini de dua edip İncil okuyarak ya da yatağının ucundaki dar zeminde dans ederek geçirirdi. Bazen pikaptan *Peter ve Kurt*'u dinlemek için beni odasına davet eder, ara sıra da bana verdiği kumbaraya bir peni atardı ama buna rağmen o koca, kare dişlerinden ve Tanrı'ya olan ateşli bağlılığından ürkmeden de edemezdim.

Bir de büyükannemin, merdivenleri geri geri oturur vaziyette çıkmasına sebep olan hasta kalbi korkuturdu beni. Bazen ne kadar bitkin ne kadar solgun olurdu... Bir zamanlar güçlü ve becerikli olan kadından eser yoktu artık. Yapabildiğimiz zamanlarda onunla verandadaki salıncakta oturup *Nesi Var* oynar, ön bahçedeki kelebekler hakkında yorumlar

yapar, ötücü kuşlar yesin diye serpiştirdiği yemleri kapmak için bir sülünün seke seke ormandan çıkıp gelmesini umardık. Büyükanнем o kuşlara bayılırdı. Özellikle de soluk renkli minik olanlara. Yakın zamanda göçüp gidecek olması düşüncesi dışında beni ürküten hiçbir şey yoktu onda. Ama bu korkuyu evdeki herkesin paylaştığından emindim.

Betty sadece benim korktuğum biriydi, bu yüzden ondan kurtulmanın kendi görevim olduğuna karar verdim. Tabii bunu tek başıma halledebilirim.

Ama şimdilik, gittiği için memnundum. Yol boyunca öyle yavaş ilerledim ki ormandan çıktığım zaman Betty ortalarında görünmüyordu. Haddinden fazla kilolu olduğunu belli eden derin ve keskin ayak izleri hariç etraf bomboştu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Okulun yanından geçen yol boyunca pek çok kişi, tepenin etrafından dolanmak yerine çukurların oradan tarlalarımızın diğer tarafındaki evlerine gitmek için çiftliğimizden geçirdi. Bunu hiç dert etmezdim çünkü kilometreler boyunca herkesi tanırdık. Yine de ara sıra o yoldan geçen berduşlardan korkardım.

Büyük Buhran'dan kısa bir süre sonra köklerinden ve ailelerinden ayrılmış başıboş bir şekilde etrafta dolanan gezginler vardı. Bu duruma nasıl son verecekleri hakkında bir fikri olmayan ve hiçbir yerde uzun süre kalmayan insanlardı bunlar. Bir de ilk savaştan sonra evlerine oldukça sarsılmış ve sessiz bir şekilde geri dönüp artık kim olduklarını ya da nereye ait olduklarını pek de bilmiyor gibi görünenler vardı.

Onlardan biri olan Toby isimli bir adam burada kalmayı tercih etmişti.

Diğerleri gibi değildi.

Yiyecek ya da para istemiyordu. Hatta hiçbir şey istemi-

yordu. Ama diğlerleri gibi buradan bir yerlere doğru geçip gitmek yerine tepeleri durmak nedir bilmeden dolanırdı. Başlarda Toby ile ilgili biraz gergin hissettiğimi itiraf etmeliyim.

Ama bu, onu tanımadan önceydi.

O gün eve doğru yürürken uzun ve alçak tepeyi, bürüm-cük kumaştan bir şal gibi saran araziye inceleyerek ona bakındım. Toby'yi genellikle okuldan eve gidip gelirken uzak-tan görürdüm. Ormanın köşesindeki bir ağ gibi hareketsiz durmayı severdi. Ya da bir tepenin zirvesinde gökyüzüne karşı dikiliyor olurdu.

On yıllarca yıl önce Fransa'da Almanlara karşı savaşmış bir piyade olması dışında Toby'nin nereden geldiğine ya da hayatına dair pek bir şey bilmiyorduk. Kilise ya da pazar yeri gibi alanlarda sadece bu kadarını duymuş ve bunları doğru kabul etmiştik.

Korkunç biçimde yaralanmış sol eli de bu hikâyeyi doğrular gibiydi. Ama ona evini hatırlattığı için bu tepelerde kalmış olabileceği dışında kimse nereden geldiğinden emin değildi. Ya da belki de buralar onun her zaman olmak istediği yerlere benziyordu. Gerçekten bilmiyorduk.

Toby, siyah muşambadan paltosu, botları, uzun, koyu renk saçları, sakalı ve omuzunda her daim asılı duran üç uzun tüfikle ormanda ya da vadilerde yürürken birçok kişi endişelenirdi. Sabahtan akşama dek durmaksızın bir önceki günden ne daha hızlı ne daha yavaş bir ritimle ağır ağır yürüyen bu irice, sessiz adam hakkında ne düşüneceğini kimse bilemezdi.

Bazen onu dik süngüleri, sivri uçlu miğferleri ve kana

susamış bakışlarıyla bin tane Alman tepesinde koştururken bir siperin kenarına sokulmuş hâlde hayal ederdim. On bir yaşında olmama rağmen beden ve ruh olarak tamamen korkmanın insanı sonsuza dek tuhaf biri yapmaya yetebileceğini bilecek kadar tanıyordum onu. Toby de işte böyleydi. Tuhaftı.

“Kesin olarak bilmek güç ama bazen bir adamın bu hâle gelmesi için korku ya da savaş bunalımından fazlası gerekir,” dedi büyükannem bir gün. Toby’nin bizim tepelerde ortaya çıktığı ilk günden kısa bir süre sonraydı. “O korkunç savaşa katıldığı sırada altı üstü bir çocuk olsa gerek. Ama kuvvetli bir adamı bile mahvedecek şeyler görmüş ve yapmış olmalı.”

Glengarrylerin arazisiyle bizim patates ve mısır yetiştirdiğimiz yerin hemen altındaki Cobb Çukuru’nun orada bulunan eski tütsü barakasını mesken tuttuğunu işitmiştik. Silas Cobb öldüğünden ve eski evi bir yıldırım yüzünden yandı-ğından beri orayı kimse sahiplenmemişti. Tütsü barakası, evin yanmış temelinden uzaktaydı ve etrafında büyüyen otlarla ağaçlar barakanın büyük bir bölümünü gizliyordu. Taştan ve ahşaptan yapılmış, metal bir çatısı olan rahat, ufak bir yerdi. Burayı ineklerimizden biri kaybolduğu ve hepimizin onu bulmak için ormana dağıldığı bir gün görmüştüm.

Çiftliğimizin sınırları dışındaki, bazıları petrol kuyusu tulumlarının etrafına inşa edilmiş, bazılarında et, bazılarında ise hindi eti tütsülenen ve yılanlara oldukça cazip gelebilecek bu eski kulübelere girmemem gerektiğini gayet iyi biliyordum. Ama eski tütsü barakasını Toby orayı sahiplenmeden önce ben keşfetmiştim. Burası içeride hâlâ yoğun

olan et ve duman kokusu dışında Toby gibi birinin yaşaması için yeterince iyi bir yere benziyordu. Evin kendisi gibi yeryüzündeki bir delikten fazlası olmayan Cobb arazisinin yakınında açılmış eski kuyudaki su da yakındaki dere donduğunda içilebilecek durumdaydı.

Toby'nin, bir zamanlar ateşin eksik olmadığı yerdeki alevlerle tütsü barakasında ısındığını hayal edebiliyordum. Belki de tepedeki kirişlerden sarkan et kancalarını, giymediği zamanlarda paltosunu, omuzuna almadığı zamanlarda da tüfeklerini asmak için kullanıyordu. Birine siyah şapkasını, bir başkasına da fotoğraf makinesini asıyordu. Artık neredeyse onun sayılan fotoğraf makinemizi ödünç istediğinde hepimiz çok şaşırıştık. Konuşması, böyle bir ricada bulunacak kadar yakınımıza gelmesi, bir anda bir şeye, özellikle de fotoğraflara karşı heyecan duymuş olması inanılmazdı. Ama olmuştu işte ve her şey bir tesadüften ibaretti.

Ben yedi, Henry beş, James de üç yaşındayken annem bizi fotoğrafımızı çekertmek için Hornes'a, Pittsburgh'daki büyük bir mağazaya götürmüştü. Annemin, annesi ölmeden kısa bir süre önce bütün ailesiyle birlikte çekilmiş bir fotoğrafı vardı. Bu fotoğraf aileye ait İncil'in içinde, yaz tozu kadar kahverengileşmiş bir hâlde durmaktaydı. Babamınsa bir grup ateşli İskoç atalarıyla çekilmiş bir sürü fotoğrafı vardı. Hepsi de gür kaşlı, pelte gibi ağızları ve keçiler gibi tuhaf bakışları olan insanlardı. Ama bizim evimizde hep birlikte kol kola gülümseyen basit bir fotoğrafımız bile yoktu. Annem de çocuklarının böyle bir fotoğrafı olsun istediğinden üçümüzü Hornes'a götürüp fotoğrafçının karşısına oturtmuştu. Fotoğrafçı ona, o ay çekilen bütün fotoğrafların Kodak fotoğraf makinesiyle yaşam boyu film ve yıkama hediyesi veren

bir yarışmaya gireceğini söylediğinde, “Peki ama ne zaman fotoğraf çekecek vakit bulacağım ki?” demişti annem, adama ücretini gülümseyerek öderken.

Üç hafta sonra anneme gönderilmiş bir pakette hem olduğumuzdan daha tatlı göründüğümüz fotoğrafımızın hem de fotoğraf makinesini kazandığımız haberinin geldiğini görünce şaşırıp kalmıştık. Yanında da başlamamız için bir düzine film makarası ve onları bastırmak için göndereceğimiz özel zarflar vardı.

Bu hediye bizi minik bir uzay mekiği ya da zaman makinesi kazanmışız gibi afallatmıştı.

Söylenti hızla yayıldı ve çok geçmeden komşularımız pazar öğleden sonraları uğrayarak kilise kıyafetleri içinde hareketsiz bir şekilde fotoğraf makinesine poz verir hâle geldiler. Annem bunun için çok meşguldü. Lily halam fotoğraf çekmeye istekli olsa da herkese karşı o kadar buyurgan ve eleştireldi ki insanlar fotoğraflarda gribe yakalanmış gibi çıkıyorlardı. Sonuçları görenler de bu yüzden fotoğraflarını başka birinin daha çekmesini istiyordu. Bu da zaman ve film israfıydı. Ben çekmeyi denediysem de kafalarını kesmek gibi bir eğilimim vardı.

Böylelikle insanlar bir süre sonra gelmeyi bırakmıştı. Şeftalilerin minik çiçekler açtığı, arkalarından vuran güneşin, bağı pembemsi bir pusa bürüdüğü manzarayı ölümsüzleştirmek için fotoğraf makinesini çıkardığım o öğleden sonraya dek alet toz bağlamıştı.

Bağın tepesinde durup art arda fotoğraflar çekerek aralarda iç geçirip o serin, pembe havayı solumak için fotoğraf makinesini indiriyordum.

Bir noktada, Toby'nin en dıştaki ağaçların orada dikilerek beni izlediğini fark ettim.

Onunla hiç konuşmamıştım ve o ana kadar aramızda her zaman en az bir tarla boyu mesafe olurdu. Ayrıca beni izlediği gibi herhangi birini izlediğini de hiç bilmiyordum. Ya da bir yerde bu kadar uzun süre kıvıldamadan durabildiğini.

Yavaşça fotoğraf makinesini ona doğrultup bir silahmışçasına ondan çekinmesini bekledim ama böyle bir şey olmadı. Bu kadar uzaklıktan ve lensten bakınca ancak bir karaltı gibi görünmesine rağmen fotoğrafını çektim.

Bana doğru yürümeye başladığını görünce bekledim. Her yer apaydınlıktı ve kendi çiftliğimdeydim. Gergin hissetmem için bir sebep yoktu. Kendi kendime böyle söyledim. Ama o sıralar henüz dokuz yaşındaydım, yani cesur olmak için fazla gençtim ve Toby de asla gülümsemeyen uzun boylu bir adamdı. Nadiren konuşurdu. Elinde korkunç yara izleri vardı. Bir de tüfekleri.

Uzaklardan birinin çekiçle bir şeylere vurduğunu duya-biliyordum; muhtemelen babam ahırın dış cephesini tamir ediyordu. Toby bana doğru yürürken bu ses, olduğum yerde kalmamı sağladı. Aramızdaki mesafe gittikçe kapanırken kendi kokusuyla harmanlanmış olan duman ve et kokusunu fark ettim. Bu tamamen nahoş bir koku değildi ama lambasındaki gaz yağı kokusu da bunun üzerine eklenmiş gibiydi. Köpekler ne zaman onun yakınına gitseler kafalarını sallayıp hapşırırlardı.

Toby önce fotoğraf makinesine sonra da bana baktı. "Bu senin mi?" diye sordu.

"Annemin." Bunu bir düşündüm. "Ve benim." Ne de olsa

makineyi kazandıran benim fotoğrafımdı. Benim, James'in ve Henry'nin.

Toby tüfek şeridini omuzuna doğru iyice kaldırdı. Silah tutmuşluğum vardı. Üçü birden çok ağır olmalıydı. Uzun ve kaskatı olmuş siyah paltosunun, Toby'nin ensesini çevreleyen ve onu olduğundan daha iri gösteren yüksekçe bir yakası vardı. Kavgaya girişecek olan bazı hayvanların kabarmış tüyleri gibiydi.

"Çiçeklerin fotoğraflarını mı çekiyorsun?"

Başım la onayladım. "Senin de fotoğrafını çektim. Sadece bir tane. Gelince almak ister misin?"

Toby başını iki yana salladı. "Ne ye benzediğimi biliyorum."

Kendisini bir aynada en son gördüğü zamandan beri kaç yıl geçtiğini merak ettim.

Fotoğraf makinesine bakıyordu. Askıyı boynumdan çıkardım. "Denemek ister misin?" Fotoğraf makinesini ona doğru uzattım.

Toby önce bana şöyle bir baktı sonra gözlerini kaçırdı. Aynı şeyi bir kez daha tekrar ettikten sonra omuzundan geriye doğru, ekim için yeni sürülmüş tarlalara baktı. Bir buçuk kilometrelik alan boyunca civardaki her şeyden daha uzun olan mavi ladine baktı. Yakına geldi, fotoğraf makinesini alıp geriledi.

"Sorun olmazsa yarın getiririm."

Biraz şaşırmıştım. Bugüne dek benimle tek kelime konuşmamış birinin böyle bir şeye cesaret etmesi hayret vericiydi. Ama yetişkin birine nasıl hayır diyeceğimi bilemiyordum;

ayrıca annem de bunu dert edecek değildi. Toby için sık sık fazladan bir somun ekmek ya da bir kavanoz reçel yapardı; ondan korkmuyordu. Bir günlüğüne fotoğraf makinesini kullanmasına da aldıracağını sanmıyordum.

İşte böylece yaşamlarımızdaki değişim başlamış oldu. Kodak fotoğraf makinesini kazanmamış olsaydık, şeftali çiçekleri o yıl o kadar güzel olmasaydı, Toby o gün orada değil başka bir yerde yürüyor olsaydı, onu görünce kaçmış olsaydım, isteğini reddetmiş olsaydım Toby onca fotoğrafı çekmeyi öğrenmemiş ve fotoğraf makinesi de temelli ona verilmemiş olurdu. Ya da onu şimdi olduğu gibi tanımamış olurum. O da beni.

O gün yollarımız kesişmemiş olsaydı bazı belalardan kurtulmuş olacağımız kesindi. Ama bazen sadece yola değil yolun bittiği noktaya bakmak da önemli.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ertesi sabah okula gitmek için hazırlanırken arka kapının orada durduğumda annem bana tuhaf tuhaf baktı. “Her şey yolunda mı, Annabelle?” diye sorduğunda ona neredeyse Betty’den bahsedecektim. Her şeyi onun ellerine bırakmak ne büyük bir rahatlık olurdu.

Yine de toplanması gereken sadece elmalar, patatesler ve pancarlarla birkaç bal kabağı kalmasına, annem de yeryüzündeki en becerikli ve güçlü kadın olmasına rağmen onu bu çatışmaya dâhil etmek gibi bir niyetim yoktu. Bunu etrafıca düşünmüştüm. Ona anlatırsam dostluk ettiği Glengarrylere gidip torunlarının bir zorba olduğunu söylemek zorunda kalacaktı ve onlar da zaten bildikleri bu gerçeği bir komşudan duymaktan hiç memnun olmayacaklardı.

Üstelik hayatımızda hasara uğramış hemen her şeyi tamir etmiş olsa da annem bile onu gammazlarsam Betty’nin daha öfkeli bir biçimde yine peşime ya da daha kötüsü kardeşlerimin peşine düşmeyeceğini garanti edemezdi.

‘İflah olmaz’ sözünün ne anlama geldiğini öğrenmiştim.

Azarlamak hiçbir şeyi değiştirmeyecekti ve şimdiye dek Betty de bundan daha fazlasını hak edecek bir şey yapmamıştı zaten.

Bu yüzden, "Evet, anne yolunda," deyip cebime attığım bir örs kadar ağır bozuklukla birlikte okula gitmek üzere kapıdan çıktım.

Henry ve James bahçede beni bekliyordu. Çıktığımı görür görmez koşmaya başladıklarında bunu yapmalarının ne kadar mantıksız olduğunu düşündüm. Daha evi ardımızda bırakmaya fırsat bulamadan birbirlerine toprak atıp, şişelerinden kurtulmuş minik cinler gibi toz bulutu kaldırarak patikaya kadar koşturmuşlardı.

Patikadan yukarı, tepenin en üst kısmındaki sürülmüş tarlaların içinden tek başıma yürürken saban izlerinin üstündeki suoku bitkilerine bakındım.

Buralarda bazen bir geyikle karşılaşınca şaşırıp kalırdım. Altımdaki tarlalar bomboş görünürken sürülmüş toprakta zar zor görünen geyiği fark ederdim.

O sabah Toby'yle de aynı şeyi yaşamıştım. Sağımdaki tepenin zirvesi bir an için bomboştu. Fakat hemen ardından Toby'nin orada hareketsiz bir şekilde dikilip bana doğru baktığını fark ettim.

Onu görmek irkilmeme sebep oldu.

Günaydın dercesine el salladım.

Bir karşılık alamamak canımı sıkmadı. Onun diğer insanlardan daha farklı biri olması dışında bir anlam ifade etmiyordu bu. Toby dost canlısı değildi ama mecbur olmamasına rağmen bana karşı iyi davranmıştı.

Yeni ekilmiş tarlanın kenarından geçerken bir dağ sıçanı deliğine basıp bileğimi yürüyemeyecek kadar kötü bir şekilde burktuğum o gün de böyle olmuştu. Tek başımaydım. Etrafta başka kimse de yoktu. Yine de topallayarak ilerlemeye çalışırken birkaç defa yardım için seslendim. Ve Toby geldi.

O zamanlar daha küçüktüm ve pek ağır değildim ama tepyi çıkıp beni patikadan anneme kadar bir bebek gibi taşımak o kadar kolay da olamazdı sanırım.

Ona böyle yakın olunca yaşadığı tütsü barakasının kokusunu değil kendi kokusunu fark etmiştim. Karların eridiği zamanlardaki ormanlar ya da yağmurun altında kalmış köpekler gibi kokuyordu. Kuvvetli ama hiç de pis olmayan bir kokuydu bu.

Yol boyunca, "Teşekkür ederim, kusura bakma, bana yardım ettiğin için çok iyisin," gibi cümleler kurmuş sonra giriş kapısında da, "Su içmek için içeri gelmek ister misin?" diye sormuştum.

Bunlardan hiçbirine yanıt vermemiş olsa da sessizliği kötü niyetli gelmiyordu.

Bir şey içmek için eve girmedi. Hatta beni basamakta bırakıp tekrar patikaya doğru yollanmış ve annem çalan kapıyı açmak için gelinceye dek çoktan gitmişti.

Babam sırtını incitip bal kabağı hasadının ortasında birkaç gün boyunca yatmak zorunda kaldığında da aynı şeyi yaşamıştık. Annem, büyükbabam ve biz ufaklıklar bir sabah babam olmadan çalışmak için tarlaya gelmiş ancak kamyonetin dün gece bomboş bıraktığımız kasasının pazarda satılmak üzere bekleyen bal kabaklarıyla dolu olduğunu görmüştük.

Böylesine nazik bir yardımı kimse üstlenmemiştir ama ben bunu Toby'nin yaptığını biliyordum.

Onu sadece ayın ışıdığı gecenin karanlığında hayal etmeye çalışarak bazen tek bir adamın taşıyabileceğinden daha büyük olan bal kabaklarını yük arabasına yüklerken gözümde canlandırdım. Bu iş bütün gecesini almış olmalıydı.

Annem aynı gün Toby'ye bal kabaklı bir turta pişirip onu yakınlarda görme umuduyla patikanın tepesine götürmem için bana vermişti. Ben yola çıkarken turta hâlâ sıcaktı ama o kadar uzun süre bekledim ki Toby ortalıklarda görünmediği zamanlar onun için yiyecek ve eski kıyafetler bıraktığımız sandığa koyduğumda artık soğumuştur.

İki gün sonra baktığımda, sandıkta Toby'nin bıraktığı temiz turta tabağıyla birlikte ayrık otuyla bağlanmış acı-tatlı yabancı yıldız çiçeklerinden bir buket bulmuştum.

Bayırdan aşağıya doğru yollanıp etrafa pek dikkat etmeden ormanın içindeki patikadan devam ettim. Oğlanlar yakınlarda bulunan bütün ayıları korkutmuşlardı, yılanlar güneşli ve sıcak yerlerdelerdi ve Betty'yi de okula gidinceye kadar görmeyi beklemiyordum. Ama bir anda karşıma çıkmış, önümde uzanan yolda öylece dikiliyordu.

Elindeki dal ilk seferkinden daha küçüktü. Bu beni daha çok endişelendirdi. Çünkü dalı gözümü korkutmak için seçtiğini biliyordum. Bugünkü ise savurmaya daha uygun bir boyuttaydı. Üstelik yeşil olması ağır olduğu anlamına geliyordu. Korktuğumu itiraf etmeliyim.

"Selam Betty," dedim yanından geçip gitmek üzere yü-

rürken.

Önüme geçip elini uzattı. “Okula beraber gideceğiz,” dedi. “Önce getirdiğin şeyi bana uzat.”

Onun bozuk dil bilgisini düzeltmek istedimse de yapmayı tercih ettim. İçimden Betty’i itip yoluma devam etmek geliyordu ama bunun işe yaramayacağından oldukça emin dim.

“Biz zengin değiliz,” dedim en azından bu konuyu açıklığa kavuşturmak için. “Sana verecek bir şeyim yok.” Ağzımdan çıkan ‘yok’ kelimesi hem canımı acıttı hem de şaşırmama sebep oldu. Farkında olmadan, tevazu göstererek aslında güçleneceğimi varsaymış olmalıydım ama az sonra bunun doğru olmadığını görecektim.

Betty, ben yola devam etmeye fırsat bulamadan dar bir açıyla dalı savurdu. Muhtemelen sebep olacağı morluğun görünecek bir yerde olmaması için kalçama vurmaya seçmişti. Canımın ne kadar yandığını belli etmemek için çok uğraştım.

“Getirdiğin şeyi bana uzat,” dedi.

Cebimdeki tek bir peni bile olsa ona herhangi bir şey verecek olma fikrinden nefret ediyordum.

“Bu sana vereceğim tek şey,” dedim sıkıttığım avucumdaki peniyi bir köpeği beslercesine ona uzatırken. “Benden başka bir şey isteme. Başka bir şeyim yok.”

Betty peniye baktı, parmak uçlarıyla aldı, yüzüme dikkatle baktı. “Bir peni mi?”

“Onunla iki tane şeker alabilirsin,” dedim.

“İki tane şeker falan istemiyorum,” diye haykırdı peniyi

çalılara doğru fırlatırken. "Yarın bana bir peniden daha fazlasını getireceksin."

"Sana verecek başka bir şeyim yok, Betty. Ayrıca böyle davranmanın da çok kötü olduğunu düşünüyorum. Arkadaş olabiliriz," dedim, gerçi bunu söylerken sesimin oldukça şüpheli çıktığının farkındaydım. "Yani, böyle kötü davranmayı bırakırsan."

Betty'nin yanıtı dalı tekrar savurmak oldu. Daha sert bir şekilde zaten acıyan aynı yere vurmaktan çekinmemişti ve ben daha ne olduğunu anlamadan dizlerimin üzerine çökmüştüm. Kafamı kaldırdığımda Betty'yi ağzı hafifçe aralanmış ve suratı gevşemiş bir şekilde bana bakarken buldum.

Ara sıra çiftliğimizde gezinen ama sürümüzün kabul etmediği başıboş sokak köpeklerini andıran bir hâli vardı.

Dalı daha sıkı bir biçimde kavradığını görünce bana tekrar vuracağını anladım ve gözlerim yaşlarla doldu.

Parmakları gevşedi. Bakışları berraklaştı. "Aptal bebeğin tekisin," diye söylendi. "Önceki sözlerimi unutma. Birine söylersen bunun bedelini en ufak olan öder. Hadi şimdi!"

Toparlandım ve okula varana kadar kendimi tepeden aşağı bıraktım.

Patikanın kıvrımında arkama bir bakış attım. Betty peniyi fırlattığı yere eğilmiş, çalıları kurcalıyordu.

O akşam Lily halamın odasına girdiğimde saçını fırçalıyordu. Bunu çok sık yapardı. Bir de ruj sürüp silmeyi.

"Ne istiyorsun, Annabelle?" diye sordu aynasından bana

bakarak.

“Şey...” Ellerimi arkamda bağladım. “Hırka kopçanı tekrar ödünç alabilir miyim diye soracaktım,” dedim, kopça hâlâ benim odamda olmasına rağmen. “Hani üzerinde parıltılı taşların olduğu kopçayı.” Taşlardan biri kayıptı ve Lily halam da onu bana bu yüzden ödünç vermişti muhtemelen. Eskiymiş ve biraz da yamulmuştu. Hiçbir değeri yoktu.

“Hırka kopçam mı?” Parmak ucuyla şifonyerindeki ıvır zıvır kabını karıştırdı. “Ama o zaten sende, Annabelle. Sana ödünç verdiğimden beri onu görmedim, değil mi?”

Cümlelerin sonuna iliştiirdiği bu minik soru beni biraz umutlandırmıştı açıkçası.

“Görmedin mi?” diye sordum. Böylelikle yalan söylemiş olmuyordum. Bir soru nasıl yalan olurdu ki?

“Hayır. Gördüğümü sanmıyorum. Ayrıca onu bana geri verdiğini de hatırlamıyorum.” Lily hala, taburesinde dönüp bana doğru baktı. “Ama bende değilse sana da ödünç vere-mem, öyle değil mi? Git de bak bakalım hâlâ odanda bir yerlerde mi.” Elinde bir cımbızla tekrar aynaya döndü.

Gitmek üzere dönmüşken, “Bütün hırkalarının düğmeleri var, Annabelle. Bir kopçayla uğraşmana ne gerek var?” dedi.

Omuz silktim. Onun da bütün hırkalarının düğmeleri vardı. “Güzel ama.”

“Güzel... Tanrı'nın nazarında, güzelden daha önemsiz bir şey daha yoktur, Annabelle.”

O gece harika bir akşam yemeği yedik. Pirzola, fırında patates ile annemin krema ve tatlı soğanla yaptığı lahana sa-

latası nefis olmuştu.

Yemekten sonra sofrayı toplarken annem iki top ekmek, bir pirzola ve elmayı yağlı kâğıda sarıp köşelerinden bağladı. "Bunu yolun yukarısına götür," dedi. "Toby'yi görmezsen kutusuna bırak. Ama kapağını sıkıca kapat ki köpekler yemesin."

Annem, Toby'ye aşırı zayıf olduğunu ya da yüzüne biraz renk gelmesi gerektiğini söyleyip yesin diye benimle birlikte bir şeyler gönderirdi. Kardeşlerimi göndermeye cesaret edemezdi çünkü Henry ve James bu bahaneyle hava kararınca kadar etrafta avare avare dolandıkları için ev ödevlerini bitirmek bir yana, banyo yapmaya bile ancak vakitleri kalırdı.

"Koca bir adam sincapla doymaz," dedi çıkını elime tutuştururken.

"Bağda bir sürü ıskarta ürün var," dedim. "Patatesler ve pancarlar da kulübesinden çok uzakta değil. Neden o kadar zayıf anlamıyorum."

Annem bana baktı. "Biz demeden bir şey alacağını mı sanıyorsun?" Kafasını iki yana salladı. "Kesinlikle almaz."

Annemin söylediği şeyi düşündüm. "O zaman neden bir şey demiyoruz?"

"Sen bunu dert etme," dedi yine lavaboya dönerken. "Hava kararmadan git gel de bastığın yeri görebilesin."

"Peki, o neden istemiyor ki?" diye sordum. Gerçi annem çoktan arkasını dönmüştü. Bu da genellikle söyleyecek bir şeyi kalmadığı anlamına gelirdi.

"Söylediğim gibi," dedi. "Hava kararmadan yola koyul hadi."

BEŞİNCİ BÖLÜM

Toby'yi dik patikayı çıkarken azar azar gördüm. Önce şapkalı kafası olmak üzere, patikanın tepesindeki düzlüğe ulaşıncaya dek botlarına kadar parça parça belirmişti. Sırtındaki tüfekler ve her iki yanından sarkıttığı kolları hariç korkuluk gibi görünüyordu.

Beni gördüyse bile bunu belli edecek bir şey yapmadı. Toby asla kimseyi karşılamazdı.

"Selam, Toby," dedim. "Annem biraz yemek gönderdi. Bize çok fazla geldi de." Bu laf ağzımdan çıkana dek ne diyeceğimi bilmiyordum.

Toby'nin, şapkasının kenarıyla gölgelenen yüzü yaşlı bir köpeğinki gibi sakın ve ılımandı.

Fotoğraf makinesinin boynunda asılı olduğunu gördüm. "Gönderilecek filmin var mı?"

Olduğu zaman hepsini Toby adına biz postalıyorduk. Lily halam postane müdiresi olduğu ve hafta içi her gün işe gittiği için filmleri ona veriyorduk; basılı fotoğraflar geldi-

ğinde de Toby'ye rastlayana kadar onları genellikle yanımda taşıyordum. Bazen şeytana uymak istesem de gelen paketi bir kez bile açmamıştık. Bir şeyi görmemizi istediğinde kendisi gösteriyordu zaten.

Bir keresinde bana gagasında bir tavşan olan kırmızı kuyruklu bir şahin, akşam ışığıyla sırlanmış bir fırtına bulutu, adamotları arasında kestiren bir geyiğin olduğu desteyi göstermişti. Uyuyan bir geyiğe yaklaşacak kadar sessiz birini hiç tanımamıştım. Aç olmasına rağmen bir geyiği avlamaktan ziyade onun fotoğrafını çeken birini de gördüğüm söylemezdi elbette.

Cebinden küçük bir makara çıkarıp bana uzattı. Ben de ona yiyecek çıkını verdim.

"Filmin kaldı mı?"

Başıyla onayladı. Fotoğraflar her geldiğinde pakette iki yeni makara da olurdu. Kodak sözünü tutuyordu.

Sırtındaki tüfekleri hafifçe kımıldattı. Her zaman yaptığı gibi hemen dönüp gitmedi.

Bekledim.

Cebine uzandı. "Bu senin," diyerek bana bir peni uzattı. Elime aldığım peni oldukça ılıktı.

Okula giden yol boyunca sarmaşıkları arayan Betty'yi hatırladım. Toby ağaçların arasından bizi izliyor olmalıydı.

Peniyi cebime koydum.

Toby umut edercesine biraz daha bekledi. Bunun benim penim olduğunu biliyorsa Betty'nin bana vurduğunu da görmüş demektir. Belki onun tehditlerini de duymuştu. Ama müdahale etmemişti.

Kurtlara Selam Söyle

Eğer ona anlatmamı, ondan yardım istememi bekliyorsa nafileydi çünkü bunu yapamazdım. Tüm bu olanlar hakkınca nasıl hissettiğimden emin değildim.

Toby başıyla hafifçe selam vererek yürüyüp gitti. Tüfekleriyle botlarından o tanıdık tınının sesi geliyordu yine. Bu sesleri canı istediğinde nasıl susturabildiği benim için tam bir muammaydı. Karaca bir yana dursun daha bir ineği bile şaşırtabilmiş değildim.

Biraz daha kalıp çilek tarlasıyla orman arasındaki sürül-müş arazileri geçerek ilerleyişini, tahıl oluklarına doğru yürürken ufak bir denizdeki tekne gibi hafifçe yükselip alçalışını izledim.

Patikadan dönerken artan karanlığın içinde lambaları yanan evimi görünce duraksadım ve Toby hiç benim durduğum yere gelip şu an baktığım şeyi gördü mü diye meraklanmadan edemedim.

Cebimdeki peniye dokununca görmüş olabileceğini düşündüm.

Babamı arka basamaklarda otururken buldum. Toby'ye yemek götürdüğüm her seferde orada oluyordu. "Toby bu akşam nasıldı?" diye sordu benimle birlikte eve girerken.

"Her zamanki gibi," dedim. "Sessizdi."

"Öyle olması hoşuma gidiyor," dedi babam. "Ama seni endişelendirecek bir şey olursa bana mutlaka söyle, Annabelle."

Bunu duyunca irkildim. "Ne gibi?" dedim.

Babam omuz silkti. "Herhangi bir şey."

“Hastalanmış ya da yaralanmışsa mı yani?”

Bu çocuksu soruma elini başımın tepesine koyup hafifçe gülümseyerek karşılık verdi.

“Hadi git de ödevlerini yap şimdi,” dedi.

Ama önce Toby’nin bana verdiği filmi gönderecek olan Lily halama bakmaya gittim; ikimiz de o ufak makarada birinin başına bela olacak bir fotoğraf olduğundan habersizdik.

O gece yatmaya hazırlanırken ağrıyan kalçamı ve Betty’nin sebep olduğu morluğu inceledim. Kalçamdaki iz kırmızı bir salatalığa benziyordu; henüz morarmamıştı ve dokununca acıyordu.

Tam o anda Lily halamın hırka kopçasını Betty’ye verme kararı aldım. Betty gibi bir kızın kardeşlerime ya da bana salatalık şeklinde bir morluk dışında zarar vermesi mümkün değildi. Daha fazlası olamazdı. Ayrıca Toby’nin de yakınlar da olma ihtimalini bilmek bana biraz güven verdi. Toby ne bana ne de kardeşlerime gerçekten kötü bir şey olmasına izin verirdi. O esnada yakınlardaysa ve ne olduğunu görürse tabii.

Başka bir yerim daha berelenirse o zaman anneme söyleyecektim. O ne yapılması gerektiğini bilirdi.

Ertesi sabah kardeşlerim koşturarak önüme geçtiklerinde ben de patikadan yukarı, tepenin öbür yanına doğru, tarlalardan Kurt Çukuru’na kadar koşup onları yakınımda tuttum. Böyle olunca hem ben yalnız kalmıyordum hem de onları savunmasız bırakmıyordum. Birkaç kez durup bana baktılar ve Henry, “Bir kıza göre hızlı koşuyorsun,” dedi. James de bir defa bana yavaşlayıp yoluma gitmemi söyledi. İyice hızlanırken, “Okula kendi başımıza gidebiliriz,” diye

bağırmayı da ihmal etmedi.

Söylediği şey elbette doğrudu ama mesele bu değildi.

Kurt Çukuru'na giden yola vardığımızda onlara yetiştim ve James'i kolundan tuttum. "Kalan yolu sizinle birlikte yürümek istiyorum," dedim.

James, *hayır* anlamına gelen sesler çıkararak kolunu benden kurtardı ama Henry, "Bir şey mi oldu?" diye sordu hemen.

"Yok bir şey," dedim. "Dün yolda büyük bir yılan gördüm de."

Henry buna inanmışa benziyordu. Yılanlarla ilgili ne hissettiğimi biliyordu.

James gözlerini kocaman açarak, "Kral yılanı mıydı?" diye sordu.

Başım la onayladım. "Gördüğüm en büyük yılan dı."

"İyi halt etmişsin, Annabelle. Dün söylemiş olsan gelip bakardım."

"Bu yüzden söylemedim zaten," dedim. "Ama sessiz olursak belki yine görürüz."

Betty bir ağacın arkasından önümüze atladığında yolda üçümüz birlikte gidiyorduk.

Kardeşlerim o kadar ani bir şekilde durdular ki onlara çarptım. "Selam Betty," dedi Henry. James öylece duruyordu. Oğlanların önüne geçip yola devam ettim.

"Hadi gelin," dedim. "Yoksa okula geç kalacağız."

Arkama bakmadım. Kardeşlerim beni yakından takip ediyordu. Yoldaki ilk dönüşte onları öne geçirdim; böylece koşmaya başladılar. Ben de peşlerinden tepeden aşağıya,

okula kadar koşturdum.

"O Betty denen kızdan hoşlanmıyorum," dedi James ceketlerimizin düğmelerini çözüp keplerimizi asarken. "Ürkütücü biri."

"Aptal kızın teki sadece," dedi Henry ama bunu alçak bir sesle ve arkasına bakarak söyledi.

O sırada Betty geldi ama bize hiç bakmadı.

Sirasına odaklanmıştı. En iri oğlanlardan biri olan Andy Woodberry orada oturuyordu. Woodberry... Orman yemişi demek... Bu oğlanın soyadını seviyordum. Kendisinden hoşlandığım pek söylenemezdi ama. Dediği her şeyi yapmalarına rağmen diğer büyük oğlanlar bile ondan hoşlanmıyordu.

Betty aramıza katıldığından beri Andy okula gelmemişti. O, babası ve amcaları, bizimkinden pek uzak olmayan çiftliklerde yan yana çalışıyorlardı. Bunlar çoğunlukla mandıra ineği çiftlikleriydi ama mısır, saman ve patates çiftlikleri de vardı. Bir bostan, yün için yeterli koyun ve baharda pazar akşamları sofraya konan kuzular, tavuklar, biraz keçi... Bir mandırada bulunabilecek hemen her şey vardı burada.

Andy ekim sonları bazı günlerde okula gelirdi. Bana kahlırsa arada sırada değişikliğin iyi olacağını düşündüğünden yapıyordu bunu. Çünkü ne derslerine ne de Bayan Taylor'a ilgi gösterirdi.

"Benim yerimdesin," dedi Betty ona. Andy otururken bile ayakta duran Betty kadar uzundu neredeyse ama kız biraz olsun endişeli görünmüyordu.

Öteki çocuklar susmuş, izliyorlardı. Kara tahtaya bir şeyler yazan Bayan Taylor henüz bunu fark etmemişti.

Kurtlara Selam Söyle

Andy, Betty'yi baştan aşağı süzüp, "Sen de kimsin?" dedi.

"Betty Glengarry. Ya sen kimsin?"

"Andy Woodberry."

Betty elleri kalçalarında, oğlanı şöyle bir süzdü. "Orman-da mı yaşıyorsun?"

"Hayır."

"Peki, bir yemiş misin?"

"Hayır." Andy sırada biraz daha dik oturdu. "Peki, soyadı Glen' olan kız, sen bir vadide mi yaşıyorsun?"

"Aşlına bakacak olursan evet," dedi Betty.

Bunun üzerine Andy duraksadı. "Peki, ya sen..." Cümleyi düzgün bir şekilde tamamlamanın bir yolu olmadığını anlamışa benziyordu. Soyadının garry kısmıyla ilgili bir espri yapamayacaktı çünkü kelimenin bir anlamı yoktu; Betty gülümsemeye başlamıştı bile.

"Bir garry olup olmadığını mı soracaktın? Hayır, bir garry değilim. Tabii garry 'sırasına oturduğun kız' anlamına geliyorsa o başka."

O anda Andy öyle afallamış görünüyordu ki daha önce hiçbir kızın, annesinin bile kendisiyle bu şekilde konuşmadığı sonucuna vardım.

Bana kalsa bu davranışı yüzünden teneffüsün sonu bile gelmeden Betty'nin saçlarının pıtraklarla dolu olacağını söyledim ama yanılmış olurdum.

Andy tek kelime daha etmeden ayağa kalktı ve Betty yerine otururken bekledi. Sonra da Betty'nin yanındaki sırada oturan Benjamin isimli o ufak tefek oğlanın tepesine dikildi. Oğlan iç geçirerek eşyalarını topladı ve gidip başka birinin

*Ç.N.: Glengarry adındaki 'glen' kelimesi küçük vadi anlamına gelir.

yanına oturdu.

Andy oturup bacaklarını uzattı. Pantolonunun paçaları ve botlarının bağcıkları yapışkan otlarıyla doluydu.

Bayan Taylor kara tahtada yazmayı bitirip döndüğünde Andy'yi orada otururken görünce omuzları ağır ağır yukarı aşağı oynadı ve hafifçe çöktü.

"Günaydın, Bay Woodberry," dedi. "Kitaplarını getirdin mi?"

"Kitaba ihtiyacım yok," dedi Andy başına hafifçe vurarak. "Her şey burada."

Betty'nin arkasında oturuyordum ama Andy'ye doğru döndüğünde gülümsediğini görebiliyordum. "Onunla paylaşabilirim, Bayan Taylor," dedi Betty. "Sorun olmaz."

"Ah, çok düşüncelisin," dedi Bayan Taylor.

"Gerçekten öyle," dedi Andy.

Betty'nin Andy'ye bakışlarını görünce bana bundan sonra daha az ilgi gösterebileceğini düşündüm.

Andy bir ara uyuyakalıp horlamalarıyla dersi bölse de öğlene kadar her şey gayet yolunda gitti. Betty onu uyandırmak için bir elini oğlanın koluna koydu. Andy uyandığında hafifçe titredi, gürültüyle esnedi ve kollarını bir derebeyi gibi kavuşturdu.

Çirkin bir oğlan değildi, bazılarından da temizdi hatta ama ondan hoşlanan ilk kız Betty'ydi. Aralarındaki çekimin ne kadar hızlı bir şekilde oluştuğunu düşünmeden edemedim. Ama bunu daha önce, çiftliğe yeni bir köpek geldiğinde de görmüştüm. Bazen sebebini kimsenin bilmediği bir kavga olurdu. Bazen de tam tersi.

ALTINCI BÖLÜM

Sonraki birkaç gün boyunca Betty beni görmezden geliyor gibiydi. Okula gidip gelirken hiçbir olay yaşamadım, her teneffüsü arkadaşlarımla oyunlar oynayarak geçirdim, sorunsuz bir şekilde Bayan Taylor'ın kara tahtaya yazdığı dersleri çalıştım. Bu esnada Betty ve Andy de öğretmenin arkasından fısıldaşıp gülüşerek sıralarında birbirlerine sokuluyorlardı. Teneffüste birlikte ortadan kayboluyor, derse geç giriyor, okuldan birlikte çıkıyor, ertesi gün aynı şekilde geliyorlardı.

Betty daha on dört yaşında çok genç bir kız olduğu için tuhaf görünse de bu flörtü herkes fark etmişti. Ama kendi annem de on altı yaşındayken evlendiğinden beni daha önemsiz bir hedef hâline getiren bu durumu sorgulamak için pek vakit harcamadım.

Andy zaten okula ara sıra geliyordu ve çok geçmeden Betty'nin bile pastırma yazına özgü bir günle yarışamayacağını anladım.

O sabah okula yürümek tam anlamıyla bir zevkti. Zemin yumuşak ve rayihalı, kuşlar geveze, güneş ipekli bir çorap giymişçesine pusluydu. Kurt Çukuru'na giden uzun bayırdan aşağıya yönelmeden önce ceketimle şapkamı çıkarıp sonbaharın altın rengine bürünmüş yapraklarına inatla tutunan birkaç tane meyvesi kalmış bir şeftali ağacına astım.

Kardeşlerimin nerede olduğunu ne biliyor ne de umursuyordum. Güneş sırtıma vururken, orman altımda göz kamaştırıcı biçimde alevlenirken bu tepelerin üzerinden azıcık çaba harcayarak uçabilirmişim gibi hissediyordum.

O sabah ormana girerken ılık çalıyor ya da bir şarkı mırıldanıyor da olabilirdim.

Hatırlamıyorum.

Sonra yaşananlar hemen hemen her şeyi silip geriye yine sadece Betty gerçeğini bıraktı.

Belki o sırada Andy'yi bekliyordu; oğlan gelmeyince sinirlenmişti ve boşa harcayacak zamanı olmuştu.

Ya da belki de ne kadar küçük olursa olsun hâkimiyetiyle ilgilenmeden uzun süre geçirmişti.

Her hâlükârda, o benim için son derece hazır bir şekilde beklerken ben onunla karşılaşmaya hiç ama hiç hazır değildim.

Üstelik bu defa bir öncekinden daha acımasız bir silah seçmişti.

Önümdeki yolda tuhaf bir manzara vardı.

Betty, kucağında bir şeyle devrilmiş bir kütüğün üzerinde oturmuş kardeşlerim de onun önünde çömelmiş bir vaziyette garip bir yavaşlık ve hassasiyetle kımıldanıyorlardı.

"Henry," dedim.

"Sus," diye yanıt verdi dönmeden. "Betty'de bıldırcın var."

Betty'de gerçekten de bir bıldırcın vardı. Kahverengi ve yumuşak bir dişi bıldırcındı bu. Görünümünden genç olduğu anlaşılıyordu. Ürkek bakışlı ve parlak tüylüydü.

Kuşu sol kolunun altında kolaylıkla tutuyordu. Sağ elini kuşun boynuna koymuş, onu sabit tutmak için parmaklarıyla sıkı bir şekilde kavramıştı. Oğlanlar, yumuşak kafasını parmak uçlarıyla okşarlarken bıldırcın gözlerini kırpıştırıp mırıldandı.

"Çok güzel," diye fısıldadı James. "Keşke benim olsaydı."

"Eh, belki de olur," dedi Betty. "Belki bir bıldırcın çiftliği kurarsın."

Bunun üzerine Henry, "Yok, vahşi bir kuş bu. Tavuk değil ki," dedi. Ama bunu yumuşak bir sesle, âdeta özlem dolu bir tavırla söylerken gözlerini Betty'nin kucağındaki o tatlı, kahverengi minnoştan hiç ayırmamıştı.

Betty'nin değişip değişmediğini merak ederek arkalarından durdum ama değişmediğine adım kadar emindim.

"Hadi bakalım çocuklar," dedim. "Okula geç kalacağız."

Beni öylesine duymazdan geldiler ki kendimi görünmez hissettim.

"Onu da okula getireceğim," dedi Betty. "Hadi siz gidin. Biz de hemen geliyoruz."

O da benim gibi ablalara özgü bir tonda konuşmuştu. Ama oğlanlar beni asla dinlemezken onun söylediği şeyi ikiletmediler bile.

Kuşu ürkütmemek için yavaşça uzaklaştılar, sonra da tepeden aşağı koşturdular; öne geçmek için yarışırken saçma laflar ederek birbirlerini ısıklıyorlardı.

Onları takip etmeye başladım ama bir ses durmama sebep oldu.

Annem bir sürü tavuğu boğazlardı ama bunu o kadar çabuk yapardı ki ses çıkarmaya ya da debelenmeye vakitleri olmazdı.

Bu farklıydı. Hem de çok.

Arkamdan gelen kulak tırmalayıcı sesi duyunca döndüm. Betty bıldırcını boynundan tutmuştu; hayvanın minik tombul bedeni, kızın parmaklarıyla yaptığı ilmekten kurtulmak için debeleniyor, pençeleri kıvrılıp açılıyor, güdük kanatları havada çılgınca çırpınıyordu.

"Betty!" diye haykırdım. "Bırak gitsin. Onu öldürecek-sin!"

Ben bıldırcına uzanınca Betty hayvanın boğazına doladığı elini iyice sıkıp yukarı, uzanamayacağım bir yere kaldırdı; gerileyip devrilmiş kütüğün üzerine çıkarken yüzünde ciddi bir ifade vardı. Gözlerini kırpmadan bana bakıyordu.

"Bırak onu!" diye haykırdım yine.

Ama kuşa tekrar uzandığımda yumruğunu iyice sıkarak kuşun boynunu kırdı. O hassas kemiklerin çıtırtısını duydum.

Betty o zavallı, cansız hayvanı bana atınca geriledim ve yoldaki bir köke takılıp sırtüstü kötü bir şekilde düştüm.

Toby'nin nereden geldiğini bilmiyorum. Yolda yatar bir vaziyette kendimi toparlamaya çalışırken bir baktım Toby,

sırtı bana dönük bir şekilde ikimizin arasına girmiş, bir çiftlik köpeği gibi hırlıyordu.

Ne yaptığını bilmiyorum. Toby önümde dikildiği için Betty'yi göremiyordum. Kıza dediklerinden de tek kelime anlamamıştım. Çoğunlukla oldukça korkunç bir gürültü şeklindeydi duyduklarım.

Sonra dönüp tek bir kelime daha etmeden ayağa kalkma yardım etti. Ölü kuşu aldı. Toby'nin yaralı elinde öylesine küçük ve mükemmel görünüyordu ki.

Ve bir nefesle Kurt Çukuru'ndan çıkıp yola koyulmadan önce iyice doğruldu.

Kardeşlerimin koşturarak uzaklaşmasıyla Toby'nin yanımızdan ayrılışı arasında geçen süre bir dakikadan daha kısa sürmüştü.

Betty çalıların orada, gözleri kocaman açılmış, yüzünde neredeyse gülümser bir ifadeyle sırtüstü yatıyordu.

"Neden öyle bir şey yaptın?" dedim hiç olmadığım kadar afallamış bir hâlde. "Senin sorunun ne?"

"Kuşumu çaldı," diye konuştu kendi kendine. "Sana bir daha dokunursam da beni buna pişman edeceğini söyledi."

O şartlar altında memnun olmanın nasıl mümkün olduğu benim için bir muammaydı ama azıcık da olsa memnun olmuştum işte.

Belki de Betty bu defa baltayı taşa çarpmıştı.

"Amma da aptal bir çatlak," dedi ayağa kalkarak. Üzerini silkeledi. Saçına takılan yaprakları çıkardı.

Belli ki zehirli sarmaşıkların arasına düştüğünün farkında değildi ve ben de bunu ona söylemeyecektim.

Cezasını bulmasını istediğim için cehenneme gideceksem de buna razıydım.

"Kötülük her yanına işlemiş senin," dedim ona. "İliklerine kadar hem de."

Bu sözlerim onu güldürdü. "Büyükannem bana bir tavuğu nasıl boğazlayacağımı öğrettiği günün akşamında patates püresi ve sosla birlikte oturup o tavuğu yedik. Bunda kötü bir şey yok. O zaman büyükannem hatta senin annen de kötü."

Kafamı iki yana salladım. "Aynı şey değil, bunu sen de biliyorsun," dedim. Ama pek emin değildim.

Onu orada, zehirli otların arasında, derin düşüncelere dalmış bir şekilde bırakırken ertesi gün her yanında kıpırmızı çibanlar ve sert kabuklar çıkması için dua ettim. Surtunı kabarcıklar ve pullarla kaplayacak bir kurdeşen dökmesi için dua ettim. Yara izleri kalması için dua ettim. Evet. O zararsız kuşu öldüren ellerinde yara izleri kalması için dua ettim. Ve bunu dilediğim için kendimi biraz bile olsun kötü hissetmedim.

Öğle teneffüsünde Betty ensesini kaşıyordu. Okul dağıldığı zaman bir yanağını kızarıklık kaplamıştı. O gün eve geldiğimdeyse annemi evin aşağısında, yerden bir kaynağın fışkırdığı bölgede büyüyen küstüm otu çiçeklerinin orada buldum.

"Ne yapıyorsun?" diye seslendim patikadan.

Ona katılmam için el sallayınca patikadan bostana, oradan da kaynağın bayır aşağı oluşturduğu küçük dereye git-

tim.

Küstüm otu çiçeklerini dondurmaya yetecek kadar don olsaydı, o zaman kaynağın etrafını kurcalamaktan başka yapılacak bir şey olmayacaktı ama aşırı uzun ve yamuk saplarıyla çiçeklerin çoğu hâlâ yeşil ve canlıydı. Turuncu çiçeklerinde büyüyen yarı saydam tohum kabukları çoktan açılmış, yüklerini dört bir yana saçıyorlardı, yapraklarıysa hâlâ yerindeydi.

Annem sulu saplardan birkaç tanesini koparıp katlayarak ahşap sepetin içine koymuştu. Kollarıma da daha fazlasını istiflemeye başladı.

“Bunlardan epeyce toplamamız gerekecek,” dedi. “Betty Glengarry, zehirli sarmaşıkların arasına düşüvermiş ve her yanını çibanlar kaplamış.” Annem kafasını iki yana salladı. “Herkesin buna dikkat ettiğini sanırdım ama belli ki Betty daha önce hiç zehirli sarmaşıkla karşılaşmamış. Artık dikkatli olması gerektiğini öğrenmiştir.”

Bir bebek karınca, yaprağın üzerinden elime doğru ilerledi. Karıncaya üfledim. “Neden bunu sen yapıyorsun ki?” dedim. “Kendi kaynaklarının orada küstüm otu çiçeği yok muymuş?”

Annem bana bakmak için durdu. “Bay Glengarry kız kardeşinin taşınmasına yardım etmek için Ohio’ya gitti, Bayan Glengarry’nin de siyatiği var. Bizim burada bir sürü varken kadıncağız ormana mı gitsin?” Bir avuç dolusu daha çiçek koparıp kollarıma yığdı. “Bu çiçeklerden bizim burada hâlâ olup olmadığını sormak için aradı. Gördüğün gibi var. Bunları kaynatacağım, sen de bana yardım edeceksin.”

Ona bıldırcını anlatmak istedimse de bu konudan bahset-

mek içimden gelmiyordu. O kemiklerin kırılırken çıkardıkları sesi hatırladıkça midem bulanıyordu. Bütün bu olanları ve ne yapacağımı düşünmek için de zamana ihtiyacım vardı açıkçası.

Bıldırcını düşündüm. Kardeşlerimi düşündüm. Toby'nin öfkeyle çıkardığı sesleri düşündüm.

"Pekâlâ," dedi annem. "Küçük bir kız için bu kadarı yeter de artar bile."

Sepeti kaldırıp önden giderek eve doğru tepeyi çıkmaya başladı ve ikimiz birlikte, onca dua ettiğim sancıları dindirmek için bu bitkileri kaynatmaya başladık.

En büyük kazanımızda suyu kaynatıp küstüm otu çiçeklerini teker teker kazana doldurduk. Dakikalar içinde saplar ve yumuşak yapraklar eriyip suyu yeşil yaptı, mutfağı da pişmiş ispanağa çok benzer bir kokuyla doldurdu.

"Kim zehirli sarmaşığa yakalandı?" diye seslendi büyükannem, odanın arka tarafında şekerleme yaptığı yerden.

"Betty Glengarry," diye cevapladı annem. "Çok fena olmuş."

"Şehir kızı tabii," dedi büyükannem ama bunu anlayışsız bir tonda dememişti. "Bir dahakine daha dikkatli olur."

Böyle düşünmemem gerektiğini bilmeme rağmen bir dahaki sefer olmasını ve bu defa küstüm otu çiçeklerini öldürecek sağlam bir dondan sonra olmasını umdum.

Bütün otları kaynatıp suyu kavanozlara boşalttıktan sonra soğumalarını bekledik, sonra da kapaklarını kapayıp bunları tekrar ahşap sepete koyduk.

"Bunlar sorunu halleder," dedi annem. "Paltonu giy. Bun-

ları götürelim, eve dönerken de biraz pancar toplayalım.”

“Ben gelmek zorunda mıyım?” diye sordum. “Sen yokken yemeğe başlayabilirim.”

“Uzun sürmez,” dedi annem sepeti hole sürüklerken. “Hadi bir koşu ahıra git de büyükbabanı al gel. Bunca ağırlıkla oraya kadar yürüyemeyiz.”

Annem suları götürürken büyükbabamla birlikte kamyonette kalacağıma yemin ettim. Ama Glengarrylerin evinin önüne yanaştığımızda annem her iki elime de bir kavanoz vererek beni aceleyle önüne kattı. “Bu ilacı yapmaya yardım ettin,” dedi. “Betty bunu bilsin. Belki ikiniz arkadaş olursunuz.”

Ne diyebilirdim ki? Susmayı tercih ettim.

Kapıyı açmaya gelen Bayan Glengarry alışılmadık biçimde üzgün görünüyordu. “Ah Tanrım! İçeri gel, Sarah. İçeri gel, Annabelle. Sizler meleksiniz. Gerçekten öylesiniz, canlarım. Betty’yi bir görseniz... Aman Tanrım, öyle fena bir hâlde ki!”

Gerçekten de öyleydi. ‘Aman Tanrım!’ onu gördüğümde içimden geçen şeyler için yeterli bir ifade değildi. Uğruna Tanrı’ya yakardığım çıbanlar karşımda duruyordu işte.

Betty’nin teninin zehirli sarmaşığa değdiği yerler aşırı derece kırmızı ve şişti; çıbanlardan bazıları öylesine büyüktü ki teninin altında biriken suları görebiliyordum. Avaz avaz vıraklayan, boğazı baloncuk hâlinde şişmiş bir boğa kurbağasını hatırlattı bana.

Ona bakmak çok güçtü. Başka bir yana bakmaksa daha da güçtü. Betty gibi zehirlenen birini daha önce hiç görmemiştim.

"Tanrım, amma da fena olmuş," dedi annem paltosunu çıkarıp Betty'nin yatağının ucuna bırakırken. "Margaret, bana birkaç temiz bez getirir misin?"

Betty'nin büyükannesi bezleri getirirken annem nazik bir biçimde Betty'nin kollarını ve bacaklarını oynatıp yüzünden saçlarını çekti. "Seni zavalıcılık," dedi annem. "Çok fena kaşınıyor olmalısın."

Betty annemi çalışırken izledi. Dişlerinin arasından, "Umurumda değil," dedi. Biraz hırıldıyordu. "Aptal bir kaşıntı işte."

Annem kafasını iki yana salladı. "Ne kadar da cesur bir kızsın, Betty."

"Bezler," dedi Bayan Glengarry, bunları yatağın ucuna yığarken. "Başka bir şey?"

"Bir leğen getir. Annabelle, bana o kavanozlardan iki tane ver."

Tanrı'nın en iyi fikirlerinden biri küstüm otu çiçeklerini yaratmaktı sanırım. Mucizelerde olduğu gibi denizleri ikiye ayırmıyor, suyu şaraba çevirmiyordu belki ama Betty'yi iyi edecek bir şey varsa o da bu çiçeklerdi.

Annem ılık suları leğene döktü, bezleri bununla ıslattı, sonra da hafifçe sıktı ve Betty'nin berbat cildini gözlerinden başka bir şey görünmeyinceye dek bunlarla kapladı; o gözler de ben onun odasını incelerken beni takip ediyordu.

Odası benimkine çok benziyordu. Bir yatak. Üzerinde lamba olan küçük bir masa, köşede bir iskemle. Kapısı, içinde pek fazla bir şey olmadığını görmeme yetecek kadar aralık olan bir gardirop, sade ve beyaz duvarlar, yalın ahşap zemin, bir duvarda İsa'nın resmi, ötekinde iyi giyimli

bir adamla kadının fotoğrafı vardı. Adam kravat, kadın da kırmızı bir şapka takmıştı.

Onun odasında öylece dikilmiş bir vaziyette bekliyordum. Betty yatağında çaresizce yattığı ve yakınımızda iki yetişkin olduğu için merakıma pek engel olamadım. "Fotoğraftakiler annenle baban mı, Betty?" diye sordum.

Ama yanıtlayan Bayan Glengarry oldu. "Evet, o benim oğlum, Betty'nin de babası ama o..." Birdenbire duraksadı. Anneme baktı.

"Çekip gitti," dedi Betty, çamura bulandı dercesine.

Bir babanın çekip gitmesinin ne demek olduğunu bilmiyordum.

"İşte oldu," dedi annem. Betty'nin çenesine dek yorganı çekip yataktaki malzemeleri temizledi.

Betty kafasını hafifçe çevirince beni ona bakarken yakaladı ve bakışlarını başka bir yöne döndürmeden önce gözlerini görmüştüm. Kızarmış gibiydiler. Yüzünü kaplayan bezlerden saçına doğru küstüm otu çiçeği suları damlıyordu. Belki bir de gözyaşları.

Betty'nin bütün kötülüğüne rağmen bir anda, bu ılık kasım ayında hâlâ küstüm otu çiçeği bulabilmiş olmamıza sevindim.

"Her saat başı bunu yap," dedi annem Bayan Glengarry'ye leğeni verirken. "Bezleri çok sıkma. Islak olmaları gerekiyor. Üşümemesine de dikkat et. Hırıltılar kötüleşirse de sudan biraz içirip Doktor Benzon'ı çağır."

"Tamam, Sarah. Teşekkür ederim. Çok teşekkür ederim. Sana da teşekkürler, Annabelle. Betty senin hakkında her za-

man güzel şeyler söylüyor. Belki iyileşince buraya gelirsin de birlikte oynarsınız.”

Pancar tarlasına vardığımızda hava kararmıştı ama kamyonetin farları altında çalışıp kısa sürede akşam yemeği için yeterli pancarı topladık.

Burada memnuniyetle çok daha uzun süre kalıp bu işi yapmaya devam edebilirdim; çektiğim yeşilliklerin her birinden sarkan tombul sürprizler beni mutlu ediyordu.

Dürüst olmak gerekirse pancarlar pek bir şeye benzemiyorlardı. Sert kabukları toprakla kaplı, ince kökleri saçaklıydı ve taş gibi sertlerdi. Ama içleri ısınarak yumuşamaya istekli tatlı yakutlar gibiydi.

İşlerin bu şekilde ilerlemesini özlemiştim.

YEDİNCİ BÖLÜM

Küstüm otu çiçekleri işe yaramıştı ama daha hafif evrelerde olduğu kadar hızlı bir iyileşme mümkün olmamıştı; bu yüzden de bir sonraki gün Betty evde dinlendiği için hâlimden memnundum. Sadece iyi gün dostu olan Andy de belli ki hâlâ bir yerlerdeydi. Bayan Taylor okulun pencerelerini açınca içeriye bir esinti ve kuş sesleri girdi. Onomatopeya diye bir şey öğrendim; gerçi henüz bunu heceleyemesem de bütün öğleden sonra pratik yaptım.

Ertesi sabah Betty de Andy de okula döndüler.

Betty'nin yüzü ve elleri hâlâ hassas, biraz da yaruk gibi görünüyordu ama çoğu iyileştiğinden yakın zamanda zehirlenmiş olduğuna inanmak güçtü. Yine de uzun kollu gömlekle pantolon gitmişti ve yoldan okul bahçesine doğru gelirken biraz daha dikkatli yürüyordu.

Bayan Taylor'ın bizi içeri çağırmasını beklerken güneşin

altında Ruth ve diğer birkaç kızla birlikte oturduğum basamaklardan onu izledim.

"Selam Betty," dedi biri.

Betty durdu, sonra sol elinde beslenme çantasıyla bize yaklaştı. Doğrudan bana bakarak sağ elini kaldırdı ve yavaşça bir yumruk yaptı.

"Selam Annabelle," dedi gülümseyerek.

İyileşmesine yardım ettiğim için bir teşekkür beklemiyordum, tabii. Ama bunu da beklemiyordum açıkçası. Ne kadar da aptaldım!

"Neden bu kadar kötüsün?" diye sordum. Bunu gerçekten merak ediyordum. Gerçekten bilmek istiyordum.

"Sadece senden daha büyüğüm," dedi. "Sen de kendi başının çaresine bakmayı öğreneceksin. Tabii, aptalın teki değilsen."

Değildim. Kötülüğün ne olduğunu bilmeyecek kadar aptal ya da küçük değildim.

"İçeri gelin," diye seslendi Bayan Taylor.

Hepimiz içeri girmemize rağmen bir tek Betty kaldı.

Sonunda yaklaşık bir saat sonra ortaya çıktığında Andy de onun yanındaydı.

Güneşten bronzlaşmıştı ve kıyafetleri temizdi. Betty de giydiği pantolona rağmen onun yanında kız gibi görünüyordu.

"Sonunda bize katılabilmene çok memnun oldum," dedi Bayan Taylor, Andy'ye. "Umarım daha iyi hissediyorsundur," dedi Betty'ye de.

Onlar yerlerine oturdular, kara tahtadaki ders kaldığı

yerden devam etti, saatler öğlene kadar sessiz ve sakin bir şekilde geçti.

Andy sabahın büyük bölümünde uyudu. O uyurken Betty, Bayan Taylor'ın talimatlarını duymazdan gelerek kitabını sırasının üzerine kapatmış bir hâlde Andy'yi izledi. Andy uyandığında Betty gülümseyerek onun gömleğinin kolunu çekiştirdi. Andy ona dönüp esneyerek gülümsedi ve sırasında daha dik oturdu.

Bu saçmalıkları izlemek zorunda kalmayayım diye Bayan Taylor'dan yerimi değiştirmesini istemeyi düşündüm. Ama hem Ruth'u yalnız bırakmak istemiyordum hem de Andy yakınlardayken Betty için görünmez gibiydim. Bunu değiştirecek herhangi bir şey yapmak istemiyordum.

Dürüst olmak gerekirse daha fazla morluk, tehdit ve zavallı ölü bildircinlar için bir heyecan da duymuyordum.

Bir kuşun gırtlığını sıkıp buna gülen biriyle herhangi bir işim olmasını istediğim de söylenemezdi.

Zamanı geriye alıp o gelmeden önceki bir zamana dönmek istiyordum. Her şeyi geriye almak, hatırlamamak, çıban için dua etmeyi bırak bunu hiç düşünmemiş olmak ne güzel olurdu. Eski hâlime dönmek istiyordum.

Ama onun ilgisinden azıcık bile kurtulacaksam bunu seve seve kabullenirdim. Andy onu benden uzağa, kendi yürünmesine doğru çekti ve ben de bundan oldukça memnundum.

Bizim için teneffüs günde iki kere ip atlamak, seksek oynamak ya da yulaf ekmek için okul binasının etrafındaki açıklığa

dağılmaktan ibaretti. Bir tepenin bitip ötekinin başladığı çukurdan geçerek okul binasının arkasına çıkan yolun yakınına gitmememiz gerekiyordu. Ara sıra geçen arabaları umursamıyorduk ama ne zaman bir saman arabası ya da kasa çeken atları duysam yaptığım işi hemen bırakır, çiftçiler ya da atlarla çene çalmak için yol kenarına doğru azıcık yürürdüm. Bazen de sıcak bir öğleden sonrasında dinlenmek için durmuşlarsa atlara bir kova su götürürdüm.

O gün Bay Faas ile boz atları kileler ve ahşap sepetlerdeki dolgun elmalarla dolu arabasını ağır ağır çekerek pazara doğru gidiyorlardı.

Bay Faas o kadar dostane ve kibardı ki bizden kendisine ‘Bay Ansel’ diye seslenmemizi isterdi. Biz de bu isteğini seve seve yerine getirirdik. Gerçi Henry bir keresinde adama ‘Bay’ demeden sadece ‘Ansel’ diye hitap edince annem onun kulağının arkasına bir tane patlatmıştı.

“Merhaba Bay Ansel,” diye seslendim Ruth’la birlikte kedi beşiği oynadığımız basamaklardan. Bunun üzerine Bay Ansel atlarını biraz daha yavaşlatıp el salladı. ‘Günaydın’ı ‘Gunaytin’ olarak çıkmıştı; bu tepelerde bunca yıldır yaşamasına rağmen aksarı her daim Alman kalacaktı.

“Böyle güzel bir günde siz nasılsınız bakalım, minik Annabelle’le daha da minik Ruth?” Pazar günü temizliğinde ve yepyeni ütülü bir tulum giymiş, iyice fırçalanmış bir şapka takmıştı ve botları da güneşin altında, tıpkı kuyumcuya götürülüyormuşçasına ışıldayan elmaları kadar parlaktı.

“Gayet iyiyim,” dedim. Atlar, gitmeye istekli bir şekilde ayaklarını hafifçe yere vurdular ama alnımı yakınımdaki sağrıya bir an için yaslayıp hayvanı okşadım. “Keşke sizin-

le ve bu tatlı oğlanlarla pazara gelebilseydim. Ne kadar da güzeller.”

Koyu renk saçları sıkıca örülü, dümdüz ve keskin eteğiyle Ruth atların toynakları ve o koca, sarı dişlerinden biraz geride duruyordu; babası saymandı ve evlerindeki tek hayvan tekir cinsi bir kedi idi.

Daha sonra herkes Ruth’un az sonra olacak şeyi hak etmek için ne yaptığını merak edecekti.

Tam Ruth’un gözüne isabet eden taş, kirpiklerinin onu koruyamayacağı kadar ufak ama onu sırtüstü yere düşürecek ve gözünü de gerçekten acıtacak kadar büyüktü. Ruth’un yanağından süzülen kanları izlerken ben bile bu kadarını anlamıştım.

Ruth, gökyüzünün yansıdığı cama çarpan bir kuş gibi afallamıştı. Hareketsiz yatıyordu ama elleri ve ayakları, düştüğünde yerden kalkan tozun içinde seğiriyordu.

Bay Ansel’in at arabasından atlayıp Ruth’un yanına diz çöküşünü izledim.

Okul bahçesindeki bağırış çağırışları izledim.

Bayan Taylor’ın delicesine koşarak yola gelişini, Ruth’un yüzünü görüşünü ve arabasını almak için tekrar aceleyle koşturuşunu izledim.

Ruth’un sersemlikten çıkarak bağırmaya başlamasını, Bay Ansel’in Ruth’u kucağına alıp Bayan Taylor’ın Ford marka aracının arkasına koyuşunu izledim; bu sırada Bayan Taylor hızla yola koyularak arkasında bir toz bulutu bırakırken hepimiz yoldan çekilmiştik.

“Elimden geldiğince hızlıca gidip ailesine haber verece-

ğim,” dedi Bay Ansel bana.

Tertemiz paltosunda kan lekesi vardı.

Arabasına tırmanıp hızla dizginleri şaklattı. Zaten canları sıkılmış olan atlar, ileri atılarak tırısı kalktılar.

At arabasının arkasındaki elmalar yolda uzun, yuvarlak bir iz oluşturdular ve bu iz yol kıvrılana dek devam etti.

Ruth’un kanının damladığı yerde bir sinek belirdi. Onun kanı içişini izledim.

Diğer çocuklar hâlâ yolda sıralanmış, sessizce duruyorlardı.

Henry ve James yanıma geldiler. Ona söylediğim hiçbir şeyi asla yapmayan Henry, “Ne yapalım?” diye sordu.

Bayan Taylor olmaksızın hepimiz çocuktuk. Diğerlerinin arkasında kümelenmiş daha büyük oğlanlar bile küçük görünüyorlardı. Andy’yi görmedim. Betty’yi de görmedim. O sırada ortalıkta olmadıkları için memnundum.

Gerçekten onlarla ilgili tek düşündüğüm buydu.

“Henry, eve gidip birini getir,” dedim.

Bizimkisi en yakındaki ev değildi ama annem oradaydı.

Henry yola çıktığında James de peşinden gidince onu geri çağırmadım çünkü bunun hiçbir zaman bir yararı olmamıştı.

Sonra kuyudan bir kova su çekip yoldaki kanın üzerine boşalttım ve beklemek için içeri girdim.

Bazı çocuklar da benimle birlikte geldi. Çoğu eşyalarını toplayıp eve gitti. En küçükler birileri onları almaya gelinceye dek ellerini kavuşturarak sıralarında oturdular. Ruth yokken çok daha büyük olan sırama oturdum, başımı masaya koydum ve ağladım.

Annemle babam eski kamyonetimizle gelip bahçedeki boşluğa yanaştıkları sırada okulun basamaklarında bekliyordum.

Annem bana sarıldıktan sonra diğer çocukların yanına gitti.

Babam gözlerimin içine bakmak için eğildi. "Ne oldu, Annabelle?"

Gözyaşlarım bitmeden çok önce ağlamayı bıraktığımdan yaşlar yeniden akmaya başlamak gibi bir tehdit oluşturunca.

"Bilmiyorum," dedim. İşaret etmek için dönerek, "Şurada durmuş Bay Ansel'le konuşuyordum. Ruth atlardan korktuğu için benden biraz daha gerideydi. Sonra tam buraya bir taş çarptı." Sol göz kapağıma hafifçe vurdum. "O da düştü. Bayan Taylor, Ruth'u arabasıyla götürdü."

Babam arkama, kamyonete, yola ve onun ardında yükselen tepeye bakmak için doğruldu. "Göster bana," dedi.

Böylece ben de kamyonetin arkasından dolanarak yola çıktım. Ruth'un kanını yıkadığım yer hâlâ ıslaktı.

"Burası," dedim. "Ruth'un durduğu yer burası."

"Yüzü tepeye mi dönüktü? Bay Ansel bu tarafa mı gidiyordu?"

"Evet, pazara gidiyordu. Bak, Ruth'un annesine haber vermek için hızla sürünce dökülen elmalar orada. Evet, Ruth burada, ben de buradaydım," dedim bulunduğum yere geçerek. "Atlar tam benim önümdeydi ve arabayla Bay Ansel

de buradaydı.” Hemen elimle havaya bir kutu çiziverdim.

“Yani taş o taraftaki yamaçtan geldi, öyle mi?”

Tepeye doğru kafamı kaldırıp baktım. Yamaç dikti, ağaçlar ve çalılıklar dört bir yana kök salmışlardı, arduvaz kayaları her tarafı kaplıyordu, aşağıdaki küçük vadi düşen arduvaz parçalarıyla doluydu.

“Öyle olmalı herhâlde çünkü Ruth o tarafa bakıyordu.”

Babam yamacı incelerken elleri belinde öylece durdu. “Yani Ruth’la tepe arasında at arabası, atlar ve sen vardın,” dedi.

Başım la onayladım. “Doğru.”

“Yani taş, yamaçtan kayarak düşmüş olamaz çünkü öyle olsa Ruth’tan önce atlara ya da at arabasına çarpabilirdi,” dedi düşünceli bir şekilde. “Hepinizi birden geçip ona çarpması için daha yukarıdan gelmiş olmalı.”

Bu bir soru olmadığından sessizliğimi korudum.

Bazen okul bittikten sonra oğlanlar, Dağların Kralı oyunu oynamak için dallara tutunarak ayaklarını kayalardaki ve ağaç gövdelerindeki boşluklara koyup oraya çıksalar da bildiğim kadarıyla kimse teneffüste o tepeye tırmanmamıştı. Oraya tırmanan tavşanlar, geyikler ve oğlanlar sayesinde yukarı çıkıp aşağıya inmek için en kolay yol zikzaklar hâlinde görülüyordu.

“Peki, bu sırada orada kimseyi görmedin mi?”

Kafamı iki yana salladım. “Atlara ve Bay Ansel’e bakıyordum. Sonra da Ruth’a baktım.” İşte o anda dudaklarım titremeye başladı.

“Tamam, Annabelle.” Elini başıma koydu. “Üzülme.

Kurtlara Selam Söyle

Bunu şimdi konuşmak zorunda değiliz.” Ama dönüp tekrar tepeye baktı.

Daha fazlasına hazırlıklı olmam gerektiğini biliyordum.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ruth gözünü kaybetti. İşte her şey bu kadar basitti.

Bunu o gece daha sonra annemden duydum. Çoğu anne, bu haberi vermek için sabaha kadar bekleyebilirdi ama benimki değil. Her hâlükârda kâbus göreceğimi biliyordu. Her şey kötüye gitmek üzereydi ve bununla yüzleşmeyi bekletmek hiçbir şeyi değiştirmeyecekti.

Annem karanlıkta yanıma gelip yatağımın kenarına oturarak doktorun Ruth'un gözünü tedavi edemediğini söyledikten sonra, "Bana da gelebilirdi," dedim ona. Hiç kimse onu tedavi edememişti. Taş, Ruth'un görebilmesi için gerekli olan kısımlara zarar vermişti. Annemin bana anlattığı şey tam olarak buydu.

"Evet," dedi saçımı okşayarak. "Sana da gelebilirdi, Annabelle. Ama sanırım o taş aslında Bay Ansel'e, atlarına ya da elmalarına atılmıştı. Sana ya da Ruth'a değil."

"Neden öyle düşünüyorsun?"

Annem iç geçirdi. "Şey... Bay Ansel bir Alman, Annabelle

ve buralardaki pek çok insan Almanlara kızgın. Önceki büyük savaştan beri bu böyleydi ama şimdi başka bir savaşın içinde olduğumuzdan artık daha da öfkeli. Birisi ona ilk defa zarar vermeye çalışmıyor, gerçi öncekinde hınçlarını ekinlerinden ya da kamyonetinden almışlardı. Camlarını kırıp posta kutusuna ölü sıçanlar bırakmışlardı.”

“Ama Bay Ansel hayatının çoğunu burada bizimle birlikte geçirdi,” dedim.

“Biliyorum. Sen de biliyorsun. Ama bazı insanlar için bu bir şeyi değiştirmiyor. Birini suçlamak istediklerinde en yakınlarındaki şey Bay Ansel oluyor.”

“Kim bunlar, peki?”

Annem dudaklarını ısırды. Bana bakmıyordu. “Oğullarını, babalarını, kardeşlerini ya bu ya da önceki savaşta kaybedenler, savaşa katılan ve öfkeli ya da yaralı hâlde dönenler... Kısacası şu an oradaki askerlerin Almanlar yüzünden tehlikeye olduğunu bilen herkes.”

Kilisedeki bayrağın üzerindeki, bize dönemeyen her bir eş, kardeş ya da evlat için konan altın yıldızları düşündüm. Toby’yi düşündüm, onun sessizliğini ve tüfeklerini.

“Ama çukurdaki biri Bay Ansel’in tam o sırada oradan geçeceğini nasıl bilebilir ki? Tepeye çoktan çıkmış olmalı.”

Annem omuz silkti. “Bilmiyorum, Annabelle. Tek bildiğim kimsenin Ruth’u incitmeye çalışmadığı. Yaşadığı şey büyük bir şanssızlıktı gerçekten.”

Bu her şeyi daha da kötü bir hâlde getiriyordu. Yaşadıklarımıza talih karar verirken insan nasıl temkinli ve dikkatli davranabilirdi ki?

Sonraki gün zor başladı ve daha da zorlaştı.

Kahvaltı sessiz geçti. Kardeşlerim bile hizaya gelmişlerdi. Ruth'tan ve bugün okulun onsuz nasıl olacağından başka bir şey düşünmedim.

Ağlamamak elimde değildi ama bunu mümkün olduğunca sessiz bir şekilde yaptım.

Lily halam, "Ah, bu gözyaşlarına değecek ne oldu şimdi?" dedi.

Büyükannem ona bakmadan, "İsa bile ağlardı Lily," deyince Lily hala, "Onun ağlaması için çok daha geçerli sebepler olduğuna eminim," diye cevap verdi.

"Ruth'un gözünü kaybetmesi önemsiz mi, yani?" dedi annem ekşi bir tonda. "Bunu mu kastediyorsun?"

Bunun üzerine Lily hala biraz hırçın bir biçimde, "Eh, bu yüzden ağlıyorsa ben yanlış anlamışım demektir," diye karşılık verdi.

Lily halam her zaman böyle şeyler söylerdi ama yanıldığını çok nadir itiraf ederdi.

Ben hiçbir şey demedim.

James ve Henry kahvaltılarını köpek yavruları gibi gürültülü ve hızlı bir biçimde yaptılar.

Ama babam yüzü kasvetli ve bir yerlere dalmış bir şekilde ağır ağır içti kahvesini.

"Teneffüste yoldan ve tepeden uzak durun," dedi babam biz evden çıkmadan önce. "Okul binasının öteki tarafında, ormanın orada oynayın. Yani en azından Ruth'a ne olduğu-

nu öğrenene kadar. O zamana dek tepeye yaklaşmayın. Beni anladınız mı?”

Başımızı *evet* dercesine salladık.

“Ablanızı dinleyin,” dedi sonra da kardeşlerime. Bunun uçarak aya gitmelerini söylemekten pek bir farkı yoktu.

Ama ikisi de Kurt Çukuru’nun üstündeki bayırın orada bulunan tarlalara kadar bekleyerek beni şaşırttılar. Sonra da ormanın kenarındaki bir orman tavuğunu korkutmak için koşturdular ve yolun aşağısından ağaçların arasına girerek gözden kayboldular.

Yol kıvrılıp da Betty’nin ilerideki kesilmiş bir ağaç gövdesinin üzerinde oturduğunu görünce rahatlığımın sona erdiğini ve yeniden onun hedefi olduğumu anlayarak hayıflandım.

Ardından başka bir duygu yükselmeye başladı içimde.

Buna cesaret diyemezdim çünkü cesaret insanın korkmasına rağmen zor bir şeyi yapması demekti.

Her ne kadar beni berelediği, tehdit ettiği ve o bıldırcını öldürdüğü için ona öfkeli olsam da hissettiğim şeye öfke de diyemezdim.

Hem korkuyordum hem de öfkeliydim ama bir önceki gün Ruth gözünü yitirmişti. Betty’nin ifadesiz suratına bakarken hissettiğim tek şey kayıtsızlıktı galiba. O sabah karşıma tüm kötülüğüyle dikildiğinde bile küçük ve önemsiz görünüyordu.

“Ne var?” dedim sabırsız bir şekilde.

Bana merakla baktı. “Sırf o deli adam söyledi diye seni rahat bırakacağımı mı sandın? Ya da minik dostun yaralandı

diye."

"Yaralanmakla kalmadı," dedim. "Gözünü kaybetti, Betty. Bunu biliyor muydun?"

Betty kafasını çevirdi. "Büyükanнем söyledi. Eminim birisi o pis Alman'ı hedef almıştı. Onu değil."

"Bay Ansel pis değil," dedim. "Onu tanımıyorsun bile."

Kaşlarını kaldırdı. "Buradaki ormanlarda sen pek bir şey bilmiyor olabilirsin ama ben biliyorum. İyi ve neşeli biri gibi davransa da Almanlar dünyayı ele geçirmeye çalışan zorbalardır. Ellerinde olsa gerçekten yapacaklar bunu."

Betty'nin yanağında, sanki böğürtlen çalılarının arasına girmiş gibi uzun, kırmızı bir çizik izi vardı ve çorapları da yapışkan otlarıyla doluydu. Sabahın bu erken saatinde dağlık yerlerde gezinmesini tuhaf buldum. Üstelik de sarmaşığın etkisinden kurtulalı daha bu kadar az zaman olmuşken.

"Benim tanıdığım tek zorba sensin Betty," dedim. "Ama artık beni rahat bırakacaksın. Toby dedi diye ya da Ruth yaralandı diye değil. Bırakacaksın işte. Sana hiçbir şey vermeyeceğim. Senin yüzünden canımı sıkmayacağım. Senden kaçmayacağım. Öyle işte. O yüzden de beni bırakıp başka bir şeyle uğraşsan iyi edersin."

Bunu yarıda bırakmamaya kararlı bir şekilde doğrudan yüzüne bakarak bekledim. Betty'yle işimin bitmesini istiyordum. Bana zarar verecekse hemen o anda bunu yapabilirdi ve ben de gün bitmeden sonunda bu konuda bir şey yapabilmiş olurum.

Ama bir dakika daha düşünmekten başka bir şey yapmadı. Sonra da yana çekildi.

Rahatlamamıştım. Rahat bırakıldığım için mutlu da değildim. Pek bir şey hissetmiyordum. Sadece daha önce hiç olmadığım kadar üzgün ve yorgundum. Ahırdaki samanlığa saklanıp kirislerde uyuklayan kaya güvercinlerini izlemek istiyordum yalnızca. Ya da gözlerimi kapayıp hiçbir şey düşünmemek. Ne Ruth'u. Ne Bay Ansel'i. Ne Almanları. Ne de Betty Glengarry'yi.

Ama ahıra saklanamadığıma göre ondan sonra gelen en iyi çözüm okuldu. Ben de kendimi derslerime verdim. Andy o sabah gelmedi, böylece Benjamin her zamanki yerine yenisinden kavuştu; normalde sırayı Ruth'la paylaştığım için kimse yanıma oturmadı ve sabahı sessiz bir şekilde geçirdik.

Teneffüs geldiğinde kızlardan bazılarıyla birlikte basamaklarda oturup uzun çimenlerden taşlar yaptım ve Ruth'un nasıl olduğunu düşündüm. Bu sırada gözlerimi kardeşlerimden ayırmıyordum ama zaten yolun ya da öteki tarafındaki tepenin yakınına gitmediler. Vakitlerini her zamanki gibi koşu yarışı yapıp, kuyunun yakınında çamurdan pastalar hazırlayarak ve ağaçların ana dalları arasındaki boşluklara taş atarak geçirdiler.

Betty kollarını göğsünde kavuşturarak durup onları izledi. Hiçbir zaman oyun oynamazdı. Normalde Andy'yle birlikte bir yerlere giderdi ama bugün o gelmediği için Betty tek başına oturup teneffüsün bitmesini bekledi. Normalde olduğundan daha düşünceli görünüyordu. Ama bütün bu süre boyunca bir kez bile bana bakmadı, ben de ona pek ilgi göstermedim.

Bayan Taylor bizi tekrar okula çağırırken Andy bahçeye girdi.

Betty onu karşılamak üzere açıklığın ortasına kadar gitti ve arkamızdan okula girmeden daha önce olduğu gibi konuşup bana bakışlar atarak bir süre geçirdiler. Ne konuştuklarını ve bunun benimle ne ilgisi olduğunu merak ettim.

Günün kalanında Andy ve Betty birbirlerine notlar yazarak bakıştılar ve aritmetik dersi için kara tahtanın yanına gelmelerini isteyen Bayan Taylor'ı duymazdan gelip okul bittiğinde kapıdan ilk çıkan oldular.

Ben okuldan ayrıldığımda ortalarda görünmüyorlardı.

O anda kardeşlerimin tepeden yukarı doğru yarışarak eve gitmek üzere fırlamalarını ve ben daha patikadaki ilk dönüşe geldiğimde gözden kaybolmuş olmalarını umursamamıştım.

Ama sesleri duyuluyordu. Önce yarış sesleri, sonra yere vuran ayaklarının patırtısı, nefes nefese söylenen bir 'Hey!' ve yoldaki gevşek çakılların mırıltısı... Sonra aramıza mesafe girdiği için bir süre sessizlik. Ardından bir çığlık ve Henry'nin bana haykıran sesi.

Yokuşu düz zemindeymişim gibi koşarak çıktım.

Henry alnı kan içinde sırtüstü uzanmış bir hâlde ağlayan James'in yanında çömelmişti.

Yanlarına diz çöktüm.

"Ne olduğunu anlamadım," dedi Henry. "James benim önümdeydi ve bir anda düşüp ağlamaya başladı."

“Hayır, bir anda düşmedim,” dedi James inleyerek ve göbeği üzerine yuvarlanıp dizlerinin üzerinde kalktı. Yolu işaret etti. İleride iki ağaç arasına gerili bir tel vardı.

Henry daha yakından bakmak için doğrulunca o önde ol- saydı telin onun boğazına geleceğini fark ettim.

Henry parmağını telin üzerinde gezdirip geri kaçtı. “He- men yolun üstündeki kısmı, burası çok keskin,” dedi. “Sanki biri onu bilemiş.”

Çalıların arasına girip teli bağlandığı ağaçların birinden çözdü. Dikkatlice dolayıp yolun diğer tarafındaki ağaçtan sallanır hâlde bıraktı.

Kardeşimin yüzündeki kanı gömleğimin koluyla sildim. Epeyce kanayacak kadar derin bir kesik olmasına rağmen çok kötü değildi.

“Hadi,” dedim James’e ayağa kalkmasına yardım ederek. “İyi olacaksın.”

Hâlâ zırıldayan James’i elinden tuttum, o da buna sesini çıkarmadı. Henry başı dik, bir boğa kadar sessiz ve ciddi bir şekilde önden gitti. Ara sıra dönüp bana ve James’e bakıyor- du. Tepenin yamacındaki nadasa bırakılmış tarlaya vardığı- mız sırada dönerken bir anda durdu. Arkama dönünce Bet- ty’nin çukura giden yolun ağzında bizi izlediğini gördüm.

“Sırası değil,” dedim Henry’ye. Ne demek istediğimi anlamış görünüyordu. Hareketsiz bir biçimde durmuş, Ja- mes’le ben aceleyle yanından geçerken kızı izledi. “Sırası değil,” dedim tekrar. Böylece dönüp eve kadar peşimizden geldi.

Babamı olayın gerçekleştiği yere götürdüğümde tel gitmişti.

“Burası olduğunu biliyorum,” dedim. “Şu tümsek köklerin orası. Unutmayayım diye dikkat etmişim.”

Babam yoldan çıkarak telin yonttuğu soluk izin üzerinde parmağını gezdirdi. Yolun öteki tarafındaki ağaçta ona benzer bir tane daha vardı. “Doğru hatırlıyorsun, Annabelle. Tel buraya bağlanmış.”

Babam pek sık sinirlenmezdi. Genellikle önce annem sinirlendiğinden babamın karışmasını gerektirecek pek bir şey kalmazdı. Ama bu sefer farklıydı.

“Adamın içindeki iblis uyanmış,” dedi sessizce.

Onun böyle bir laf etmesi çok tuhaf geldi. Kilisedeki papazın ya da imana geldiği zamanlarda Lily halamın söyleyeceği türden bir şeye benziyordu ama babam pek de kiliselere düşkün biri sayılmazdı.

“Ama bunu yapan bir erkek değil,” dedim. “Ya da en azından erkekse bile aynı zamanda kız da... yani muhtemelen. En azından ben öyle düşünüyorum. Yani kız olduğunu.”

Babam merakla bana baktı. “Annabelle, ağzındaki baklayı çıkarırsan daha rahat anlayacağım.”

“Çıkaracağım. Sadece kızı bunu yaparken görmediğim için emin olamıyorum. Ama sanırım eminim de. Başka kimse olamaz. Tabii Andy de işin içindeyse o başka.”

Hava çabuk karardığından orman serindi ve babam bir anda üstümüzdeki açık alanlara yöneldiğinde memnuniyetle onun peşinden gittim. Tarlaları geçerken elimi tuttu, ona yetişebileyim diye hızını yarıya düşürdü ve o gece annemin

yapacağı sosa bir düzine elma toplamak amacıyla patikanın tepesinde durdu. Sonra da tepede yay çizen ağaçların arasındaki patikadan aşağıya, eve doğru birlikte yola koyulduk.

İçeri girip biraz ısındık. Babam 'uslu minik adam' diye seslendiği James'le, ardından da annemle biraz vakit geçirdikten sonra beni mutfaktan daha sessiz olan öndeki odada oturttu ve aklımda ne olduğunu sordu.

Ben de ona her şeyi en baştan anlattım. Betty'yi ve tehditlerini, kalçamdaki salatalık şeklindeki morluğu, Andy ve Betty'nin nasıl da çabucak arkadaş olduklarını ve günlerdir kaçamak yaptıklarını, bıldırcını ve Toby'nin ne yaptığını... Hatta o sabah Andy'nin okula geç gelmesini ve ikisinin teneffüste bahçede birbirlerine sokularak fısıldaşmalarını.

Anlatacaklarım bitince bunların hiçbirinin kulağa o kadar da korkunç gelmediğini fark ederek endişelendim; gerçi boynu kırılan bıldırcını günlerce unutamayacaktım. "Korkunç bir zorba o kız," dedim. "Ama ondan neden o kadar korktuğumu hâlâ bilmiyorum."

"Annabelle, bunları yapmaya başladığında neden hemen gelip bize anlatmadın?"

"Hepsi birden olmadı, ufak şeylerle başladı ve o sırada ne yapacağıma karar vermek kolay değildi." Kendimi aptal gibi hissediyordum. "Ayrıca birine bir şey anlatırsam kardeşlerime zarar vereceğini söylemişti. Ama ben dediğini yapmıyınca yine de James'e zarar verdi."

Babam ayağa kalkıp çenesini sıvazladı. "Merak etme artık," dedi. "Bundan sonrasıyla annen ve ben ilgileneceğiz, Annabelle. Ama şu andan itibaren sen de bir sorun yaşarsan bize derhâl anlatacaksın. Söz mü?"

Söz verdim. Benim için kolay bir sözdü. Başka herhangi bir konuda annemle babama yalan söylemek gibi bir niyetim yoktu. İşlerin ne kadar karmaşık bir hâle geleceğini ise hiç bilmiyordum.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Sonraki gün cumartesiydi. Okul yoktu ama yapılması gereken işler vardı. Yine de normalde gönlümce harcayabileceğim kendime ait biraz zamanım olurdu.

O cumartesi hiç de öyle olmadı.

“Annen, sen ve ben bu öğleden sonra Glengarryleri ziyaret edeceğiz,” dedi babam kahvaltı etmek için oturduğumda. Tartışma kabul etmeyecek bir ses tonuyla söylemişti bunu.

“Ben gelmek zorunda mıyım?” diye sordum yine de.

Babam başıyla onayladı. “Önemli bir konu ikinci ağızdan aktarılmamalıdır. Ama biz de senin yanında olacağız, hem sonrasında kendini daha iyi hissedeceksin. Her şey ortaya döküldükten sonra seni tehdit edecek bir şeyi kalmayacak elinde.”

Kulağa güzel geliyordu ama yine de gitmek istemiyordum.

James karşımda oturmuş canı sıkkın bir şekilde yumurtalarını yiyor ve alnundaki beyaz bandajın kenarıyla uğraşı-

yordu.

“Bu şey kaşındırıyor, ayrıca da çok aptalca,” dedi. “Bu tepemdeyken doğru düzgün düşünemiyorum.”

Bunun üzerine annem, James’in kafasına korsan tarzında bir bandana sararak hemen, “İşte şimdi Uzun John Silver’a benzedin,” dedi.

Robert Louis Stevenson ve çoğu gece yemekten sonra bize kitap okuyan büyükannem sayesinde bir sürü korsan tanıyorduk.

James hiç vakit kaybetmeden evde deli gibi koşturarak, “Selam dostlar,” diye bağırmaya başladı ve annem onu ve Henry’yi evden dışarıya, güneşli bahçeye doğru kışkıştırmaya dek tahta bir kaşığı kılıç gibi savurup durdu.

“Uzaklaşmayın,” diye de seslendi arkalarından.

“Ağaçları budamaya götüreceğiz onları,” dedi babam paltosunu giyerken; büyükbabam da onun yanındaydı. Noel sezonu gelmek üzereydi ve yetiştirdiğimiz küçük ladinleri satmak için şekillendirmeye başlama zamanıydı. Büyükbabam bir ya da iki köpekle birlikte kamyonette oturup operasyona gözcülük ederken babam da budama işini yapardı. Önceki yıl babam, oğlanların çarpık bir ladinle pratik yapmasına izin vermişti ve onlar da ağaçtan mükemmel bir kürdan yapmışlardı. Bu yıl oğlanlar yine, ağaçların arasına düşenleri toplama ve çelenk yapmak için en iyilerini ayırma işinden sorumlulardı.

Onlar gidince ev biraz olsun sakinleşti.

Kahvaltılıkları toplayıp cumartesi gününe özgü işlerimize başladık. Annem mutfakta ütü yaparken oda temiz sıcak pamuk kokusuyla ve masaya değen demir sesiyle doldu. Bü-

yükannem meşe ağacından büyük masanın bir ucunda oturmuş, çorapları onarıyor, kıyafetlerin dirseklerini yamıyordu.

Turta için elmaları soyarken her bir kabuğun uzun, kıvrımlı tek bir şerit hâlinde kalması için elimden geleni yapıyordum. Kabukları yemeleri için atlara verdiğimde bu çabamı takdir ediyor gibi görünmüyordlardı ama yine de eğer mümkünse bir şeylerin güzel görünmesi hoşuma gidiyordu.

İşte ya da kilisede yapacak bir şey olmadığı için huzursuzlanan Lily halam, en az onun kadar mutsuz olalım diye cumartesi günümüzü bozmak için elinden gelenin en iyisini yapıyordu.

“Öyle soymaya çalışmasan daha çabuk biter,” dedi bana; bu sırada uzun bir kabuğu bir ucundan tutup kopana dek salladı.

Bize yardım etmesini isteyecektim ama Lily halamın ev işlerinde pek bir becerisi yoktu.

“Toby’nin filmini gönderdin mi?” diye sordum ona.

Çenesini sert bir şekilde kaldırdı. “Tabii ki gönderdim, Annabelle. Postaları denetlemek büyük bir sorumluluktur. Bu sorumluluğu üzerime alınca işleri derhâl düzenleyip hiçbir saçmalığa mahal vermeden gönderirim.”

“Tabii, biliyorum,” dedim. “Kötü bir şey demek istemedim.”

Lily halam hafifçe başını salladı. “Fotoğrafları göz açıp kapayana kadar alırsın,” dedi. “Gerçi bizim fotoğraf makinemizin neden o adamda olduğunu ya da onca pahalı filmi ona niye verdiğimiz pek anlamış değilim. Filmleri gönder, geri al, falan filan. Bize daha çok iş çıkıyor, hem de ne için?”

Annem bizim lafını duyunca kafasını iki yana salladı. Fotoğraf makinesini ve onunla birlikte gelen hizmetleri o kazanmıştı. "Ben Ruth'u ziyaret edeceğim," dedi bana. "Sen de gelmek ister misin?"

Aslında istemiyordum. Sırf düşüncesi bile beni korkutuyordu. Ama yine de, "Evet," dedim, "isterim."

Ütüleme, elma soyma, yıkama işleri bittiğinde ceketimi giyip şapkamı taktım ve annemle birlikte kapıdan çıktım.

Ruth, örtüler çenesine dek çekili hâlde yatağında yatıyordu. Siyah, ipekten bir göz bandı takmıştı. Bandın etrafından dağılan yeşil-sarı morluk yanağına dek iniyordu. Bir şubat ayı kadar da solgun görünüyordu.

Annelerimiz Ruth ile biraz ilgilenip sohbet etmek için oturma odasına geçtikten sonra, "Selam, Ruth," dedim. "Acıyor mu?"

Ruth yavaşça başını salladı. Annem ona pekmezli kurabiyeyle dolu, yağlı kâğıttan bir külah verdiğinde, "Teşekkürler efendim," demiş, bunun dışında da tek kelime etmemişti.

"Yakında okula dönecek misin?"

Ruth başını iki yana sallamaya başlamıştı ama sonra durdu. "Annemle babam oraya dönmeme izin vermiyor," dedi bakışlarını benden kaçırarak. "Artık Sewickley'de bir okula gideceğim."

Hayrete düşmüştüm. "Ta şehre mi gideceksin?"

"Babam orada çalışıyor, Annabelle. Sırf büyükbabam öldüğünde bize bu evi bıraktığı için burada yaşıyorduk. Uzun

süre kalmayacaktık ama burası güzel gelmişti. Sessizdi.” Tekrar bana baktığında ağladığını gördüm. “Ama artık evi satıp şehre taşınacağız.”

Tanıdığım en tatlı, en nazik insanlardan biri olan Ruth’la büyümüştüm; ben de ağlamaya başladım. “Yaralandığın için çok üzgünüm,” dedim.

Ruth gerildi. “Yaralanmadım,” dedi. “Biri beni yaraladı.”

Yüzümü sildim. “Bir şey gördün mü?”

“Pek sayılmaz. Yamaçta bir şey kımıldandı, ben de oraya baktım, taş da o yüzden tam gözüme girdi. Biraz daha aşağıya bakıyor olsaydım...” Dizlerini kendine çekip ellerini çenesinin altında kavuşturdu. “Alışacağımı söylüyorlar. Ama ben sanmıyorum.”

“Gitme zamanı, Annabelle,” dedi annem kapıdan. “Ruth’un dinlenmesi gerek.”

Vedalaşırken Ruth’a ne sarıldım ne de geçmiş olsun dile-dim. Bunun onu son görüşüm olduğunu bilmiyordum.

Glengarrylere yaptığımız ziyaret çok daha kötüydü.

Oturma odalarında Betty, büyükannesi ve büyükbabası karşımıza dizili mutfak iskemlelerinde otururken eski püskü kanepede annemle babamın arasında oturmak tuhaf geliyordu. Onlar bizden daha yukarıdaydı ve yüzlerinde ciddi bir ifade vardı ama her iki yanımda oturan annemle babam sakinlerdi ve sıcaklıklarını hissediyordum.

“Küstüm otu çiçeği için size teşekkür etme şansı bulduğuma memnun oldum,” diye söze başladı Bay Glengarry.

"Ohio'dan eve döndüğümde Betty çoktan iyileşmişti. Yardımınız için minnettarız."

"Biz de yardım edebildiğimiz için memnunuz," dedi annem. Dudaklarının ucunda bir 'ama' vardı.

Babam, "Sizinle okulda neler olduğu hakkında konuşmak istiyoruz," dedi.

"Biz de öyle," dedi Bay Glengarry. "Betty bize Ruth'a olanlarla ilgili oldukça ciddi bazı şeyler anlattı."

"Ruth'a mı?" dedi annem. "Biz Ruth için gelmedik. Biz en küçük oğlumuz James'e olanlar için geldik. Bir de Annabelle'e."

Glengarrylerin kafası karışmışa benziyordu.

Betty hiç kıılmıdamadan öylece bana bakıyordu.

Odadaki herkes Betty'nin neden kasabada yaşamaya geldiğini biliyordu; bu yüzden anlatmaya başladığımda kimse'nin şaşırmasını beklemiyordum.

"Betty bana, ona bir şeyler getirmezsem bana ve kardeşlerime zarar vereceğini söyledi. Ve yaptı da. Önce bana sopayla vurdu, sonra yakaladığı bir bıldırcına zarar verdi, sonra da dün küçük kardeşimi okula giden yolda keskin bir telle yaraladı. Ama buna Andy Woodberry'nin de yardım ettiğini düşünüyorum."

Bu anlattıklarımın sonra gelen sessizlik daha uzun sürmüştü.

"Betty?" Büyükkannesi ikiye bölünmüş gibi görünüyordu; bir yanı teslim olmuş, diğer yanı biraz umut dolu gibiydi. "Bunları yaptın mı?"

Betty başını iki yana salladı. "Asla yapmadım," dedi.

"Böyle bir şey yapmam."

"Ama yaptın ve bunu biliyorsun," diye ısrar ettim. "Hem de sana bir peni getirmeme ve arkadaşın olmak istememe rağmen."

Annem beni susturmak için elini dizimin üzerine koydu. "Annabelle, böyle şeyler hakkında yalan söylemez," dedi.

"Peki, Betty söyler mi?" Bay Glengarry'nin sesi o kadar da öfkeli değildi ama bunun nereye varacağını görebiliyordum. Ne yaparsam yapayım kendi büyükbabamın da benim arkamda duracağını düşündüm.

"Bana inanmıyorsanız Toby'ye sorun," dedim. "Ona peni-yi verdiğimde ne olduğunu gördü. Betty parayı atıp sopayla bana vurdu. Bunu kanıtlayacak bir morluk da var. Bildircını öldürdüğünde de Toby ona beni rahat bırakmasını söyledi. Ama Betty bırakmadı. Teli geren o. Bunu biliyorum."

"Sakin ol, Annabelle," dedi annem. "Merak etme."

"Toby mi?" dedi Bay Glengarry. "O yabani adam mı?" Torununa baktı. "Bize söylediklerini anlat onlara."

Betty bir şey demeyince büyükannesi elini Betty'nin koluna koyup, "Merak etme tatlım. Artık korkmana gerek yok," dedi.

Betty bakışlarını benden ayırmadan kafasını hafifçe bir yana eğdi. "Toby'yi Ruth'un yaralandığı yerin yukarısındaki yamaçta gördüm," dedi. "Ama beni o kadar korkutuyor ki bir şey söylemeye çekindim."

Ruth'un bana, taş ona çarpmadan önce tepede kımıldayan bir şey gördüğünü söylediğini hatırladım. Ama bu Toby olamazdı.

"Korkutucu olan sensin, Betty," dedim. "Toby'nin tüm bunlarla hiçbir ilgisi yok. Toby, Ruth'a asla zarar vermez."

"Onu hedef almadığı kesin," dedi Bay Glengarry. "Alman'ı hedef alıyordu."

Bay Ansel. Alman.

Bay Glengarry ilk büyük savaşta bir erkek kardeşini kaybetmişti ve Bay Ansel'le konuşmayan insanlardan biriydi. "Toby, Almanların yaptıklarından dolayı delirdi. Bir Alman'a taş atacak biri varsa o da Toby'dir."

"Ben Toby'yi görmedim," dedim. "Yolda Ruth'un hemen yanındaydım." Betty'ye dönüp, "O yaralandığında sen ortalıklarda yoktun ki Betty, nasıl oldu da Toby'yi gördün?" diye sordum.

"Yukarıda, çan kulesindeydim," dedi Betty. "Herkes te-neffüse çıkınca Andy bana okul çanını göstermek istedi. Orada ufak bir pencere var, doğrudan yola ve tepeye bakıyor. Senin aşağıdan görebileceğinden çok daha iyi bir şekilde gördüm."

Annem biraz öne doğru eğildi. "Ama şimdiye dek bunu kimseye söylemedin, öyle mi?" Toby'nin bir dostu vardysa bu annemdi. Betty'ye inanmadığı açıktı ama ben de kendimden büyük ve güçlü birinden korktuğum için bir sır saklamıştım, annem de bunu biliyordu.

"Birine anlatırsam bana zarar vermesinden korktum," dedi Betty.

Bu kadar savunmasız görünmesi karşısında afallamıştım. Hiç çaba harcamaksızın durumu tersine çevirmişti.

"Andy, Toby'den korkmuyor ki," dedim. "O neden bir

şey demedi?"

"Çünkü olayı sadece ben gördüm. Andy kulenin diğer tarafındaki bir kırlangıç yuvasıyla uğraşıyordu ve pencereye gelene kadar da Toby gitmişti. Ona ne gördüğümü söylemedim. Toby'nin, Andy'ye de zarar vermesinden korktum."

Sesi öyle korku dolu çıkıyordu ki neredeyse ben bile ona inanacaktım.

"Peki ya yoldaki tel?" dedim. "Toby, James'e zarar vermez."

"Olabilir ama o yolu ben de kullanıyorum," dedi. "Belki de Toby onu benim için koymuştur."

"Bu kadar yeter," dedi Bay Glengarry. "Toby delinin teki. Bunu herkes biliyor. Deli bir adamdan da ancak delice işler yapması beklenir."

"Betty'yi, Toby'den korktuğu için bir gıdım bile suçlamıyorum," dedi Bayan Glengarry. Kendisi normalde sakin bir kadın olduğundan sesindeki cesur tonu duyunca şaşırdım ama işte Betty'nin, gittiği her yere tüfeklerini de taşıyan kötü bir adamdan korkan, mavi kazaklı, iki örgülü bir kızcağız olduğuna inanma şansı karşısındaydı.

"Olabilir." Annem ayağa kalktı. "Ama biri Annabelle'i bir kez daha tehdit ederse bu konuda daha fazla konuşma olmayacak."

Annemin bununla ne demek istediğinden emin değildim ama babam elimden tutarak ayağa kaldırıncı kendimi onların yanında bir dev gibi hissettim. Tıpkı bir tepede durup Kurt Çukuru'na baktığım ya da elimde bir kuşun yumurtasını tuttuğum zamanlardaki gibi.

Eve geldikten sonra annemle babam bahçede konuşarak biraz zaman geçirdiler. Ben içeri girip doğruca odama gittim.

Benim güzel ve sakin dünyam fırıl fırıl dönüyordu ve fırlıdağın her bir dönüşüyle kafam daha da karışıyordu.

Toby'nin deli olduğuna inanmıyordum. Mutsuz ya da sessiz olabilirdi. Yalnız başına bir yaşam seçtiği, bir tütsü barakasında uyuduğu, günler boyu tepelerde yürüdüğü için tuhaf biri bile olabilirdi. Ama deli değildi. En azından tehlikeli delilerden değildi.

Ayrıca Toby, aşağıda iki kız ve iki at varken neden yamaçtan taş atacaktı ki? Bay Ansel'e zarar vermek istese her gün, her yerde buna fırsatı vardı; üstelik ortalıkta hiçbir kız veya at yokken yapabilirdi bunu.

Toby uyuyan bir geyiği dahi vurmayan, adamotlarının fotoğrafını çeken, mecbur olmamasına rağmen bana penimi geri veren bir adamdı. Ayrıca o korkunç savaştan döndüğünden beri kimseye ama hiç kimseye zarar vermemişti. En azından bildiğim kadarıyla.

Onun deli olduğuna inanmıyordum. Azıcık bile. Ayrıca Alman olsa da olmasa da Bay Ansel'e zarar vereceğini de düşünmüyordum.

Ama Betty ve Andy çan kulesindeydilerse o yamaçta olamazlardı. Taşı da atmış olamazlardı.

Annem yemeği hazırlamasına yardım etmem için seslenene dek yatağıma uzanıp derin düşüncelere daldım. Hatta biraz daha derinlere...

"Çok derine dalayım deyip de boğulmayasın," dedi büyükannem; bu sırada birlikte lavaboda patatesleri yıkayıp soyuyorduk.

"Ne boğulması?" Bir patatesi rengi açılınca dek akan suyun altında tuttum.

"Sabahtan beri aklın bambaşka bir yerde, nerelere daldın böyle, Annabelle? Ağzından tek kelime çıkmadı."

Omuz silktim. "Ruth'u düşünüyordum."

"Birinin başına böyle bir şeyin gelmesi ne korkunç. Hele ki onun gibi tatlı bir kızın."

"Ama bunu kazara bile olsa Toby'nin yaptığını düşünmüyorsun, değil mi?"

Evdeki herkes o öğlen Glengarrylerde geçen konuşmayı öğrenmişti.

Lily halam burnunu çekerek, "O Toby her zaman kükürt gibi kokuyor," deyince Henry, "Yok, Toby öyle biri değil," demiş; James de, "Orada dur bakalım ahabap," diye yanıt vermişti. Sanırım bu *hayır* anlamına geliyordu.

Büyükbabam başını iki yana sallayıp kurt kılığındaki koyunla ilgili bir şeyler mırıldanmıştı.

Annemin ne düşündüğünü zaten biliyordum. Babam-dansa emin değildim. Glengarrylerden eve gelene kadar tek kelime etmemişti. Geldiğimizde de sadece annemle konuştuktan sonra doğruca işlerinin başına dönmüştü.

"Ah, ne düşüneceğimi bilmiyorum," dedi büyükannem; patatesi öyle ince kesiyordu ki dilimin arkasından sızan ışıği

görebiliyordum. Kasabadaki en iyi soslu patatesi o yapardı. "Toby'nin tuhaf biri olduğunu kabul ediyorum. Tüfekleri de beni düşündürüyor. Ama onun kimseye kaba davrandığını görmedim. Ayrıca Bay Ansel de dâhil olmak üzere Almanlar hakkında kötü konuştuğunu da duymadım."

"Yani, Toby pek konuşmuyor zaten." Bunu itiraf etmem gerekirdi.

"Hayır, konuşmuyor. Ama insanların beni her zaman eylemlerimle yargılamasını istemişimdir ve bana ya da aileme asla bir yanlış olmamış olan Toby'ye de aynı şekilde davranabilmeyi umuyorum."

Babam o gece eve akşamın pembeliğinde ama is kokarak geldi.

Annemin domuz budu, büyükannemin patatesleri ve James'in 'minik beyaz ağaçlar' dediği ve nadiren yediği karnabaharımdan oluşan yemeğin ortasında, "Bugün ikindi vakti Toby'yle biraz zaman geçirdim," dedi.

Hepimiz babama bakıp bekledik. Özellikle ben Toby'nin geçen hafta olanlarla ilgili ne dediğini merak ediyordum.

"Çoğunlukla ben konuştum," dedi. "Kapıyı çaldım, Toby açıp içeri buyur etti. Tek iskemleden başka oturacak yer yoktu, o ayakta dururken ben oturamayacağım için ikimiz de keçiler gibi birbirimize bakarak ayakta dikildik."

Babam keçilerden pek hazzetmezdi. Tembellik edersem küçük bir keçiydim. Aptallık edersem keçiydim. Kirliysen keçiydim. Diğerleri için de geçerliydi bu.

Bekledik. Anlatacağı başka şeyler olmasa bu ziyaretten bahsetmezdi.

"O kulübe yaşaması zor bir yer," dedi. "Ama Toby orayı biraz güzelleştirmiş. Yataktan ziyade yuvaya benzer bir yerde yatıyor. Çam dallarını çuval beziyle kaplamış. Yastık yok. Eski bir ordu battaniyesi, döküntü bir iskemle var. Bir köşeye havalandırma için tek deliği olan bir ateş çukuru kazılmış. Üstündeki kancalarda öteberiler asılı. Ama..." Konuşmaya ara verip iskemlesine yaslandı. Çenesini sıvazladı. "Her yerde fotoğraflar vardı. Dört duvarda da. Bağların, ormanın fotoğrafları. Gün batımındaki gökyüzünü de epey çekmiş..."

Bir an duraksadı. "Güzel görünüyorlardı ve hepsine bakmak istedim fakat hava kararıyordu ve haddimi aşmak istemedim. Sonuçta beni o davet etmemişti ve orada bulunmam onu biraz germiş gibiydi. Pek fazla ziyaretçisi olduğunu sanmıyorum."

Babamın bir kerede bu kadar çok şey söylediğini hiç hatırlamıyorum.

"Ona Glengarrylerin söylediklerini anlattım. Betty'nin söylediklerini. O gün yamacın orada olup olmadığını sordum. Alman olsun ya da olmasın kimseye taş atmak için bir sebebi olmadığını söyledi."

Büyükbabam, "Bir Alman'a taş atmak için en fazla Toby'nin sebebi vardır," diyerek babamın sözünü kesti.

"Ya da bir akrabasını kaybetmiş biri," dedi annem sertçe. "Buralarda öyle bir sürü kişi var."

"Sonra da tuhaf bir şey söyledi," dedi babam. "Sanırım doğru hatırlıyorum. 'Kaplumbağa Kayası'nı çizdiler,' dedi. Ondan sonra da başka bir şey demedi. Annabelle'in fotoğ-

raflar gelir gelmez kendisine getirmesini rica etmek dışında ağzından tek kelam çıkmadı.”

Lily halam çatalını bana doğru salladı. “Bizim fotoğraf makinemiz. Bizim filmimiz. Onun fotoğrafları. Ne hoş.”

Ama ben Kurt Çukuru’nda bulunan kaplumbağa kabuğu şeklindeki ve yine kaplumbağa kabuğuna benzer bir ızgarayı anımsatırcasına kuvars taşıyla kaplı büyük bir kaya parçası olan Kaplumbağa Kayası’nı düşünüyordum. Kaplumbağa Kayası’nı herkes bilirdi. Ağaçlar ona pek yaklaşmaya cesaret edememişler gibi küçük bir açıklığın ortasındaydı ve etrafındaki zemin de eğrelti otları ve çiçekli otlarla kaplıydı.

Hoş ama aynı zamanda ciddi bir yerdi. Amerika yerlilerinin orayı tören yapmak için kullandığını düşünmüştük her zaman. Seremoniler için kilisemiz olmasaydı muhtemelen biz de Kaplumbağa Kayası’nı seçerdik.

ONUNCU BÖLÜM

Ertesi gün kilise, bizimkinden üç sıra geride oturan Glengarrylerin bizi selamlamamaları dışında her zamanki gibiydi. Bu yüzden üzül müştüm ama çok değil.

Babam üzerime düşeni anlattıktan sonra daha iyi hissedeceğim konusunda haklıydı ve bunun karşılığında Glengarrylerden bir pazar günü tebessümü gelmemesine aldırmadım.

Betty, Peter Pan yakalı beyaz bir gömleğin üzerine giydiği pötikareli jile elbisesiyle şekerli bezelyeler kadar tatlı görünüyordu ama gözleri onu ele veriyordu yine de.

Onun yerine mihrabın etrafındaki mor ve sarı krizanterlerle hemen üzerindeki boş haça odaklandım.

Koro her zamanki ilahileri okudu; Bay Simmons o koca burnundan söyler, Bayan Lancaster da bizim kamyonetten daha çok aksarken, hepimiz kendimize özgü, değişik şekillerde ilahilere eşlik ettik.

Papaz Kinnel, uzunca bir süre mevsimlerin değişiminden bahsetti ama ben ne yaparsam yapayım onun anlattık-

larından bir mana çıkaramadım. Önümdeki sıranın ardında duran ilahi kitabının yanına dizili bağış zarfları ve minik kurşun kalem için minnettardım. İncir çekirdeğini dolduramayacak kıymette şeyler çizebiliyordum ancak; yine de zaman geçirmek konusunda yardımı dokundu. Yanımda oturan büyükbabam, ben vaazın büyük kısmını bir at çizerek geçirirken bana imrenerek bakıyordu.

“Çok güzel bir köpek oldu, Annabelle,” diye fısıldadı bana.

Annem zarfı alıp içine bağış için birkaç bozukluk koyarken atımsı köpeğe bakıp gülümsedi. “Umarım papaz senin bağışını beğenir, Annabelle,” dedi.

Yani her şeyin yolunda olduğunu düşünüyordum. Karşılaşacağımız sorunlar biraz daha bekleyebilirlerdi.

Ama tüm o problemlerin kiliseden çıkar çıkmaz yakamıza yapışmak için bekledikleri ortaya çıktı. Zabıta, yanında Glengarrylerle birlikte dışarıda bekliyordu.

Zabitanın rozeti yoktu ya da silah taşımıyordu ama eyalet polisi kışlası Pittsburgh’daydı ve en yakındaki cezaevi ya da mahkeme binası çok uzaktı; bu yüzden sorun çıktığında elinden geldiğince ilgileniyor ve gerektiğinde askerleri çağırıyordu.

Onu hepimiz seviyorduk. Zabıta Oleska’nın koca bir yüzü, kırmızı yanakları, şen bir gülüşü vardı ama pek saç yoktu. Bir keresinde onu kasaba panayırında çok fazla elma şarabı içmiş ve aptalca davranan bir çiftçiye hâkim olmaya çalışırken görmüştüm. Adamı âdeta bir mısır demetiymişçesine tutunca çiftçi de sonunda sakinleşerek evine uyumaya gitmişti. Bu yüzden insanlar, zabıta sert görüldüğü zaman

genellikle onu ciddiye alırlardı.

Şu an sert görünüyordu.

“Günaydın dostlar,” dedi. “Sizinle konuşmalıyım, John. Sarah.”

Babam kamyonetimizin kapısını açıp büyükbabamla büyükanne mi oturttu.

Kardeşlerimle bana da kışkış yapınca biz de onun sözünü dinleyerek kamyonetin arkasına tikiştik ama mümkün olduğunca konuşmaya yakın olmaya çalıştık.

Söyledikleri her şeyi duyamıyordum ama Toby’nin, Ruth’un ve Bay Ansel’in adı kulağıma çalındı. Betty’nin de biraz konuşması beni deli etti ama annemle babam benim yerime konuşuyorlardı ve ben de bunu kabullendim.

Glengarrylerin söylediklerine en çabuk o kızdığı için en çok annemin sesi duyulabiliyordu.

“Hani suçluluğu kanıtlanana kadar herkes masumdu?” dedi epeyce kızgın bir tonda. “Hani herkes canının istediği gibi yaşayabilirdi?” Elleri belindeydi. “Kaş yaparken göz çıkarmayalım da!”

Kimseye bir kaş yapılacağından haberim olmadığı için biraz kafam karışmıştı. Kimin, neden gözü çıkacaktı? Hiçbir şey anlamıyordum cidden.

Babam annemin omuzuna elini koyduysa da annem onu görmezden geldi. “Toby tuhaf biri olabilir ama hepsi bu. Yanlış bir şey yapmamışken onu köşeye sıkıştırırsanız onu daha da tuhaflaştırırsınız. Ayrıca küçük bir kız onu yamaçta gördüğünü söyledi diye birini hapse tıkamazsınız. Üstelik o kız hiç de iyi şeyler yapmıyorken.”

Bunun üstüne herkes yüksek sesle ve bir arada konuşmaya başladı. Annem belli ki tüm bu olanlardan yorgun düştü ve yanımıza gelerek kamyonetin arkasına bindi. Babam direksiyon başına geçip motoru çalıştırırken pencereden, "Lily!" diye seslendi.

Ama halam biraz daha kalarak zabıtaıyla konuştu, kendi arabasına yönelmeden önce adamın yanıtını dinlerken bir kuşunkini andıran başını sallıyordu. Yüzündeki ifadeden hoşlanmamıştım. Neredeyse mutlu görünüyordu ve bu Lily halamda sık rastlanan bir ifade değildi. Kaldı ki bu şartlar altında mutlu olması oldukça tuhaftı.

Pazar akşamı yemeği genellikle şükür duası ve sofraya konuları yemekle geçerci. Çok az konuşulurdu. Sonrasında ortalık toparlanırken Lily halam dua ve tefekkür için odasına çıkardı; gerçi bazen kapısının altından dans melodileri süzülürdü.

Pazar günü nadiren birileri uğrardı. Günü çoğunlukla sessiz sakin bir şekilde geçirir, biraz huzur bulup dinlenebildiğimiz için memnun olurduk.

Ama bu pazar hiç de öyle olmamıştı.

"Yarın okulda Betty Glengarry'den uzak durun," dedi annem kardeşlerimle bana; yemekten sonra üzeri kremalı elmalı turtayı servis ediyordu. "Sakin ona yaklaşmayın. Onunla konuşmayın. Ve Betty can sıkıcı bir şey, herhangi bir şey yaparsa da Bayan Taylor'a söyleyin."

"Ve de bize," dedi babam. "Yani eve geldiğinizde. Artık sır saklamak yok."

“Yani açıkçası,” dedi Lily halam, “Annabelle biraz abarttığını düşünmüyor musun? Betty, Tanrı korkusu olan tatlı bir kız gibi göründü bana. Üstelik de Toby bu kasabadaki en korkutucu kişiyken onun yaptıklarını bize anlatacak kadar cesur davrandı.”

“Salatalık boyunda bir morluğa sebep olacak kadar sert bir şekilde vurdu bana,” dedim. “Morluğu abartmamın imkânı yok.”

Lily halam dik oturdu. “Kimse komşusu hakkında yalan beyanda bulunmasın,” dedi sertçe.

Dayanamadım ve Betty’nin o sopayı savurmasının üzerinden biraz zaman geçmiş olmasına rağmen ayağa kalkıp herkesin önünde kıyafetimi sıyrarak kalçamda hâlâ belirgin olan izi gösterdim. Hâlâ çirkin görünüyordu.

Lily halam başını çevirdi. Yemeğin kalanı boyunca tek bir kelime daha etmedi.

Yemek ve ortalığı toparlama işi bittikten sonra annem gerekli malzemeleri toplayarak lapayı hazırladı; o sırada ben de onu izliyordum. Bostandan topladığı bir avuç karakafes yaprağını kaynamış suyla iyice ezip, temiz bir beze bir kaşık koyduktan sonra bezi düzgün bir kare şeklinde katladı. Beni odama götürüp yan yatırdı ve lapayı morluğumun üzerine koydu.

“Artık acımıyor,” dedim.

“Ama onun orada olduğunu bilmek benim canımı acıtıyor,” dedi. “Bu sayede iz de tamamen yok olacak.”

Annemin yatağımın kenarında oturup lapayı sıcak tutmak için elini onun üstüne koyması çok iyi hissettirdi.

"Yalan beyanda bulunmadım," dedim. "Böyle bir şey yapmam."

"Ah, biliyorum Annabelle. Lily halan her şeyi bildiğini sanıyor. Boş ver artık bunu."

Annemle birlikte sessizce otururken kardeşlerimin herhangi bir günkü kadar gürültücü ve pazar günlerine özgü o tiz sesleriyle aramızda çok büyük bir mesafe olduğunu hissettim.

"Toby'ye ne olacak?" diye sordum.

Annem iç geçirdi. "Yani Zabıta Oleska'nın askerlere haber verip Toby'yi tutuklatmak için yeterli kanıtı yok. Ama Glengarrylerin istediği bu. Zabıta, Betty'nin söylediklerini yok sayamaz ama Toby'yi de sırf bu yüzden tutuklayamaz. Aslında buna karar vermek askerlerin işi olduğundan Toby'yi hiçbir şekilde tutuklayamaz. Bu yüzden gidip Betty'nin çan kulesiyle ilgili hikâyesi hakkında Andy'yle konuşacağını söyledi. Gidip Toby'yi de görecektik. Belki Betty'yle olan diğer meseleyle ilgili seninle de biraz konuşur. Böylelikle yola o teli kimin çektiğini anlamaya çalışacak. Gerçi bunu hangi sırayla yapacağını bilmiyorum. Belki bu akşam ya da yarın sabah erkenden Toby'yle konuşur. Bilmiyorum, Annabelle. Ama şimdilik sadece insanlarla konuşup neler olduğunu öğrenmek istiyor."

Ellerimi çenemin altına koyup zabitanın Toby'nin barakasının kapısını çalışını ve kapıyı açıp bir belayla karşılaşınca Toby'nin yüzünün alacağı ifadeyi gözümün önüne getirmeye çalıştım.

“Toby hakkında söylediklerine inanmıyorum. Toby öyle biri değil.”

“Ben de inanmıyorum, Annabelle. Ama Zabıta Oleska adil biri. Şimdilik konuşmak dışında bir şey yapacağını sanmıyorum.”

Ben ise bunun bile çok fazla gelmesinden korkuyordum. Toby bir gezgindi. Derhâl yeni yerlere gitmek üzere bizim dağları terk etmeyi düşünebilirdi.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Pazartesi gelip çattı.

Oğlanlarla birlikte okula yürürken Toby'den eser yoktu. Hafifçe yağmur yağıyor, daha da fazla yağacak gibi duruyordu. Soğuk bir rüzgâr esiyordu ama yine de tepede onu görmeyi, çekip gitmediğini bilmeyi istemiştim.

Belki de okuldan sonra kulübesine giderdim. Onu rahatsız etmek amacıyla değil, yağmurdan kaçmak için kulübesinde kalıp kalmadığını gizlice kontrol etmek iyi olurdu. Gerçi her mevsimde ve bütün hava şartlarında yürüdüğünden bugün de büyük ihtimalle öyle yapıyor olurdu.

Ama ilk önce okula gidecektim. Annemle babam bana her zaman okulun benim en önemli işim olduğunu söylerdi. İki erkek kardeşim varken bu toprakları ekip biçmeyeceğimi biliyordum ve büyüyünce eğitilmiş bir kadın olmak istiyordum hatta istemekten de öte buna mecburdum.

Bugün hiç şüphesiz biraz aritmetik, birkaç eyalet başkenti, savaşmamızın sebepleri, Yeşilin Kızı Anne'in ne işler

karıştırdığı ve amonyakla ağartıcıyı neden birbirine karıştırmamam gerektiği gibi şeyler öğrenecektim. Ama öncelikli işimin Andy'nin ne söyleyeceği olduğundan emindim.

Annemle babam Betty'den uzak durmam gerektiğini söylemişler ancak Andy'yle ilgili bir şey dememişlerdi. Andy'nin zorbanın teki olduğuna şüphe yoktu ama ona çan kulesini ve yola gerilmiş teli soracaktım. Toby'nin 'Kaplumbağa Kayası'nı çizdiler,' derken Betty ile Andy'yi kastedip etmediğini ya da James'i yaralayan teli burada bileyip bilemediklerini merak ediyordum. İkisini, Kaplumbağa Kayası'nın bir ucunda, telin iki tarafından dalların yardımıyla tutarak iki kişilik bir testere kullanır gibi bilediklerini hayal ettim.

Kavrayamadığım şeyse bunu yapmayı nasıl akıl ettikleri ya da neden yaptıklarıydı. Bir kurdun bile sebebi olur. Bir yılının, nar bülbülünün yumurtasını yemesinde bile bir mantık vardır.

Okula vardığımızda yağmur şiddetini artırmıştı. Üçümüz de muşambadan pançolar ve botlar giymiş, kapüşonlarımızı takmış olduğumuzdan oldukça kuru ve sıcaktık ama pek çok çocuk sıırıslıklam olmuştu ve titriyordu. Bayan Taylor o mevsim ilk kez odanın ön kısmındaki sobayı yaktı ve dersler başlamadan önce en ıslak öğrencilerin kurumalarına olanak tanıdı.

"Yüce Tanrım, sana ne oldu böyle?" diye sordu James'in alnındaki bandaja bakmak için eğilirken.

James bana bir bakış atınca başımı iki yana salladım. "Korsanlar," dedi James.

Bayan Taylor başıyla onayladı. "Tahmin etmiştim," dedi ve yerine döndü.

"Çok ıslanmamış olanlar buraya gelsin," deyince kardeşlerim ve ben birkaç kişiyle birlikte öne çıktık ve Bayan Taylor'ın bu çeşitli seviyelerdeki öğrenciler için ne anlatacağını merak ettim.

Görünüşe göre eyalet başkentlerini öğrenmeyecektik.

"Sizinle Ruth'a olanlar hakkında konuşmak istiyorum," dedi kapıya bir bakış atarak. Dönüp kapıya bakınca kapalı olduğunu ve içeri kimsenin girmedığını gördüm. O zaman Andy ve Betty'nin yine gelmediklerini fark ettim.

Andy'ye şaşırmamıştım. Böyle yağmurlu bir günde evdeki bir sürü işten kurtulduğundan neden okula gelsindi ki? Betty'nin ise o anda Toby'yi suçlamakla meşgul olabileceğini düşündüm. Onu, masumları hedef alacak biçimde, ağırbaşlı ve usturuplu bir tavırla çalışırken ve kendisini tanımayanlar üzerinde hedefine ulaşırken hayal ettim.

"Annabelle?" Bayan Taylor'a döndüm. Diğer çocuklar bana bakıyordu. "Nasıl olduğunu sormuştum. Ruth'un o şekilde yaralandığını görmek senin için kolay olmamıştır."

"Olmadı," dedim. "Ama iyiyim."

Bir süre insanlara güvenmenin ve onlara canımızı sıkkan şeyleri anlatmanın önemi gibi şeyler hakkında konuştu.

"Aranızda Toby'yi ya da herhangi birini o yamaçta gören ya da o güne dair tuhaf bir şey hatırlayan varsa bunu birine anlatmalısınız. Bana, ailenize ya da Papaz Kinnell'a. Doğru şeyi yapmanıza yardımcı olacak birine."

Elimi kaldırdım. "Toby'nin yamaçta olduğunu size kim söyledi?"

"Dün kilisede duydum," dedi. "Glengarrylerden."

Bunu bir süre düşündüm. "Yani Toby'nin taşı attığını söyleyen kişinin Betty olduğunu biliyorsunuz, öyle mi?"

Bayan Taylor başıyla onayladı. "Evet, bunu duydum."

"O zaman pencereden ne görüldüğüne bakmak için çan kulesine çıkabilir miyim?"

Bunun üzerine Bayan Taylor açıkça afallayarak, "Neden böyle bir şey yapasın ki?" diye sordu.

"Çünkü Betty teneffüste Andy'yle birlikte çan kulesinde olduklarını ve pencereden Toby'yi o yamaçta gördüğünü söyledi."

Bayan Taylor oldukça yavaş bir şekilde, "Betty, Ruth'un yaralandığı gün yukarıda olduklarını mı iddia ediyor?" diye sordu.

Başım la onayladım. Öteki çocuklar dersleri dinlediklerinden çok daha dikkatli bir şekilde dinliyordu bütün bunları.

Bayan Taylor ayağa kalktı, odanın arkasındaki kapıya gitti. Denediğinde kapı açılmadı. Ondan sonra derin düşüncelere dalmış bir şekilde yanımıza geri geldi.

"Pekâlâ," dedi. "Sıralarınıza geçip kara tahtaya yazdığım ödevlerinizi okuyun."

Ocağın orada kurumakta olan çocuklara katıldı. Onlara, insanlara güvenmek ve doğruyu söylemekle ilgili anlattıklarını sıramdan duyabiliyordum.

İspanya-Amerika Savaşı'nı okurken kapının açılmasını, Betty'nin içeri girmesini bekledim. Ama olmadı.

Teneffüste hâlâ yağmur yağdığından içeride kalıp misket ve kedi beşiği oynadık. Bayan Taylor bizi derse çağırmadan önce uzunca bir seri zıplama egzersizi yaptırdı. "Güçlenme-

niz için," dediyse de özellikle oğlanlar biraz yorulmazlarsa öğleden sonranın nasıl geçeceğini tahmin edebiliyordum.

Sıralarımıza dönerken kapı sonunda açıldı ama içeri giren Betty değil Andy oldu. Kapüşonunu çıkarıp baştan aşağıya köpek gibi silkelenirken odaya göz gezdirdi. "Betty nerede?" dedi. Kimse yanıt vermeyince daha yüksek sesle, "Bayan Taylor, Betty nerede?" diye sordu.

Öğretmen kara tahtadan ona doğru döndü. "Hiçbir fikrim yok, Andy. Bu sabah okula gelmedi. Hasta olabilir belki."

Andy kapüşonunu tekrar kafasına geçirdi. Tek kelime etmeden çıkıp gitti.

Bayan Taylor, Andy'nin çıktığı yere uzunca bir süre bakarak durdu.

"Herkes yerine geçsin," dedi sonunda. "Ders zamanı."

Günün sonunda kardeşlerim yağmur botlarını giyerken Bayan Taylor beni kenara çekip, "Akşam yemeğinden sonra gelip annenle babanı görmek istiyorum, Annabelle. Sence uygun olurlar mı?" dedi.

Bunun düşüncesi bile irkilmeme sebep olmuştu. "Ben ya da kardeşlerim yanlış bir şey mi yaptık?"

"Ah! Hayır, Annabelle. Öyle bir şey değil. Sadece birkaç dakikalığına annen ve babanla konuşmak istiyorum."

"Şey... tabii ki," dedim.

Kabalık etmek istemiyordum ama merak da ediyordum. "Evinizde telefon var mı, Bayan Taylor?"

"Var. Neden sordun?"

"Çünkü bizde de var." Bunun çok terbiyesiz bir laf olmasını umut ediyordum. "İsterseniz onları arayabilirsiniz

de.”

Bayan Taylor bana hafifçe gülümsedi. “Tabii, ama...” kelimelerini seçmek için duraksadı. “Şey, Bayan Gribble’ın aramaları bağlarken bazen biraz fazla... meraklı olduğunu biliyorsundur eminim.”

Ah, doğru ya!

Annie Gribble, pazara giden yol üstündeki küçük bir evde yaşıyordu. Oraya sadece bir defa, konserve zamanında bir kile şeftali bırakmak için gitmiştim ama o babamla beni bir bardak limonata içmek için içeri davet edince, oturma odasını işgal eden ve siyah incecik yılanlarla kaplı gibi görünen santral panosuyla büyülenmişim.

Bütün gün orada oturup bizim tepelerdeki telefonu olan aileler arasında bağlantı sağlardı. Bizimkini kullanmak için Annie’yi arayıp kiminle görüşeceğimizi ona söylememiz gerekirdi. Annie’nin diğer insanların da gerçekten bilmele-ri gerektiğini düşündüğü haberleri dinlemek gibi bir huyu vardı.

Artık bu fikre alışmıştık. Annie’nin kulak kabartacağı korkusuyla kimse bir sırrı telefonda anlatmaya cesaret edemezdi. Ama Annie, küçücük haberleri bile değerlendirirdi bu yüzden sohbete en sıkıcı konularla başlar, bir başka müşterinin aramasıyla dikkatinin kolayca dağılmasını umut ederdik.

Bayan Taylor’ın konuşmak istediği şeyler belli ki Annie’nin dinlememesi gereken şeylerdi.

“Geleceğinizi onlara söyleyeyim mi?” dedim.

“Çok memnun olurum,” dedi Bayan Taylor.

Botlarımı giyip James'in kapüşon bağcığını çenesinin altından bağlamaya çalıştım ama o kafasını genç bir at gibi sağa sola savurarak ben doğru düzgün bağlayamadan okuldan dışarı, yağmura doğru koşturdu. Henry de onun peşinden gitti ve ikisi birlikte ormandaki daha kuru bölgeye geçmeden önce vıcık vıcık okul bahçesinde çamur dansı yaptılar.

Eve yalnız yürüyecek havada değildim ama Bayan Taylor bana seslenene dek başka bir çare göremedim. "Annabelle, sorun olmazsa şimdi de ziyarete gelebilirim, hem sen de benimle birlikte arabayla gidebilirsin."

Onunki gibi güzel bir arabaya binme şansını her zaman yakalayamıyordum. Daha da önemlisi üşümeyecek ve kuru kalacaktım.

"Böyle yağmurlu bir havada babamın evde ya da yakınlarda olduğunu tahmin ediyorum," dedim. "Ayrıca annemin de orada olduğuna eminim. O yüzden sanırım şimdi de gelebilirsiniz."

Onun peşinden arabasına doğru gidip arka koltuğa oturdum; Ruth'un olduğu yere oturduğumu fark edene dek kendimi küçük bir kraliçe gibi hissediyordum.

Çiftliğe kadar yavaş ve dikkatli bir şekilde ilerledik; bazı yerlerde yollar suyla kaplanmıştı ama bir aksilik yaşamadan eve vardık.

"Sen içeri girip uygun bir zamanda gelip gelmediğimizi kontrol et," dedi Bayan Taylor. "Ben burada bekliyorum."

Öğretmenimin söylediği şeyi yaptıktan sonra annem aceleyle kapıya koşturup Bayan Taylor'ı içeri çağırdı.

"Bayan Taylor, lütfen içeri gelin," dedi annem pazar günlerine has neşeli sesiyle. Papaz, doktor, zabıta ve öğretmen

dışında herkesi vaftiz adlarıyla çağırırdı.

“Teşekkür ederim,” dedi Bayan Taylor. İçeri adımını atmadan evvel başlığını mümkün olduğunca silkeleyerek yağmurdan arındırmaya çalıştı.

“Ay, dert etmeyin hiç,” dedi annem. “Sizden başka kimse umursamıyor zaten. Annabelle,” diye devam etti, ben daha pançomu çıkaramadan. “Ahıra git de babanı çağır.”

Ben de tekrar dışarı çıktım. Kardeşlerim çamurlu yoldan kaya kaya inerlerken beni görüp şaşkınlıkla kalakaldıklarında bir kahkaha attım. “Bayan Taylor beni arabasıyla getirdi!” diye bağırdım onlara ve hâlâ gülerек ahıra yöneldim.

Eski ahırımız bana hayatta bilmem gereken en önemli şeylerden birini öğretmişti: Harikuladelikler en basit şeylerde bulunur.

Ahırdaki bölmelerin ve ambarların içinde her mevsim bambaşka bir dünya oluşurdu.

Kışın sıcacık köşeler şömine gibi süt inekleri ve yük beygirleri, ısılarının kaybolmasını engelleyen saman tabakaları ve taze gübre demekti. İlkbaharda, kırlangıçlar tepedeki kuytulara yaptıkları çamurlu yuvalarından uçarlar, minicik ve yumuşacık kedi yavruları atların toynakları arasında sendeleyerek bölmelerdeki kancalardan sarkan koşum takımlarının uçlarına saldırırlardı. Yaz geldiğinde sarı-siyah yabarıları samanların arasına yuva yapar, yer döşemelerinin arasından sararmış yulaflar biter, Houdini tavukları yavrularını büyötmek için yumurtalarını tuhaf yerlere bırakır ve puslu güneş ışığı, bir başka yere giden köprüler gibi havayı bölerdi. Ama ahırın en çok babamın yük arabasının tekerlerini tamir ettiğı, araba parçalarını yağladığı, bazen de o kasım

gününde olduğu gibi loş, mavi ışık altında hafifçe horlayarak samanlıkta kestirdiği sonbahar mevsiminde severdim.

"Bayan Taylor seni görmek istiyor," dedim usulca; yağmur tepemizdeki teneke çatıyı döverken, altımızda da atlar yulafları için tepinirken kulağına fısıldadım. "Uyan."

Babam kıtalar ötesinden birdenbire uyandı. "Ne oldu?" dedi samanların içinde oturarak.

"Bayan Taylor seni görmek istiyor," diye tekrarladım. Topuklarımın üzerine çömeldim. "Saçında saman var."

Babam saçındaki samanları eliyle silkeledi, ben de inatçı bir parçayı çekip aldım ve ikimiz birlikte doğrulup samanlığın merdiveninden aşağı indik; babam boğazını temizledi ve uykusundan ayılmaya çalıştı.

Aşağıdaki ahıra doğru loş basamaklardan yan yana inerken, "Biraz dinleniyordum," dedi. Elini saçında gezdirdi. "Bayan Taylor mı dedin?"

"Seninle ve annemle konuşmak istiyor."

Bana ters ters baktı. "James mi bir şey yaptı?"

"Yo. Henry de bir şey yapmadı. Ne hakkında olduğunu bilmiyorum ama sanırım Betty'yle ilgili."

Babam kapüşonunu başına geçirirken derin bir nefes alıp, "Gına geldi bütün bunlardan artık," dedi ve doğruca şiddetli yağmura ilerledi.

Botlarımızı çıkarıp ıslak pançolarımızı astığımızda annem kahve yapmış, bir tabağa da biraz yulaflı kurabiye koymuştu. Bayan Taylor oturma odasında ona kötü bir haber verecekmışız gibi bir iskemlerin kenarına tüneyip ellerini kavuşturmuş bir şekilde bekliyordu.

Tam tersinin olmasından korktum.

Hepimiz birden oturunca, "Annabelle'in bu konuşmada olması gerektiğini sanmıyorum," dedi tereddütle.

"Bu konuşmanın ne hakkında olduğunu bilmiyorum ama," dedi annem. "Ruth'a olanlarla ilgiliyse o da duysa iyi olur. Ta başından beri bu karmaşanın tam ortasıydı çünkü."

Bayan Taylor başıyla onayladı. "Böyle düşünüyorsanız mesele yok." Bir an için dalgın bir şekilde sessizce oturdu, sonra da kafasını kaldırıp, "Sanırım Betty, Toby'nin Ruth'a isabet eden taşı atışını çan kulesinden gördüğünü iddia ediyormuş," dedi.

Babam başıyla onayladı. "Öyle diyor."

"Ama bu doğru olamaz." Bayan Taylor iç geçirdi. "Ruth yaralanmadan birkaç gün önce Betty ve Andy'yi teneffüste çan kulesinde yakaladım. Onları dışarı kovalayıp kuleye çıkan kapıyı kilitledim. Bugün denediğimde hâlâ kilitliydi. Oranın anahtarı sadece bende var." Cebine uzanıp çıkardığı anahtar halkasındaki pirinçten bir anahtarı gösterdi.

"Bir yalan daha," dedi annem usulca.

"Koca bir yalan daha," dedim ama herkes bana dönünce sesim alçaldı. "Ne var ki? Bu doğru. Betty, Toby'nin bir şey yaptığını falan görmedi. O kız zorbanın teki. Sırf beni rahat bırakmasını söylediği için kızgın Toby'ye."

Babam elimi tuttu. "Sakin ol, Annabelle. Yanlış bir şey söylemedin. Betty daha önce çan kulesine çıktığı ve ne söyleyeceğini bildiği için bu yalanı uydurdu."

Bayan Taylor iç geçirdi. "Öyle görünüyor."

“Lütfen bunu gidip Zabıta Oleska’ya anlatır mısınız?”

Başıyla onayladı. “Anlatacağım,” dedi. “Ama önce gelip sizi görmek istedim. Glengarryler benim dostlarım ve biriyle konuşmadan onları suçlamak istemedim.”

“Suçlama gibi bir şey yok,” dedi babam. “Sadece bilgi paylaşıyorsunuz. Zabıta bununla ne yapması gerektiğini bilir.”

Günlerdir bir banjo teli gibi gerilip her bir yeni sorunla gıcırđıyordum ama şimdiki gibi rahatladığım anlar da oluyordu. Belki de sonunda insanlar Betty’nin gerçekte nasıl biri olduğunu anlayacaklardı.

Bayan Taylor ayağa kalkınca biz de onunla birlikte kalktık. “Betty bugün okula gelmedi. Hastalandığını düşünüyorum. Belki de zabıtayı görmeden önce oraya gidip Glengarrylerle konuşmalıyım.”

Annem başını iki yana salladı. “Geçenlerde biz de aynı durumdaydık ve konuşmak hiçbir işe yaramadı. Betty’nin yanlış bir şey yapmadığı konusunda kararlılar.”

Bayan Taylor başıyla onayladı. “Sanırım bu konuda haklısınız. Betty... tuhaf bir kız ama yine de onların torunu.”

Bana çok kötü zorbalık etmiş olması ve Andy’yle ikisinin James’i yaraladığından şüphelenmem gibi diğer meseleleri konuşmadık. Ama Pandora’nın Kutusu açılmıştı bir kez ve içinden çıkan kurtlar o minik, kaygan kafalarını kaldırıyorlardı. O pis sırları da çok yakında ortaya dökülecekti.

Tam anlamıyla memnun olduğumu söyleyemezdim ama üzgün de değildim.

ON İKİNCİ BÖLÜM

O gece kapımız yumruklandığında hepimiz yataklarımızdaydık. Genellikle odunlukta uyuyan köpekler çoktan dışarıdaki kişiyle gürültülü bir sohbe girişmişlerdi; kapıyı çalan her kimse onlarla sert bir şekilde konuştuğunu duyabiliyorduk.

Yağmur durmuştu ama hava gecenin nemiyle bir hayli ağırlaşmıştı; Zabıta Oleska da siyah yağmurluğuyla üzerine bir örümcek ağı tabakası geçirmiş gibi görünüyordu. Bir iki köpek ona havlamaya devam ettiyse de pijamalarıyla kapıda dikilen babamın tek bir kelimesiyle sakinleştiler. Babamın ardında duran annem sabahlığını bağlarken ben onun, kardeşlerim de benim arkamdan dışarıya göz atmaya çalışıyorduk. Bu sırada Lily halam da başında bigudiler takılı bir vaziyette kızgın bir ifadeyle yanımıza geldi.

“Bu da ne böyle?” dedi.

Büyükannemle büyükbabamın aşağıdaki arbedeye katılmak zorunda kalmamayı umarak yataklarında oturduklarını hayal ettim.

"Sizi uyandırdığım için çok üzgünüm John, Sarah... Merhaba Lily," dedi Zabıta Oleska. "Geç olduğunu biliyorum ama birkaç dakikalığına gelebilir miyim?"

"Elbette," dedi babam. Zabıtanın içeri girmesi için geriledi.

"Bu kadar geç bir saatte gelmezdim ama korkarım ki sabaha kadar bekleyemezdim," dedi zabıta. "Betty Glengarry kayıp."

"Kayıp mı?" dedi babam.

"İçeri girip otursanız iyi olacak," dedi annem.

"Bir ayının onu yediğine bahse girerim," dedi James saçları darmadağın bir hâlde.

"Çocuklar hadi yatağınıza," dedi babam. "Hemen."

Oğlanlar duraksadıklarında Lily halam yüzünü asıp onları ellerinden tuttuğu gibi sert bir ses tonuyla konuştu. "Yatağınıza dedi babanız." Oğlanları inatçı koyunlarmış gibi itekleyerek odadan çıkardı.

Görünüşe göre benim kalmama izin vardı.

Bir süreliğine bu konuşmalara dâhil edildiğim için kendimi büyük hissetmiştim. Ama artık tekrar on bir yaşında olmaya ve kardeşlerimle birlikte yatağıma dönmeye hazırdım. Kendimi önceki gibi gergin hissetmeye başlamıştım ve akordu yapanın biraz merhamet etmesini diledim. Tüm bu olup bitenler hiç eğlenceli değildi.

"Lütfen, hadi gelin oturun," dedi annem.

Zabıta çamurla kaplı botlarına bakınca şapkasının çukurundan yere su aktı. "Berbat bir hâldeyim Sarah."

Ama annem onu kolundan tutup mutfak masasındaki is-

kemleye yönlendirdi.

"Donmuşsunuz ve ıslanmışsınız," dedi annem, yemekten kalan kahveyi ısıtmak üzere ocağa koyarken. "Biraz çamurdan zarar gelmez."

Lily halam mutfığa döndüğünde hepimiz oturduk. "Sen de," dedi bana. "Hadi yatağa. Çocuklara göre değil bu konuşmalar," diye devam etti, annemle babam hemen yanımda oturmuyorlarmış gibi.

"Bırak onu Lily," dedi babam. "Annabelle bizden daha çok şey biliyor olabilir."

Zabıta şapkasını çıkarıp dizlerine koydu. "Bayan Taylor çan kulesi meselesiyle ilgili beni görmeye geldi," dedi saçını düzelterek. "Bunu iyice konuşunca işin nereye vardığını anlayıp sabahleyin Glengarryleri ziyaret etmeye karar vermiştim... İşte o sırada kapı çalındı." Isıtmak için ellerini ovuşturdu. "Hava zaten kararmıştı. Betty okuldan dönme-yince endişelenmişler. Bayan Taylor onlara Betty'nin okula hiç gelmediğini söyleyince daha da endişelendiler."

Başım la onayladım. "Hasta olduğunu sanmıştık."

Zabıta Oleska başını iki yana salladı. "Hayır, yağmur yağmasına rağmen her zamanki gibi okula gitmek için evden çıkmış. Büyükannesi onu yağmura uygun olarak giydirmiş, sonra da yoldan aşağıya inerek Kurt Çukuru'na doğru gözden kayboluşunu izlemiş. Her zamanki gibi yani."

Annem ona kahve koymak için kalktı. "Nereye gittiğine dair hiçbir iz yok mu?"

"Bu havada mı? Her taraf çamurla ve suyla kaplı."

"Peki, ne olacak?" dedi babam. "Bizden istediğiniz bir şey

varsa—

“Toby gitmiş,” dedi zabıta. “Kızı görüp görmediğini sormak için ilk iş onun kulübesine gittim. Yanlış...” Birdenbire durarak ellerini kaldırdı. “Yanlış bir şey yaptığını ima etmek için değil. Ruth yaralandıktan sonra ilk defa oraya gittiğim de kulübenin dışında odun kesiyordu. Ona Betty’nin anlattıklarını söyleyince Toby’nin yüzünde bir ifade belirdi ve bundan... hoşlanmadığımı söylemek zorundayım. O sırada elinde bir balta olmasından da memnun değildim. Ama ne tek kelime etti ne de bir şey yaptı. Sadece işine döndü.”

Zabıta başını iki yana salladı. “Yapbozun parçalarını toplamak ve zihnimi açık tutmak dışında yapabileceğim bir şey yoktu. Bu yüzden bu gece oraya tekrar gittiğimde gerçekten de bugün Betty’yi görüp görmediğini sormak istemiştim sadece. Toby orman, bağlar ve Glengarrylerin eviyle okul arasındaki gözden ırak yerleri herkesten daha iyi biliyor. Ama ne yazık ki orada değildi.”

“Gerçekten gittiğini nereden biliyorsunuz?” diye sordu annem.

“Yani, aslında bilmiyorum. Ama kulübede değildi. Ateş yoktu. Kömürler soğuktu. Tüfekler yoktu. Fotoğraf makinesi yoktu. Hiçbir şey yoktu yani.” Zabıta derin bir iç çekti. Bana baktı, bakışlarını uzaklaştırdı.

“Duvarların her yanına fotoğraflar yapıştırmış,” dedi. “Fenerim kamyonetimdeydi. Fotoğraflara bakarak orada biraz vakit geçirdim. Bir tanesini çıkarmaya çalıştım ama çam reçinesi kullandığından duvara iyice yapışmıştı.”

Cebinden buruşuk bir fotoğraf çıkarıp babama uzattı; o da düzeltip bir süre baktıktan sonra anneme verdi.

“Yani?”

“Yani Toby gibi bir adamın kızınız farkında değilken gizlice onun fotoğraflarını çekmesi garip değil mi?”

Annemin arkasına geçip omuzundan baktım. Fotoğrafta, okula giden yolda yürüyordum. Ağaç dalları arasından vuran ışık yüzümü aydınlatıyordu ama kalan yerler gölgeler içinde belirsizdi. Yalnız olduğumu sandığım bir anda nasıl görüldüğüme bakmak tuhaftı. Toby’nin orada, yakınlardaki ağaçların arasında beni izlediğini hiç bilmiyordum.

“Toby’nin her zamanki tuhaflıklarından daha garip değil,” dedi annem. “Ve bu kötü bir şey olduğu anlamına gelmiyor.”

Lily halam aniden ayağa kalktı. “Fotoğrafları bugünkü postayla geldi,” dedi aceleyle odasına giderken.

Geri döndüğünde elimi uzattım. “Fotoğraflar gelir gelmez ona götürmemi istedi,” dedim.

“Çekip gittiğine göre bunu yapamayacaksın, öyle değil mi?” dedi paketi zabıtaya uzatarak.

Zabıta paketi açıp zarfın içindeki fotoğrafları çıkardı ve ıslak paltosundan uzak tutarak her birine baktı. Bunu yaparken yüzü daha ciddileşmişti.

Birini ayırıp kalanları annemle babama uzattı; onlar fotoğraflara birlikte bakarlarken Lily halam da masanın karşısında sabırsız bir şekilde kıpırdanıyordu.

“Ne var?” dedi. “Şunları uzatsanıza.”

“Birkaç sararmış ağaç,” dedi babam. “Bal kabağı tarlası.” Duraksayarak zabıtaya döndü. “Ama sanırım sizdeki biraz daha farklı bir şey.”

Zabıta başıyla onayladı. Fotoğrafları uzatınca ben de görebileyim diye babamın arkasına geçtim.

Okul yoluna tepeden bakıyorduk. Birkaç ağaç dalı sahneyi bölüyordu ama Bay Ansel'in atlarını, elmalarla dolu at arabasını seçebiliyordum. Ruth yolda yatıyordu. Bay Ansel de arabasından iniyordu. Bir de ben vardım.

"Aman Tanrım!" dedi annem sessizce.

"Ama bu bir şey demek değil ki," dedim. "Bu fotoğrafı çekti diye taş atmış olması gerekmez."

"Korkarım ki epeyce şey demek oluyor, küçük hanım," dedi zabıta. "Özellikle de Ruth'u yaraladığı için onu suçladıktan sonra. Benim onunla konuşmaya gidip bunu söylememin hemen ardından Betty kaybolmuşken ve Toby de gitmişken bir noktada tam da bu fotoğraflara bakacağımızı tahmin ediyor olmalı. Tüm bunlar oldukça endişe verici bir sonuca çıkıyor. Ama şu anda en önemli şey Betty'yi bulmak."

"Ve o korkunç adamı," dedi Lily halam. Sabahlığı ve bigudileri içindeyken zararsız görünmesi gerekiyordu ama öyle değildi.

Zabıta bana döndü. "Bayan Taylor bana Andy'nin bugün Betty'yi aramak için okula geldiğini söyledi. Bu konuda bir şey biliyor musun, Annabelle?"

Omuz silktilim. "Andy ve Betty birbirlerinden çok hoşlanıyorlar." Bunu bir süre düşündüm. "Teneffüste genellikle birlikte ortadan kaybolurlar. Çan kulesini zaten biliyorsunuz. Ayrıca sanırım o ve Andy bir teli bileyip yola gerdiler. Bu tel küçük kardeşimin alnını kesti." Ben de kendi bildiklerimi aktarmıştım.

Zabıta başını iki yana salladı. "Bu da dinlemem gereken

başka bir hikâye. Ama şimdi Andy'yle konuşmaya gidiyorum. Onun söylediklerine göre birkaç kişi toplayıp aramaya çıkarız. Umarım sen de yardım edebilirsin John."

"Peki, ya Toby ne olacak?" diye belirtti Lily halam. "O kaçığın ortalıkta başıboş dolanması fikrinden kesinlikle hoşlanmıyorum." Sabahlığını göğsünde iyice kavuşturdu.

"Sanırım çoktan buradan gitmiştir," dedi zabıta. "Şimdi-den kilometrelerce uzakta olabilir. Ama bir yerlerde ortaya çıkma ihtimaline karşı durumu eyalet polisine bildireceğim."

Ayağa kalktı. "Bu sırada tek amacımız Betty'yi bulmak olmalı." Lily halama sert bir bakış attı. "Başka bir şey değil."

Halam çenesini kaldırdı. "Peki, ya o bulunduktan sonra?"

"Bunu halledeceğime söz veriyorum," dedi zabıta fotoğrafı cebine koyarak. "Ama artık bu işi bana bırak."

Tekrar babama döndü. "Köpekleriniz iz sürmede işe yarar mı?"

"Ucunda köfte yoksa pek yaramazlar," dedi babam.

"Eh, yine de her ihtimale karşı onları da yanına al. Ama önce Andy'ye gidelim. Bakalım o ne anlatacak."

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

O gece tekrar uykuya dalmak hiç kolay olmadı.

Babamla birlikte defalarca Andylerin çiftliğine süt ürünleri için takas yapmaya gitmiştik. Peynir için elma, tereyağı için fasulye gibi alışverişler yapıyorduk. Bu yüzden böyle karanlık ve sessizken çiftliği, zabitanın kapıyı çalmasını, veranda ışığının yanmasını, Andy'nin uykudan üstü başı dağılmış babasının kapıda belirişini gözümde canlandırmadan edemiyordum.

Andy'nin Betty'nin nerede olduğunu bilmesini ümit ediyordum. Belki de Betty bütün yalanlarının ortaya çıkmak üzere olduğunu anlamış ve kaçmıştı. Ya da belki de ormanı keşfe çıkmıştı; gerçi bunu yağmurda ve Andy olmadan yapmazdı.

Toby'nin bununla herhangi bir ilgisi olduğunu aklım almıyordu. Bir yandan, gerçekten de buradan çok uzaklarda olmasını dilerken öte yandan her zamanki gibi ortaya çıkmasını istiyordum.

Fotoğraf makinesini kancaya asarak kulübesinde bırakmış olsa gitmiş olduğuna inanırdım. Aslında artık onun olmasına rağmen asla bizim fotoğraf makinemizi alıp gitmezdi.

Sonunda düşünmekten bitkin düşünce uyuyakalmışım. Rüyamda Betty'yi gördüm ama net bir şey hatırlayamadım. Hatıralar uyanır uyanmaz solan, bulanık bir girdap gibiydi daha çok.

Sabah olmamıştı. Etraf sabah için fazla karanlıktı ama sırf bu da değildi. Gecenin hissi hâlâ duruyordu. Yine de aşağıda bir hareketlenme olduğunu hissedebiliyordum.

Bu defa aşağıya indiğimde saat daha dörttü. Yılın bu zamanında çiftçiler için bile erken bir vakit olmasına rağmen annemle babamı uyanık ve giyinmiş bir şekilde kahvaltı masasında otururken buldum. Zabıta Oleska da masada oturmuş yumurta ve sosis yiyordu.

"Onu buldunuz mu?" diye sordum kapıdan; ışıktan dolayı gözlerimi kırptırıyordum.

"Annabelle neden uyanıksın?" dedi annem. "Hâlâ uyku vakti. Yatağına dön hadi."

"Uykum bitti," dedim. "Betty eve döndü mü, Zabıta Bey?"

"Maalesef hayır," dedi. "İlk ışıkla aramaya başlayacağız. Büyükbabası ve birkaç komşusu çoktan çıktılar bile ama karanlıkta bir şey bulamazlar. Kalanımız da dinç ve dinlenmiş bir şekilde birazdan çıkacağız ve onu bulmak için ne gerekiyorsa yapacağız."

Zabıta bana pek dinç ve dinlenmiş görünmüyordu. Onun bütün gece ayakta olduğundan şüpheleniyordum. "Peki,

Andy ne dedi?"

"Ben de annenle ve babanla bunu konuşmak üzereydim," dedi zabıta. Kurt gibi acıkmış bir şekilde bir yandan yemek yerken bir yandan konuşuyordu. "Andy kendini bir şey sandığından bana saygısız davranmasını bekliyordum ama çok fena sarsılmıştı. Betty'yle birlikte okulu kırmayı ve tarlalarda dolanmayı, onun deyişiyle avarelik etmeyi planladıklarını söyledi."

Zabıta başını iki yana salladı. "Oğlan Betty'den bahsederken genellikle sersem gibiydi. Bütün o kabalığı gitmişti. Dün sabah ilk iş Kaplumbağa Kayası'nın orada buluşacaklarını ama son anda babasının bir çiti onarması için onu alıkoyduğunu söyledi. Kayanın oraya gittiğinde Betty yokmuş. Onu aramaya çıkarak hemen okula gitmiş ama Betty'nin o gün okulda olmadığını öğrenince Glengarrylerin yolunu tutmuş. Evde kimse olmayınca kızı başka bir yere götürdüklerini zannetmiş. Böylece evine dönmüş."

"Ona çan kulesini sordunuz mu?" diye sordum.

"Sırası değil, Annabelle," dedi annem. "Betty bulunduğu anda o işe de sıra gelecek."

Sanırım mantıklı olan da buydu ama ben bu olayların birbirinden ayrı olduğunu düşünmüyordum. Bana göre bu, iç içe geçmiş bir sürü parçadan oluşan bir halat gibiydi. Yine de sakinliğimi korudum.

Annem zabıtanın kahvesini ısıttı ve üçü aramadan bahsederlerken ben de kendime kahvaltı hazırlayıp onları dinledim.

Sonra Lily halam kapıda belirdi. Kafasındaki bigudileri çıkarmıştı ve saçları cansız bukleler hâlinde omuzlarına dö-

külüyordu. Hâlâ sabahlığı ve terlikleriyle; gözlerinin altında da gece kreminin izleri vardı. "Adamı buldunuz mu?" diye sordu.

"Kimi?" dedik hep birlikte, tıpkı bir baykuş ailesi gibi.

"Toby'yi," diye terslendi halam.

"Toby'yi aramıyorum," dedi zabıta. "Andy'yi kastettiğini sandım."

"Kayıp olmayan ve bulunması gerekmeyen Andy'yi yani," dedi. Kendine bir fincan kahve koyup masaya oturdu. "Bir başka genç kıızı daha kaçırmadan asıl o Toby'yi arıyor olmalısınız."

"Lily!" dedi annem sert bir şekilde.

"Annabelle'in böyle şeyleri duymaması gerektiğini mi düşünüyorsun? Katlıyorum Sarah ama onun yetişkinlerle aynı masada oturması gerektiğini düşünen sensin. Ayrıca bilmek istediğim bir şey daha var, Zabıta Bey. O ikisinin birlikte olabileceği, Betty'nin o adamın tutsağı olabileceği aklınıza geldi mi acaba?"

Zabıta iç geçirdi. "Elbette ki geldi Lily," dedi. "Toby'yi ya da ikisini aramaya başlasınlar diye eyalet polisini aradım bile."

Bu konuşmalar beni derinden sarstı. Böyle bir şeyi hiç düşünmemiştim. En azından halama bir konuda katılmaya başlıyordum.

"Sanırım ben yatmaya gidiyorum," dedim.

Annem bana hüzünlü bir şekilde hafifçe gülümsedi. "Aferin kızıma," dedi. "Belki sen de kardeşlerin de bugün okula gitmezsiniz. Yorgun düştün. Hem tüm bu olup bitenler yü-

zünden kimse derslere pek dikkat etmeyecektir.”

Annem daha önce böyle bir şeyi asla önermediğinden bir çok daha yaşadım. Derslerimizden geri kalmak için ya çok hasta düşmemiz ya da korkunç bir tipi yüzünden okula gidemiyor olmamız gerekirdi.

Başım la onayladım. “Tamam.”

Yeniden uyumaya çalıştım. Gerçekten denedim. Ama Lily halamın söylediklerini düşünmeden edemiyordum. Toby’nin Betty’yi yanında tutsağı olarak neden götürmek isteyeceğini anlayamıyordum. Betty fena bir kızdı, Toby de bunu biliyordu. Ama nedense Lily halam ve hatta zabıta, ikisinin birlikte olabileceğini düşünüyordu.

Yanıldıklarına emindim.

Ve Betty’yi bulmayı istediğim kadar Toby’ye de yardım etmeyi düşünen tek insan olmaktan çok korkuyordum.

Annemle babamın Toby’yi sevdikleri doğru ydu ama kayıp bir kız, kayıp bir kız demekti işte. Kimse Toby’yi bunun önüne koymayacaktı.

Yatağımda uzanıp Toby’nin bizim dağları terk etmiş olduğunu kendime itiraf etmeye çalıştım. Peki, ya fotoğraf makinesini almış olması? Bir veda etmeden gitmiş olması? Gittiği için üzgün olduğunu bilmemiz... bilmem için küçücük bir hatıra bile bırakmadan gitmesi mümkün müydü?

Buna inanamazdım. Toby’nin aslında bizi terk etmediğine ikna olmuştum. Olması gereken yerde, polis onu aramaya başlar başlamaz onu bulacakları yerdeydi.

Ve kendi kendime, bu ihtimal karşısında ne yapmaya hazır lıklı olduğumu sordum.

Soğuk havada uzun süre kalabileyim diye karanlıkta kat kat giyinerek merdivenlerden aşağı süzuldüm. Mutfğa bir göz attığımda babamla Zabıta Oleska'nın gitmiş olduğunu fark ettim. Annem sırtı bana dönük şekilde lavabodaydı. Lily halamdan eser yoktu.

Girişe doğru süzölüp botlarımı kapıya götürdüm ve ıslak havaya çıkmadan önce eşikte ayağıma geçirdim, sonra da kapıyı sessizce ardımdan kapadım. Geçen bir gün içinde botlarımızdaki çamurlara bakınca evlerin neden bir giriş bölmesi olduğunu anlayabiliyordum.

Sıcak ve aydınlık bir yerden soğuk ve karanlık bir yere çıkan herkes aynı şeyi hisseder. Güvenebileceğim ve beni güvende hissettirecek her şey ardımda kalmıştı. Önümde pencerelerden görüldüğü kadar olmasa da yeterince karanlık bir gece vardı; üzerimdeki gökyüzü artık açıktı, ne karanlığı dağıtacak bulutlar ne o minik, kıymetli yıldızlar ne de ay vardı. Ağaçlar âdeta kendi hüznü müziklerini yapıp bir danstan önce eğilerek birbirlerini selamlıyorlardı. İçim bir anda kuşkuyla doldu.

Daha önce pek çok defa karanlıkta dışarıya çıkmıştım ama hiç tek başıma değildim ve bizim yolun sonunu geçmemiştim.

Hâlâ tereddüt ederken gözlerim geceye alıştı ve karanlık biraz olsun aydınlandı. Üstelik birazdan sabah olacaktı. Hem nereye gittiğimi biliyordum.

Toby'nin kulübesi Glengarry Çiftliği'nin altındaki Cobb Çukuru'nun olduğu tarafta, bizim tepemizin öteki yanında,

okul binasından uzakta ve defalarca yürüdüğüm toprak yoldan biraz ilerideki ormanın içindeydi. Bizim evden çok uzak değildi. Ayrıca burasıyla orası arasında orman dışında pek bir şey yoktu.

Ayı çıkabilme ihtimali hoşuma gitmiyordu ama sadece bir kez ayı görmüştüm ve o da beni görünce hemen kaçıp gitmişti. Bazen insanlar bölgede puma olduğundan bahse derlerdi fakat uzun zamandır böyle bir söylenti yoktu. Artık buralarda kurt da gezinmiyordu. Üstelik tamamen yalnız da sayılmazdım. Benimle birlikte karanlığın içinde Betty'yi arayan adamlar vardı.

Onlarla karşılaşmamak için dikkatli olmalıyım. Beni o zannederlerse herkesi büyük bir hayal kırıklığına uğratar, kendi başımı da belaya sokmuş olurum. Böylece geyik izlerini takip edip kaygan yapraklara dikkat ederek ormandan ilerledim. Sırf bayır aşağı giderek bile yolumu buluyordum. Her bir oyuktan bir patika ya da düzgün bir yol geçtiği ve yanlarda ara sıra beliren evlerin de her birini tanıdığım için bu tepelerde kaybolmak zordu.

Düzlüğe vardığımda toprak yoldan Silas Cobb'un eski arazisine doğru yola koyuldum. Bir kişiye bile rastlamadım ama bir ya da iki kez uzaklarda bağırان insanları işittim. Cobb Çiftliği'nin yanmış temeli ağaçların iyice gerisinde olduğundan yoldan görünmüyordu ama burada hâlâ kullanılabılır bir patika vardı ve üzerinde 'COBB' yazan yamuk, ahşap bir tabela araziyi işaret ediyordu.

Patika bataklık gibiydi; her iki yandaki ağaçlar iyice eğilerek rüzgârda sular damlatan ve titreşen bir tünel oluşturmuşlardı. Evin bir zamanlar bulunduğu açıklığa dair bir iz

yoktu. Patikanın bir yanındaki böğürtlen çalılıklarıyla tamamen yutulmuştu ve temelden ağaçlar yükselmişti; yine de bu ağaçlar ince olduğundan gökyüzü görülebiliyordu ve siyahlığın içinde beliren mavilikten güneşin yakında doğacağını anlayabiliyordum.

Orada durakladığımda yeni bir şey duydum.

Rüzgâr değildi. Uzakta arama yapanların seslerine de benzemiyordu; daha ziyade bir hayvan sesi gibiydi. Bir nevi haykırıştı sanki. Baykuşla ya da tilkiyle de ilgisi yoktu.

Yerdeki hayvanların çoğu ve kuluçkadaki kuşlar saldırıganların dikkatini çekmekten korktukları için geceleri sessizliklerini korurdu. Bu yüzden o tuhaf sesi çıkaran her neyse böyle bir korkusu yoktu.

Bir iki kez kirpi sesi duymuştum. Dış gıcırdatma ve inlemenin, cızırdayan bir ampul ve bisiklet kornasının hafif vızıltısının karışmış hâli gibiydi.

Bu ses tam olarak öyle bir şeydi ve aniden ürkmüştüm. Bir keresinde burnu dikenlerle kaplı bir köpek görmüştüm ve bir oklu kirpiye bulaşmak, isteyeceğim en son şeydi.

Fakat ben orada dikilirken ses kesildi. Yeniden duymak için bekledim ama işitebildiğim tek şey rüzgârın sesiydi.

Toby'nin kulübesi biraz daha ileride, gür ağaçlarla sarmaşıklardan bir duvarın ardındaydı. Toby kulübenin etrafındaki alanı temiz tutuyordu. Bir ağaç köküyle ona saplı baltayı seçebiliyordum ve bir anda aklıma nedense kılıcı Ekskalibur'u taştan çıkaran Kral Arthur geldi.

'Tutsak' kelimesi aklımda tüm heybetiyle dururken sadece bir an tereddüt ettikten sonra kapıyı çaldım.

Lauren Wolk

Beni şaşkınlığa düşüren bir biçimde içeride bir şey kımıldadı. Ses çıkardı.

Kapı açılırken geriledim.

Toby karşımdaydı.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Toby yalın ayak, bir ordu battaniyesine sarınmıştı.

"Annabelle." Bu hem bir merhaba hem de bir soruydu.

"Selam, Toby." Toby'nin soyadının ne olduğuna dair en ufak bir fikrimin olmadığını fark ettim. Ona, 'Bay' demenin hiçbir yolu yoktu.

Loşluğun içinden belki de babamın çıkıp gelmesini bekleyerek arkama baktı. "Ne oldu?"

"Zabıta senin gittiğini, Betty'yi de yanında götürmüş olabileceğini ya da onun nerede olduğunu bilebileceğini söyledi. Ayrıca eyalet polisini de haberdar etti, yakında seni aramaya gelirler." Daha söyleyeceklerim vardı ama bu kadarı tüm nefesimi tüketmişti.

Toby bir an için düşündü. "Alman'a taş attığımı söyleyen kız mı o?"

Başımınla onayladım. Kafam iyice karışmaya başlamıştı, sanki beynim kaşınıyordu. "Evet, dün sabahtan beri kayıp. Bunu biliyor muydun? İnsanlar her yerde onu arıyorlar."

Bunun onun için tamamen yeni bir haber olduğunu görebiliyordum. "Zabıta dün gece seni görmeye gelmiş ama burada değilmişsin. O da Betty'yi alıp gittiğini sandı." Sesim gitgide alçaldı. Toby'nin beyaz yüzü daha da solgun bir hâl almıştı.

"Betty'nin kaybolduğunu bilmiyor muydun?"

Başını iki yana salladı. "Dere köprüsünün altında balık avlıyordum. Kuru et için Turner'la balık takas ettim."

Turnerlar eti için sığır ve domuz yetiştiriyordu. Babam da onların kuru etini severdi; buz olmasa da uzun süre dayanırdı.

"Yağmur yavaşlayana dek onların ahırlarında kaldım. Buraya geç vakitte geldim." Dönüp barakasına baktı. "Biri fotoğraflarımdan birini çalmış."

Toby'nin bir defada bu kadar çok şey söylediğine şahit olmamıştım hiç.

"Zabıta Oleska almış," dedim. "Benim okul yolundaki fotoğrafımı. Postayla yeni gelen fotoğraflara da baktı. Özür dilerim ama Lily halam onları verdi. Ruth'un yaralandığı gün tepeden, Bay Ansel'in arabasının üstünden, bir fotoğraf çekmişsin."

Toby bana sert bir bakış attı.

"O taşı ben fırlatmadım," dedi.

Bunu söylediğini duymak iyi gelmişti; gerçi o bunu söyleyene dek bunu duymaya ihtiyacım olduğunu fark etmemiştim.

"Sana inanıyorum," dedim. "Ama şimdi o tepede olduğunu biliyorlar, Betty de seni taşı atarken gördüğünü söyledi, üstüne üstlük ortadan da kayboldu. Senin kötü bir şeyler

yaptığını düşünüyorlar, Toby.”

Toby derin bir nefes aldı. “Yaptım,” dedi.

Kollarımı göğsümde kavuşturunca kendimi yetişkinler gibi hissettim. “Ne yaptın, Toby?”

Battaniyeye daha sıkı sarındı.

Bekledim.

“O taşı sen atmadın,” dedim. Sesim yine soru sorar gibi çıkmıştı.

Toby başını iki yana salladı. “Kız attı.”

Bundan ben de fazlasıyla şüphelensem bile şaşırmıştım.

“Onu gördün mü?”

“Fotoğrafını çekmeye çalıştım ama çok hızlı attı. Sonra da çalıların ardına saklandı. O çocuk da onunla birlikteydi. Ama eğilmeden önce onlardan biraz daha tepede durduğumu gördü. Ve onu gördüğümü de anladı.”

“Peki, babam seninle konuşmaya geldiğinde ona neden bunu anlatmadın?”

Toby bakışlarını başka yöne çevirdi. “Doğrular er geç ortaya çıkar. Ya da çıkmaz.”

“Ne? Toby, ona ne olduğunu söylemeliydin. Şimdi sana kimse inanmayacak!”

“Bunun için bir şey yapamam,” dedi.

Dünyayı algılamak için oldukça tuhaf ve sinir bozucu bir yöntem seçmişti. Ama yapabileceğim bir şey yoktu. Ne ben Toby’ydim ne de o bendi.

Uzunca bir süre durduk. Dört bir yanda kuşlar uyanıp göğe havalanıyorlardı.

Uzaklardan Betty'yi arayan insanların seslerini duydum.

Toby barakaya doğru bir adım atınca kararımı verdim.

"Pekâlâ," dedim sert bir şekilde. "Şimdi benimle gelmeni istiyorum."

Toby'nin dudakları hafifçe seğirdi. Bugüne dek onun yüzünde gördüğüm gülümsemeye en yakın şey buydu. "Anneden gibi konuşuyorsun."

Bunu iltifat olarak kabul ettim. "Güzel. Çünkü o da burada olsaydı aynı şeyi söylerdi. Şimdi lütfen," dedim. "Giyinip benimle gelir misin?"

Toby kararsız kalmışa benziyordu. "Nereye?"

"En azından işleri çözene dek güvenli bir yere."

Başını iki yana salladı. "Benim için bir önemi yok."

"Ama benim için var," dedim. "Öyle ya da böyle olması senin için fark etmiyorsa o zaman benim dediğim gibi olsun."

Yine o seğirme.

Ve yine uzaklarda bağırışan insanların sesleri.

Birkaç dakika sonra Toby barakadan çıkarak yanıma geldi. Her zamanki gibi giyinmişti; fotoğraf makinesi boynunda, tüfekleri de sırtındaydı.

Tepeye yaptığımız yolculuk oldukça zorluydu ama Toby arkamdan tırmanırken kaygan oldukları için en fenasının buralar olduğunu düşündüğüm dik yerlerde ağaçlara tutunarak kendimi yukarı çekmemi bekliyordu. Artan aydınlık

hem çok yardımcı oldu hem de beni endişelendirdi.

Uzaktaki bağırışlar göz önüne alındığında mümkün olduğunca sessiz ve temkinliydik. Gerçek avcılardan korksak kırmızı renkte giyinmemiz gerekirdi ama ikimizin de kıyafetleri kahverengi ve siyahtı, dolayısıyla hareketsiz durup yüzümüzü gizlediğimizde görünmez oluyorduk.

Tepenin zirvesine ulaşip eve doğru ilerlerken bizim çayır-
lıktan gidersek çiftliğin penceresinden görülebileceğimizi fark ettim, bu yüzden ahırımızın uzak ucuna dek ormandan ilerledik. Sonra hızlıca açıklıktan geçip arka taraftan içeri daldık. Etrafta kimse var mı yok mu diye bakmak için önce ben girdim; o an köpeklerin de güya aramaya yardım etmek için gitmiş olmalarına sevinmişim.

Atlardan biri koca kafasını kendi bölmesinin kapısından çıkarıp merakla bana baktığında az kalsın ödüm patlayacaktı.

“Dışarı çıkma zamanı Bill,” dedim ahır kapısının mandalını açarken. Bill burnundan gürültüyle soluyarak çayır-
lara çıkan büyük açık kapıya doğru geçitte ağır ağır ilerledi. Daha sonra Dinah’ı serbest bıraktım; Bill’i güneş ışığına doğru takip ederken kuyruğu seğiriyordu. Ardından süt inekleri Molly ve Daisy’yi bıraktım. Buzağuları hemencecik vermemiz gerektiğinden onlara ad koymuyorduk ama süt ineklerimiz kesilecekleri zamana kadar bizimle kalıyordu.

Yarımdan hantal hantal geçerlerken elimi uzattım ve Daisy o koca siyah, kare burnunu bir anlığına avucuma koydu; burnunun ucundaki kıllar yumuşak bir fırça gibiydi.

Babam Betty’yi aramaya gitmiş olmasa onları çoktan salardı. Hayvanları çayır-
larda görürlerse kimsenin bu işi yap-

mak için ahıra gelmeyeceğini umuyordum. Gerçi bunu kimin yaptığına bakmak için de gelebilirlerdi.

Gittiğimden kimsenin haberi olup olmadığını merak ettim.

“Beni takip et,” diye fısıldayarak seslendim Toby’ye; ahırın ortasından harman yerine çıkan merdivenin kapısını açmıştım.

Bizimki bir tepenin yamacına kurulmuş eğimli bir ahırdı; alt kattaki bölmeler uzun bir geçide açılıyordu. Ahırın arka tarafında yer alan uzun mısır ambarının yanındaki betonun üzerinde bir sarnıç vardı.

Yukarı kattaki kocaman yan kapılar bayırın üst kısmındaki depo alanına ve bir patikaya açılıyordu. Kışın büyük araç gereçleri depolamak, kötü havalarda orada çalışmak için saman arabalarını o yoldan yukarı sürüp ahırın yan kapılarından geçirebiliyorduk. Koca yulaf varilleri, doğruca alt kattaki ahır bölmelerinde bulunan yemliklere giden tahıl oluklarının yanında duruyordu. Üst katın bir kısmının, oldukça yüksek, dik bir çatısı vardı; kirişlerin yanı sıra bal-yaları boş alanın büyük kısmını kaplayan samanlığa doğru çekmek için tepeden palanga takımı ve halatlar sarkıyordu.

Burası birkaç tahtası eksik, yerlerinde yılların tozu ve samanı birikmiş eski bir ahırdı ama yeterince kuruydu ve babamın yağmurlu günlerde kestirmekten hoşlandığı oldukça rahat bir yerdi. Uzunca bir süre havanın kuru kalmasını umut ediyordum.

Toby, tavan arasına çıkan uzun merdivenin başında durdu. Bir merdivene bir bana sonra tekrar merdivene baktı. Ben tırmanmaya başladım. “Hadi,” dedim omuzumdan ge-

riye. "Her şey yoluna girinceye kadar tavan arasında kalabilirsin."

Ama Toby olduğu yerde kaldı. "Yüksek yerleri sevmem," dedi.

Neredeyse merdivenden düşecektim. Gülmeye başladığımda hiç de memnun olmuş görünmüyordu bu yüzden ben de susup merdivenden aşağı indim.

Siyah yağmurluğu, sırtında üç tüfeği, yumru yumru olmuş uzun saçları ve sakalıyla bu koca adamın bembeyaz olmuş yüzü, siyah şapkasının gölgesinden güçlkle fark ediliyordu. Berbat savaşlar atlatmış, avladığı hayvanların eti ve yemişlerle beslenerek ormanın içindeki tütsü barakasında yaşayan bir adamdı bu.

"Tavan arasına çıkmaya mı korkuyorsun?" diye sordum.

Başını öne eğip tüfeklerini düzeltilti.

Dudağımı ısırdım. "Tepelik bir yerde yaşıyorsun ama," dedim. "Çoğunlukla tepelerdesin zaten."

Başını iki yana salladı. "Aynı şey değil."

"Eh," dedim. "Ya samanlığa tırmanırsın ya da farelerle birlikte mısır ambarında saklanırsın." Bu defa ben de annemin ses tonunu duyar gibi olmuşum.

Ya 'saklanma' kelimesi ya da mısır ambarına saklanma fikri işe yaramıştı. Belki de bir fareye benzediği iması. Bilemiyorum. Toby bununla ilgili bir şey demedi. Ama bir süre sonra bana doğru elini savurdu ve merdivene tırmanmaya başladığımda peşimden geldi.

Yukarıdan baktığımda onun iki ayağını birden her bir basamağa koyarak yan kolları sıkıca kavramış ve yaptığı

işe odaklanmış bir şekilde, asla aşağı bakmaksızın ağır ağır tırmandığını gördüm; sol eli yara izleriyle kaplıydı. En zor kısmı en tepesiydi. Sağlam eliyle çatı katının zeminine sıkıca tutunup tırnaklarını geçirdi. Sadece manevi destek için olsa da bileğini kavradım ve o da sürünerek merdivenden çıkıp samanlığın kenarından uzaklaşırken Cobb Çukuru'nu tırmandığı hâlden bile daha güçlkle soluyordu. Aşağıya inmenin bundan daha zor olacağını ona söylemedim.

En azından bir süreliğine burada kalacağını farz edebildim. Merdivenden aşağıya atacağı ilk adım, ben ne yapacağıma karar verirken onu burada tutmaya yeterdi.

"En kısa zamanda biraz yiyecek ve su getireceğim," dedim. "Tabii bir de kova, yani şey için işte." Kızardığımı hissedebiliyordum. "Ahıra biri gelirse balyaların arkasına saklanıp sessiz olsan yeter. Oğlanlar buralara gelebilirler ama muhtemelen samanlığa çıkmazlar."

Toby bir saman balyasının üzerine oturdu. Tüfeklerini yana bırakıp şapkasını çıkardığında kendisi de bir oğlan çocuğu gibi görünüyordu. Elbette yaşı çok daha büyüktü ama en az bir çocuk kadar gençti.

"Merak etme," dedim. "Her şey yoluna girecek."

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Eve dönmeden önce çayır çitinin dışında dolanarak cep-lerim dolup taşana dek ipek otu tohumu kabuklarından topladım.

“Neredeydin, Annabelle?” dedi annem, girişten içeri girince. “Bir kızın ortadan kaybolması yeter de artar bile. Yatağının boş olduğunu görünce ne kadar meraklandım, biliyor musun?”

Anneme yalan söylemek istemiyordum bu yüzden elimden geldiğince doğruyu söylemeye çalıştım. “Ben kalktığım da sen kilerdeydin,” dedim. “Atlarla ineklerin çayırılığa çıkması gerekiyordu, ben de gidip onları saldım sonra da askerler için biraz ipek otu toplayayım dedim.” Cebimden sırlıklam olmuş bir kabuk çıkardım. “Ama yanıma çanta almamışım.”

Çocuklar olarak savaşa destek vermek için bunları toplamak dışında yapabileceğimiz bir şey yoktu. Büyükler bizden bunu istemişti çünkü ipek otunun su üzerinde durması mantarlarınkinden daha kolaydı. Deniz kuvvetlerinin, can

yelekleri için bunlara ihtiyacı vardı bu yüzden de kasabalı tüm çocuklar ipek otu görevine atanmışlardı. "Oğlanları çıkarıp çok geç olmadan diğerlerini de toplayacağım."

Bağlarda rüzgârla sürüklenen ipek otları çiftçilerin ödünün patladığı bir şeydi. Burada bitki köklerine yerleşerek başa bela oluyor, çayırlarda otlanan büyükbaşları delirtiyorlardı.

Annem bana yan yan baktı. "Neden kat kat giyindin de palto giymedin?"

Omuz silktim. "Bilmem."

Bu yanıt, tuhaf bir biçimde onu tatmin etmişe benziyordu.

"Ortalık sakinleşene kadar bir yere giderken bana haber vermeni istiyorum."

"Herkes nerede?"

"Kardeşlerin güneş doğarken kalkıp aramaya katılmak için babanın başının etini yediler." İç geçirdi. "Gözümde canlandırabiliyorum. Baban, iki oğlan, dört köpek... Zavallı büyükbaban da kamyonetle daireler çizerek bir işe yaramaya çalışıyordur."

Ahırdan uzak durdukları sürece benim için hiçbir mahsuru yoktu.

Annem işlerine dönerken ben de ekmek kutusundan birkaç sandviç ekmeği çıkardım, ocağın üzerindeki demlikten bir kupa kahve doldurdum ve kilere yöneldim.

Burası duvarları ve zemini taştan dört odalı büyük bir kilerdi. Odalardan biri daima nemli ama temiz olan bir ça-

maşırhaneydi; bir köşesinde merdaneli bir çamaşır makinesi, duvardan duvara gerili ipler, uzun bir masanın üzerinde hasır bir sepet, onun içinde tahta mandalların bulunduğu kumaş bir torba, kuyudan yıkama suyu taşımak için teneke kovalar, suyu ısıtmak için tek gözlü bir ocak, yerde de bir gider vardı.

Bir başka odada bulunan gazete kaplı raflarda reçel, turşu, biber, fasulye, domates, şeftali, bezelye ve mısır kavanozları diziliyordu.

Kömür odasında tavana yakın bir oluk vardı; böylece babam yukarıdaki patikadan içeriye kürekle kömür atabiliyordu. Kış gelene ve büyük kazanın yanmaya başlaması gerekene dek kimsenin girmediği, pis, isli bir yerdi.

Dördüncü oda ise yukarıya konmayacak diğer şeylerin tutulduğu yerdi. Tamir edilmesi gereken kovalar, boş konserve kavanozları, bahçe araç gereçleri, topraktan çıkarılmış ve tezek kilelerinde saklanan çiçek soğanları...

Kilerden dışarıya açılan bir arka kapı vardı; burası evin diğer kısımlarına göre bayırın daha aşağısındaydı. Hemen dışarıda, kışın sonuna dek mümkün olduğunca idare edebilecek olan patates, soğan, pancar ve havuç gibi yiyecekleri sakladığımız toprak altı kilerine giden ayrı bir giriş vardı.

Daha iyi günler de görmüş fakat şimdilerde yine de iş görür bir teneke kova alıp yiyecek içeceklerle doldurmaya başladım. Ekmekler, bir kavanoz çilek reçeli, biraz havuç, birkaç tane kulplu kavanoz ve bunların kapaklarını da yanıma aldım. Kavanozlardan birini kahveyle doldurdum. Diğerlerini de ahırdaki sarnıçtan dolduracaktım.

Kovayı kiler kapısının dışına koyup merdivenleri tırman-

dım.

Annemi, büyükannemle büyükbabamın çarşaflarını çıkarırken, büyükannemi de sallanan iskemlesinde çorap onarıırken buldum.

“Ben gidip biraz daha ipek otu toplayacağım,” dedim.

İşte yeni bir sır saklamaktan dolayı ilk keder dalgası üzerine o anda çöktü. Belki de bugünün sonunda Betty bulunacak, Toby tütsü barakasına dönebilecek, böylece kimseye bir zarar gelmemiş olacaktı.

Aksi takdirde anneme anlatacaktım. Ne bu sırrı sonsuza dek tutabilir ne de Toby’yi başboş bir kedi gibi samanlıkta uzun süre saklayabilirdim.

“Bu sefer çanta almayı unutma,” dedi annem kirli çarşaf-ları bir yastık kılıfına tıkarırken.

“Unutmam.” Bir süre ikisini de çalışırken izledim. Ne kadar farklı ve ne kadar benzerlerdi. Oda onların yaptığı şeylerle doluydu. Hepsi de giyimekten yumuşamıştı.

İkinci bir keder dalgasını da böyle şeylerden çok uzun zamandır mahrum kalan Toby için hissettim. Mahrumiyeti bırak, hiç böyle şeylere sahip olmuş muydu acaba?

Okul ve ayakaltında dolanan kardeşlerim olmadan kendime ayıracak bir sürü zamanım vardı. Bu zamanın çoğunu kaya güvercinlerinin eşliğinde elimde bir kitapla ahırda geçirirdim ama bugünü Toby’ye ayırmıştım.

“Benim,” diye fısıltıyla seslendim merdivenin başından. Yanıt gelmedi.

Elimdeki ağır kovanın metal sapı parmaklarımı biraz acıtırken dikkatlice merdiveni tırmandım. Yukarıya vardığımda kovayı yana koyup merdivenden uzaklaştım. "Toby?"

İşte o zaman bir balya setinin ardında belirdi. Çıkardığı paltosu olmadan, bir ilkbahar ayısı kadar zayıftı. Şapkası çıkınca yüzünü saklayacağı gölgeler de kalmamıştı. Gözleri maviydi.

"Kendine gizlenecek bir yer bulmuşsun," dedim. "İyi akıl etmişsin." Kovayı işaret ettim. "Aç mısın?"

Omuz silkti. "Kuru etim var."

"Artık ekmegin, reçelin, havuçların ve suyun da var. Kahve de getirdim, gerçi hemen içmezsen soğur. Akşam yemeğinden sonra biraz daha getiririm."

Toby hâlâ samanlığın kenarına yaklaşmamıştı. Kenarda bir tırabzan vardı ama altında çubuklar yoktu. Eh, bu da yüksekten korkan birine hiçbir şey yok gibi gelebilirdi.

"Biraz daha su getireceğim ama ahıra girdiğimiz yerde tulumbası olan bir sarnıç da var. Karanlık çöktükten sonra yıkanmak istersen onu kullanabilirsin. Ya da çayırılığın biraz daha ilerisine gidebilirsin. Orada bir yalak var. Bir kaynaktan beslendiği için su temiz. Ama soğuk."

Toby'nin barakasının yakınındaki dereye yıkanıp kıyafetlerini orada temizlediğini hayal ettim; gerçi paltosu is ve hava yüzünden öyle sertleşmişti ki Toby hiçbir zaman pek temiz görünmezdi. Şimdiyse paltosuz bir şekilde orada dururken saç sakalı birbirine karışmasına rağmen saygın bir görünümü vardı. "Ama aşağıya inmek istemezsen..."

Kovayı kenardan içeriye, Toby'nin tabure olarak kullanabileceği bir balyanın yanına doğru iyice ittim. Toby biraz

daha yaklaşınca bana çiftliğe ilk defa gelen başıboş köpekleri anımsattı.

"Hay aksi," dedim. "Reçel için bıçak getirmeyi unuttum."

Toby cebinden büyük bir çakı çıkardı.

Bir balyanın üzerine oturup sandviç ekmeğini ikiye böldü. Reçel kavanozunun şeridini çevirip bıçağın ucuyla kapağını çıkardı ve ekmeğin yarısına biraz reçel sürdü. Bana uzattı.

"Toby o senin için. Ben evde yiyebilirim."

Ben alana kadar ekmeği uzatmaya devam etti.

Toby kendi parçasına da reçel sürüp dizine koyduktan sonra bıçağı parmakları arasına sildi, kapadı ve kaldırdı. Kahve kavanozunun kapağını açtı.

"Kahve soğumuşsa üzgünüm," dedim.

Ekmeği düşünceli bir şekilde yiyerek kahvesini içti.

Bir ısırik alınca ne kadar aç olduğumu anladım. Uyanıp zabıtaı masamızda otururken görmemin ve eyalet polisinin yola çıkmasının üzerinden yıllar geçmiş gibiydi.

Sessizce yemeğimizi yedik. Toby kahveyi bitirdi.

"Okuman için kitap getirmemi ister misin?" diye sordum ama bunu yapar yapmaz okumayı bilmiyor olabileceğinden korktum.

Toby aniden bana baktı.

"Bir sürü kitabımız var. Her türden. Kardeşlerim Robert Louis Stevenson'ı seviyor. Ben de seviyorum." Omuz silk-tim. "İstersen bir şeyler getirebilirim. Ama gündüz okuyabilirsin ancak."

Toby'nin düşünmesi gerekmemişti. "Elinde ne varsa," dedi.

Yere oturup bağdaş kurdum. Ona bazı sorular sormamın doğru olup olmadığına karar vermeye çalışıyordum.

Avuçlarımın arasında bir saman dalını çeviriyordum. "Sana bir soru sorabilir miyim, Toby?"

Toby parmaklarını kavuşturdu. "Sordun işte."

Dudaklarının gülümsemeyi andırır biçimde seğirdiğini gördüm yine.

Neredeyse, 'Bir başka soru sorabilir miyim?' diyecektim ki bunun da zaten başka bir soru daha olduğunu fark ettim. Bu yüzden lafı hiç dolandırmadan, "Adın nedir? Yani soyadın?" diye sordum.

Ama Toby yanıt vermedi. Başka tarafa baktı. "Yo," dedim hemen. "Daha iyi bir sorum var." Nereli olduğunu, kız ya da erkek kardeşleri olup olmadığını, köpek besleyip beslemediğini, besliyorsa adının ne olduğunu, savaşa kaç yaşında gittiğini, nasıl yaralandığını, şimdi kaç yaşında olduğunu öğrenmek istiyordum. Gerçi annem her zaman onun aşağı yukarı kırk dört kırk beş yaşında olduğunu söylerdi. Kötü bir şey yaptığını söylerken ne kastettiğini öğrenmeyi de çok istiyordum.

"En sevdiğin yemek nedir?" deyiverdim bir çocuk gibi hissederek.

Bu defa Toby doğrudan yüzüme baktı, kısa bir süre duraksadıktan sonra, "Cevizli turta," dedi.

"Gerçekten mi? Annem çok güzel cevizli turta yapar... bunu biliyor muydun yoksa?"

Başıyla onayladı. "Bir keresinde bana bir parça ayırmıştı. Bugüne dek yediğim en güzel şeydi."

Toby'nin sesi daha farklı, daha yumuşak çıkıyordu. "Üstünde krema olmadığı için özür dilemişti." Başını iki yana salladı. "O hâlimden daha iyi olsaydı ne yapardım bilmiyorum. Belki de ölürdüm."

Bir süre öyle vakit geçirdik; ben ufak tefek sorular soruyordum, Toby de bana gittikçe uzayan yanıtlar veriyordu. Sonunda sohbet etmeye başlamıştık. Artık Toby de bana sorular soruyordu. Ona nadiren gördüğü büyükannemi anlattım. Lily halamdan bahsettim; gerçi onun hakkında sadece, "İşte, postane müdiresi olan Lily halam var," demiştim. Bunun üzerine Toby de çabucak, "Evet, onu görmüştüm," diye araya girmiş başka da bir şey dememişti.

Ben ona daha zor bir şeyler sormak zorunda kalana dek de böyle devam etmiştik; gerçi ona bunu sormanın bana düştüğünü hissediyordum. "Babama 'Kaplumbağa Kaya-sı'nı çizdiler,' derken ne kastediyordun?"

Toby biraz geri çekildi, olduğu yerde hafiften kasılarak bir süre düşündü. "Bir teli keskinleştiriyorlardı."

"Betty ve Andy."

Başıyla onayladı.

"O telle ne yaptıklarını biliyor musun?"

Tekrar başıyla onayladı. "Eğer onu oraya gerdiklerini görseydim kardeşine bir zarar gelmeden icabına bakardım."

"Bundan haberin var mı?"

"Üçünüzün Kurt Çukuru'ndan geldiğinizi, James'in al-nının kanadığını gördüm. O kız, Betty, tarlanın karşısından

sizi izliyordu. Siz gittikten sonra patikadan indim ve onun teli ağaçların birinden söktüğünü gördüm. Benim geldiğimi görünce koşarak kaçtı.”

“Babama göstermek için oraya gittiğimde tel gitmişti.”

“Kız aldı.” Doğrudan gözlerimin içine baktı. “O çok kötü bir kızdı.”

Toby’nin Betty’yle ilgili geçmiş zaman kullanması konusunda ne düşüneceğimi bilemedim.

Ayağa kalkıp üstümdeki samanları silkeledim. “Biraz ipek otu toplamam gerek,” dedim.

“Neden?”

“Donanmanın kullanacağı can yelekleri için lazım.”

Toby başka bir şey demedi.

“Sana daha sonra bir kitap getiririm,” dedim ve onu kendi başına bıraktım.

ON ALTINCI BÖLÜM

Toby'nin yanından ayrıldıktan sonra gerçekten de ipek otu tohumları toplamam gerekmişti ve bu iş arzu ettiğimden daha uzun sürmüştü. Ama kendi kendime Toby kadar askerlerin de bana ihtiyacı olduğunu hatırlattım. Fırtınalı bir denizde kaybolmuş, kurtarılanaya kadar da can yeleği sayesinde suyun üzerinde kalan bir çocuk canlandırdım gözümde. Bizim çiftliğimizdeki, belki de sırtımdaki çuvalda duran ipek otlarından yapılan bir can yeleği sayesinde...

Parmaklarım acıyana ve çuvalım dolup taşana dek topladım.

Ahırla ev arasındaki çimenlik yolun yanında yük arabasını koyduğumuz bir baraka vardı ve ipek otlarını kurumaları için buradaki tezgâha yaydım. Yük arabasında kestiren kedilere selam verdim ve bu oldukça tuhaf günde geciken her zamanki işlerimi halletmeye koyuldum.

Önce, serin bir günde hoş bir yer, sıcak havadaysa berbat bir yer olan tavuk kümesinden yumurta topladım. Tavuklarımız bana alışkındı ve ılık yumurtalarını almak için elimi

altlarına daldırdığımda bile patırtı koparmadılar; yediklerimizin yerine yenileri yetişsin diye kuluçkadakilerden birazını bıraktım.

İşlerim arasında en kötüsü, annem boğazlarını sıktıktan sonra tüylerini yolup tavukları kaynar suya atmaktı.

Sepetimdeki bir düzine yumurta için tavuklara mısırla kurutulmuş çuha çiçeği verdim ve onları huzur içinde bıraktım.

Evin oradaki, epey korunaklı olduğundan annem için yeterince güvenli ve temiz bir yer olan kuyuda, yumurtaları tulumbanın altında yıkayıp içeri taşıdım.

Botlarımı çıkarıp yumurtaları ocağın oradaki kâseye koyduktan sonra, "Aferin sana," dedi büyükannem.

Odama çıkıp sabahın erken saatlerinde üşümek için giydiğim katlardan birkaçını çıkardım, nemli çoraplarımı kurularla değiştirdim ve saçlarımı fırçaladım.

Mutfakta koca bir tencere çorba yapmakta olan annemle büyükanneme yardım ettim. Aramaya katılanların ne zaman döneceğini ya da sıcak bir yemek yemek için kaç kişinin babamla birlikte geleceğini bilmiyorduk bu yüzden soğanları kavurduk, sığır etini ağır ateşte pişirdik, sebzeleri ve annemin ağustos ayında hazırladığı domates salçasını ekleyip çorbayı pişmeye bıraktık.

Annem ellerimin temiz olup olmadığını kontrol ettikten sonra mutfak masasına koca bir kâse koydu, masanın üzerindeki nemli örtüyü kaldırdı ve yumuşak, beyaz bir göbek gibi şişmiş olan hamuru yoğurmama izin verdi. Üçümüz birlikte hamur parçalarından yuvarlaklar yaptık, bunları yağlı tavalara dizip fırına verdik.

Fırın çok geçmeden kaynayan çorbanın ve kızaran ekmeklerin kokusuyla öylesine dolmuştu ki yine acıktığımı hissetmiştim. Toby'nin nasıl hissettiğini hayal bile edemiyordum.

"Hadi bakalım, gidip odanı toparla, Annabelle," dedi annem.

Ben de hemencecik yatağımı yapıp üzerimden çıkardığım kıyafetleri kaldırdım. Bir an düşünüp yastık kılıfımı çıkardım ve örtüyü tekrar onun üzerine serdim. Sonra da avlanmaya çıktım.

Kardeşlerimin odasından büyükanneemin onlara üçüncü kez okuduğu ve uzunca bir süre tekrar dinlemek istemeyecekleri *Define Adası* kitabını alıp yastık kılıfına koydum.

Annemle babamın odasından babamın eski bir pijamasını, birbirine benzeyen yumuşak oduncu gömleklerinden birini, birkaç kalın çorabı ve iç çamaşırını aldım. Annem Toby'ye önceden de bunların aynısını verdiğinden mükemmelardı. Annemin dikiş kutusundan en keskin makasını ödünç aldım.

Bunların hepsi, bir kalıp sabun ve banyodan aldığım temiz bir havluyla birlikte yastık kılıfının içine girdi.

Her köşede annem ya da büyükannele neredeyse burun buruna geliyordum ama neyse ki meşgullerdi ve ben de yastık kılıfını kilere götürüp kapının dışındaki bir çalının arkasına koyarken oldukça sessiz olmaya özen gösterdim.

Mutfığa döndüğümde annemi turta yaparken buldum.

"Ben de aramaya katılmak istiyorum," dedim.

Elleri undan beyazlamış bir şekilde işini bırakıp bana döndü. "Ah, Annabelle bunun iyi bir fikir olduğunu san-

miyorum. Ama baban oğlanlarla birlikte döndüğünde ona sorabilirsin. Kardeşlerin yağmurlu ormanda sabah sabah o kadar dolandıktan sonra evde kalmaktan memnun olacaklardır. Belki onların yerini alırsın.”

Aslında tek istediğim, bir kavanoz çorba, biraz ekmek alıp tekrar dışarı çıkmak için bir bahane yaratmaktı. Şimdi her şeyi ve herkesin hayatını berbat eden bir kız için öğleden sonra yapılacak aramaya katılmam gerekebilirdi.

“Pekâlâ,” dedim usulca. “Ama kimse buralara bakınmıyor. Ahırın arka tarafındaki ormanlarda ufak bir yürüyüşe çıksam ya? Hem öğle yemeğimi yanıma alırım. Çok da uzaklaşmam.”

Annem uzunca bir süre beni süzdü. “Bana anlattıkların dışında bir şeyler biliyor musun, Annabelle?”

Bakışlarımı ondan kaçırmamaya çalıştım. “Ne hakkında?”

“Betty’nin kaybolması hakkında.” Artık iyice bana doğru dönmüştü, unlu ellerini de sanki bir koroyu yönetecekmişçesine havaya kaldırmıştı.

Her ne kadar bu da yalan olsa da doğruymuş gibi görünüyordu; bir kez daha bu sırrı uzun süre saklayamayacağımı anladım.

“Hayır,” dedim. “Nerede olduğuna dair bir fikrim yok. Ama bulunmasına yardım etmek istiyorum.”

Annem düşünceli bir şekilde başını salladı. “Pekâlâ, ne istiyorsan alıp çıkabilirsin ama bizim tepenin dışına çıkmayacaksın, anlaşıldı mı?”

“Tamam, efendim,” dedim.

Derin cepleri olan bir palto seçtin. Ceplerden birine sıcak çorbayla dolu, bulaşık bezine sarılı bir kulplu kavanoz ve bir kaşık koydum. Diğerine de içine bir parça tereyağı konduktan sonra yağlı kâğıda sarılmış sıcak bir yuvarlak ekmek koydum.

Gitmeye hazır bir şekilde kapıda dikildiğimde, "Binici pantolonu giymiş gibisin," dedi annem.

"O ne ki?" dedim.

"Boş ver. Kendine dikkat et ve çok uzaklaşma, Annabelle. Yemek zilini duyunca babanın döndüğünü anlarsın."

"Tamam, efendim," dedim tekrar.

"O yumurta sepetini de tekrar kümese götür," dedi.

"Tamam, efendim."

'Tamam efendim,' demenin ucu kaçmıştı sanki biraz.

Annem doğrudan yüzüme bakmak için biraz eğildi. "Bana söylemediğin ne var?" diye sordu. Kızgın değildi ama oldukça ciddi görünüyordu.

Kendimden emin bir şekilde ona baktım. "Korkuyorum," dedim.

Bunun nereden çıktığını bilmiyordum. Öylece deyivermiştim. Aslında doğrudu da.

Annem doğruldu. "Neden korkuyorsun?"

Omuz silktilim. "Her şeyden. Betty'den, Betty'nin kaybolmuş olmasından, Toby'nin ortalarda görünmemesinden, Lily halamın Toby'nin Betty'yi tutsak etmesiyle ilgili söylediklerinden, buraya polisin gelmesinden... Her şeyden! Hem daha önce hiç polis görmedim."

Sonra da ağlamaya başladım.

Ağlıyordum ve buna, eğilerek kollarını bana dolamış, ku-lağıma yumuşak bir şekilde fısıldayan annemden bile daha çok şaşırmıştım.

“Üzülme, Annabelle. Her şey yoluna girecek.”

İnansam da inanmasam da ben de Toby’ye böyle söyle-miştim.

Annemin buna inanıyor olmasını umdum.

Ama son birkaç hafta içinde bir şeye inanmanın o şeyi her zaman öyle yapmadığını öğrenmiştim.

Gözlerimi silip kepimi taktım. “Neden ağladığımı bilmi-yorum,” dedim. “Aslında o kadar çok korkmuyorum. Sade-ce her şey normale dönebilsin diye Betty’yi bulmalarını isti-yorum.”

Annem bana gülümsedi. “Ben de öyle. Hadi şimdi gidip bakın biraz ama fazla uzaklaşmaman gerektiğini unutma.”

Annem işine döndüğünde, “Cevizli turta yapmanı iste-sem ne dersin?” diye sordum.

Birkaç tane ceviz ağacımız vardı ve kendimize yetecek kadarını toplamıştık ama cevizler çok kıymetli olduğundan genellikle özel günlerde kullanılırdı.

Merdanesini aldı. “Çok sürmez derim.”

“Babamlar geri geldiğinde zili çalmayı unutma,” dedim.

Kapıdan çıkıp aşağıya inerek, evin arkasına doğru ilerle-yip yastık kılıfını aldım ve omuzuma attım. Kendimi biraz berduş gibi hissederek ağaçların iyice içine girdim, ahırın aşağısındaki ormanlık tepenin karşısına geçtim, sonra da ar-kasından dolanıp evde ya da patikadaki kimseye görünmek-sizin içeri girebileceğim yere ulaştım.

Atlar, çayırları geçişimi izlerken elma yemeye hazır görünüyordu ama bende hiç elma olmadığından bunu önemsemedim, onlar da hemen otlanmalarına devam etti.

"Yine ben," diye seslendim samanlığa çıkan merdiveni tırmanırken.

Bu defa Toby beni karşılamak için saklandığı yerden çıktı. "Seni bu kadar çabuk beklemiyordum," dedi.

"Biraz daha yiyecek getirdim. Aramadan döndüklerinde geri gitmem gerekecek ve uzunca bir süre dışarı çıkamayabilirim." Ceplerimdeki çorba ve ekmeği çıkardım. Kaşığı Toby'ye uzattım. "Öğle yemeği," dedim.

Toby'nin çorbayı içişini ve ekmeği yiyişini izlemek birinin dua edişini izlemeye benziyordu. Kaşığı kulplu kavanoza ağır ağır daldırıp sonlara doğru dibinde kalanları kafasına dikerek çorbasının tadını çıkarmıştı. Yuvarlak ekmeği ısırp içindeki yumuşak tereyağı sürpriziyle karşılaşınca güldü. Kısacık bir kahkahaydı sadece.

O da en az benim kadar şaşırmış görünüyordu buna. Daha önce onun güldüğünü ya da gülümsediğini hiç görmemiştim.

Ekmeği bitirdi, kavanozun kapağını kapadı ve yana koydu. "Teşekkürler," dedi.

"Rica ederim."

Yastık kılıfına baktı. "Orada ne var?"

Diz çöküp kılıfı açarak kitabı çıkardım. "Bu, *Define Adası*." Kitabı uzattım.

Kitap elde tutulmaktan yumuşamış, kenarları kıvrılmıştı ama Toby kitaba dokunmadan önce ellerini pantolonuna

sildi.

"Teşekkürler," dedi.

"Rica ederim," diye karşılık verdim. "Balyaların ardında onları çayırılığa sarkıtmak için bir kapak var. Kepenklerden birini açarsan okumak için içeri ışık girer."

Toby başıyla onayladı.

"Bir şey sorabilir miyim?" dedim.

Toby kaşlarını kaldırdı. "Sordun işte."

Gülümseyip yumruğumu alnıma vurdum. "Tamam." Şimdi de bir anda korkmuş, duraksamıştım. "Saçlarını falan seviyorum aslında. Hem de çok seviyorum. Ne güzeller."

"Teşekkür ederim," dedi yine biraz şaşırmış görünerek. "Bu bir soru mu peki?"

"Eskiden benim de saçlarım uzundu ama birbirine dolanmasından nefret ediyordum çünkü annem onları açmak için tararken neredeyse boynumu kırıyordu."

Toby bekledi.

"Sonra bir sabah işlerimi hallettikten sonra eve döndüğümde, örgülerimde tavuk tüyleri olduğunu gören Lily halam onları kısacık kesti. Anneme neredeyse inme inecekti ama sonunda kısa saçlarımı daha çok sevdi. Amelia Earhart'a benzediğimi söyledi."

Toby başıyla onayladı. "Biraz benziyorsun."

"Ben de saçlarını biraz kesmeme izin verip vermeyeceğini merak ediyordum. Her ihtimale karşı yanımda makas getirdim. Ama saçlarını çok beğeniyorum, Toby. Çok güzeller gerçekten." Kendimi aptal gibi hissediyordum.

Toby bir tutam saçını çekerek ne kadar uzun olduğuna

baktı. "Kışın sıcak tutuyor," dedi.

Başımla onayladım. "Onun yerine sana bir atkı örerim."

Önce örgü örmeyi öğrenmem gerekiyordu ama o bunu bilmiyordu.

"Neden?"

"Neden mi saçını kısa kesmelisin?"

Başıyla onayladı.

"Böylece derli toplu olacaksın," dedim. "Hatta aynı sebepten sakallarını da kesmelisin. Ben derli toplu olmayı seviyorum. Çok hafif hissediyor insan." Başımı iki yana salladım. "Gözlerime de bir şey girmiyor hem. Derli toplu işte."

Doğruydı da. Saçlarıyla sakalının, yüzünü bir şeyin içinden bakıyormuş gibi gizlediğini söylememiştim yine de.

"Hem sonra," diye ekledim cesaretimi kaybetmeden önce, "tulumbanın altında iyice yıkanıp üzerine temiz şeyler giyebilirsin." Yastık kılıfından sabunu, havluyu ve kıyafetleri çıkardım, saman balyasının üzerine koydum.

Geri çekilip bekledim.

"Çok mu kirliyim?" diye sordu. Ellerini önüne doğru uzattı. Yaralı eline bakmak canımı acıtıyordu; nasıl da büzüşüp yamru yumru olmuştu.

"Yo, hiç de değil. Ah, özür dilerim Toby," dedim. "Öyle demek istemedim. Sadece iyi hissedersin diye düşündüm, yani şey olursan..."

"Derli toplu," dedi.

"Evet," dedim. "Derli toplu."

Bir kez daha derli toplu dersem beni kaldırıp samanlıktan

aşağı atacağını düşündüm.

Ama kısa bir süre geçtikten sonra başıyla onaylayarak, "Öyle diyorsan," dedi.

Saçlarla başladık. Önce büyük tutamlar hâlinde saçın çoğunu kestim ve daha sonra ormana gömmek için bunları bir yere yığdım. En kötü kısmı bittiğinden saçı eşitleme işine koyuldum. Derli toplu yapacaktım. Aslında bu konuda pek becerikli değildim. Ama annemi kardeşlerimin saçını keserken izlemiştim ve aslında nasıl yapılması gerektiğini biliyordum. Yine de ayna getirmemiş olduğum için memnundum.

İşim bittiğinde Toby, hayrete düşürecek bir biçimde Toby'ye benzemiyordu.

"Erkek kardeşin gibi olmuşsun," dedim; kendisine hiç benzemediğini anlatmaya çalışıyordum.

Toby ciddi bir şekilde bana baktı. "Erkek kardeşim yok."

"Kız kardeşin?"

Başını iki yana salladı.

Duraksadım. Merakımı güçlkle zapt ettim.

"Şimdi sıra sakalda," dedim.

Toby kafasını geri çekti. "Çok kısa olmasın," dedi.

Başımla onayladım. "Merak etme."

Ama daha başlama fırsatını bulamadan evin arka tarafından yemek ziline çaldığını duydum.

"Hay aksi," dedim makası ona uzatarak. "Babam geldi. Sakalı kendin yapman gerekecek."

Bir anda ayağa kalktı. "Onu bulup bulmadıklarını bana haber verir misin?"

"Veririm," dedim. "Ama sen şimdi dikkatli ol." Çorba kavanozunu ve kaşığı tekrar cebime koydum. "Buraya başka kim gelir bilemiyorum. Kalanları samanların arkasına sakla, tamam mı? Elimden geldiğince çabuk dönerim."

Bu defa harman yerinden yukarı baktığımda Toby'nin tavan arasının tırabzanından aşağı baktığını gördüm.

Toby olduğunu bilmesem onu tanıyamazdım. Bu kırılmış hâliyle o kadar farklı görünüyordu işte.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Büyükbabamı, babamı, kardeşlerimi ve çorba içmek için gelen birkaç acıkmış komşuyu görmeyi bekliyordum.

Ama bu kadarını hiç beklemiyordum.

Giriş kapısının etrafındaki alan her renk ve boyuttan köpeklerle, boş mama kaplarıyla, şapırdayan dillerle çınlayan su kaplarıyla doluydu.

İçerisi çamurla kaplı botlarla tıklım tıklı olmuş, yerler ıslak desenlerle kaplanmıştı.

Mutfakta ise masanın etrafına ıslanmış ve bitkin düşmüş adamlar doluşmuştu, dizlerine dek çamura batmış olan pek çoğu ayaktaydı; içlerinden biri hariç hepsi çoraplarıylaydı.

Tam mutfağımızın ortasında, eyalet kışlarından gelen, çizmelerini hâlâ çıkarmamış tek kişi olan bir polis duruyordu. Çizmeleri dizlerine kadar geliyordu ve temizdi bu yüzden diğerleriyle birlikte sabahtan beri ormanda olmadığını anladım. Üzerindeki deriler gıcırdıyordu: Kemer, çizmele-ri, meşin tabancalığı, miğfer kayışı. Kemerindeki ilmeklere

takılmış bir dizi uzun, keskin mermi vardı. Güzel olduğunu söyleyebileceğim tabancasının kabzası pürüzsüz ahşaptandı; üniforması, pantolonunun yanlarından çıkan şapşal cepler hariç baştan aşağıya pürüzsüz ve keskindi. *İşte*, diye düşündüm. *Binici pantolonu*.

Zabıta Oleska konuşuyordu.

“...ve sınırlarımızdaki her kasabaya bakıldı ama adamı gören olmamış. Elbette ormanda kalmak zorunda olduğundan büyük ihtimalle bir avcı ya da çiftçi onu görecektir. Haber yakında herkese yayılır. Eninde sonunda onu gören biri çıkacaktır, böylece onunla konuşma şansına kavuşuruz. Ama Memur Coleman, Toby’yi değil Betty’yi bulmamıza yardım etmek için burada.”

Kepçeyle çorbaları dolduran büyükannemin yanına sokuldum; bu sırada annem de sıcak kâseleri teker teker adamlara veriyordu. Masanın altında birbirlerine sokulmuş, gözleri kocaman açılmış olan, polisin bacakları arasındaki kardeşlerimi bir an için gördüm.

Memur Coleman’ın kare çenesi ve omuzlarıyla uyum içinde olan pek tabii kalın bir sesi vardı. Kitaplardan fırlamış gibiydi.

“Zabıta haklı,” dedi. “Ama neden kaybolduğunu bilmeden Betty’yi düzgün bir şekilde arayamayız. Toby tarafından kaçırıldıysa onu burada aramamızın bir anlamı olmaz.”

İşte yine o korkunç iddia. ‘Toby öyle bir şey yapmadı! Şu anda ahırda *Define Adası*’nı okuyor!’ diye haykırmak istiyordum. Bu onlara hadlerini bir nebze olsun bildirirdi.

“Toby’yi bulana dek, ki bulacağız, Betty’nin yalnızca yaralandığını ve yardım için seslenemediğini varsaymak duru-

mundayız. Yaprakların ve çamurların arasında onun yanından geçip fark etmiyor olabilirsiniz.”

“Dün evden çıktığında üzerinde sarı bir panço varmış,” dedi Zabıta Oleska.

“Eh, bu bir nimet,” dedi polis. “Ama bir petrol barakası ya da kuyudaysa o da bir işe yaramaz.”

Zihnim bir an için sessizleşti.

Biri uzanıp omuzuma dokunmuş gibiydi. Hafızamdaki bir fısıltı gibi.

“Kurt Çukuru civarında eski hendekler var,” dedi büyük-babam. “İçleri çoğunlukla dolu ama yine de çukurlardan birine basıp aşağı düşmüş olabilir.”

“Çukurun orada her yere baktık,” dedi Andy’nin babası.

Andy’nin nerede olduğunu merak ettim. Belki de hâlâ dışarıda Betty’yi arıyordu.

“Bakmaya devam edin,” dedi polis. “Toby onu kaçırdıysa kızı bulamayacaksınız. Ama ona zarar verdiyse... bir şeyler bulabilirsiniz.” Omuzundan geriye anneme ve bana baktı.

“Bir şeyler bulabilirsiniz,” diye tekrarladı. “Kız hâlâ buradaysa ve yaralanmışsa baygın olabilir. O hendeklerden birinde ve size yanıt veremiyor olabilir. Ama seslenmeye devam edin. Yanıt veremese bile sizi duyup cesaretlenebilir.”

“O zaman köpekler onu bulmazlar mıydı?” Bu defa soruyu soran kişi Bay Ansel’di. Aksarı bu grup içindeyken her zamankinden daha belirgindi.

Polis başını iki yana salladı. “Ne yazık ki sizin köpekleriniz bulamaz. Bizim tazılar da şanslıysak bile en erken bugün geç saatlerde buraya varacaklar. Hatta belki de yarın. Way-

nesburg'da bir görevdeler. Ama çok geçmeden yardım alacağız. Bir arama olduğunda her yerden insan gelir. Bu süre içinde siz bakmaya devam edin. Bu arada sizin oğlunuzla konuşmak istiyorum," dedi Andy'nin babasına.

Bay Woodberry uzunca bir süre onun yüzüne baktı ve "Oğlum bir şey yapmadı," dedi.

"Kimse yaptığını söylemiyor ama oğlunuzun kızla yakın olduğu söylendi. Kaybolmadan önce onunla birlikteymiş. Zannettiğinizden daha çok şey biliyor olabilir."

Polis konuşmaya devam ederken adamlar çorbalarını içip ekmeklerini yiyorlardı; sessiz bir biçimde yemeklerine gömülmüşlerdi. "Zabıta Oleska bana diğer sıkıntılardan da bahsetti. Gözünü kaybeden kızdan..." Bunun üzerine Bay Ansel'in kaşığı havada asılı kaldı. "Oğlunuz gergin bir telle yaralanmış." Bu, babama söylenmişti. Masanın altında duran James'in alnındaki kabukla oynamak için elini uzattığını gördüm.

"Toby'nin tütsü barakasında, yatağının altında keskin bir tel rulosu buldum," diye devam etti Memur Coleman. "Üzerinde de kan vardı."

Annem hareketsizleşti. Tam yanımda olduğundan değiştiğini, kaskatı kesildiğini hissettim.

Yine bağırarak istedim. *Betty aldı onu. Toby kimseye zarar vermedi.*

Ama yapmadım. Tüm bunları düşünmek, zihnimdeki fı-sıltıyı dinlemek için zamana ihtiyacım vardı.

Bir kupaya çorba doldurup Toby gibi ağır ağır yerken adamların nerede oldukları ve ne gördükleri ile ilgili konuşmalarını dinledim. Ve ilk defa gerçekten Betty'nin nereye

gittiğini merak etmeye başladım.

O ana kadar Toby'nin ona zarar verdiği iddiasıyla savaşıyordum. Betty'nin o aptal oyunlarından birini daha oynadığını ya da bir yerlere kaçtığını varsaymışım. Ama şimdi onun gerçekten nerede olduğunu ve neden kimsenin onu bulamadığını merak ediyordum.

Adamlar karınlarını doyurduktan sonra aramaya devam etmek üzere tekrar çıktılar ve bu defa ben de gerçekten onlarla birlikte gitmek istedim. Ama her zaman düşüncelerimi toparlamama yardımcı olan bulaşık yıkama işine yardım etmek için evde kaldım ve o fısıltıyı tekrardan ve daha net bir şekilde duyabilmeyi umdum.

"Annabelle, o tabağı biraz daha kurularsan toza dönüşecek," dedi büyükanmem.

Elime bakınca, bir süredir aynı tabağı kurulamakta olduğumu gördüm.

"Özür dilerim, büyükanne. Dikkat etmemişim."

"Tabağa dikkat etmediğin kesin." Sıralarını bekleyen, dumanı tüten bulaşıklarla dolu tabaklığı işaret etti. "Bunlarla devam etmeye ne dersin?" O tabaklığa konmayı bekleyen hâlâ bir lavabo dolusu bulaşık vardı.

Bir kupa alıp kuruladım, bir başkasını alıp kuruladım. Ve böylece devam ettim. Ben teli, polisi ve tüm bu karmaşayı düşünüp dururken ellerim kendi kendilerine işliyordlardı.

Bulaşıkları bitirdiğimizde, mutfakta erkeklerin oturduğu yerlerdeki kurumuş çamurları süpürmeye yardım ettim;

gerçi en kötü hâlde olan yer holdü. "Elinden geldiğince süpür," dedi annem. "Ama hiçbir yeri ovalama. Akşam yemeği için döndüklerinde yine çamurlanacak."

Ortalığı pis bırakmak hiç anneme göre bir şey değildi; onun ne kadar yorgun ve endişeli olduğunu fark ettim aniden.

"Çok geçmeden Betty'yi bulacaklarına eminim," dedim.

Annem iç geçirdi. "Öyle ya da böyle bulacaklarını umuyorum."

İşte yine, daha kötü bir şeylerin olabileceği ile ilgili o ima.

Herkes bunu bekliyor gibi görünüyordu.

Ben böyle düşünmediğim için memnundum. Gerçi belki de böyle düşünmeye başlamalıyım.

"Dışarı çıkıp biraz daha bakınabilir miyim?" diye sordum.

"Olur tabii," diye yanıt verdi annem. "Onlarla birlikte gitmek için izin istemeyince şaşırmıştım."

Süpürgeyi dolaba koydum. "Biraz yorgunum," dedim. Yalan söylememiştim. "Ama dışarı çıkmak da istiyorum."

Annem başıyla onayladı. "Dediğim gibi, uzağa gitme. Başını da belaya sokma."

"Olur," dedim, öyle olmasını umarak. "Birazdan döneirim."

Samanlığa döndüğümde Toby'nin balyaların arkasında saklandığını gördüm. Alçak sesle geldiğimi haber verdim sonra da onu görünce olduğum yerde kalakaldım.

"Aşağı indim," dedi gergin bir şekilde. "Herkes öğle yemeğindeyken dediğin gibi sarnıçta temizlenmeye karar verdim."

Sakalını kısa kesmiş, üstünü başını temizlemişti; yıkadığı saçları, başının üstünde tüy gibi kabarmıştı.

Artık... bambaşka biri gibi görünüyordu.

Babamın kıyafetleri içinde, gerçekten de yoldan geçen herhangi biri gibiydi. Biraz fazla zayıf, biraz hırpani olsa da elindeki yara izleri hariç göze çarpmayan, sıradan bir adam olmuştu.

Değişimini gördükten sonra onu görmezden gelemedim. Gerçi görüldüğü kadar değişmiş olup olmadığını da bilemezdim.

Ama böylesine bir başkası olmuşken kimsenin onun Toby olduğunu anlayamayacağını bir anda fark ettim ve bu düşünceyle küçük bir güneş doğmuşçasına ısındım.

"Vay canına," dedim. "Ne kadar farklı görünüyorsun."

Başını eğip kendine baktı. "Yabancı gibi hissediyorum."

Başımınla onayladım. "Yabancı biri gibi görünüyorsun zaten."

Bir balyanın üzerine oturup beklenti içinde bana baktı. "Ne oldu?"

"Ne, ne oldu?"

"Endişeli görünüyorsun."

"Yani, endişeliyim zaten. Bir sürü şey yüzünden endişeliyim. Ama şimdi yeni bir şey yüzünden de endişeliyim."

"Ne o?" diye sordu yine.

Yetişkin biri gibi hissetmek tuhaftı ama samanlıkta durmuş benden yaşça dört kat büyük bu adamla konuşurken kendimi böyle hissediyordum işte.

“Betty’nin söyledikleriyle ilgili olarak... işleri düzeltmenin... bir yolunu bulduğumu söylesem... bunu yapar mıydın?”

Toby bir an endişeli bir şekilde düşündü. “Değişir.”

“Neye göre?”

“Kafanda ne olduğuna göre.” Başına tam uymayan yeni bir şapka takmışçasına kısa saçlarına dokundu. “Benim için biraz fazla hızlı ilerliyor her şey.”

Bunun, hiçbir şey olmamasından iyi olduğunu düşünüyordum; sonuçta ben olmasam Toby hiçbir şey yapmayacaktı.

İlk kez, işleri düzeltmeye çalışırken daha beter edip etmediğimi merak ettim.

“Yani burada istediğin kadar bekleyebilirsin,” dedim. “Hem belki Betty’yi bulurlar ve senin yanlış bir şey yapmadığını da anlarlar.”

Toby yaralı elini ovalayıp merakla bana baktı. “Ya da?”

“Ya da bu konuda bir şey yaparsın.”

Kaşlarını kaldırdı. “Nasıl bir şey?”

Bir süre nereden başlayacağımı düşündüm.

“Geçen yıl,” dedim, “tam alaca karanlıkta, ortalık çok sessizken, daha önce orada gördüğüm anne geyikle yavrusu ceylanı tekrar görmek umuduyla evimizin yukarısındaki tepeye doğru yürüdüm. Tepenin zirvesine sürünüp uzunca bir süre etrafı izleyerek durdum ama ortalıkta geyik falan

yoktu. Sonra bir sineği kovalayınca arazinin kenarındaki ağaçların karşısında dikilen dişi geyik irkildi. Tam gözümün önünde saklanıyordu.”

Toby bana dikkatle baktı. “Bu çok güzel bir hikâye, Anabelle.”

“Beğenmene sevindim.” Jetonunun düşmesini bekledim.

Toby de benimle birlikte bekledi.

“Sen o geyiksin,” dedim sonunda.

“Neyim, neyim?”

“Geyiksin. Gözlerinin önünde saklanan kişisin.” Kendisini aynada görmediği için ne kadar değiştiğini bilme imkânı olmadığını fark ettim. “Şu anki hâlinle kimse senin Toby olduğunu anlayamaz.”

Yüzünü buruşturdu. “Doğru olsa bile bu ne işime yarayacak ki?”

Böylece anlatmaya koyuldum.

Biraz ikna etmem gerektiye de Toby kimsenin artık kendisini tanıyamayacağı fikrini kabullenip olasılıkları görmeye başladı.

Hava kararana ya da belki sabaha kadar ahırda kalması-na sonra da aramaya katılmasına karar verdik. Soran olursa yardım etmek için Hopewell’den gelmiş olduğunu söyleyecekti. Betty’nin kaybolduğunu duymuş ve elinden geleni yapmak üzere gelmişti. Falan filan.

“Her şey bir oyun gibi olmaya başladı,” dedi. “Bu hiç hoşuma gitmiyor.”

“Benim de. Her şey aptalca, koca bir yanlış anlamadan ibaret. Ama sen gerçekten de o geyiksin Toby ve tüm o adamlar da avcılar. Sonsuza dek saklanamazsın ve ben de bu sırrı daha fazla saklayamam. Mideme bir taş oturmuş gibi hissediyorum.”

Toby başıyla onayladı. “Nasıl olduğunu bilirim.”

Yaralı elini yüzünde gezdirirken sakalının kısa olduğunu fark edip irkildi.

Bu kadar yakındayken ve böylesine berbat görünüyorken yara izlerine bakmadan edemedim.

Toby baktığımı görünce elini yavaşça indirip bana doğru uzattı.

“Dert değil,” dedi.

Dokunmam için uzatmadığına eminim ama mahvolmuş, ekim ayında çıkan kabaklar gibi yumru yumru ve damarlı cildine uzun bir süre baktıktan sonra elini iki elimin arasına alıp arkasını çevirdim, sonra tekrar öne çevirirken kendi ellerimin onunkine kıyasla ne kadar ufak ve yumuşak olduğunu fark ettim.

Elini çekmeye başladığında sıkıca tuttum.

Başımı kaldırdığımda Toby’nin ağladığını gördüm.

Ben de ağlamaya başladım.

O öğleden sonra Toby’nin bana anlattıklarını hiçbir canlıya asla anlatmadım.

Belki de birisi ona dokunmayalı o kadar uzun zaman olmuştu ki elinin benimkiler arasında durduğu o birkaç daki-

ka onun içini açmaya yetmişti.

Bu gedikten görünen şey o kadar üzücüydü ki onun bunları nasıl atlattığını her zaman merak ettim.

Savaştan bahsetti.

“Şimdiki savaş değil,” dedi. “Öteki. Yani sonuncu olması gereken savaş.”

Dediklerinin çoğunu anlamadım. Çoğu zaman benimle konuştuğu bile söylenemezdi.

Sadece konuşuyordu. Bazen elleri aracılığıyla, samanlığı arşınlayarak, hikâyesini anlatarak...

Yaptığı kötü şeyi anlattı.

Kafatasını delen bir merminin çıkardığı sesi anlattı.

Kanla karışan toprağın tadını, kokusunu... Bomba patlamasıyla sarsılan çamurlu bir hendekte çömelmenin, hardal gazının yukarıdan sızıp sızmadığını, her saniye yaklaşp yaklaşmadığını merak etmenin nasıl bir his olduğunu anlattı.

Parçalara ayrılan bir adamın nasıl ineklerinkine benzer bir sesle haykırdığını ve bir başkasının nasıl tren düdüğü gibi öttüğünü anlattı.

Savaş alanında bir at gibi ot yemenin, silahlar sımsıkı bir şekilde beline bağlı hâlde ağaçta uyumanın, orada sonsuza dek kalmayı, açlıktan ölmeyi, kemikleri ölü dallar gibi yer çekimiyle teker teker düşmüşçesine oyulan göğüs kafesinin kuşlar için bir yuva olmasını istemenin nasıl bir şey olduğunu anlattı.

Vurduğu askerleri anlattı. “Çok fazla,” dedi. “Çok fazla.”

Daha yeni doğmuş, göbeği hâlâ annesinin rahmine bağlı bebeği ve annesini de anlattı... Bunların dışında söyledikle-

riyse hiçbir anlam ifade etmiyordu. Belki de vardı. Bir anlamları olup olmadığından da emin değildim.

Bir iki kez araya girip iddia ettiği gibi korkunç biri olmadığını söylemek istedim. Tanrı'nın bunu anlayacağı konusunda ona güvence vermek için anlattıklarını bölmek istediysem de onun için hiçbir anlam ifade etmeyen bir dilde kuğuran çatıdaki kaya güvercinlerinden farksız gibiydim. Hiç kımıldamadan, anlattığı her şeyi duymamaya çalışarak bekledim.

Sadece on bir, neredeyse on iki yaşımıdaydım ve asla bir oğlum olmaması için dua ettim.

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Toby anlatmaktan bitkin düşünce samanların içine uzanıp uykuya daldı. Yanaklarını ıslatan kirpikleri bir çocuğun-
kini andırıyordu; böyle olabileceğini hiç tahmin etmezdim.

Hiç ses çıkarmadan, kımıldamadan uyudu. Onu palto-
suyla örtüp yanından ayrıldığımı dahi fark etmedi.

Samanlıktan yavaşça inerken neredeyse düşüyordum; so-
nunda inip alt kattaki ahır bölmelerini geçerek açık kapıdan
dışarı çıktım.

Tuhaftı ama her şeyin rengi değişmişti. Azıcık. Her şey
daha keskin, daha parlaktı.

Kümesin yanından geçerken tavuklardan biri minik pen-
ceresinin telinden bakarak gıdaklayınca içimden gagasının o
sarı ucunu öpmek geldi.

Geçmeme izin verme lütfunda bulunmak üzere odunluk-
tan bağıra çağıra bir köpek gelse hemen oracığa, yaprakla-
rın üzerine uzanır, onu da kendime yastık yapardım. Öylece
yatarak köpeğin tüylerinin, bir süreliğine dünyamı sarmala-

masına izin verirdim.

Onun yerine patikamızda park etmiş yabancı bir araba gördüm. Polisin arabasıydı bu. Sırlarımı kalbime gömdüm, derin bir nefes aldım ve kendime yapacak bir iş buldum.

İşleri halletmek konusunda büyük bir becerim vardı.

Evime girmenin yardımını oldu. Görüldüğünden başka bir şey yoktu ortada.

"Memur Coleman nerede?" diye sordum anneme aradan.

O ve büyükannem, Bir Hun heyetine yetecek kadar lahana salatası yapıyorlardı. Hun heyeti büyükbabamın kafa karıştırıcı deyişlerinden biriydi.

"Ah, kendisi yok, arabası burada hâlâ," dedi büyükannem. "Yolu tarif etmektense büyükbabanın kamyonetle onu Woodberrylere götürmesi daha kolaydı."

Mutfak kapısında dikilip onların çalışmalarını izledim. "Yani, buraya geri mi gelecek?"

"Kısa bir süre sonra gelir sanırım. Gideli epey oluyor."

"Annabelle, elini yüzünü yıka da patateslere girişmeye başla," dedi annem. "Betty'yi aramaya yardım eden onca adamın karnını doyurmamız gerek. Bazılarının babanla geleceğine eminim."

Hareket etmeyip bir karşılık da vermeyince annem bana bakmak için döndü. "Annabelle?" Ellerini önlüğüne silip geldi ve yanaklarıma dokundu. "İyi misin? Çok solgun görünüyorsun."

Başımınla onayladım. "İyi hissediyorum."

İkna olmuş görünmüyordu. “Eh, o zaman gidip ellerini yıka da yardıma gel.”

Kardeşlerime göz kulak olup ahırın yakınlarına gitmelerini engellemek niyetindeydim ama aramadan o kadar bitkin düşmüşlerdi ki onları, oturma odasının zemininde yatmış, etraflarında Tinkertoy oyuncaklarıyla çevrili bir hâlde radyoda *Süpermen’in Maceraları*’nı dinlerken buldum.

Onları izlerken kendimi oldukça yaşlı hissettim.

Ama sonra Memur Coleman büyükbabamla birlikte geldi. Bir saniye içinde yine o endişeli kız çocuğuna dönüşmüştüm. Adamın kalın sesini duyan kardeşlerim de gizlice mutfağa girip daha önceki gibi yine masanın altına süzöldüler.

Memur Coleman’ın Andy’den ne öğrendiğini duyabilmek amacıyla düzgün bir şekilde dinlemek için ne kadar uğraştıysam da bunu yapmak hiç kolay değildi.

Toby’nin sesi, samanlıkta uyuyan hâli bir kavanozun içindeymişim ve nefes almam için kapakta yeterince delik yokmuş gibi diğer her şeyi boğuklaştırıyordu.

Memur Coleman, sıcak kahve ve turta eşliğinde hikâyenin kalanını anlatırken Andy’nin neden bazı şeyleri gizlediğini anlayabiliyordum.

“Bana da zabıtaya söylediklerini anlattı. Yani Betty ile okuldan kaçıp ormanda buluşmayı planladıklarından bahsetti. Ama bunun altında başka şeyler vardı. Onu biraz sıkıştırınca Cobb Çukuru’na gitmeyi planladıklarını itiraf etti. Toby barakasındaysa başka bir yere gitmeyi, değilse etrafa

bir bakınmayı planlamışlar.”

“Ah, Tanrı aşkına,” dedi annem. “Ne demeye böyle bir şey yapmak istesinler ki?”

“İnsan merak etmeden edemiyor,” dedi polis, kafasını iki yana sallayarak. “Biraz kurcalamak gerekti ama Andy’nin babası sert bir adam ve oğlunu, iş birliği yapması için cesa-retlendirdi diyelim. Böylece Andy o gün Toby’nin başına biraz bela açmayı hatta barakasını yakarak onu buradan uzaklaştırmayı planladıklarını anlattı.”

“O kızın böyle biri olduğunu söylemiştim,” dedim ama annem beni susturdu.

“Annabelle, ya sessiz olursun ya da patatesleri soymaya başlarsın.”

Polis bana hafifçe gülümsedi. “Tüm bunlardan ne çıkar-mam gerektiğini bilemiyorum. Zabıta Oleska beni elinden geldiğince bilgilendirdi ama diğer meseleyle birlikte burası sirke dönmüş gibi görünüyor. Tek isteğim o kızı bulmak.”

“Andy’nin bunun dışında bir yararı olmadı mı?” diye sor-du büyükannem.

“Pek sayılmaz.” Memur Coleman, tabağını itip kahvesini bitirdi. “Kaybolduğu gün yağmur çok şiddetli yağdığından Andy kızın okul ya da ev dışında bir yerde olabileceğini hiç düşünememiş. Ona sorduğumda, Betty’nin barakaya tek başına gittiğini düşünmediğini söyledi. Ama Toby’ye musallat olup buradan kaçırma fikri kızdan çıkmış. Bunu kafaya koy-muş. Şimdi de kız ortada yok. Toby ortada yok. Sanırım artık Betty yerine adamı daha dikkatli aramanın zamanı geldi.”

Ayağa kalkıp şapkasını taktı. “Misafirperverliğiniz için size teşekkür ederim hanımefendi,” dedi anneme. “Size de

yardımlarınız için,” dedi büyükbabama; “Tabii sana da teşekkür ederim,” dedi bana; “...elbette size de,” dedi masanın altındaki Henry ve James’e bakmak için eğilerek. “Zabitanın bundan sonraki aramaları idare edebileceğine eminim.”

Ve öylece gitti.

Toby’yi başka bir yerde arayacağı için elbette ki rahatlamıştım. Ayrıca Zabıta Oleska’nın da yapılması gerekeni bulacağına güveniyordum. Ama sonuçta benim bildiğim her şeyi bilmiyordu.

O fotoğrafa ya da Betty’nin anlattıklarına rağmen taşı Betty’nin attığını bilmiyordu.

Toby’nin onu kaçırmadığını bilmiyordu.

Tütsü barakasında buldukları kanlı telin hiçbir anlama gelmediğini, onu oraya Betty’nin koyduğunu bilmiyordu. Bense bundan emindim.

Bu da Betty’nin gerçekten de kaybolduğu gün, Toby dere köprüsünün altında balık tutarken, yağmur şakır şakır yağarken tütsü barakasına gittiği anlamına geliyordu.

İşte o zaman zihnimdeki fısıltı yükseldi. O anda Betty’nin nerede olduğunu bildiğimi düşündüm.

“Patatesler Annabelle,” dedi annem. “Baban yanında insanlarla dönmek üzeredir.”

“Tamam, efendim,” dedim.

Lavabo, küçüklerden çok daha kolay soyulan kocaman patateslerle doluydu ve zihnimdeki fısıltı güç kazandıkça ellerimin kendi kendine işlemelerine izin verdim.

Teorimde bir açık bulmaya çalıştım ama oldukça sıkıydı. Kendime sorduğum her sorunun bir yanıtı vardı. Her şüphe

bir umut vaat ediyordu. Betty orada olmalıydı. Bu çok mantıklıydı.

Hemen o anda birine söylemek istedim. Daha fazla gecikmeden ya da karışıklık yaratmadan yanlış anlamayı düzeltmek istedim.

Ama Betty'yi bulmak Toby'yi aklamayacaktı.

Betty daha önce yalan söylemişti; yine söyleyebilir, doğru olmadığının kanıtlanması imkânsız şeyler uydurabilirdi. Toby, Ruth'u, James'i ya da Betty'yi yaralamadığını nasıl kanıtlayacaktı? Bütün bunlar onun suçu değilken neden saklandığını nasıl açıklayacaktı?

Onu o barakada bırakmalıydım. Her şeyi kendi hâline bırakmalıydım. Ya şimdi, kış gelmek üzereyken buradan gitmek zorunda kalırsa ne olacaktı?

"Annabelle, o patatesleri bitirdiğinde gidip kilerden bana bir kavanoz şeftali getir."

"Tamam, efendim," dedim.

Önce işler, sonra da babamın getireceği haberler. Ancak ondan sonra belki onlara anlatırdım.

Bir saat sonra babam kapıdan girdiğinde fazlasıyla bitkin görünüyordu. "O kız nereye kayboldu hiç anlamıyorum," dedi botlarını çıkarırken. "Ama buralardaysa bile ne görülen ne de duyulan bir yerde olduğu kesin."

Bir süre sonra ikisi yabancı dört adam, benzer derecede bitkin görünerek içeri girdiler. Adamlardan ikisi Bay Earl ve Bay Jim'di. Soyadlarını hatırlamıyordum ama Bay Earl'ün

tamirci, Bay Jim'in de bakkal olduğunu biliyordum. Babam yeni gelenleri tanıttı. Gelenler Aliquippa'dan Theodore Lester ve ta New Castle'dan Carl Anderson'dı.

Herkes birbiriyle selamlaşıp hâl hatır sorduktan sonra annem adamlara kahve koyarken ben de masayı hazırladım.

"Başka ne yapabiliriz bilmiyorum Sarah," dedi babam. "Glengarryler perişan durumdalar. Betty'nin annesi gelmiş ve bu olanlar yüzünden onlara, şey... biraz sert çıkmış."

"Ama bu haksızlık," dedi büyükannem.

"Bu olanların hepsi haksızlık zaten," dedi babam.

Öğleden sonra akşama karışmaktaydı, Lily halam birazdan evde olurdu ve çok geçmeden ahıra bakmak için yeni bir bahaneye daha kavuşacaktım.

"Zabıta birkaç taziyle birlikte şimdiye dek Waynesburg'den gelmiş olmalıydı," dedi babam diğerleriyle birlikte fırında patates ve havuçlu sığır etinin olduğu sofraya otururken. İnsanı tıka basa doyuran, besleyici, Toby'nin fena hâlde ihtiyaç duyduğu bir yemektir bu ve en kısa zamanda ahıra biraz yiyecek götüreceğime dair kendime söz verdim. "İki gündür kayıp olan ve eski bir kömür madeni kuyusuna sıkışmış küçük bir oğlanı buldular. Ama artık bizimle olacaklar ve çok geçmeden bu iş de çözümlenecektir."

Memnun olmam gerekirdi. Betty düşündüğüm yerdeyse onu bulacaklardı. Bu oldukça önemliydi. Elbette bunun en önemli şey olması gerekirdi. Eğer öyleyse de o zaman işin en kötü kısmı bir şekilde sona ermiş olacaktı ve öyle olduğunu, öyle olması gerektiğini biliyordum.

Ya da hemen o anda ayağa kalkıp, 'Sanırım Betty'nin nerede olduğunu biliyorum,' diyebilirdim.

Neredeyse diyordum da. Kelimeler dilimin ucuna kadar gelip çıkmak üzereydi ama ilk önce Toby'yle konuşmak daha iyi bir fikirmiş gibi geldi.

En azından ne yapılacağı konusunda bir şey söyleyebilirdi.

Hava hâlâ biraz aydınlıktı.

Çok geçmeden adamlar, o köpeklerle birlikte aramaya döneceklerdi.

Girişe süzülüp paltomu ve botlarımı giydikten sonra büyükbabamın uzun zamandır giymediği eski, kareli, yünlü avcı paltosunu bulana dek dolabın altını üstüne getirdim. Paltonun ceplerine bir çift eldiven tıkıp kapıdan dışarı çıktım. Arkamdan annemin bana seslendiğini duyduysam da yürümeye devam ederek evin arkasından dolandım ve elimden geldiğince hızlı bir şekilde ormana doğru ilerledim.

Ahırın arka kapısından ortadaki geçiş yoluna vardığımda atlar ve ineklerin beni beklediğini gördüm.

Büyük bölmelerinin kapısını açıp yemliğe doğru biraz taze saman koyarken, "Akıllı kızlar sizi," dedim süt ineklerine. Atlar da sabırla bekliyordu; Dinah o koca kafasını Bill'in sırtına dayamıştı. "Uykun mu geldi, kızım? Hadi gel de dinlen." Dinah'ya bir kürek yulaf verdikten sonra Bill'i bölmesine sokup onu da besledim. Su kovalarının dolu olup olmadığını kontrol ettikten sonra da onları kendi hâllerine bıraktım.

Samanlığa vardığımda Toby uyanıktı. Başını ellerinin arasına almış, gölgelerin içinde oturuyordu.

Kafasını kaldırıp bana bakmasını bekledim. Baktığında da kederli, bembeyaz kesilmiş yüzünü görünce hayrete düştüm.

"Neden öyle yaptığımı bilmiyorum, Annabelle," dedi. "Asla böyle bir şey yapmak istememiştim."

"Ne yaptın ki?" diye sordum.

"Anlattıklarımı duymamalıydın."

Ellerimi belime koydum. "Kız olduğum için mi?"

"Evet, Annabelle. Kız olduğun için. Ama anlattığım kişi Henry ya da daha kötüsü James de olsa aynı şeyi hissederdim. Öğrendiğim şeyleri bilmeme imkânım olsa bunu yapardım. Ama böyle bir imkân yok. Bunları senin üzerine yıkmak hiçbir şeyi değiştirmez."

"Annem her zaman kalın kafalı olduğumu söyler." Gülmsemeye çalıştım. "Ayrıca her zaman daha azını değil daha fazlasını bilmeyi tercih ederim."

Ona, o korkunç hikâyelerini kilitli kutulara koyup zihnimin ücra bir köşesindeki raflara tıktığımı söylemedim. Bulundukları karanlık yerlerden bile seslendiklerini hâlâ duyabiliyordum. Zihnimi işgal eden onca meselenin arasından sıyrılmayı başarıyorlardı ama Toby'nin, birileri tarafından duyulmayı isteyen hikâyelerinin saklı olduğu kutuların kilitlerini hazır olana dek açmayacaktım. Ve bunun yakın bir zamanda olacağını sanmıyordum.

Toby'ye büyükbabamın eski paltosunu uzattım. "Bunu giy," dedim.

Toby paltoyu aldı. "Neden?"

"Çünkü bir fikrim var ve bunu çok aptalca bulmazsan hemen harekete geçip şansımızı denememiz gerek."

Andy'nin söylediklerini, Betty'nin tütsü barakasına zarar vermeyi planladığını hatta Toby'nin gidecek bir evi olmasın diye orayı yakmayı düşündüğünü ona anlattım.

Toby sakat eliyle sağlam elini ovuşturdu. "Neden benden bu kadar nefret ediyor?" diye sordu.

"Nefret ettiğini sanmıyorum Toby ama sen suç yıkılabilecek en mükemmel adaysın. Betty taşı atıyor, seni suçluyor. Betty ipi geriyor, seni suçluyor." Polisin kanlı teli tütsü barakasında bulduğunu anlattım.

"Bana nefret ediyormuş gibi görünüyor," dedi.

"Biliyorum," dedim. "Ben de böyle hissetmiştim ama bunun nefret olduğunu sanmıyorum. Bence o böyle biri."

Daha sonra Betty'nin nerede olduğunu düşündüğümü ve bu konuda ne yapmamız gerektiğini söyledim.

"Şimdiye dek çok dikkatli davranmamış olabilirim," dedim. "Kör kurbağa gibi etrafta sıçrayıp durdum belki de. Ama onu senin kurtarman gerektiğini düşünüyorum."

Bana birkaç soru sordu. Sessizce bu fikri değerlendirdi. Sonra birkaç soru daha sordu.

"Aptalca bir fikir değil," dedi. "Ama onu bulmak her şeyi çözmeyecek. Yine yalan söyleyecek."

"Haklısın," dedim. "Onun lafına bakarak seni suçlayabilirler. Tutuklayabilirler de. Ya da sen yoluna devam edip buradan gider ve başka bir yerde yeni bir hayat kurarsın. Ama onu kurtarmak seni aklamasa bile yine de iyi bir şey Toby."

Başıyla onayladı.

Toby büyükbabamın kareli avcı paltosu içinde iyice farklı göründü. Bir saman balyasının üzerine katlanmış siyah yağmurluğu devasa bir yarasa gibi duruyordu. Kestiğim saçlarla dolu eski şapkası ancak yakılmaya uygun görünüyordu. Toby, onlar olmadan sadece o gece yaptığı şeyle tanınacaktı.

Ama sonra aniden tüfeklerine uzandı.

"Ne yapıyorsun?" dedim. "Sırtında onlarla ortalıkta gezinemezsin. Bu her şeyi mahveder. Bir tüfek bile yeterince tuhafken üçünü de takarsan yine Toby olursun."

Yumruklarını öyle sıkı ki yara izleri süt gibi bembeyaz oldu.

"Ayılardan mı korkuyorsun?" diye sordum. En azından bunu anlayabilirdim.

"Hayır," dedi.

"O zaman neden o tüfekleri sürekli taşıyorsun? Fena hâlde ağır değiller mi?"

Yumruklarını gevşetip üşümüşler gibi ellerini birbirine sürttü. "Ağırlar," dedi.

"O zaman neden onları taşıyorsun?"

Bekledim.

"Çünkü öyle," dedi.

"James gibisin."

Bu benzetmeye aldırılmış görünmüyordu. Üstelik belli ki daha iyi bir açıklamaya niyeti de yoktu.

Toby'nin, kutularında bekleyen o korkunç hikâyeleri arasında bununla ilgili bir tane olduğunu biliyordum. Bir gün,

daha dikkatli dinleyecektim.

Şimdilik sadece merdivene yöneldim.

Toby, tepede bir an bile duraksamadan peşimden geldiği sırada sırtında tüfekleri yoktu.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Geri döndüğümde adamlar evden çıkıyordu.

"Annabelle, neredeydin?" dedi babam. "Annenin içeride sana ihtiyacı var."

"Hayvanları ahıra koymaya gitmiştim."

Adamlar, yanlarında köpeklerle kamyonetin arkasına doluşurken büyükbabam da motoru çalıştırdı.

"İyi, aferin," dedi babam uzaklaşırken. "Şimdi içeri girip annene yardım et."

"Bir dakika," dedim patikada onun peşinden giderek. "Baba, bekle bir dakika."

"Annabelle, yola koyulmamız gerek," dedi aracın kapısını açarken. "Hava kararmak üzere ve tazılar da kilisede bizi bekliyorlar."

"Baba, sanırım Betty'nin nerede olduğunu biliyorum."

Bunun üzerine babam bir anda donakaldı. Kamyonetin kapısını kapadı.

"Nerede olduğunu biliyor musun?" Sesi kuşkulu çıkmış-

tı. Öyle de görünüyordu. Bu yüzden onu suçlayamazdım. "Durup dururken mi yani?"

"Sarnıçta atların kovalarını dolduruyordum ve bir şey hatırladım." Diğer her şeye kıyasla bu yalan gözüme çok daha ufak göründü. "Andy polise, Betty'nin, Toby'nin barakasına gidip zarar verme niyetinde olduğunu söylemiş. Ben de Andy, Kaplumbağa Kayası'na gelmeyince belki de Betty gerçekten barakaya gitmiştir, diye düşündüm."

Babam başını sabırsızlıkla iki yana salladı.

"Annabelle, Zabıta Oleska Toby'ye bakmak için oraya gitti. Orada değildi. Ayrıca polis de gidip etrafa iyice bakındı. Betty orada yoktu. Orada değil, Annabelle."

"Ama onlar Toby'yi arıyorlardı. Bu, Betty'nin Toby'ye zarar vermek için oraya gitmiş olabileceğini öğrenmeden önceydi, o yüzden de aslında Betty'yi aramıyorlardı."

Babam yine kamyonetin kapısını açtı. "Nereye varmaya çalıştığını anlamıyorum, Annabelle. O kulübe altı üstü tek oda. Ne kiler var ne çatı katı ne de bir dolap. Üstelik Betty'nin oraya gittiğine dair de bir iz yok."

"Tel hariç."

"Annabelle--"

"Çan kulesinden hiçbir şey görmedi baba. Toby yanlış bir şey yapmadı."

Babam kamyonete bindi. "Annabelle, gitmem gerek."

"Betty kuyuda baba," dedim.

Babam kafasını iki yana salladı. "Toby'nin kuyusu yok." Kapıyı kapamak üzereydi.

"Var," dedim onun kolunu tutarak. "Arka tarafta, eski

Cobb arazisindeki ormanda bir tane var.”

“Annabelle,” diye seslendi annem kapıdan.

“Orası yerde bir delik sadece,” dedim. “Yanından geçip gitmiş olabilirsiniz.”

Babam kımıldamadan durdu. “Birilerinin orayı karış karış aradığına eminim.”

“Betty, Toby’den korktuğunu söylemişti,” diye hatırlattım ona. “Kimse onun barakanın yakınına gittiğini düşünmemiştir. Betty’nin o gün oraya gitmek istediğini bilen bir tek Andy vardı.”

Karanlıkta duyduğum, korkmuş bir hayvan çığlığını andıran o tuhaf seslerden bahsedemedim.

“Annabelle!” diye seslendi annem yine.

“Babamla gidiyorum,” diye seslendim.

“Sen içeri gir,” dedi. “Kuyuya bakınız.”

“Lütfen ben de geleyim,” diye yalvardım. “Ayakaltında dolaşmam. Söz veriyorum.”

Kısa bir an söylediklerimi düşündü ve sonra anneme merak etmemesini ima edercesine el salladı.

Kamyonete binip babamla neyse ki yavaş ve temkinli bir sürücü olan büyükbabamın arasına oturdum.

Kiliseye vardığımız sırada Toby, Cobb Çukuru’na varmış olacaktı.

Babam terbiyecilere köpeklerin tasmalarını şimdilik çözmelerini söylediği sırada Toby tütsü barakasına giden bayırı inmiş olacaktı.

Babam zabıtaya Cobb Çukuru’na doğru bizi takip etmesi-

ni söylediği sırada Toby, hızla çökmekte olan gecenin içind ormanda bizi bekliyor olacaktı.

Kuyuyu bulduğumuz sırada Toby, yardıma gelmiş b başka yabancı, ortama uyum sağlayan bir bukalemun gi aramıza katılmaya hazır olacaktı.

Cobb Çukuru'na giden patikadan aşağı arabayla inerken duyduğum sesi bir kez daha hatırladım. Oklu kirpi olduğnu düşünmüştüm.

Tepesinden yağmurlar boşanırken, iki gün boyunca soğuk kuyunun derinliklerinde mahsur kalan Betty'yi düşün­düm; tüm yaptıkları için yeterli cezayı çekmiş olmalıydı. Gerçi Ruth muhtemelen bu düşünceme karşı çıkardı.

Büyükbabam kamyoneti Cobbların patikasına yanaştırdı. Toby'nin barakasının oraya park etti. Yanında beş adam birlikte direksiyonda zabitanın olduğu bir başka kamyon daha arkasına yanaştı.

Hep birlikte araçlardan inip açıklıkta toplandık.

"Ormanda bir kuyu var," diye seslendi babam. "Patikamızın sonundan sola doğru gidince. Bastığınız yerlere dikkedin."

Beni kolumdan kavradı. "Sakın yanımdan ayrılma, Annbelle, anlaşıldı mı?"

Anlaşılmıştı. Zaten ben de onun yanında olmak istiyordum. Betty o kuyuda değilse ve yanılmışsam ne yapacağımı bilmiyordum. Yakınlarda bir yerde Toby de olacakları biliyordu. İş o raddeye varırsa ona yardım etmeliydim. Babam

mın da yanımda olması gerekecekti.

Adamlar yayılarak ağaçların arasına dağıldılar. Hava yerterince karardığından birer birer yanan fenerlerin ışıkları alçalıp yükselerek önümüzü aydınlattı.

Cobbların evinin yanmış temelini bulmak kolaydı ama yerde karanlık bir delikten ibaret olan, etrafındaki düz taşlar çoktan yosun ve çürük yapraklarla kaplanmış kuyunun yerini tespit etmek daha uzun sürmüştü.

Aslında şimdiye dek deliğin kendisi de yapraklarla kaplanmış olmalıydı. İçeri bakmama gerek dahi olmadan kuyunun ağzının gerçekten de yapraklarla kaplı olduğunu, Betty farkında olmadan buna bastığı ve aşağı düşen gövdesi, kuyunun ağzını açığa çıkardığı için burayı bulabildiğimizi biliyordum.

Adamlar kuyunun etrafında toplanırken geriledim. Ne kadar korkunçtu. Ne kadar da korkunçtu! Betty'nin ya da herhangi birinin orada olabilme ihtimali gerçekten ama gerçekten çok korkunçtu!

Bunu daha önce cidden düşünememiştim. Düşünmüş olsaydım çılglık çılgılığa haykırıp onu aramaya çıkardım.

Zabıta kuyunun kenarına gelip fener ışığını deliğin içine doğrulttu.

"Hiçbir şey göremiyorum," dedi. "John."

Babamın yanı sıra iki kişi daha ona katıldı ve hep birlikte kuyunun etrafında bir daire oluşturup fenerlerini deliğe doğrulttular.

"Yüce Tanrım, kız aşağıda," dedi zabıta. "Betty!"

Sonra adamlar gaz yağı lambalarını, hafatları ve kürekleri

almak için kamyonetlere koştururken ortalık karıştı.

Ayakaltından çekilerek sırtımı bir ağaca yasladım.

Toby'nin tek kelime etmeden karanlıkların içinden çıkıp kalabalığın arasına karışmasını izledim. Hiç kimse bir şey fark etmemişti ama işte Betty'yi o kuyudan çıkarmaya yardımcı olacak bir çift el daha olmuştu.

Toby, büyükbabamın eski eldivenlerini giyiyordu.

Babam gibi, Henry'nin ya da James'in bir gün görüneceği gibi bir çiftçiye benziyordu.

Betty'nin kurtarılması biraz zaman aldı.

Burası kazma bir kuyu olduğundan, kürekle ilk kazıldığında bir adamın sığabileceği genişlikteydi ama daha sonra taş döşenince daralıyordu. Betty sadece altı metre kadar aşağıdaydı, pañosunun ön kısmı paslı, eski bir boruya takılmıştı. Paltosunun içinde, bir leyleğin gagasından sarkıyormuş gibi duruyordu ve böylelikle ta en dibe kadar düşmekten kurtulmuştu ama bacakları görünürde değildi ve hepimiz, onların kasım ayının buz gibi sularına gömülü olup olmadığını merak ediyorduk.

Adamlar Betty'yi yerinden oynatırken onu kuyunun daha da derinlerine göndermekten, daha çok yaralamaktan ve hatta boğulmasına sebep olmaktan endişeleniyordu. Yine de onu mümkün olduğunca çabuk bir biçimde oradan çıkarmak zorunda olduklarını biliyorlardı.

Ona defalarca seslendiler ama kendisine bir halat sarkıtılmasına rağmen Betty yanıt vermedi ve bu şekilde o halatı

kendine bağlamasının da bir imkânı yoktu.

Kuyunun öteki tarafında, babamla birlikte durduğum yerde Toby ve diğerleri olup bitenleri izliyordu. O tüyler ürpertici oyuğun karşısından Toby'yle göz göze geldik. Gaz lambasının ışığında daha genç ama sakalı, siyah paltosu ve şapkası olduğu zamankinden bile daha ciddi görünüyordu.

"Birinin aşağıya inip kızı oradan çıkarması gerek," dedi babam.

"Evet, ama gerçekten uçayak ya da bir vinç kullanmalıyız," dedi zabıta. "Bu işi düzgün yapmazsak aşağıya indirdiğimiz adam da onunla birlikte kuyunun dibine düşebilir."

"Birinin vinç getirmesini mi beklemek istiyorsunuz?" dedi babam.

"Hayır," dedi zabıta. "Hayır, istemiyorum. Betty'nin de orada bir dakika daha kalmak istemediğine eminim."

İpek otu toplayıp Toby'nin saçını keserek geçirdiğim vakitleri hatırladım. Yulaflarını verirken atlarla nasıl gevezelik ettiğimi hatırladım. Büyükbabamın yavaş ve temkinli bir sürücü olmasından nasıl memnun olduğumu hatırladım. Ve midem bulandı.

Kuyunun yakınındaki bir meşe ağacının sağlam bir dalı kuyunun üzerine dek uzanıyordu. Babam ucuna sıkı bir düğüm attığı halatı, dalın üzerinden zabıtaya atarken hepimiz geri çekildik; zabıta da halatı yakalayıp çabucak düğümledi.

"Ben inerim," dedi babam paltosunun düğmelerini çözerken.

Ama zabıtanın yanında duran Toby halatı onun elinden aldı. "Ben ineyim," dedi. "Zayıf ama güçlüyümdür." Büyük-

babamın paltosunu üzerinden çıkardı ama eldivenleri elinde kaldı.

“Seni tanımıyorum,” dedi zabıta ama sesi sadece meraklı çıkmıştı.

“Buralardan değilim,” dedi Toby. “Ama yardıma geldim ve izin verirseniz minnettar olurum.”

Yine nefes alıp vermeye başladım. Babam ve zabıta, düğümü Toby’ye sıkıca bağlayıp Betty’yi de bağlamak için kulanabileceği uzunca bir ip bırakırken yumruklarımı sıkıştırdım fark ettim.

“Bundan emin misin?” diye sordu zabıta ona. “Takıldığı yerde duvara ağırlık yapıyordur. Kuyunun çöküp seni de beraberinde düşürmeyeceğini kimse garanti edemez.”

Öteki adamlar kuyunun etrafında bir halka oluşturmuştu. Onların arasından olanları izleyebiliyordum. Toby, düğümü sabitliyor, zabıtaya bakıyor, yanıt olarak başını sallıyordu.

“Fenerimi al,” dedi zabıta. “Senin önüne ışık tutamayacağız. Hem feneri tutup hem de kıza ipi nasıl bağlayacağını bilemiyorum.”

“Bir çaresine bakarım,” dedi Toby. Cebine uzanıp çakısını babama verdi. “Bu sende kalabilir mi? Baş aşağı ineceğim ya...”

“Cüzdanın, anahtarların falan var mı?”

Toby bir an duraksadıktan sonra, “Paltomda,” dedi. Toby kuyunun kenarında diz çökerken babam, “Adını duyamadım,” dedi. Toby omuzundan geriye bakarak, “Jordan,” dedi.

Ve bu sanki doğrudu.

Birisi çoktan Glengarryleri çağırmıştı ve hep birlikte panik hâlinde gelmişlerdi; Betty'nin annesi, şehir kıyafetleri ve bigudileriyle şaşkın bir şekilde öylece duruyordu. Bütün adamlar halat boyunca sıralanıp Toby'yi baş aşağı kuyuya sarkıtırken biraz ağladı. Meşe dalı azıcık eğildiyse de sağlam kaldı ve halat da Toby'nin ağırlığıyla ağaç kabuğuna sürtünerek aşınmasına rağmen yeterince kalındı.

Elden ele, Toby'yi aşağı sarkıttılar; ta ki Toby, boğuk bir şekilde 'Hop!' diye seslenene dek. Zabıta da aynı şekilde bağırarak elini havaya kaldırdı. "Kıza ulaştı," diye seslendi. "İpi sabit tutun."

İp titrerken biz de bekledik. Feneri çenesinin altına sıkıştırıp halatı kızın beline bağlayan Toby'yi kafamda canlandırdım.

"Halatı kızın kollarının altından geçiremiyor," dedi zabıta. "Paңçosu kundak gibi olmuş. Ama onu çıkarırsa da aşağı düşebilir."

Babam, yukarıya kaldırdığı gaz lambası bir elinde, fenerinin ışığını kuyuya doğrultmuştu. "Kızı kavrayıp onu oradan kendisi çıkarmak zorunda."

"Kollarını kıza dolayabiliyor musun?" diye sordu zabıta kuyuya seslenerek.

Uzunca bir duraksama. İp biraz da titredi. Onu tutan adamlar bu çekiş karşısında geri yaslandı.

İşte Betty'nin ne kadar kötü yaralandığını o zaman anladık.

Kuyunun derinliklerinden kızın çığlığı yükseldi.

Daha önce duyduğum hiçbir şeye benzemiyordu.

Betty'nin büyükannesi başı önünde, yumrukları ağzında, küçük daireler çizerek dönmeye başladı.

O usul fısıltıdan anladığım şeyi babama söylemek için bir dakika bile beklememi kabul edilemez bularak dua ettim. *O duyduğun şey oklu kirpi değildi*, demişti o fısıltı bana zihnimin derinliklerinden.

Toby'nin her gittiği yere o tüfekleri neden taşıdığını da azıcık, minicik de olsa anladım.

Kuyunun tepesinde halat gerildi ve tangırdadı. "Sıkı tutun!" diye bağırdı zabıta yine. Dizleri üzerine çöküp kuyuya eğildi. Toby bağıırıyordu ama ben tek kelimesini anlamıyordum.

"Kız takılmış," dedi zabıta, babama bakarak. "Pançosu o boruya takılınca kuyunun karşı duvarına çarpmış olmalı. Oradan çıkan ikinci bir boru da kızın hemen arkasındaymış ve ona saplanmış."

Babam deliğin üzerine biraz daha eğildi. "Saplanmış derken neyi kastediyorsun?"

"Boru kızı delip geçmiş," dedi zabıta. "Omuzuna saplanmış."

Gözlerimi kapadım. İşte o anda, bir daha asla ufak tefek şeyleri umursamamaya karar verdim.

Betty haykırdı. Ve haykırdı...

"Kızı borudan çıkarıyor," dedi zabıta ve halattaki adamlara, "Hazırlanın! Kızın ağırlığını da yüklenecek," diye bağırdı.

Halat yeni yükünü taşımaya çalışırken adamlar tek vücut olmalarına rağmen sarsıldılar, tepedeki dal eğildi ve zabı-

ta yine ayağa kalkarak, “Şimdi çekin ama ağır olun!” dedi. Bu sırada koluyla ‘çek, çek, çek’ işareti yapıyordu. Sonunda Toby’nin ayakları, bütün gövdesi yavaşça gaz lambasının ışığında yukarı çıktı; kollarındaysa göğsünde sıkıca tuttuğu ıslak bir paçavra demeti, Betty’nin matlaşmış saçları, mor dudakları, kanlar süzülen pañosu, sıırıslam pelte gibi bacakları, yaşıyor olmasına şaşıracağım kadar bembeyaz kesilmiş surati vardı.

Betty’yi zabitanın kamyonetinin arkasına, paltolardan yaptıkları bir yatağa nazikçe yatırdılar. Kızın bilinci yerinde sayılmazdı. Dişleri takırdamaya başladığında kendimi yine yabani bir hayvanı düşünürken bulunca irkildim. Dağ sıçıları da köpekler kendilerini böyle köşeye sıkıştırdıklarında dişlerini takırdatırlardı.

Çenemin hemen altındaki yumuşak yerden kendimi çimdikledim.

Betty’nin büyükbabası kızı paltosuyla örterken Betty’nin pañosunun içini dışına giydiğini fark ettim; koyu renk astar dışarıda, sarı kısmı içeride gizliydi. Onu, Cobb Çukuru’ndan geçip Toby’nin tütsü barakasına gizlice süzülürken, o tel rulosunu döşəğinin altına saklarken hayal ettim.

Kendimi yine çimdikleyerek arkamı döndüm.

Betty’nin ne kadar kötü yaralandığını bilmek imkânsızdı ama onun derhâl hastaneye gitmesi gerektiğinin hepimiz

farkındaydık. Borunun girdiği yer şimdiden morarıp şişmişti. El parmaklarını kımıldatabiliyor olsa da ayaklarını oynatmıyor gibi görünüyordu.

“Uzun süre üşümüş ve hareketsiz kalmış,” dedi babam. “Sadece ısınmaya ihtiyacı olabilir.”

Betty’nin annesi zabitanın kamyonetinin ön tarafına binerken büyükannesiyle büyükbabası da halatı tutan iki adamla birlikte kızın hareket etmesini engellemek için arkada yerlerini aldılar.

Adamlardan biri Bayan Glengarry’nin yerini almak istediye de kadın ona elini salladı. “Teşekkür ederim,” dedi. “Ama gerek yok.”

‘Yavaş bir şekilde acele etmek’ diye bir şey varsa zabitanın kamyoneti çalıştırıp Betty’yi götürürken yapmaya çalıştığı şey işte tam olarak buydu.

Biz geride kalanlar da gaz lambalarından bir ışığın ortasında birbirimize bakıp soluklarımızı düzenlemeye ve kendimizi sakinleştirmeye çalışarak öylece kalmıştık.

“Ben Jed Hopkins,” dedi adamlardan biri elini Toby’ye uzatarak. “Gerçekten çok büyük bir iş başardın.”

“Öyle,” dedi bir başka adam daha elini uzatıp adını söylerken; sonra her biri sırayla Toby’ye yaptığı şey için teşekkür etti.

“Bu ara hepimizin kâbusları oldu Jordan ama korkarım ki bizim adımıza onları sen yaşadın,” dedi babam. “Ben, John McBride. Bu da kızım, Annabelle.”

“İkinizle de tanıştığımıza memnun oldum,” dedi Toby. Doğrudan bana bakmamaya özen gösteriyordu.

Halatı sarıp tamamen kapanana dek kuyuyu dallarla kaplamak için birkaç dakika harcadık.

Sonra, "Sanırım eve gidebiliriz," dedi babam.

"Sanırım," diye yanıt verdim Toby'ye bakarak. Onun, sırtı bana dönük şekilde tütsü barakasının orada durduğunu gördüm.

"Arkadaşlar," dedi babam, "sizi kamyonetlerinize kadar götürüyüm, oradan evlerinize gidebilirsiniz."

"Peki, ya o ne olacak?" diye fısıldadım başımla Toby'yi işaret ederek.

"Jordan mı?" dedi babam. "Hiç tanımadığı bir kızı kurtarmak için kuyunun tekine inmek isteyen yabancıyı mı kast ediyorsun? O bizimle eve geliyor, tabii ki."

YİRMİNCİ BÖLÜM

Toby köpeklerle ve bazıları bizim tepelerden, bazıları daha uzaklardan gelen dört adamla birlikte kamyonetin arkasında geldi. Kilisede herkes aşağı inip kendi kamyonetine yöneldi. Babam pencereden herkese teşekkür etti ve adamlar da el sallayıp gülümseyerek çocuklarının çocukları tarafından bile anlatılıp yüzyıldan fazla yaşayacak bir hikâyeyle kendi yaşamlarına döndüler.

Toby oradan çiftliğe kadar arkada tek başına gitmekte ısrar etti. Arabanın penceresinden dönüp arkaya baktığımda onun hemen camın öteki tarafında köpeklere sokulduğunu görebiliyordum; büyükbabamın eski paltosunu yeniden giymişti, eldivenler hâlâ elindeydi ama yine de bu karanlık rüzgârda ve o kuyunun içinde gördükleri ve yaptıklarıyla iliklerine dek ürperdiğine emindim.

Çiftliğe vardığımızda Toby tereddüt etti ama köpekler odunluğa doğru yollanırken babamla birlikte patikada durup bize katılmasını bekledik. “Hadi içeri gelip bir şeyler ye,” dedi babam. “Yaptıklarından sonra seni evine aç gön-

deremem.”

Kardeşlerim bizi karşılamak için kapıya koşturdular. Yeni banyo yaptıklarından suratları pembeydi ve sıcaklardı; ıslak oldukları için koyulaşmış saçları yüzlerini çevreliyordu. İçimden onlara sarılıp ağlamak geldi. Ama yapmadım. Bunu yapmaya kalkışsam eminim ki güreşerek beni yere devirir ve bir kız olduğumu ilan ederlerdi.

Ama yine de onları, kanıtlanmaya gerek olmayan bir şekilde seviyordum.

Babam Toby’nin paltosunu alıp daha o sabah ait olduğu dolaba astı.

“Eldivenlerin?” dedi babam ama Toby ellerini kollarının altına sıkıştırıp yere bakarak usulca, “Hâlâ soğuklar,” dedi. Ki bu mantıklıydı. “Mahsuru yoksa biraz daha kalsınlar.”

“Eldivenlerle yemek zordur ama ellerin üşümesinin nasıl olduğunu bilirim,” dedi babam gülümseyerek.

Herkes gelişimizi duyup mutfakta toplandı. Babam herkeşe, “Bu Jordan. Jordan, bunlar benim annemle babam, Daniel ve Mary. Bu da kız kardeşim, Lily.”

Lily halam öne doğru bir adım atıp elini uzatırken Toby’ye o nadir gülümsemesini gösterdi. “Nasılsınız?” dedi, hiç bilmediğim yumuşak bir ses tonuyla.

Toby bir an duraksadıktan sonra eldivenini çıkarıp halamın elini sıktı. “Tanıştığımıza memnun oldum,” dedi ve tekrar eldivenini giydi.

“James ve Henry,” dedi babam başıyla oğlanları işaret ederek. “Jordan, sana nasıl seslensinler? Bay...”

“Jordan yeterli,” dedi Toby.

Oğlanların ikisi birden, "Betty'yi buldunuz mu?" dedi.
"Ölmüş mü?"

"Ah, susun bakayım," dedi Lily halam.

"Bu da eşim Sarah."

Toby babamla ve benimle birlikte, holle mutfak arasındaki geniş kapı girişinde duruyordu ve âdeta bir silahşor gibi eğilerek selam verdi.

"Merhaba," dedi.

Annem Toby'nin sesini duyunca hareket etmeyi kesmişti. Şimdi de bu tuhaf davranış karşısında ellerini önlüğüne silip öne doğru bir adım attı. "Adın, Jordan mı?"

"Öyle," dedi Toby.

Annem Toby'nin yüzüne bakınca onun kim olduğunu anlamış olabileceğini düşündüm.

"Gel, otur," dedi onu masaya yönelterek.

Annem yemekten kalanları ısıtırken babam da hikâyeyi anlattı.

Ben de biraz yardım ettim.

Toby hiçbir şey demedi. Babam onu nasıl kuyuya indirdiklerini anlattığında, Lily halam da yine o yumuşak, neredeyse melodik ses tonuyla, "Ne kadar da cesurmuşsun, Jordan," dediğinde, oğlanlar kuyunun nasıl olduğu, içinde yılanlar ve çıyanlar olup olmadığı, kuyunun ta Çin'e kadar uzanıp uzanmadığı hakkında bir yığın soru sorduklarında bile ağzını açmadı.

Babam Betty'yle ilgili kısma geldiğinde herkes sustu.

Durumu tarif ederken kimse tek kelime etmedi ama konuşmayı bitirdiğinde büyükannem sessizce müsaade isteyip yatmaya gitti.

"Ben de iyi geceler diliyorum," dedi büyükbabam. Toby'ye döndü. "Giderken çeyrek kile elma da götürmelisin."

"Teşekkür ederim," dedi Toby. "Götürürüm."

Annem ona ve babama biraz daha kahve koydu.

"Ben de biraz alabilir miyim?" diye sordum ama beni duymazdan geldi.

"Betty iyileşecek mi?" diye sordu.

"Bir şey diyemiyorum. Ama zabıta onu hastaneye götürdü, çok geçmeden ondan haber alacağımıza eminim."

"Peki, ya o Toby denen adam ne olacak?" diye sordu Lily halam. "Onu bulamadılar mı hâlâ?"

Toby'ye hızlıca bir bakış attım. Annemin bakışlarını üzerimde hissettim.

"Bildığım kadarıyla hayır," dedi babam. "Ama Betty'nin zarar vermek için Toby'nin barakasına gittiği ve Cobbların kuyusuna düşüverdiği belli."

"Peki, o zaman nerede bu adam?" dedi Lily halam.

"Bu konu kapansın artık," dedi annem babamın, benim ve Toby'nin önüne tabak koyarken. "Betty bulunduğu için memnun olalım." Masaya sığır eti, patates ve havuç yemeğinin servis tabağını koydu. "Lütfen," dedi Toby'ye. "Çekinmeden al."

Toby daha önce olduğu gibi duraksayınca tabağını alıp ona yemek koydu. "Hadi yemek sıcakken ye," dedi.

Nefesimi tutmuş bekliyordum ama Toby sakince sağ elin-

deki eldiveni çıkarıp yemeye başladı. Hâlâ eldivenli olan sol elini kucağına koyup etini tek eliyle, çatalının kenarıyla kesmeye çalıştığını kimsenin fark etmemesini umdum.

Lily halam masadan kalkıp, "Eh, müsaadenizi isteyeyim, yarın sabah erkenden işe gitmem gerek," dedi. Toby'ye dönüp bir kez daha gülümsedi. "Seninle tanıştığıma çok sevindim, Jordan. Umarım bir ara yine görüşürüz."

Toby sandalyesinden hafifçe kalktı. "Ben de öyle."

"Ah," dedi halam sonradan aklına bir şey gelmişçesine. "John, Betty'nin kuyuda olduğunu nasıl anladığınızı söylemedin. Tazılar mı buldular?"

Babam çatalıyla beni işaret ederek, "Bu tazi buldu. Bizim Sherlock Holmes işi çözdü," dedi.

Lily halam, kendisini hem şüpheli hem de bilge gösterecek biçimde tek kaşını kaldırabilen tanıdığım tek insandı. "Peki, nasıl başardın bunu, Annabelle?"

Omuz silktim. "Sadece Andy'nin söylediklerini düşündüm hepsi bu." Doğrudan halamın yüzüne baktım. "Ayrıca Toby'nin yanlış bir şey yapmadığını bildiğimden gerçekte neler olduğunu çözmem kolaylaştı."

Lily halam dudaklarını bastırıp çenesini kaldırdı. "Senin o adama olan inancın benim için bir muamma, Annabelle. O adam hem Ruth'a hem de Betty'ye zarar verdi hatta belki başkalarına da."

"Yatma vakti çocuklar," dedi babam oğlanlara; bu da her zamanki itirazları ve Lily halamın benzer derecede alışıldık tepkisini tetikledi.

"Hemen," diye bağırarak oğlanları masadan kaldırdı.

Halam ilerlerken onlar da kaçıp gittiler. Bizim gibi onlar da Lily halanın korkulacak bir tip olduğunu biliyorlardı.

Artık sadece dördümüz kalmıştık. Annem kendisine kahve koyup masaya oturdu ve yemek yiyişimizi izledi.

“Nerelisin, Jordan?” diye sordu Toby’ye.

Toby bana kaçamak bir bakış atıp anneme döndü. “Aslen Marylandliyim. Ama artık Hopewell’de yaşıyorum.”

“Betty’nin kaybolduğunu duydun, öyle mi?”

Toby başını yavaşça salladı. “Böyle haberler tez yayılır.”

“Peki, ne iş yapıyorsun?” diye sordu yine annem. Sesinde gittikçe artan bir meydan okuma seziyordum, gerçi bunu ben uyduruyor da olabilirdim. Toby benim için o kadar açık bir biçimde Toby’ydi ki başkalarının bunu nasıl göremediğini anlamıyordum.

“Marangozum,” dedi.

Tıpkı ‘Jordan’ ve ‘Maryland’ gibi bunda da bir doğruluk sezmiştim.

“Eşin şimdiye dek meraklanmış olmalı,” dedi annem dirsekleri masada, iki eliyle kahve fincanını kavrayarak. Yukarı yükselen buharların arasından doğruca Toby’ye bakıyordu.

Annemin, onun sol elini, dolayısıyla bir alyansı olup olmadığını göremediğinin farkındaydım.

“İstersen onu arayabilirsin,” dedi babam.

“Evli değilim,” dedi Toby usulca. Bunu söylerken o kadar rahatsız olmuşa benziyordu ki annem onu sorgulamayı bıraktı. Ama uzun bir süre daha bakışlarını ondan ayırmadı.

“Tatlı için de yer ayır,” dedi. “Cevizli turta yaptım.”

Bir süre sonra telefon çaldığında normalde olmamız gerektiği kadar şaşırmamıştık.

“Zabıtaadır,” dedi babam. “Haber çıkınca arayacağını söylemişti.”

Oturma odasına gitti; ne söylediğini anlamasak da konuştuğunu duyabiliyorduk.

Annem iç geçirdi. “Umarım iyidir. Kimse onun başına gelenleri hak etmiyor.”

“Yaptıklarına rağmen,” dedi Toby.

Sert bir şekilde kafamı kaldırıp baktım.

Annem başını yana eğip onu merakla inceledi. “Ne yapmış ki?”

Aslında doğrudan sormamasına rağmen asıl sorduğu şey açıktı: Hopewell’den gelen bir yabancı Betty’nin ne yapıp yapmadığını nereden biliyor?

Babam Toby’yi yanıt vermekten kurtardı. “Eh,” dedi tekrar ciddi bir ifadeyle masaya otururken ve elini saçında gezdirdi. “Betty’nin almış olabileceği tüm hasarı daha yeni keşfetmeye başlamış olabilirler ama şimdiden birkaç şey biliyorlar. O boru yüzünden omuzu tamamen parçalanmış. Kızı tetanos ve oldukça kötü bir iltihaba karşı tedavi etmeye başlıyorlar. Hâlâ ısıtmaya çalışıyorlarmış. Kan falan vermişler.”

Annem derin bir nefes aldı. “Kırık kemik yok muymuş?”

Babam başını iki yana salladı. “İnanılmaz ama yok, yine de sağ ayağında biraz kangren varmış. Bacağı, pañosunun

altında sıkışmış. Hareket etmeye çalışınca panço yırtıldığından o da hiç kımıldamamış. Ama düzeleceğini düşünüyorlar. Ayak parmaklarından birini kaybedebilirmiş belki. Emin olmak için henüz erken.”

Midem bulandı. “Yani, konuşmaya başlamış mı?”

“Evet. Birazcık.” Bakışlarını başka tarafa çevirdi. “Toby hakkında da konuşmuş. Toby’nin onu kuyudan aşağı ittiğini söylemiş.”

“Ama...” diye başlamıştım ki babam beni böldü.

“Sakin ol, Annabelle. Ben sadece onun ne söylediğini anlatıyorum. Bunu benimle tartışmanın bir anlamı yok.”

“Ama yalan söylüyor!”

“İzin ver de baban konuşsun, Annabelle.”

“Toby’nin kendisini, dün sabah yağmur kötüleşmeden önce Cobb Çukuru’nun orada gizlice dolanırken yakaladığını ve tütsü barakasına götürdüğünü söylemiş.”

Toby, iki eli de kucağında, başını önüne eğdi. Ne düşündüğünden korkarak ona baktım. Saçını keserken dikkatsiz davrandığım yerleri görebiliyordum. Tam tepesinde küçük bir tutam önüne düşüyordu. Bir eşitsizlik vardı.

“Ruth’a isabet eden taşı atması, gerili tel konularında onu ispiyonladığı için Toby’nin kendisine kızgın olduğunu anlatmış. Sonra da eşyalarını toplayıp kızı ormana sürüklemiş ve tek kelime etmeden kuyudan aşağı itmiş.”

“Ve çekip gitmiş,” dedi annem.

“Ve çekip gitmiş.”

İşte korktuğum her şey karşımdaydı. Toby, yapmadığı bir şeyi nasıl kanıtlayacaktı?

Şimdiye dek Bayan Gribble bu haberi santralindeki, tepelerdeki bütün evlere bir ahtapot gibi uzanan telefon hattından herkese duyurmuş olmalıydı.

Bir saat içinde Toby ölüm saçan bir canı, Betty de zavallı bir kızcağız olacaktı.

Bunu izleyen sessizlikte annemin, âdeta bir haritayı okuyormuşçasına masanın üzerindeki kıvrıntıların izini sürüşünü izledim.

"Eh, bu geceki yardımın için sana gerçekten de teşekkür etmek isterim Jordan," dedi babam. "Hazır olduğunda arabayı bıraktığın yere seni götürebilirim. Biraz elma da--"

"John," diye araya girdi annem.

Babam aniden duruverdi. "Ne oldu?"

Annem bakışlarını Jordan'dan babama çevirdi.

"Onun arabası yok," dedi.

Babama gülümsedi. Tebessümünde keskin bir hüznü vardı çünkü Betty'nin kurtarılmasından duyulan rahatlamanın yerini yine hemencecik biraz daha sıkıntı almıştı.

"Nereden biliyorsun?"

Annem Toby'ye döndü. "Ellerine bakayım," dedi.

İki gündür tuttuğum nefesimi bıraktım.

"Sarah?" Babamın kafası o kadar karışmış görünüyordu ki gülsem mi ağlasam mı bilemedim.

Toby dik oturdu. Ellerini kucağından kaldırdı. Çıplak sağ eliyle diğer eldivenini çekip çıkardı. Sol elindeki yara izleri âdeta bir parmak izi gibi inkâr edilemez nitelikteydi.

"Jordan?" dedi babam biraz yaklaşarak.

“İsmi bu değil,” dedi annem.

“Aslında öyle,” dedi Toby. “Adım Tobias Jordan. Marylandli bir marangozum. Ve Betty’yi o kuyudan aşağı ben itmedim.”

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

O anda kaçabilirdim.

Onu sakladığımı bilen tek kişi Toby'ydi. Giydiği kıyafetler aşağı yukarı bütün erkeklerin giydikleri gibiydi ve babam onları uzunca bir süre geçmeden aramazdı bile. Kulplu kavanozları, fotoğraf makinesini, makası ve hâlâ samanlıkta bulunan diğer şeyleri saklamak için yeterince vaktim olurdu. Ayrıca Toby'nin asla beni ele vermeyeceğini de biliyordum. Kıyafetleri çamaşır ipinden aldığını, saçını ve sakalını kestğini, kendi başına bizim ahırda gizlice saklandığını söylerdi.

"Toby kaçmadı," dedim. "Ben onu benimle gelmeye ikna ettim. Ayrıca o saklanmadı. Onu ben sakladım. Bizim ahırda. Saçlarını kesip ona senin kıyafetlerinden verdim, baba. Ben onu zorlamasam bunların hiçbirini yapmazdı."

Annem Toby'nin kim olduğunu çözmüş olsa da bu anlatıklarım karşısında şoka girmiş gibi görünüyordu. Babamın da nutku tutulmuştu.

"Bana yardım etmeye çalışıyordu," dedi Toby. "Ona kız-

mayın.”

“Kesinlikle kızmam gerekir,” dedi annem. “Ama kızmıyorum. Yani henüz. O işi daha sonra halledeceğim.”

“Senin Toby olduğuna inanamıyorum,” dedi babam, gözleri kocaman açılmış biçimde ona bakarak. “Çok... farklı görünüyorsun.”

“Ama aslında öyle değil, baba.”

“Kesinlikle öyle,” dedi babam.

“Evet, farklıyım,” dedi Toby. “Ama bunun bir önemi yok. Betty’nin söylediği şeyleri yapmadım. Hiçbirini.” Ayağa kalkıp sandalyesini geriye itti. “Ama sizi daha fazla zor duruma sokmamak için gitsem iyi olacak.”

Tam karşı çıkacaktım ki annem araya girdi. “Otur. Kafamı toplamak için bir iki dakikaya ihtiyacım var. Yüce Tanrım! Polis haklıydı. Burası sirke döndü.” Önüne düşmüş bir saç tutamını kulağının arkasına taktı. “Ayrıca,” dedi, “turtayı yaptım ve ne olursa olsun onu yiyeceğiz.”

Annem masadan kalkıp turtayı servis etmeye başladı; bu defa Noel’deki gibi üzerine krema da koydu.

“Kahveyi bekleyin,” dedi turtayı masaya koyarken. Biz de bekledik. Annemin ses tonu, ‘Sakın benimle tartışmayın!’ der gibiydi. Ben de bizi bu ana, bu masaya getirmek üzere Toby’yle konuşurken aynı ses tonunu kullanmıştım. Bana bir bardak süt, erkeklere de biraz daha kahve koydu. “Eh, hadi bakalım,” dedi. “O turtayı durduk yere bitmeyecek ya.”

Toby kendi parçasını yavaşça yedi. Biz kendimizinkileri bitirdikten sonra bile yemeye devam ediyordu. Bir zürafa ya da Marslı evimizde yemek yiyormuş gibi oturup onu izle-

dik. Bizimle sadece kısa iletişimler kurdu. Pek konuşmayıp tek bir Tanrı kulunun kendisini karanlık eşyaları olmaksızın görmesine izin vermeden geçirdiği yılların ardından mutfak masamızda oturmuş turta yiyor oluşuna inanmakta ben bile güçlük çekiyordum.

"şunu anlamama yardım et," dedi babam sonunda; Toby gözleri kapalı bir şekilde son lokmasını bitirmişti. "Annabelle'in seni... burnumuzun dibinden nasıl gizlice kaçırıldığını anlamıyorum. Zabıta dünden beri seni arıyordu."

Toby omuz silkti. "Yağmurun yağdığı gün vaktimin çoğunu dere köprüsünün altında balık avlayarak geçirdikten sonra kuru et almak için Turnerların çiftliğine gittim. Hava karardıktan sonra da eve--"

"Zabıta Oleska tütsü barakasına baktıktan sonra yani," dedim.

"Islak eşyalarımı astıktan sonra uyudum. Annabelle güneş doğmadan önce kapımı çalıp neler olduğunu ve neden onunla gitmem gerektiğini söyleyene kadar Betty'nin kaybolduğunu bile bilmiyordum." Neredeyse anneme gülümseyecekti ama annem hâlâ buna karşılık verebilecekmiş gibi görünmüyordu. "Tıpkı sizin şimdi konuştuğunuz gibi konuştu."

Babam kısa bir an da olsa buna gülmeden edemedi. "O ses tonunu iyi bilirim," dedi; gerçi bunu daha ziyade kendi kendine söylemişti.

"Dikkatli olmazsan daha da iyi bileceksin," dedi annem.

"Peki, ne zamandan beri ahurdasın?"

"Bu sabahın erken saatlerinden beri." Toby sağlam elini sakalında ve boğazında gezdirdi. "Uzun zaman geçmiş gibi

geliyor.”

“Onu almak için oraya karanlıkta tek başına mı gittin?” dedi babam bana.

Gurur ve suçluluk duygusu arasında bölünerek başımla onayladım. “Uyuyamamıştım ve durumun ne kadar kötü görüldüğünü biliyordum. Ben saklamamış olsam polis Toby’yi götürmez miydi sence?”

Bu, kimsenin aksini ispat etmeye çalıştığı bir iddia değildi. Lily halam ve Glengarryler dâhil olmak üzere, insanların Toby hakkında ne düşündüklerini biliyorduk.

“Peki, sonra?” dedi annem.

“Onu samanlığa sakladım. Biraz yiyecek ve su götürdüm. Bir de kitap. Birkaç kıyafet. Sabun. Saçlarını kesmesi için senin makasını ona ödünç verdim.”

“Böylece Toby gitti, Jordan geldi,” dedi annem düşünceli bir şekilde.

“Böyle planlamamıştık,” dedim. “Ayrıca yine Cobb Çukuru’na gitmeyi de planlamamıştık. Ama sabaha karşı karanlıkta, tütsü barakasının orada bir ses duyduğumu hatırladım. O sıra bunun bir oklu kirpi olduğunu sanmıştım. Ama sonra polis bize Andy’nin söylediklerini, Betty’nin oraya gitmek istediğini anlattığında... *Ya gittiye*, diye düşündüm. *Ya oradaysa*? Sonra oklu kirpinin sesini bir daha düşündüm. Ve böylece kuyuyu hatırladım.”

Birbirimize bakarak bir süre sessizce oturduk.

Babam kollarını göğsünde kavuşturdu. “Toby’nin kurtarma ekibine katılması gerektiğine kim karar verdi?”

“Ben,” dedim yine bu konuda akıllılık etmişim gibi his-

sedip hissetmemem gerektiğinden emin olamayarak. "Diğer yabancıların arasına karışıp neler olup bittiğini izleme imkânı bulabileceğinden emindim. Gerekirse çekip gidecek, gerekirse de kalabilecekti."

Teker teker her birine baktım. "Ama kalamayacak, değil mi?" dedim.

Babam iç geçirdi. "Bilmiyorum, Annabelle. Baştan sona karmakarışık bir durum bu. Ayrıca başka bir şey daha var." Toby'ye kaşlarını çatarak bakmasından bunun iyi olamayacağını biliyordum. "Zabıta az önce aradığında aramanın yongunlaştırıldığını söyledi."

Toby de açıkça afallamış bir hâlde kaşlarını çatarak ona baktı. "Ama Betty'yi bulduk."

"Betty için değil," dedi babam. "Bu arama senin için."

Sonraki saatler boyunca ne yapmamız gerektiğini, işleri yoluna koymak için bir yol bulana dek, şimdi hepimize ait olan bu sırrı nasıl saklayacağımızı konuştuk.

Fakat çok geçmeden gün ağarmaya başladı ve özellikle de ben ne kadar bitkin olduğumu anladım. Sabahın köründen beri ayaktaydım ve kendimi bir taş yığını gibi hissediyordum. Daha az uyumaya ve fazlaca hareket etmeye alışık Toby bile bitmiş durumdaydı.

"Bence yine de şimdi çekip gitmeliyim," dedi Toby. "Sabaha kadar buradan otuz kilometre uzakta olurum."

"Onlar da zaten oralara bakacaklar," dedi babam. "Ayrıca şu anki hâlinle otuz kilometre yürüdüğünü hayal edemiyor-

rum.”

Annem getirdiği iki battaniye ve bir yastığı Toby’ye uzattı.

“Samanlık pek sıcak olmaz,” dedi. “Ama şu an senin için en güvenli yer orası bence.”

“Samanlık gayet güzel,” dedi Toby. “Hoş bir kokusu var. Hem güvercinleri de seviyorum.”

“Sabah için de biraz ekmek ve peynir koydum. Annabelle okula gitmeden önce sana kahve de getirir.”

Okul fikri beni afallattı. Ama gitmem gerektiğini biliyordum. Dikkatleri bize ya da çiftliğimize çekecek bir şey yapmamalıydık. Her şey her zamanki gibi olmalıydı.

“İyi geceler,” dedim Toby’ye büyükbabamın paltosunu uzatarak.

“Gören olursa seni ahırdaki bazı boşlukları tamir etmen için tuttuğumu söyle,” diye ekledi babam. Ki bu da gayet mantıklı bir açıklamaydı.

Yine de... yatağıma giderken biraz fazla kolay göründü her şey gözüme.

Uyandığımda, fazladan uyuduğumu anladım. Işık sabahın geç saatlerinin parlaklığını taşıyordu ve ev de sessizdi. Aceleyle mutfığa indiğimde büyükannemin bir bal kabağını ikiye bölüp her bir yüzünü pişirme kâğıdına koyduğunu gördüm.

“Ne oldu?” dedim.

“Hiçbir şey,” dedi gülümseyerek. “Annen biraz fazladan

uyumayı hak ettiğini düşündü."

Büyükannemin ne bildiğini ve ne kadarını sormanın güvenli olduğunu bilmemek tuhaftı. Gerçek, sırlarla öylesine sıkı bir şekilde örülüydü ki çok fazla şeyi açık etmeden bir şey söyleyemeyecektim. Bu yüzden mısır gevreğini yemeye koyulup her şeyin açığa çıkmasını bekledim.

"Kimler kalkmış, kimler," dedi elinde bir sepet yumurta ile kapıdan giren annem. Önlüğünü takıp, "Çırpılmış yumurta mı, sahanda mı?" diye sordu.

"Mısır gevreği yedim çoktan."

"O zaman hadi gidip okul için hazırlan." Bunu söylerken bana göz kırptı. "Birazdan geleceğim."

Odama gelip kapıyı kapadığında hâlâ annemin bana göz kırpmasına hayret etmekteydim.

"Baban sabah Toby'yle ilgilendi," dedi yumuşak bir sesle. "Ona kahvaltı götürdü." Ben giyinirken o da yatağımın ucuna oturdu. "Geri geldiğinde bir şeyler anlattı." Yatağın üzerine hafifçe vurdu. "Annabelle, gel biraz otur."

Oturduğumda, annem kelimelerini seçmek için bir an duraksadı. "Annabelle, baban Toby'nin kafasının... biraz karışmış olabileceğini düşünüyor."

"Ne konuda?"

"Hani her zaman onun biraz tuhaf olduğunu düşünürdük ya. Yani senin de böyle düşündüğüne eminim. Bütün gün bir yere gitmeden öylece yürümesi, mecbur kalmadıkça konuşmaması, daha iyi bir yerde yaşayabilecek olmasına rağmen tütsü barakasında yaşaması falan."

"Ama onu sevdiğini sanıyordum."

“Seviyorum,” dedi annem. “Her zaman da sevdim. Başına gelen korkunç şeylerin onu bu hâle getirdiğine eminim ve ona elimden geldiğince yardım edeceğim. Toby dün gece, o temiz kıyafetler içinde, saç, sakalı kesilmiş hâlde masada oturup uzun cümleler kurarken artık öyle görünmemesine rağmen yine de tuhaf biri Annabelle ve bunu unutmanı istemiyorum.”

“Bu sabah ahırda bir şey mi oldu?”

Annem başını iki yana salladı. “Hayır, ama baban onunla biraz vakit geçirince bunu bana hatırlatmak istemiş olmalı. Ben de sana hatırlatıyorum. Bir kitabı kapağına göre değerlendirmemelisin. Toby’nin kafası karışmış. Onu ne kadar seversen sev bunu unutma, olur mu?”

Kafa karışıklığı ve kitap kapaklarıyla ilgili bu konuşma yüzünden afallamıştım. “Anlamıyorum,” dedim. “Sırf korkutucu görünüyor diye insanların Toby’den korkmaması gerektiğini söylersin her zaman. Şimdi de o kuyuya inip Betty’yi kurtarmış olmasına rağmen sırf derli toplu görünüyor diye ondan korkmam gerektiğini mi söylüyorsun, yani?”

Annem taş gibi hareketsiz bir biçimde bana bakıyordu. “Annabelle, ondan korkman gerektiğini söylemedim.” Kucağında duran ellerine bakıp iç geçirdi. “Sadece o kadar da iyi tanımadığımız ve nereden bakarsak bakalım tuhaf olan bir adamla yalnız zaman geçirmenden endişelendiğimi söyledim. Kızım, o gerçekten de garip biri.”

“Ama—”

“Her zaman taşıdığı o tüfekleri biliyorsun, değil mi?”

“Evet, ne olmuş?”

“Baban onları kontrol etmiş, tüfeklerden sadece biri çalı-

şıyormuş. Diğerleri bozuk olduklarından hiçbir işe yaramıyorlarmış. Ama yine yıllardır o kadar ağır tüfekleri taşıyıp duruyor. Bu, kafa karışıklığının bir işareti değil mi sence?"

Toby'nin bana anlattığı o korkunç hikâyeleri düşündüm. Sadece birkaç dakika önce doğmuş olan bebeği hatırladım.

Doğrudan annemin yüzüne baktım. "Bence kafa karışıklığı değil. Bizim anlayamadığımız bir şeylerin işareti sadece. Toby'nin kendine göre nedenleri var ve bence bu onu tuhaf biri yapmıyor. Ya da yapıyorsa bile o zaman ben de tuhaf biriyim ve sen de öylesin."

Annem yataкта oturarak beni izlemeye devam ederken ayağa kalkıp okula gitmek üzere hazırlanmaya başladım. Sonra o da ayağa kalktı ve tek kelime daha etmeden odadan çıktı.

Okul o gün iki sebepten dolayı farklıydı.

İlki, kendimi bir alkış selinin ortasında bulmamdı. Her ne kadar şaşırmış görünseler de kardeşlerim de diğer çocuklara katıldı. Daha önce kimse beni alkışlamamıştı. Daha çabuk ve düzgün bir şekilde yapabileceğim yardım için tezahürat almaktan dolayı üzgündüm.

İkincisi de okulun Betty ya da dolayısıyla Andy olmadan çok daha iyi bir yer olmasıydı; onların yokluğundan ötürü üzgün olduğumu söyleyemeyeceğim. Ama Ruth'un gitmiş olması çok daha beterdı ve bazı ufaklıklar, Toby'yi benim tanıdığım gibi tanımayan ve onun çalılıkların arasında saklanıp bebeklerini en yakındaki kuyuya atmasından endişelenen anneleri tarafından okula gönderilmemişlerdi.

Yirmi kişiden fazla değildik, böylece Bayan Taylor kara tahtada sırayla toplamalar ve dil bilgisi çalıştırarak hepimizle vakit geçirme şansı buldu.

Bir sonraki adımımın ne olması gerektiğini aritmetik derslerinden biri sırasında fark ettim. Sayılardaki mantık dinlendiriciydi ve yorgun beynimin ıvır zıvır detaylarla ilgilenen kısımlarını ateşledi.

Toby'nin masum olduğunu kanıtlamak bir problemse çözüm de Andy'ydi.

Taşı kimin fırlattığını, teli kimin gerdiğini, Betty'nin neden Cobb Çukuru'na gittiğini... her şeyi ama her şeyi biliyordu.

Ama problem Andy'nin doğruyu söylemesini sağlamak ise çözüm ne bilmiyordum.

Annemin, Jordan'ın aslında Toby olduğunu fark ettiğini anladığımda kendi sırrımı anlatmanın ne kadar kolay olduğunu hatırladım. Ok çıktıktan sonra da gerisi çorap söküğü gibi gelmişti.

Çözüm bu oku fırlatmaksa o zaman Andy'yi, henüz anlatmamış olduğu gerçekleri zaten bildiğimize nasıl ikna edeceğimin bir yolunu bulmam gerekiyordu.

Günün kalanını bunu düşünerek geçirdim. Okul bittiği zaman kafamda bir fikir oluşmaya başlamış gibiydi.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Harekete geçmeden evvel yeni fikrim hakkında düşünmek için zamana ihtiyacım vardı.

Günlerdir bir elekteki kabak çekirdeğinin sağa sola savrulması gibi ben de bir problemden bir başkasına sıçrayıp durmuştum ve dürüst olmak gerekirse fazlasıyla yorulmuştum.

Hayatımı seviyor olmama rağmen sadece birkaç hafta önce değişikliğe aç bir şekilde sabırsızlanıyordum. Heyecan, dilimlenmemiş enfes bir pasta gibi bekliyordu beni bir yerlerde.

Şimdiyse azıcık durağan, dalgın ve sakin kalmaktan başka bir şey istemiyordum.

Kaplumbağa Kayası okul binasından çok uzakta değildi. Kurt Çukuru'nun dışında gezinen geyikler o çok sevdikleri eğrelti otu yataklarına giden daha dar patikaları çiğneyerek açmışlardı.

Bu yollardan birine koyulurken Betty'nin beni beklemi-

yor olmasına bir kez daha minnettar kaldım. Bu yüzden içimde bir suçluluk duygusu olmalı mı olmamalı mı diye merak etsem de hiç öyle hissetmiyordum. Onu bulmak için elbette ki daha acele edebilirdim ama sonuçta onu o kuyuya ben atmamıştım. Her şeyi kendi kendine yapmıştı.

Gerçek anlamda yalnızdım. Kardeşlerim çoktan gitmişti ve bütün kuşlar, küçük hayvanlar gözlerden saklanmış, niyetimin açığa çıkmasını bekliyorlardı.

Hiçbir niyetim yoktu.

Kaplumbağa Kayası açıklığın ortasında, sarı akçaağaç yıldızlarından oluşmuş bir galaksideki dev bir ay gibi duruyordu. Sert, kırmızımsı kabuğunun derinliklerinden geçen berrak kuvarstan damarlarıyla çok güzel görünüyordu. Kayayı, nereden geldiğini, bu tepelerde neden bu türde sadece tek bir kaya olduğunu uzun zaman düşünmüştük.

Betty'nin kötülüklerine çok kızmıştım ama taşta sebep oldukları çizikleri gördüğümde içimde gerçek bir öfke dalgası kabardı.

Elimi taşın üzerinde gezdirirken bir yumuşaklık belirtisi hissetmek istemiştim. Ama taş bana bu yumuşaklık yerine neme ve dirence ilişkin birkaç şey söyledi. Bu sırada açıklığın kenarındaki ağaçlar da sessizce fikir birliğine vardılar.

Ben kim oluyordum da buraya hepimizden önce gelmiş ve herkes toza toprağa karıştıktan çok sonra bile burada durmaya devam edecek bir kaya için endişeleniyordum?

Buraya ciddi meseleler düşünmek ve olayları nasıl düzenleyeceğimi bulmak için gelmiştim. Önemli şeylerdi yaşadıklarımız. Ama kaya, yaşamımın ne kadar uzun olursa olsun titrek bir alevden fazlası olamayacağını fark etmemi

sağlamıştı. Hatta titrek bir alev bile değildi; o bile olamayacaktı. Bir iç çekiş bile sayılamayacaktı tüm o yıllar.

Ormandan geri dönerken şu an benim yaşımdan daha büyük olmayan bir çocukken çukurların kazılmasına yardım eden büyükbabamı düşündüm.

O çukurları, içinde tutsak kalıp serbest bırakılmak için hırlayan, inleyen kurtları hayal ettim. Geride kalan kemiklerini, doğmamış yavrularını ve onların gül yaprağı gibi kullaklarını...

Betty'yi, 'çekip gitmiş olan' babasını ve neden Toby'ye böylesine zarar verdiğini düşündüm.

Toby'nin bana anlattığı berbat hikâyeleri ve yara izlerinin o korkunç yumuşaklığını.

Ve ne kadar uğraşırsam uğraşayım asla anlayamayacağım şeyler yaşanabileceğine karar verdim. Ne olursa olsun yine de anlamaya çalışacaktım.

Ne dersem diyeyim benim o cılız, yalnız sesimi asla duymayan insanlar da olacaktı.

Ama sonra daha iyi bir düşünce ele geçirdi zihnimi ve gün boyu kafamın içinde gezinip durdu: Yaşamım, sonsuz bir senfonideki tek bir nota olacaksa onu elimden geldiğince uzun bir süre ve yüksek bir sesle çalmamam mümkün olabilir miydi hiç?

Eve geldiğimde annemle büyükanne, kucakları yamalanacak eşyalarla dolu bir hâlde oturma odasında buldum.

Onlara selam verdim ve "Oğlanlar nerede?" diye sordum.

"Jordan'la birlikte samanlıktalar," dedi annem bana imalı bir bakış atarak.

Ağzım neredeyse bir karış açılacaktı. "Kiminle?"

"Jordan'la," dedi büyükannem gözlerini işinden ayırmadan. "Ne kadar da iyi bir adam! Kalıp babana ahırını tamir etmesine yardım ediyor."

"Ben de yardıma gidebilir miyim?" diye sordum.

"Kısa süreliğine gidebilirsin," dedi annem. "Gelirken kardeşlerini de getir."

"Jordan'a öğle yemeği verdin mi?"

Bunun üzerine annem gülümseyerek kafasını kaldırdı. "Hayır, Annabelle. Baban ondan bütün gün samanlıkta kendisine yardım etmesini istedi ama onu öğle yemeğine davet etmek aklımıza gelmedi."

Büyükannem kıkırdadı.

"Sadece sordum," dedim.

"Ben de sadece söyledim," diye yanıt verdi annem. "Hadi, şimdi git de akşam yemeğini hazırlamak için yardıma yetiş."

Çekiş seslerini ve oğlanların bağırışlarını takip ederek ahıra ilerledim. Harman yerine açılan yukarıdaki büyük kapıların orada kardeşlerim düğümlü bir halatta ileri geri sallanırken babamla Toby de gedik dişli bir duvarı yamıyorlardı.

Bensiz de gayet iyi ve rahat bir şekilde işlerine baktıklarını görünce hissettiğim şey sanırım kıskançlıktı.

"Nerede kaldın?" dedi babam. "Kardeşlerin yarım saat-ten fazladır burada."

“Kaplumbağa Kayası’nda vakit geçirdim biraz,” dedim.

Babam ve Toby, otlarını karıştırdığım atların yaptığı gibi fena bakışlar attılar bana.

“Orası sessiz diye gittim,” dedim. Bu yanıt karşısında her ikisi de tatmin olmuş görünüyordu.

Bir şahini gören kargalardan daha fazla gürültü yapan oğlanlara doğru dönüp baktım. “Eşyaları tavan arasına mı sakladınız?”

Babam başıyla onayladı. “Saçları ormana gömdüm. Tüfekleri Toby’nin paltosuna sarıp bir saman balyasının altına koyduk. Şilteyi de. Fotoğraf makinesi şapkasının içinde, balyaların arkasında duruyor. Oğlanlara tavan arasına çıkmalarını söyledim.”

Bu verdiği en tedirgin edici yanıtı. O çocuklara bir şeyi yapmamalarını söylemek bir köpeğe biftek verip onu yemesini söylemek gibiydi.

“Bir fikrim var,” dedim.

İki yetişkin adamın bu üç kelimeyle çekiçlerini bırakmalarını sağlamak beni hayrete düşürdü.

“Hadi, dışarı çıkalım,” dedi babam. Toby’yle ben de onun peşinden gidip yana açılan büyük kapılardan çıktık. “Ne fikri?”

Okuldayken aklıma gelen o düşünce zincirini ve Kaplumbağa Kayası’nda verdiğim kararı anımsadım. Bu zincirle olayları elimden geldiğince düzeltecektim.

“Sanırım senin masum olduğunu Andy’ye nasıl itiraf etti-receğimi buldum Toby,” dedim.

Beklediler.

"Andy ve Betty o gün senin o tepede olduğunu gördüler. Elinde fotoğraf makinesi olduğunu da gördüler."

"Yani?"

"Yani Andy'ye, Betty o taşı atarken onun fotoğrafını çektiğini söyleyeceğiz."

Toby başını iki yana salladı. "Ama çekemedim. Çok hızlı oldu her şey. Sonra da çalıkların arkasına saklandılar. Sadece aşağıdaki yolu çekebildim. Seni ve Ruth'un yaralanmasını."

"Bunun farkındayız Toby," dedi babam. "Fotoğrafı gördük. Hatta senin suçlu olduğunu düşünmelerinin sebebi o fotoğraf. Ama Andy bunu bilmiyor. Onun bildiği tek şey senin elinde fotoğraf makinesiyle o tepede olduğun. Ona fotoğrafların geldiğini ve birinin Betty'yi taşı atarken gösterdiğini söyleyeceğiz. En büyük yalanını yakaladığımızı düşünürse diğer şeyler için de yalan söylemesine gerek kalmaz."

"Senin de Betty'yi o kuyuya itmen için bir neden kalmaz," dedim Toby'ye.

"Hemen gidip Andy'yle konuşmalıyız," dedim babama. "Zabıtayı da alalım ki gerçekte neler olduğunu o da duysun."

Ama işte oğlanlar tam da o anda en iyi planımızı bir avuç kuş yemiymişçesine dağıtıverdiler.

Ahırdan koşarak bize doğru gelirlerken onlara döndük.

"Bakın ne bulduk!" diye bağırdılar.

James elinde siyah bir şapka taşıyordu.

Henry'deyse bir fotoğraf makinesi vardı.

Nutkumuz tutulmuş biçimde onlara öylece bakakaldık.

"Toby bizim ahırımızdaymış," dedi Henry. "Belki hâlâ

buralarda saklanıyordur." Bir anda sesini alçalttı. "Belki hâlâ ahırda bir yerlerdedir. Baba sence hâlâ ahırda mıdır?"

Ne söylememiz gerekiyordu?

Toby'nin tam karşılarında durduğunu söyleyemezdik. Oğlanlar boşboğazdı.

Bundan kimseye bahsetmemelerini de isteyemezdik. Toby'yi sevseler de sevmeseler de bir arama yürütülüyorken polisten bu bilgiyi gizlemek için ne gibi bir sebep olduğunu anlayamazlardı.

"Bunları nerede buldunuz?" diye sordu babam.

"Tavan arasında," dedi James yerinde duramayarak. "Balyaların arkasında."

"Toby neden şapkasıyla fotoğraf makinesini bizim tavan arasına bıraksın ki?" dedi Henry. "Hiç mantıklı değil. Tabii hâlâ buralardaysa o başka."

"Bırakalım da onu zabıta düşünsün," dedi babam fotoğraf makinesini Henry'nin ellerinden alarak. "Şimdi hadi eve gidip temizlenin."

"Ama--"

"Hadi bakalım," dedi babam James'in elinden şapkayı kurtarıırken. "Biz de birazdan geliyoruz."

James suratını ekşitti. "Neden Annabelle de gelmiyor?"

"O da hemen arkanızdan gelecek. Hadi yürü bakalım."

Patikada ayaklarını yere vura vura ilerleyen oğlanları izledik. Toby eldivenlerini çıkarıp yaralı elini ovaladı.

"Bu iyi olmadı," dedi babam.

"Gitmem gerek," dedi Toby.

"Hemen Woodberrylere gitmeliyiz," dedim.

"Annabelle bu iş gittikçe arapsaçına dönüyor," dedi babam. "Bence zabıtaya her şeyi anlatalım ve Andy'yle o ilgilen." "

"Ya işe yaramazsa?"

Bir süre düşündük.

"Biz bunu denerken sen de saklanabilirsin Toby," dedi babam. "Andy itiraf etmezse de çekip gidebilirsin."

"Böylece onu hemen yakalarlar," dedim.

Toby omuz silkti. "Sessiz olurum."

"Henüz gitmiyorsun," dedi babam.

"Andy'yle konuşmanın ne zararı var ki?" dedim. "Hemencecik gidip Ruth'un yaralandığı güne ait Betty'yle ikisinin fotoğrafının elimizde olduğunu söyleriz ve ne diyeceğine bakarız."

"İtiraf etmezse de başınız belaya girer," dedi Toby. "Ona doğruyu söyletmek için siz yalan söyleyeceksiniz. İnsanlar neden böyle bir şey yaptığınızı düşünürler."

"Bırak düşünsünler," dedi babam. "Başından beri seni savunduk. Yine sana yardım etmeye çalıştığımızı sanabilirler."

"Bu da şu soruya yol açıyor," dedi Toby yavaşça. "Neden başından beri beni savundunuz?"

Babam şaşırarak başını kaldırdı. "Çünkü sen yanlış bir şey yapmadın," dedi.

Toby bunu uzunca bir süre düşünürken yara izlerini ovaladı; ben de kilitlerinden kurtulmaya çalışan hikâyelerini duyar gibi oldum.

Toby sonunda doğrulup Şapkasını babamın elinden alınca ne olacağını anladım.

"Yaptıklarınız için teşekkür ederim." Her ne kadar göz göze gelmekten kaçınsa da bunu daha ziyade bana söylediğini biliyordum. "Ama bu oyunu artık oynamak istemiyorum."

Şapkasını kafasına geçirdi.

Bir anda Jordan gidivermiŐti.

"Ne yapacaksın?" dedim ahıra doğru onun peşinden giderek.

Ama bana yanıt vermedi. Biz işleri açığa kavuŐturana dek kalmasını söyleyen babama da bir Şey demedi. Tavan arasına giden merdiveni tırmanırken bizi duyuyormuŐ gibi görünmüyordu.

"Bu adam öyle inatçı ki bizim aileden olabilir."

"Annenin tarafından," dedi babam.

Toby'yi uzun, siyah paltosu ve sırtında yine tüfekleri asılı bir hâlde merdivenden inerken izledik.

"Toby böyle çekip gidemezsin," dedim. "Bu bir oyun değil."

Ama o sadece büyükbabamın paltosunu bana ve giydiği eldivenleri de babama vermek için duraksadı.

"Gerçekten gidiyor musun?" dedim. "Öylece çekip gidiyor musun?"

Ama yanıt vermedi.

UđraŐtıđımız onca Şeyden sonra buna inanmak güçtü ama onun gitmeye kararlı olduğunu fark ettim.

Kurtlara Selam Söyle

“Fotoğraf makinen,” dedi babam onu Toby’ye uzatarak. Ama o elini sallayarak makineyi almayı reddetti. Yüzü görebildiğim kadarıyla her zamanki gibi solgundu.

Sonra döndü ve ahırdan çıktı; arka taraftaki çayırıklara doğru yürüyüp ormanın içinde gözden kayboldu.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hikâye burada noktalanabilirdi.

Ama Lily halamın daha sonra olacaklara dair kuracak birkaç cümlesi vardı.

“Neden polisi aramadın, John?” diye kükredi, postaneden gelip oğlanların samanlıkta ne bulduğunu duyunca. “Ya da en azından zabıta? O kaçık hâlâ buralarda olabilir. Mesela ben o yakalanana kadar uyumayacağım.”

Babam ocağın yanındaki iskemlede hiçbir şey yapmadan oturuyordu; büyükannemle ben de masayı kuruyorduk.

“Lily, fotoğraf makinesini biz bulalım diye bırakmış. O bizim makinemizdi. Çoktan çekip gitmiştir bile.”

“Peki ya şapka?”

Babamın buna verecek bir yanıtı yoktu.

“Peki samanlığı iyice kontrol ettin mi?”

Babam başını iki yana salladı.

“John! Adam hâlâ o samanlıkta saklanıyor olabilir ya da belki de oğlanlar yukarıya çıktıktan hemen sonra gitmiştir.”

Her zaman olayların dışında kalmış olan büyükannem sonunda şöyle dedi: "John, Toby'yi her zaman sevmiş olsak da Lily'nin haklı olduğu yerler var."

"Teşekkür ederim anne," dedi Lily halam. "Sarah'nın da aynı şekilde düşündüğüne eminim."

Ocakla meşgul olan annem yorum yapmadı.

Lily halam, bir müddet babamı izleyerek bekledi ama o düşünceli bir şekilde iskemlesinde oturmaya devam etti.

"Eh, sen yapmazsan ben yaparım," dedi sonunda.

Ben karşı çıkmak üzereyken babam elini kaldırdı. "Boş ver gitsin, Annabelle."

Öteki odada halamın Bayan Gribble'a, kendisini polise bağlamasını söylediğini, Pittsburgh'daki kışladan biriyle konuşmasını, acele etmelerini ve tazıları da getirmelerini söylediğini duyduk.

Tazıların Toby'yi arayacağını düşünmemiştim. Onların sadece Betty'yi aradıklarını sanıyordum.

Babamla birbirimize baktık. Onun da benimle aynı şeyi fark ettiğini anladım. Bizim evin her yanında taze izler vardı. Sadece Cobb Çukuru'ndaki kuyuda, ahırımızda değil. Kamyonetimizde, mutfağımızın içinde, şuradaki sandalyede bile vardı bu izler.

Lily halam aramasını yaptıktan sonra yanımıza döndüğünde, "Memur Coleman bu gece gelecek. Yarın da daha çok adamın geleceğini söyledi," dedi. Tatmin olmuş görünüyordu.

"O zaman onları sen doyurursun Lily," diye terslendi annem. "Arkalarını da sen toplarsın."

“Kendi işim olmasaydı memnuniyetle yapardım,” dedi Lily halam yerine otururken. “Sarah, çocuklarının güvenliği için en çok senin endişeleneceğini sanırdım.”

Annem fırından rostoyu çıkarıp sertçe ocağın üzerine koydu.

“Fazlasıyla endişeliyim,” dedi. “Endişelenmediğim tek bir an bile olduğunu sanma.”

Oğlanlar akşam yemeğinin yaklaşması umudu ve yakında polislerin geleceğine dair konuşmalar sebebiyle mutfığa gelmişlerdi.

“Toby’yi öldürecekler mi?” diye sordu James. Sesi korku doluydu. Bunun için memnun oldum.

“Ah, sus bakalım,” dedi Lily halam sabırsızca ellerini çırparak. “Kimse öldürme falan demedi.”

“Dememiş olabilir,” diye böldü annem. “Ama silahlı adamlar silahlı başka bir adamın peşinden gidiyorlar. Ne olacağını sanıyorsun ki?”

“Onu yakalayacaklar!” diye haykırdı Lily halam sanki bir avuç aptala laf anlatıyormuşçasına. “Tanrı aşkına, burası Almanya değil. Mecbur kalmadıkça kimse kimseyi vurmaz.”

Büyükbabam, akşamüstleri oturup ışığın kayboluşunu izlediği ön verandadan içeri girdi. “Almanlar ve adam vurmayla ilgili bu sohbet de neyin nesi?” dedi masanın başındaki yerini alırken.

“Bir şey yok baba,” dedi Lily halam. “Saçmalık işte. Memur Coleman, Toby’nin buralarda saklanıp saklanmadığını kontrol etmek için geri geliyor, hepsi bu.”

“Oğlanlar ahırda şapkasını buldu diye mi?”

Lily halam başıyla onayladı.

"Bana biraz düşük bir ihtimal gibi geliyor," dedi. "Ama gözünü kaybeden ve o kuyuya düşen ben değilim, tabii."

"Bu haksızlık," diye homurdandım ama bu konuda başka bir şey söyleyemeyeceğimi biliyordum.

"Jordan'ın ahırını tamir etmek için kaldığını duydum," dedi Lily halam, sesinde yine o tuhaf tınıyla. "Akşam yemeğine kalmadı mı peki?"

İşin bu kısmını unutmamız beni hayrete düşürdü. Kısa bir süreliğine de olsa Jordan diye biri de vardı.

"Geri dönmesi gerekti," dedi babam. "Ama sana selam söylememizi istedi."

Lily halam küçük bir kız gibi gülümsedi.

"Çok iyi bir adama benziyordu," dedi.

"Öyleydi," dedim biraz yüksek bir sesle.

Herkes bana baktı.

"Ne oldu? İyi bir adamdı işte." Gömleğimin kolundaki gevşek bir düğmeyle oyalanmaya başladım.

"Peki, şapka nerede?" diye sordu Lily halam.

Sessizlik.

"Ne şapkası?" dedi babam âdemelması oynayıp dururken.

Halam babama, bana ve kardeşlerime baktı.

Henry omuz silkti. "Babama verdik."

"Ha, o şapka," dedi babam. "Ahırda bıraktım. Pek temiz sayılmazdı."

"Eminim öyledir," dedi Lily halam.

"Yeter artık," dedi annem. "Yemek zamanı. Daha fazla Toby'yi, şapkasını, polisleri, tazıları falan dinlemek istemiyorum. Anlaşıldı mı?"

Anlaşılmıştı.

Hepimiz sofraya oturduk.

Lily halam şükran duası etti.

Yemek lezzetliydi; sonunda içim hâlâ boşmuş gibi hissetsem de yemeğimi yedim.

"Betty'den bir haber var mı?" diye sordu Lily halam.

"Hâlâ pek konuşmuyor," dedi annem. "Kangren çok kötü olmadığından sadece bir ayak parmağını kaybetmiş ama fena durumdaymış. nuzundaki iltihap iyileşmiyormuş hatta gitgide kötüleşmesinden korkuyorlar. Ateşi de çok yüksekmiş bu yüzden onu hastanede tutuyorlar." Annem bir sürü aksilik ve hastalıkta bize hemşirelik ettiğinden bu durum onu fazla altüst etmemişti ama ben çatalımı bırakmadan edemedim.

"Keşke ona 'aha erken ulaşıydık,'" dedim.

Annem Betty konusunda nasıl hissettiğimi biliyordu. "Sen iyi bir kızsın, Annabelle."

"Ya ben?" dedi James.

"Sen de iyi bir kızsın," dedi babam.

Bunun üzerine James, "Ya baba!" diyerek suratını ekşitti.

Benim de Henry gibi gülmem gerekirdi. Ama yapamadım.

Yemek bittikten ve bulaşıklar yıkandıktan sonra dışarı çıkıp veranda ışığı altında, arka basamaklarda oturdum. Yılın bu zamanında ne beni avlayan sivrisinekler ne de onları av-

layan yarasalar vardı. Memur Coleman'ın geri geleceği düşüncesi dışında içeri girmeme sebep olacak hiçbir şey yoktu.

Onu görmek istemiyordum.

Toby, Betty ya da herhangi bir şey hakkında onunla konuşmak istemiyordum.

Annemle babamın mutfak masamızda oturup bir polise yalan söylemek zorunda kalacakları düşüncesinden nefret ediyordum.

Onun ahırını aramasını izlemeyi de hiçbir şekilde istemiyordum.

Ama bunu düşününce oraya götürdüğüm onca eşyayı hatırladım.

Hâlâ samanlıkta olabilirlerdi.

Parmaklarımla saymaya koyuldum.

Babam kulplu kavanozları ve şilteyi, makası, havluyu, sabunu falan almıştı. Toby'nin eski kıyafetlerini, çöp yakma variline, bir aylık küllerin altına saklamıştı.

Toby fotoğraf makinesini bize bırakmıştı.

Büyükbabamın paltosu ve eldivenlerini geri vermişti.

Tüfeklerini almıştı.

Ama unuttuğum bir şey vardı. Bir kaşık mıydı? Yoksa bir reçel kavanozu mu?

Sonra hatırladım.

Define Adası hâlâ ahırdaydı.

Kitabı bulurlarsa samanlıkta oturup okuduğumu söyleyebilirdim. Ama hiç bulmasalar en iyisiydi.

Bir fener olmaksızın yolumu bulabilecek kadar iyi tanıyordum buraları ve karanlıkta etrafta koşturma konusunda da oldukça iyiydim. Bu yüzden hiç düşünmeden yerimden fırladım.

Odunluktaki köpekler bana havlasalar da yataklarından kalkmaya zahmet etmediler. Yanlarından aceleyle geçtiğim tavukların hepsi de kümeslerinde derin bir uykudaydılar. Karanlıkta bir iki yaprak düştü ama ben ürkmedim. Ya da ay ışığının yokluğu beni yavaşlatmadı.

“Selam Bill,” dedim ahır kapısından içeri süzülerek. “Selam Dinah.”

Yanlarından geçerken ben olduğumu anlasınlar diye ineklere sessizce mööledim ve sonra da basamaklara, oradan da harman yerine doğru fırladım.

Sonra duruverdim.

Daha rahat duyabilmek için ağzımı açtım.

Bir şey vardı.

Ahır, eski ahırlara özgü bir şekilde gıcırđıyordu.

Başka bir şey daha vardı.

Yakınlardaki samanların arasında bir fare eşelendi.

“Kim var orada?” diye seslendim fısıltıyla.

Yukarıdan bir saman sapı süzüldü.

Tavan arasında bir şekil vardı.

“Toby? Sen misin?”

Öyle olmasını umdum. Öyle olmamasını umdum. Ama Toby bana seslenince fazlasıyla rahatladım.

“Yüce Tanrım, orada ne arıyorsun Toby?” Aceleyle mer-

divenden yukarı, tavan arasına çıktım ve onu kenardan uzaklaştırdım. "Beni korkudan öldürecektin. Gitmekten vaz mı geçtin? Kalacak mısın?"

Paltosunu giymiş, şapkasını takmıştı ve özellikle de karanlığın içinde bir kez daha uzun bir masalın kahramanymış gibi görünüyordu.

"Vazgeçmedim," dedi. "Kısa bir süreliğine döndüm."

"Kısa bir süreliğine mi?" Hem afallamış hem de hayal kırıklığına uğramıştım; zaten artık hemen hemen her zaman böyle hissediyor gibiydim. Mademki geri gelmişti, neden yine gidecekti? "Bir şey mi unuttun?"

Başıyla onayladı. "Evet," dedi.

"Ne unuttun? Çakını mı?" Kuyuya girmeden önce tutsun diye çakısını babama verdiğini hatırladım.

"Hayır. Çakım bende."

"Fotoğraf makinesini mi istiyorsun? Toby, o zaten senin makinen. Polisler gelmeden hemen gidip getiririm."

Bunun üzerine dikleşti. "Polisi mi aradınız?"

"Tabii ki hayır!" Sesimden incindiğim anlaşılıyordu. "Böyle bir şeyi yapacağımı mı düşünüyorsun?"

Başını iki yana salladı.

"Boşboğaz kardeşlerim ne bulduklarını anlatınca Lily halam aradı."

Toby bir saman balyasının üzerine oturup şapkasını çıkardı.

"Demek geliyorlar."

"Önceki polis geliyor sadece. Ama ya tekrar Jordan ol-

malısın ya da buradan gitmelisin. Yarın daha çok adamla ve tazılarla arama yapıp yapmamaya karar vermek için ahır kontrol etmeye geliyor.”

Toby yaralı elini sıvazladı. “Tazılarla demek.” Tutulan boynunu çevirdi.

İç geçirdim. “Sanırım adın ne olursa olsun seni tanıyacaklar.”

“Tanırlar,” dedi. “Suda bile iz sürebilirler. Hatta selde. Ya da taşınan birinin bile izini sürerler.”

“Bunu bilmiyordum. Gerçi seni taşıyamam ama keşke izini süremeselerdi. Eğer geliyorlarsa sabaha anca burada olurlar, yani buradan gitmek için hâlâ bir sürü zamanın var. İyice uzaklaşana kadar seni arabayla bırakacak birini bulursun. Dur da büyükbabamın paltosuyla eldivenlerini getireyim yine. Birileri seni bırakır, buna eminim.”

Toby iki elini de havaya kaldırdı. “Annabelle, dur.”

Durdum.

Ellerini kucağına indirdi.

Bu sırada, sorumu hiç yanıtlamadığını fark ettim.

“Çakını unutmadıysan,” dedim, “neden geri geldin?”

Keşke karanlıkta yüzünü daha iyi görebilseydim.

“Buradan ayrıldığımda doğruca batıya gitmeye karar vermiştim,” dedi. “Birkaç kilometre o yönde yürüdüm. Ama her şey bir anda oldu.”

Başını yana eğip güçlükle yutkundu. “Ardımda bıraktıklarımı düşünüp durdum. Böylece geri dönüp birkaç fotoğraf almak için tütsü barakasına gittim,” dedi. “Hem seçmek hem de onları duvardan sökmek zor oldu.” Aniden durup

elinin tersiyle alnını sildi.

“Sonra da veda etmek için buraya geldim, Annabelle. O şekilde gitmem kabalıktı.”

“Kendini mecbur hissetmene gerek yok,” dedim ayaklarımın altına bakarak.

Yine bir elini kaldırdı. “Hissetmiyorum. Öyle hissetmiyorum.” İç geçirdi. Ayağa kalktı. Şapkasını başına geçirdi. Tüfeklerini omuzunda düzelterek dikleştirdi. “Annabelle, senin gibi bir kızımın olmasını çok isterdim,” dedi.

Bir anlaşıma yapıyormuşuz gibi uzattığı elini sıktım.

Sonra merdivenden indi, harman yerini geçti, büyük açık kapılardan çıkıp gitti.

Tavan arasında ayağa kalkıp oraya ne için geldiğimi hatırlamaya çalışırken iki şey kafama dank etti.

İlki, Toby ile birbirimize veda etmediğimizdi.

İkincisi de Toby’nin sadece iki tüfek taşıyor oluşuydu.

Onu üç tüfeği olmadan görmemiştim hiç.

Babamın keşfettiği şeyi, yani o tüfeklerden sadece birinin hâlâ çalıştığını, diğer ikisinin çoktan bozulmuş olduğunu hatırladım.

Toby o tüfekleri seneler, seneler boyunca neden taşıdığından hiç bahsetmemişti.

Ama ben biliyordum. Toby o tüfekleri ağır oldukları için taşıyordu.

Bir anda neden yükünü hafifletmeye karar verdiğini ise

hiç bilmiyordum.

Define Adası, balyaların arkasında beni bekliyordu.

Tekrar nefes alabilmek için bir süre ağladıktan sonra ambar kepenklerini daha da açıp çayırlara doğru iyice eğildim.

Fazla uzağı göremiyordum ama Toby çimenlerden daha koyu renkliydi ve onu ormana girerken gördüğümü sandım. Ya da belki de görmemiştim.

Neticede Toby gitmişti ve onu bir daha görmeyi beklemiyordum.

Kepenklere kapadım, kitabı kolumun altına yerleştirdim, tavan arasından ve ahırdan çıkıp eve doğru yola koyuldum.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

"Hey," dedi Henry holden içeri girdiğimi duyup elimdeki görüncü. "O benim kitabım."

"Öyle," dedim kitabı ona uzatarak.

Kitabın önüne, arkasına baktı. "Ne yapıyordun onunla? Dışarıda, karanlıkta?"

"Köpeklere okuyordum," dedim botlarımı çıkarırken. "Özellikle Black Dog'un Bones"u aradığı bölümü sevdiler."

"Çok komiksin, Annabelle."

James, annemle babamın soğuk aylarda dinlediği *Amerika'nın Süvari Alayı* programından daha ilginç bir şeyler olma ihtimalini araştırmak üzere hole gelmişti. Oturma odasındaki radyo âdeta şakıyordu.

"Hey, o benim kitabım," dedi James ve bir anda eski kitap yüzünden boğuşmaya başladılar.

"Siz ikiniz harika bir çiftsiniz," dedim yanlarından geçerek. Ama sayfaların arasından bir şey kayıp ayaklarının ucuna düşünce durdum.

*Ç.N.: Kara Köpek. (İng.)

**Ç.N.: Kemik. (İng.)

"Ne o?" dedi James.

"Köpeklerden bir not," diye yanıtladım onu cebime koyarak. "Hadi yatağa, diyor."

"Çok komiksin," dedi Henry.

"Sen git yatağa," dedi James.

"Evet, gideceğim," dedim.

Dişlerimi fırçalayıp yüzümü yıkadıktan sonra banyo aynası karşısında biraz zaman geçirdim. Ne kadar inanılmaz geliyor olsa da her zamanki gibi görünüyordum.

Annemle babama, büyükanmemle büyükbabama hatta *Amerika'nın Süvari Alayı* programını örnek bir program olarak gören Lily halama bile iyi geceler diledim. *Red Skelton* ya da *Gölge* gibi değildi sonuçta o program; gerçi bazen biz o rezil programları dinlerken mutfakta, oturma odasına en yakın iskemlede otururdu.

Odanın güvenliği içinde kitabın arasından düşen fotoğrafı cebimden çıkardım ve baş ucumdaki lambanın ışığında inceledim.

Fotoğraf, özensizce tutulmaktan ve gölgelerden dolayı buruşuk görünüyordu ama yine de bir balık tutma noktasının güneş vurmuş yüzeyini, üstündeki köprüden bakıyormuşum gibi görebiliyordum.

Başta Toby'nin neden durgun bir su yüzeyinin fotoğrafını çektiğini ya da neden bunu bana bıraktığını anlayamadım.

Ama fotoğrafı masada düzeltip lambanın ışığına doğru eğince suda, köprünün üzerinde, fotoğraf makineli bir adamın belli belirsiz yansımasını gördüm.

Toby'nin kendine izin vereceği türden bir otoportre. Do-

laylı görünümü suyla deforme olmuş.

Fotoğrafın arkasında sadece bir delik vardı; Toby'nin, fotoğrafı tütsü barakasının duvarından çekip çıkarırken oluşan delik. Bir kalemi olsaydı belki de arkasına bir şeyler yazardı.

Fotoğrafı yatağımın altına koyduğum sırada patikanın çakıllarını ezen bir araba sesi duydum. Bir kapı çarpması. Bir süre sonra da biri kapıyı çaldı.

Memur Coleman gelmişti.

Ev, giriş kapısına üşüşen kalabalıkla, iri yarı polisin içeri girişiyle, bu karmaşanın içinde Toby'nin kendilerine asla zarar vermediğini unutan kardeşlerimin heyecanıyla titredi.

Çok geçmeden bunu hatırlamalarını umdum.

Odamın penceresi ahır tarafına bakmıyordu, bu yüzden fener ışığı eşliğinde ahıra doğru yola koyulan polisi izleme arzumu bastırmış oldum; babam da onun yanında olmalıydı.

Uykuya dalmam uzun zaman aldıysa da onların geri döndüklerini duymadım.

O kadar derin ve uzun bir uyku çekmiştim ki ertesi sabah annem beni kaldırmaya geldiğinde kendime yabancılaşmıştım. Rüyasını gördüğüm şey her ne idiyse beni kendi yaşamımdan uzaklaştırmıştı ve uzunca bir süre kendime gelemedim.

“Epeyce yorulmuştun,” dedi annem bakışlarım netleşme-

ye başlarken.

“Galiba öyle.” Yüksek sesle esneyip kollarımı esneterek başımın üzerine uzattım. “Bugün okula gitmek zorunda mıyım?”

Yerdeki çorabı alıp çamaşır sepetine attı. “Okula gitmekten mutlu olacağını sanıyordum.”

“Bütün bunlar bittiğinde olacağım.”

“Senin için bitti zaten, Annabelle. Bundan sonra olacakların bir parçası olmayı istemezsin.”

Bu duyduğum hiç hoşuma gitmedi.

Annem yatağımın kenarına oturdu.

“Neler oluyor?” dedim.

“Memur Coleman ahırını kontrol etti. Hiçbir şey bulamadı.”

“Tabii ki bulamaz. Toby çoktan gitti.” Onun geri döndüğünü anneme söylememiştim ve söyleyip söylemeyeceğimden de emin değildim. Toby’nin, şiltemin altındaki fotoğrafıyla yatağının altında onu huzursuz eden bezelye tanesi olan o masaldaki prensese benziyordum.

“Evet, ama Memur Coleman tütsü barakasına gidip etrafı kontrol ettiğinde orada bir şey buldu.”

Toby’nin fotoğraflarını almak için oraya geri döndüğünü hatırladım.

“Tüfeklerinden birini orada bırakmış. Memur Coleman, Betty kaybolduktan sonra oraya ilk gittiğinde tüfek kesinlikle orada değildi.”

Yatakta doğruldum.

"Ama, işin tuhaf kısmı, Annabelle, Toby'nin bıraktığı tüfeğin dolu ve çalışır durumda olması. Yani Toby'nin elindeki tek düzgün tüfek. Diğer iki bozuk tüfeği alıp sağlam olanı bırakmış. Bu hiç mantıklı değil."

Ona yetişirlerse tüfeği kullanmaktan korkmuş olabileceğini düşündüm. Ya da belki de sadece yükünün bir kısmını bırakıyordu.

Her iki düşünce de makul gelmedi. Ama bir üçüncü fikrim de yoktu.

Annem merakla beni izliyordu.

Uykulu gözlerimi ovuşturdum. "Başka bir şey bırakmış mı?"

"Hayır. Hatta duvardaki fotoğraflarını da almış."

"Bu mantıklı."

Battaniyemin kenarıyla oynayıp duruyordu. "Yani şimdi Toby'nin, fotoğraf makinesini ve şapkasını bıraktığı için bir noktada bizim ahırımızda olduğunu biliyorlar. Bu da ayrı bir problem çünkü dün gece ahırını araştırdıklarında şapkayı hiçbir yerde bulamadılar." Annem ellerini saçlarında gezdirdi. "Bu delilik, Annabelle. Neyin gerçek, neyin yalan olduğunu hatırlamak gittikçe zorlaşıyor."

"Dün gece neden Memur Coleman gelmeden önce yatmaya gittim sanıyorsun?"

Annem başıyla onayladı. "Baban için üzülüyorum. Ahıra gittiğinde şapkayı bıraktığı yerde bulamayınca şaşırması gibi yapmak zorunda kaldı. Şimdi de Memur Coleman, Toby'nin hâlâ yakınlarda bir yerlerde beklediğini, tehlikeli ve kaçık biri olduğunu düşünüyor."

"Ama öyle olmadığını biliyoruz," dedim.

"Biz biliyoruz. Baban bu yüzden onu silahsız olarak düşünmeleri için Memur Coleman'a Toby'nin diğer iki tüfeğinin bozuk olduğunu söyledi."

"Ve de onu vurmasınlar diye," dedim. Tekrar sırtüstü yat-tım. "Umarım şimdiye dek kilometrelerce uzağa gitmiştir."

"Ben de öyle umarım. Ama polislerin tazıları var." Başka bir şey demesine gerek yoktu.

Terbiyecilerini ormana doğru sürüklerken tasmalarının iplerini çekiştiren ve çılgınca havlayan köpekleri gözümde canlandırdım.

"Haklısın," dedim. "Okula gitmek istiyorum."

Annem iç geçirdi. "Keşke gidebilseydin, Annabelle. Ama Memur Coleman, Toby bulunana kadar herkesin evlerinde kalmalarını emretti."

Tekrar doğruldum. "Ne?"

"Toby tarafından ya da kazara kimsenin yaralanmasını istemiyorlar. Ayrıca bir yere saklanmasını da istemiyorlar."

"Her bir kümese ve petrol kulübesine de bakamazlar, öyle değil mi?"

"Bakamazlar ama endişe ettikleri şey Toby'nin birkaç ta-vuğu rehin alması değil zaten."

"Rehin mi?" Yataktan aceleyle fırladım. "Asıl kaçık onlar! Her şey Betty'nin, Toby'nin Ruth'a zarar verdiği, sonra da kendisini kuyuya attığı yalanını söylemesiyle başladı anne. Herkes onun lafına göre hareket ediyor. Bu haksızlık. Sen de biliyorsun."

"Annabelle, pijamalarınla orada oturup dilediğin kadar

bunları sayabilirsin ama elimizden ne gelir bilmiyorum. Bu iş bizden çıktı artık. Betty hikâyesini değiştirmeyecek. Neden değiştirsin ki? Herkes onun kurban olduğunu düşünüyor. Üstelik kimseyi bunun için suçlayamam çünkü kız gerçekten de öyle görünüyor. Toby de öyle olsa da olmasa da bir cani gibi görünüyor.”

“Yani kapılarımız kilitli bir şekilde evde öylece oturup onu yakalamalarını mı bekleyeceğiz?”

“Korkarım ki öyle. Kadınlar ve çocuklar evde kalacak. Erkekler de aramaya yardım ediyorlar.”

Bir berbat sürpriz daha kaldırılabileceğimden emin değilim.

“Erkekler aramaya yardım mı ediyorlar? Yani babam Toby’yi yakalamaya mı gitti?”

Annem başıyla onayladı. “Aslında gitmek zorunda değildi. Ama Toby’nin silahsız olduğu konusunda ısrar eden oydu. Dolayısıyla sağlam bir silahla olacağından tehlikesizdi. Polisler de yetişkin tüm erkeklerin aramaya katılmalarını rica etti. Bu ormanları polislerden çok daha iyi biliyoruz; tazılar da doğru izi bulana kadar başta epey uğraşacaklar. Bu arada da birkaç polis ve gönüllü ordusu silah yerine düdüklülerle aramaya koyuldular. Kimse birinin vurulmasını istemiyor. Ayrıca kimse Toby’nin düzgün bir silaha ulaşmasını da istemiyor.”

“Düdük mü?”

“Böylece onu görürlerse birbirlerine haber verebilecekler.”

Bunu gözümde canlandırmaya çalıştım. Düdüklü bir avuç çiftçi.

Polis ne derse desin en azından birkaçının yanlarına daha güçlü bir silah alacaklarına emindim.

Her yıl bir geyik avcısı yanlışlıkla arkadaşını vururdu; bu yüzden böyle bir aramanın nasıl sonlanacağını hayal etmek hiç de zor değildi.

"James'in Henry'nin ve de kımıldayan her şeyi vurabilecek Andy gibi çocukların buna katılamayacak kadar küçük olmalarına memnunum," dedim.

"Büyükbaban da bir termos kahveyle kamyonette oturmaktan başka bir şey yapamayacak kadar yaşlı bu iş için."

Dolabımdan bir pantolon ve bir kazak aldım. "Aslında Lily halama tasma takıp ona Toby'nin eldivenlerini koklatmalıydılar."

"Annabelle, sus," dedi annem gülümsemek için kendini zorlarken.

Ben de söylediğim şeyin yankısını dinlemek için sustum.

"Aslında... büyükbabamın paltosunu saklamalıyız. Hani Toby'nin giydiğini. Eldivenleri de. Onun gibi kokuyorlardır."

Annem bu defa gülümsedi. "Tazıların bizim girişe geleceğini mi düşünüyorsun?"

Omuz silktim. "Kim bilir? Gelebilirler. Bir tazı suda bile iz sürebilir," dedim. "Hatta selde bile. Yere değmeyen, taşıyan birinin kokusunu bile alabilir."

"Nereden biliyorsun bunu?"

"Toby söyledi."

Annem kaşlarını çattı. "Nereden biliyordu acaba?"

"Hiçbir fikrim yok ama dün bizim mutfaktaydı; bu yüz-

den de tütsü barakasından ahıra, eve, arka bahçeye ve ormana dek kokusu var.”

Annem ayağa kalktı. “Yüce Tanrım,” dedi. “Aman ne harika!”

Ben giyinirken, saçlarımı tararken, yatağımı yaparken ikimiz de bir şey demedik. “Anlayacaklar,” dedim sonunda. “Toby’nin Jordan olduğunu anlayacaklar.”

“Öyle mi dersin?” Annem yatak örtümü düzelitti. “Sanırım öyle. Yani tazılar kapımıza gelirlerse... Ama en yeni iz, ahırdan ormana doğru. Evin yakınına gelmeyebilirler.”

“Yine de büyükbabamın paltosunu ve eldivenlerini benim dolabımda saklayacağım.”

“Pekâlâ,” dedi annem. “Sanırım bundan bir zarar gelmez.”

Hayatımızdaki en tuhaf günlerden birine başlamak ve kendimizi mahkûmlar gibi içeriye kilitlemek üzere birlikte aşağıya indik.

YİRMİ BEŞİNCİ BÖLÜM

Betty Glengarry o sabah 10.18'de öldü.

Bunu ancak bir saat sonra öğrendik.

Telefona yanıt veren Henry'ydi.

"Bayan Gribble arıyor," dedi ahizeyi anneme uzatırken.

Annem ahizeyi eliyle örterek telefonu aldı. "Ne istiyor?"

"Bilmiyorum," dedi Henry. "Belki de bir arama vardır da hemen bağlamak istememiştir."

Annem ahizeyi kulağına götürüp ağızlığı dudaklarına yaklaştırdı. "Merhaba, Annie?"

Bayan Gribble'ın sesi geliyordu ama ne dediğini anlamıyordum. Sadece her zamankinden daha yüksek sesli bir uğultu duyuluyordu; sesinde, bir haber vereceği zaman duyulan o coşkudan yoksun bir aciliyet havası vardı.

Annem bir süre dinledikten sonra aniden soluğu kesildi ve boştaki elini yanağına koydu.

"Ah, olamaz!" dedi. "Ama nasıl olur? Ah, zavalıcılık. Bu nasıl mümkün olur?"

Annem ağlayan biri değildi ve şimdi de ağlamıyordu ama yüzündeki ifade gözyaşlarından beterdi.

Bunun Toby'nin öldürülmesiyle ilgili bir haber olduğunu sandım.

Aynı anda hem ateş bastı hem de buz kestim. Henry yakınımda duruyordu. Akçaağaç şurubu ve köpek kokuyordu. Onunla yer değiştirebilmeyi delicesine bir arzuyla istedim.

"Ona söyleyeceğim," dedi annem sesi çatlayarak. "John ve o tazılarla birlikte dışarıdalar ama onu görür görmez söyleyeceğim. Tamam, Annie. Haber verdiğin için teşekkürler. Hoşça kal."

Annem ahizeyi yavaşça yerine koydu.

"Toby ölmüş mü?" diye sordum.

"Hayır," dedi annem bana bakmak için dönerek. "Betty ölmüş. Enfeksiyondan. Her yanına yayılmış ve durduramamışlar."

Annem en yakındaki iskemleye oturdu.

Henry bana bir adım daha yaklaştı. Soluk seslerini duyabiliyordum.

"Hey," diye seslendi James. Girişte kartondan kılıç yapıyordu. "Korsancılık oynayalım mı Henry?"

"Olur. Hemen geliyorum," dedi Henry. "Ama önce gidip büyükannemi bulalım. Galiba ona yardım etmemiz gerekiyordu."

Henry beni ilk defa görüyormuş gibi uzun uzun baktıktan sonra odadan çıktı. James de gürültücü bir gölge gibi onu takip ediyordu. "Ne yardımı?" dedi James. "Bir şey mi taşımamız gerekiyor? Henry, bir şey mi taşımamız gerekiyor?"

Oğlanların sesi uzaklaştı.

Annemin ayak ucunda yere oturup başımı kucağına koydum.

İçimizden biri titriyordu. Belki ikimiz de titriyorduk.

"Onu daha çabuk bulabilirdim," dedim.

Annemin elleri hareketsiz kaldı.

"Sakın böyle bir şey düşüneyim deme," dedi katı bir şekilde.

Başımı kucağından itip doğruca yüzüme bakmak için eğildi.

"Sen kendini Tanrı mı sanıyorsun?" dedi sabırsız bir şekilde. "Olayları kontrol edebileceğini mi sanıyorsun? Edemezsin işte. Böyle yapabileceğini düşünmek çok küstahça bir şey."

O kadar şaşırmıştım ki bir şey diyemedim.

"Betty öldü. Bu korkunç bir şey, korkunç! Ama bunu sen yapmadın, Annabelle."

Annem tekrar arkasına yaslandı. "Hatta sen insanları o kuyuya götürmeseydin orada tek başına ve korkmuş bir şekilde ölebilirdi. Ve onu hiç bulamayabilirdik."

Betty'nin o karanlık, soğuk, berbat kuyuda, fena hâlde yaralanmış şekilde beklediğini ve tek başına öldüğünü gözümden canlandırdım.

Birinin yıllar sonra o kuyuya rastladığını, burayı toprakla doldurarak Betty'nin çürüyen kemiklerini bu rastlantısal mahzen mezarın derinliklerine gömdüğünü düşündüm.

"Gel buraya," dedi annem kollarını açarak.

Sıcaktı.

“Bazen işler yolunda gider,” dedi. “Bazen de gitmez.”

Annemin sesinde Toby’nin yankılandığını işittim. Bu sanki bir defasında onun söylediği bir şeydi. Suçluluk ya da suçlamayla ilgili bir şey.

Büyükannem haberleri duyduğunda ağladı. Betty’yi tanımıyor olması fark etmiyordu.

Ben de ağladım; onun gözyaşları ve hıçkırıkları benimkileri de kamçlamıştı.

James ağlamadı. Betty’nin öldüğünü duyunca ağlamak yerine güldü.

“Saçmalamayın,” dedi kılıcını başının tepesinde sallayarak.

Annemin onu ikna etmesi biraz zaman aldı; sonra da epey ciddileşip Henry’yle birlikte Glengarryler için taziye kartı hazırlamaya gitti.

Odadan çıkarlarken Henry kapıda arkasına döndü. “Bizimle gelmek ister misin?” diye sordu bana.

Benimle konuşma biçimi, bana bakışı beni afallattı. “Birazdan geliyorum,” dedim.

“Annie Gribble, gördüğümde zabıtaya da bunu söylememi istedi,” dedi annem.

“Zabıta öğrenesiye kadar eyaletteki herkesin bunu öğrenceğine emin olabilirsin,” dedi büyükannem gözlerini kurularken. “Annie onun icabına bakar.”

“Cinayet dedi,” dedi annem sessizce.

Büyükannem boğazını temizledi. “Aynen öyle,” dedi. “Eğer Toby o zavallı kızı kuyuya ittiyse bu gerçekten de cinayettir.”

Tüm gücümle o *eğer* kelimesine tutundum fakat çok az insan büyükannem kadar sabırlıydı, emin olmak için beklemeye gönüllü olabilirdi ancak zabitanın ya da polisin, Gleggarrylere bir şey demeyeceklerinden şüpheliydim.

Toby’ye yardım etmek daha önce önemliydiyse bile şimdi çok daha fazla önem taşıyordu. Onu vuracaklardı. Ya da bir elektrikli sandalyeye kelepçeleyip yakarak öldüreceklerdi.

Toby’nin sonunda o eski tüfeklerden kurtulmuş, paltosunu ve şapkasını atmış, kilitli olmayan bir evden yenilerini ödünç almış olması ve kendisini Ohio ya da belki daha uzakta yeni yaşama doğru götürecektik kadar nazik bir kamyoncu ya rastlayabileceği bir yola ulaşmış olması için dua ettim.

Ama bunları yaptığını sanmıyordum.

Bu tepelerden bile ayrıldığından şüpheliydim. Çünkü hiç de korkmuş görünmüyordu. Sadece yapmadığı bir şey için suçlanmaktan dolayı üzgün, yaptıklarının yüküyle bitkindi. Ama her ikisi için de bir şey yapmaya meyilli değildi. Belki de yapabileceği hiçbir şey olmadığına inanıyordu.

Boğuluyormuşum gibi hissettim.

Bir pencereden ötekine gezinip durdum; her Noel arifesinde karanlık camda kendi yansımasından başka bir şey görmemesine rağmen Noel Baba’nın dışarıda bir yerlerde, bizim çiftliğe doğru gelmekte olduğuna inanan James gibiydim.

Bense düdüklü çiftçilere ya da silahlı polislere bakmıyordum ama kimseyi göremedim.

Çayırlardaki atlar tıpkı muhafızlar gibi bir şeylerin yaklaştığını ilk anlayanlardı. İkisi birden kafalarını aniden kaldırdı ve Cobb Çukuru'na doğru giden ormanın içine baktılar.

Köpekleri henüz görmeden kapılar ve pencereler kilitli olmasına rağmen seslerini duyabildik. Ama tüm bu gürültüyü yapan bizim köpeklerimizdi.

Sadece iki tazı görüş alanımıza girdiğinde onların işleriyle meşgul olduğunu, uzun, sarkık suratlarıyla önlerini koklayarak hızla ilerlediğini gördük; biri sebze bahçesinin alt tarafından geliyordu, diğeri de atların çayırlarının oradan.

"Bu tarafa geliyorlar," dedi büyükannem giriş penceresinden bakarak. "John da onların yanında."

Büyükbabamın paltosu ve eldivenlerini çoktan dolabıma koymuştum.

Onlar gibi kokuyor olabileceğimi fark ettim. O tazılara Toby gibi kokacaktım. En azından öyle olmasını umuyordum. Bu düşünceyle neredeyse gülümsedim. Hadi gelsinler bakalım! Benim kaçık bir adam olduğumu sanan tazılara kim inanırdı ki?

Yine de terbiyecilerin tazıları çamaşır direklerine bağladıklarını görünce rahatladım.

"Sarah, biraz daha kahve koysan iyi olacak," diye seslendi büyükannem omuzundan geriye. "Misafirlerimiz var."

Terbiyeciler köpekleri gibi sessizce oturuyor ve onlar gibi hareket ederek mutfığı tepeden tırnağa merakla inceliyor-

du. Aslında çok az şey söylemiş ve bunu da oldukça yumuşak bir şekilde yapmışlardı. İnceleme sırasında sık sık ilgilerini çeken bir detaya bakmak için durdular.

Kardeşlerim mutfağa geldiğinde terbiyeciler onlara tavşanlarmış gibi baktılar. James masanın altına girip Henry'nin pantolonunun paçasını çekiştirerek, "Hadi ahbap," diye fısıldadı ama Henry benim yanıma oturdu.

Ona merakla baktım. O da bana gülümsemeden baktı.

Babam ve Zabıta Oleska köpek terbiyecileriyle birlikte içeri girmişlerdi.

"Tekrar yola koyulmadan önce diğerlerinin bize yetişmelerini beklemeye karar verdik," dedi zabıta. "Tütsü barakasının etrafındaki bölgeyi zaten didik didik aradık. Orada çok fazla koku olduğundan daireler çizip durduk ama köpekler sonunda bu yöne gelmeye karar verdi."

Adamlar paltolarını bile çıkarmadılar.

"Oturun," dedi annem. "Bir haberimiz var."

Zabıta, Betty'nin öldüğünü öğrendiğinde, "Yüce Tanrım," diyerek başını ellerinin arasına koydu.

Köpek terbiyecileri olan biteni pek fark etmemişlerdi. Böyle şeyleri yüzlerce kez yaşamış olsa gereklerdi. Kayıp çocuklar, kaçan suçlular... Bir süre sonra sadece iz sürmeye odaklanmış köpekleri gibi gerçekçi bir yapıya bürünmüş olmalılardı.

Kayıp bir kızı bulma şansını tepmişlerdi. Onun katilini bulmak için ellerinden geleni yapacaklardı.

Babam bakışları sorularla dolu bir hâlde önce anneme, sonra bana baktı. *Şimdi ne yapacağız? Şimdi ne yapmamız ge-*

rektiğini nereden bileceğiz?

Ben de bilmiyordum. Ama hiçbir şey yapmadan bir dakika daha geçiremeyeceğimi biliyordum. Elimden geleni yapmadığımı bilerek büyüyüp uzun bir yaşam süremeyeceğimi biliyordum. Bunu hemen şimdi yapmalıyım. Hâlâ bir anlam ifade ediyorken...

Diğerlerini sonraki adımlarını kararlaştırmakla baş başa bırakıp mutfaktan çıktım ve oturma odasına gittim.

Benim adımım belliydi ama bir süre sakince oturup planımı kafamda canlandırdım, bunu yaparken ve söylemem gerekenleri söylerken kendimi izledim.

İşleri şu an olduğundan daha kötü bir hâle getirebileceğimi düşünmüyordum.

Mutfakla oturma odası arasındaki kapıyı dikkatlice kapadım.

Telefon ahizesini kaldırıp manivelayı mümkün olduğunca sessiz bir şekilde çevirdim.

"Bayan Gribble?" dedim usulca, ağızlığa doğru.

"Sarah?"

"Hayır, ben Annabelle, Bayan Gribble. Beni Woodberylere bağlar mısınız lütfen? Çok önemli." Bunun Bayan Gribble'in iştahını kabartacağını biliyordum.

"Annabelle, annen telefonu kullandığını biliyor mu?"

"Tabii ki," dedim. "Onunla konuşmak ister misiniz? Büyükanne ev işlerinde yardımcı oluyor ama isterseniz onu çağırabilirim. Sadece acele etmemiz gerek. Bu gerçekten çok

önemli."

Nefesimi tuttum.

"Pekâlâ," dedi kadın. Bunu söylediği esnada sesindeki merakı duyabilmişim. "Hangi Woodberrylerle görüşmek istiyorsun?"

Böyle bir soruyla karşılaşacağımı düşünmemiştim. "Aralarında Andy olan Woodberrylerle."

"Hepsinde Andy var," dedi kadın sabırsızlanarak.

"Küçük Andy. Benimle okula gelen."

Bir kez olsun, Bayan Gribble'in bu tepelerde yaşayan herkesle ilgili her şeyi bilme merakına memnun olmuşum.

Telefon bağlantısını yaptı.

Bayan Woodberry telefona yanıt verdiğinde Bayan Gribble'in hatta kalmasını diledim.

"Bayan Woodberry, ben Annabelle McBride," dedim. "Andy'le biraz konuşabilir miyim?"

"Ona Betty'yi söylemek için aradıysan zaten biliyor," dedi. "Ne de tatlı bir kızdı, değil mi? Ne berbat bir şey."

"Hayır, onunla ilgili değil," dedim. Gerçi öyleydi.

"Pekâlâ, bekle de çağırayım," dedikten sonra ahizeyi tak diye telefonun üzerine koydu.

Polisin, herkesin evde kalmasını emretmesine memnundum. Andy yakınlarda bir yerde olsa gerekti.

Annesinin ona seslendiğini duyabiliyordum. Bir kez. İkinci kez.

Bir dakika kadar sonra Andy, dümdüz, kasvetli bir sesle, "Alo?" dedi.

Hemen konuya girmeye niyetliydim ama onun sesini duyunca yumuşadım. "Andy, ben Annabelle. Betty için çok üzgünüm."

Sessizlik oldu. Sonra Andy, "Ben de üzgünüm," dedi; oğlanın ona karşı tuhaf bir ilgisi olduğundan hiç şüphe etmemiş olsam da bunu duyunca şaşırdım. Andy'nin sesindeki keder neredeyse duraklamama sebep oluyordu.

"Sana bir şey sormak istiyordum," dedim yavaşça; olmam gereken yere dönmek için duraksadım. "Toby'nin çektiği bazı fotoğraflar yeni geldi. Bunlardan birinde Betty de var." Onun adını söyleyince durdum. Düşündüğümden daha zordu.

"Bunun benimle ne ilgisi var?" dedi Andy. Tıpkı tahmin ettiğim gibi sesi hem meraklı hem de endişeliydi.

"Fotoğrafta sen ve Betty okulun karşısındaki tepedesiniz. Betty aşağıdaki Bay Ansel'e taş atıyor."

Bayan Gribble dinliyorsa santral panosundaki ışıklar ne kadar çok olursa olsun ne kadar parlak yanarsa yansın onun artık telefonu kapayamayacağından emindim.

Andy'nin nefes alıp verdiğini duyabiliyordum ama tek kelime etmemişti.

"Doğruyu söylemek artık Betty'ye bir zarar vermez," dedim.

"Bu neden umurunda ki?" dedi Andy; hâlâ endişeliydi ama şimdi öfkelenmişti de. "O aptal taşı attığı için onu suçlayamazsın. Zaten öldü. Ne fark eder ki?"

İşte. Bayan Gribble'ın duymasını istediğim kısım buydu. Tekrar nefes aldım.

"Çünkü onu Toby'nin öldürdüğünü sanıyorlar," dedim. "İşte bu yüzden umurumda. Toby'nin onu kuyuya itmediğini de biliyorsun."

"Betty ittiğini söyledi," dedi Andy; sesi artık daha sert çıkıyordu. "Onu hastaneye götürdüklerinde Toby'nin onu ittiğini söyledi."

"Ama taşı da onun attığını söylemişti. Biliyorsun ki bu bir yalandı. Az önce kendin itiraf ettin."

"Çünkü korkmuştu. Taşın Ruth'a gelmesini istememişti."

Gözlerimi kapadım. *Lütfen*, diye düşündüm. *Lütfen dinliyor ol.*

"Andy, Betty'yi önemsedığını biliyorum. Ama onun bela çıkarmak hatta belki Toby'yi yakmak için tütsü barakasına gittiğini söyleyen sensin. Neden kuyuya da kazara düştüğünü itiraf edemiyorsun?"

"Ne fark eder ki?" dedi. "Öyle olsa ne fark eder? Betty öldü, Toby de cezadan yırttı işte."

"Ama şimdi Toby'nin katil olduğunu düşünüyorlar!" dedim sesimi alçak tutmaya çalışarak. "Onu öldürecekler."

"Umarım öldürürler," dedi usulca. "Umarım onu defalarca öldürürler."

"Andy böyle bir şeyi dileyemezsin."

Telefonu kapayarak karşılık verdi.

Bir an sonra Bayan Gribble'ın da bağlantıyı kapadığını duydum.

Ahizeyi yerine koyup tükenmiş bir şekilde tir tir titreyerek yere oturdum.

Annem bir süre sonra bana bakmaya geldi. "Annabelle,

iyi misin?"

"İyi hissetmiyorum," dedim. "Gidip uzanabilir miyim?"

Elini alnıma koydu. "Ateşin yok."

"Hasta değilim," dedim. "Sadece iyi hissetmiyorum."

"Git o zaman." Ayağa kalkmama yardım etmek için elini uzattı. "Erkekler tazılarla birlikte tekrar aramaya çıktılar."

Ayağa kalktığımda, annem kollarını bana doladı ve çenesini başımın tepesine koydu.

"Her şey yakında son bulacak," dedi usulca. "Öyle ya da böyle."

YİRMİ ALTINCI BÖLÜM

Bayan Gribble'ın bu ikinci haberi yayması uzun sürmedi.

İnsanlar sık sık onun gizlice konuşmaları dinlemesinden şikâyet eder ve onun dedikodularını dinlemediklerine yemin ederlerdi ama yaydığı hikâyeler, 1 Nisan'da birinin onu kandırmak için anlattığı, bir tren vagonu dolusu çingenenin Bocktown'da kamp kurduğu hakkındaki düzmece hikâye hariç her zaman doğru çıkıyordu ve kadın resmen kasabanın tellalı olarak nam salmıştı.

Akşam yemeğine kadar Ruth'un gözünü kaybetmesinden Toby'nin sorumlu olmadığını herkes duymuştu. Betty'yi o kuyuya itip itmediği konusunda da artık bazı şüpheler vardı.

"Jüri bundan dilediği kadar şüphe edebilir," dedi zabıta. "Ama polisin yine de adamı bulması gerekiyor."

Babam ve büyükbabamla birlikte mutfakta oturuyorlardı; James bile ilk defa masanın altında değil iskemledeydi.

Köpekler arama ekibini ahıra, sonra dışarıdaki çayırlara

yöneltmiş, evin etrafında dolandırmış, yola çıkartmış, tekrar aşağıya, ormana, bostanlara çekiştirmiş, sonunda da hep birlikte bizim tepelerden batıya, buradan çok da uzakta olmayan Ohio'ya doğru yola koyulmuşlardı.

Kokuyu birkaç kilometre, belki daha fazla takip ettikten sonra Memur Coleman bunun kesin bir iz olduğunu, geri dönüş ihtimalinin olmadığını bildirmişti.

"İşte o zaman bizi eve gönderdiler," dedi babam. "Hâlâ iz üstündeler ve yeni adamlarla köpekler nöbeti devralana kadar da devam edecekler."

Zabıta Oleska bitkindi ve arama son bulduğu için hiç de üzgün görünmüyordu. "Otostop çekmediyse bir iki güne kadar Toby'yi kesin yakalarlar."

"Onun peşinden Ohio'ya girerler mi sizce?" dedi babam.

"Evet, gireceklerini düşünüyorum ya da belki de aramayı Ohio polisine devrederler. Ama Annie'nin son haberini duyduklarında, tabii şimdiye kadar duymadıysa, saldırıya hazır durumdan biraz olsun çıkacaklardır."

Bana bakmak için döndü. "Sanırım Andy'yi aradığında Bayan Gribble'ın dinlemesi iyi olmuş," dedi. Zabıta gülümsemiyordu ama kaşlarını da çatmıyordu. "Bakin şu işe."

"Asıl senin şu yaptığına bak," dedi babam bana.

"Kızdınız mı?" İnsanların bana kızgın olmasına hazırlıklıydım. Gerçi bu eskiden olduğu gibi önem taşımıyordu artık.

"Kızmadım," dedi babam.

"Ben de hiç kızmadım," dedi büyükbabam. Masa başından gülümsedi bana. "Girişkenlik iyi bir şey bana sorarsa-

nız.”

“Endüstri de öyle,” dedi annem bir tepsi pirzolayı fırına verirken. “Annabelle... o havuçlar kendi kendilerine soyulmayacaklar.”

“Ben yaparım,” dedi Henry sandalyesinden kalkarak. Lavaboda her zamanki yerimi alırken bana bakmadı ama yine de beni görebildiğini biliyordum. Ellerimiz aynıydı. Aynı uzun parmaklar. Bıçağı tutuş şeklimiz bile aynıydı.

“Neden Henry yardım ediyor da ben edemiyorum?” diye sordu James.

“Kesinlikle haklısın.” Annem ona kulplu bir tencere verdi. “Bu tencereye bir bardak süt koyarak işe başlayabilirsin.”

Lily halam, ben masada erkeklerle birlikte oturduğum sırada, Henry ve James yemeğin hazırlanmasına yardım ederken eve geldi.

“Doğru eve mi geldim ben?” diye sordu. Paltosunu çıkarıp girişteki dolaba astı. “Annabelle, bacakların işlemiyor mu yoksa?”

“Ağır ol Lily,” dedi babam, sanki halam asabi bir atmış gibi. “Uzun bir gün oldu.”

“Sanki bilmiyorum da. O postaneye kaç tane mektup geldiğinden haberiniz var mı sizin? İnsanlar bunca mektup yazarken burada başka işlerin yürümesi bir mucize.”

Kendine bir fincan kahve koyup annemin yerine oturdu.

Bir şekilde Betty’nin ölüm haberini kaçırdığını düşünüp ona söyledim. “Betty Glengarry bu sabah öldü Lily hala.”

“Bunu bugün en az on kişiden duydum,” dedi. “Timbuktu’daki bir postanede çalışmıyorum, Annabelle. Tabii öyle

bir şey varsa.”

Ona bir şey fırlatmak geldi içimden. “Bilmiyor olabileceğini düşündüm.”

“Onca budala gibi iç geçirip bayılmıyorum diye mi?” Gözlüklerinin ardından bana baktı. “Tanrımızın işlerine akıl ermez, Annabelle. O’nun kendine has sebepleri vardır.”

Büyükannem tam zamanında mutfığa gelip bunu duymuştu. “Neyin sebebiymiş o?” diye sordu.

“Betty’yi yanına almak için.”

Büyükannem başını iki yana salladı. “Böyle katı bir kalbi nereden aldın bilmem ki Lily.”

“Kalbim katı değil. Ama yufka da değil. Yeterince böyle tip var etrafta.”

Lily halamı bir dakika daha dinlersem taş kesileceğimi düşündüm. “Oğlanlar yemeğe yardım ettiklerine göre biraz odama çıkabilir miyim?”

“Biraz ama,” dedi annem. “Sana ihtiyacım olunca seslenirim.”

“Masayı ben kurabilirim,” dedi James.

“Tabii kurabilirsin,” diye cıvıladı büyükannem onun saçlarını okşayarak. “Kuramazsın diyen olur mu hiç?”

Aşağıdan gelen gürültüleri odamdan duyabiliyordum. Tencere ve tavaların, tabakların ve çatal bıçakların seslerini, insan seslerini, yere sürten bir iskemlenin sesini...

Tüm bunlar kendimi daha da yalnız hissetmeme sebep oldu.

Andy'yi kandırıp yaptıklarını itiraf ettirmenin, Toby yakanırsa polisin ona karşı daha kibar davranacağını bilmenin pek de yardımı olmamıştı.

Dolabımdan büyükbabamın paltosunu alıp üzerime geçirdim. Benden iki tane sığardı paltonun içine.

Yatağıma uzandım, dizlerimi paltonun içinden kendime çektim ve derin bir uykuya daldım.

Annemin yemek için bana seslendiğini duymadım.

Odamin kapısını açıp ışığı kapadığını duymadım.

Yatak örtümü üstüme örttüğünü duymadım.

Ve o gece çalan telefonun sesine de uyanmadım.

O kadar erken yattıktan sonra herkesten epeyce önce uyanmışım.

Annemi mutfakta kahve demlerken buldum ama yanındayken başka kimse yoktu. Pencerelerin ötesinde, dünya kapkaranlıktı.

Onu bir süre izledim. Kimsenin onu izlediğini bilmediğinden, tamamen içine dönmüş bir şekilde daha farklı görünüyordu; Toby'nin patikada fotoğrafımı çektiği andaki hâlime benziyordu.

İçimden bir ses annem beni görmeden yatağıma geri dönmemi söyledi.

Her ne kadar yüzünü göremesem de öyle kederli görünmesi oradan çabucak uzaklaşmaya itmişti beni; böylece ne olduğunu öğrenmeksizin bir, belki de iki saatim daha olabilirdi.

Hâlâ dün giydiğim kıyafetler ve büyükbabamın paltosu üzerimdeydi.

Annem elinde bir kahve kupasıyla bana döndüğünde çok aptal görünüyor olmalıydım. Öyle ani bir şekilde durmuştu ki kahve bardaktan sıçrayıp yere döküldü.

"Annabelle, beni korkuttun," dedi bir beze uzanırken. "Bu kadar erken ne yapıyorsun böyle?"

"Daha fazla uyuyamadım." Masaya oturdum. "Toby'yi hâlâ bulmadılar mı?"

"Telefonun sesini mi duydun?"

Kalbim sıkışırken başımı iki yana salladım. "Kim aradı?"

Annem bezi yıkayıp karşıma oturdu. Kupasını dikkatlice masaya koydu.

"Zabıta aradı," dedi. "O da Memur Coleman'dan haber almış ve bizim de olanları bilmek isteyeceğimizi düşünmüş."

Toby'nin öldüğünü söylemek için gücünü toplamaya çalışırken görene dek annemin ne kadar güzel olduğunu fark etmemiştim.

Ohio sınırından hemen önce onu Mahoning Nehri köprüsünün altında uyurken yakaladıklarını söylediğinde ellerimi büyükbabamın paltosunun içinde tutuyordum.

Tazıların ona ulaştığını ve nehrin kenarındaki yaprakların üzerine yattıklarını, polis adıyla seslendiğinde ayağa kalkan adamın kendisine karşı hiçbir ilgi göstermediğini anlattı.

Toby'nin, daha sonra olacaklar sırasında ayakta durmak istemiş olabileceğini söyledi çünkü polisler ona tekrar yüzü koyun yatmasını ve ellerini arkasına koymasını söylediklerinde buna uymamıştı.

Tabancalarını çıkarıp bunu ikinci kez tekrarladıklarında da sırtındaki uzun tüfeklerinden birini indirmişti ve polisler de onu vurmuşlardı.

"Tüfeğin bozuk olduğunu bilmiyorlarmış," dedi. "Burada olanların hiçbirini bilmiyorlarmış. Sadece tehlikeli bir adamı yakalayıp gözaltında tutmaları gerektiğinden haberleri varmış."

Paltonun uzun kollarını yukarı çekip ellerimle yüzümü kuruladım.

"Neden öyle yapmış ki?" dedim. "Neden tüfeğini kaldırmış? Çalışmıyordu bile. Zaten Toby onlara ateş etmezdi ki. Edemezdi."

Annem iç geçirdi. "Bence de etmezdi," dedi. "Neden öyle yaptığını da bilmiyorum. Ama belki de bu dünya ona yetmiştir, Annabelle."

"Onca zaman mutsuz bir şekilde yaşadıktan sonra mı? Daha fazla burada kalmak istemediğine şimdi mi karar verdi yani? Bizi bulduktan sonra mı?"

Annem başını iki yana salladı. "Bilmiyorum, Annabelle. Ama ellerinin soğuktan uyduğu zamanları hatırla. Ne kadar acıdıklarını ancak ısınmaya başladığında fark edersin."

Ellerime bakıp Toby'ninkileri düşünerek uzunca bir süre geçirdim. "Benim gibi bir kızı olmasını çok isteyeceğini söylemişti."

Annem gülümsedi. "Bunu herkes isterdi," dedi.

Toby'yi güvende tutmak için ahıra getirdiğim geceyi düşündüm. "Yüksekten korktuğunu biliyor muydun?"

Annem başını iki yana salladı.

“Ama ben onu ayıplayınca tavan arasına çıkan merdiveni tırmanmak için bir an bile tereddüt etmemişti. Sanlı önemli bir şey değilmiş gibi yapmıştı hemen.”

Annem ayağı kalkıp bana küçük bir fincan, bol kremalı ve şekerli kahve doldurdu. “Onu sandığımdan daha iyi tanıyormuşsun.”

“Ben onu tanımazken o beni tanıyordu.”

Güneş bütün renkleriyle birlikte pencerelerden içeri dolarken sessizce kahvelerimizi içtik.

YIRMİ YEDİNCİ BÖLÜM

Mutfak masasında oturup ailemin teker teker uyanmasını bekledim. James'e varıncaya kadar her biri, özellikle de Henry, Toby öldüğü için ne kadar üzüldüğünü söyledi.

Pembe pamuklu sabahlığıyla kahve içip bizi izleyen Lily halam hariç. "O adam nasıl olur da senin gibi bir kıza korkutucu gelmez hâlâ anlayamıyorum," dedi.

Lily halama ben değil ama Henry yanıt verdi.

"Annabelle onun arkadaşıydı," dedi ama Lily halam küçümsercesine burnundan soludu.

"O paltoyu neden giyiyorsun, peki?" diye sordu. "Betty'yi bulmaya yardım etmek için gelen Jordan'ın giydiğine benziyor."

Annem bir şey demek üzereydi ama babama bakınca onun başını iki yana salladığını gördü ve her ikisi de, "Sorun değil, anlat bakalım," dercesine başlarını salladılar.

Büyükbabam bana doğru eğildi, sonra da başını sallayarak geri çekildi. "Bu benim eski paltom," dedi. "Sana da çok

yakışmış, Annabelle. Belki kolları biraz uzun olabilir.”

Paltonun sağ cebinden eldivenleri çıkarıp masanın üzerine koydum.

“Bunlar da en sevdiğim eldivenlerim,” dedi büyükbabam. “Ben de bunları arıyordum.”

“Jordan’ın da tıpkı bunlara benzer eldivenleri vardı,” dedi Lily halam usulca. “O gece yemek masasında eldivenini çıkarmamasının tuhaf olduğunu düşünmüştüm.”

Henry eldivenleri incelemek için geldi. “Bunlara benzemiyordu, o da bunları giymişti,” dedi. “Ahırdaki yeni tah-taları çakarken başparmağındaki karadut lekesini görmüş-tüm. Hatta lekenin Afrika’ya benzediğini düşünmüştüm.”

Kahvaltısını, tabağımın yanında sessizce durmuş yeniden giymeyi bekleyen eldivenlerden daha ilginç bulan tek kişi James’ti.

“Ama Jordan’ın eldivenleri neden sende?” diye sordu Lily halam. “Burada mı unutmuş?”

“Lily, onlar benim eldivenlerim,” dedi büyükbabam. “Ve o da benim paltom. Jordan’ın onlarla ne yaptığını ne biliyorum ne de bununla ilgileniyorum. Şimdi bana şekeri uzat bakalım. Sen de kremayı uzat, Annabelle. Yoksa bu kahveyi sade içmek zorunda kalacağım.”

Henry bana bakıyordu. Annemle babam sessizce izliyorlardı. Büyükanнем bir parça kızarmış ekmeğin üzerine reçel sürdü.

James çaktırmadan Henry’nin tabağındaki pastırmayı aşırı.

“Ama neden—” diye söze başladı Lily halam.

"Jordan değildi," dedi Henry gözleri bir baykuşunki gibi kocaman açılmış hâlde. "O Toby'ydi."

Büyükbabam çatalını bıraktı. "Kim Toby'ydi?"

"Jordan," dedi Henry. "Yemek masasında eldivenin tekini çıkarmıştı sadece. Yara izlerini görmeyelim diye."

"Saçmalama," dedi Lily halam kahve kupasına doğru kaşlarını çatarak. "Jordan çok iyi bir adam."

"Aynı zamanda nereden geldiği belli olmayan, bu paltoyu ve eldivenleri giyen bir adam," dedi büyükannem düşünceli bir şekilde. Merakla bana baktı. "Annabelle, neden o paltoyu giyiyorsun?"

Yine annemle babama bakıp son adımı attım. "Çünkü dün gece odamdayken üşümüştüm ve tazılar girişte bulamasınlar diye odama sakladığım paltoyu giydim."

Artık James bile dikkat kesilmişti. "Tazılar neden girişe gelsinler Annabelle? Bu çok aptalca."

"Ah, Tanrı aşkına," dedi Lily halam. "Toby bir kez olsun bu eve gelmedi ki. Dolayısıyla büyükbabanın paltosunu da giymedi."

"Jordan, Toby'ydi," dedi Henry. "Öyle değil mi, Annabelle?"

Başımla onayladım. "Evet, öyle Henry. Sen de haklısın Lily hala, o gerçekten de iyi bir adamdı."

Bunun ardından gelen karmaşada soruları babamın yanıtlamasına izin verdim. Bu sırada Lily halamın yüzü önce bembeyaz, sonra kıpkırmızı, ardından tekrar bembeyaz ke-sildi.

Ellerimi, büyükbabamın paltosunun koca ceplerine sok-

tum. Halamın bu yeni aydınlanmayla boğuşmasını izlerken ben de yeni bir keşif yapmıştım.

Utanç hakkında fazlaca şey bilen Toby bize Lily halamı bile utandıracak kadar kuvvetli bir şey bırakmıştı.

Sol cebin dibinde soğuk ve sert bir şeye dokundum. Çekip çıkarmaya çalıştımsa da kumaşa iğnelenmişti.

"Bunun cebinde bir şey var," dedim ayağa kalkarak.

Herkes konuşmayı bıraktı.

İki elimle birden uğraşabileyim diye paltonun düğmelerini çözdüm.

İğneyi çözdüğümdeyse bunun, ortasında bir yüzün oyulu olduğu çelengin içine yerleştirilmiş altın bir yıldız olduğunu gördüm. En üstte de 'KAHRAMANLIK' yazılı çubuğun üzerine tünemiş kartal figürü vardı.

Arkasını çevirdim.

"Toby'ye ne demiştin?" diye sordum Lily halama yavaşça. "Canavar mı? Kaçık mı?"

Yıldızı babama verdim. O da bunu yakından inceleyip arkasında yazılı olan şeyi yüksek sesle okudu. "ABD Kongresi'nden Tobias Jordan'a." Lily halamınki kadar beyaz bir suratla bana baktı. "Annabelle... bu Şeref Madalyası!"

"Ver bir bakayım," diye terslendi Lily halam. Bir çıkış yolu bulabilmek için ince eleyip sık dokuyarak madalyayı kurcaladı ama bir çıkış yoktu. "Yani adamın savaş kahramanı olduğunu nereden bilecektik ki?" dedi madalyayı büyükbabama uzatırken. O da yıldızı âdeta bir camı tutar gibi nazıkçe eline almıştı.

"Öyle değildi zaten," dedim. "Polis onu dün gece öldür-

memiş olsa bunu sana kendisi de anlatırdı.”

Okula gittim ama o güne dair tek bir şey bile hatırlamıyorum.

Çoğunlukla Betty’nin ölümünün konuşulduğuna ve Benjamin’in, o ayın büyük çoğunluğunda Andy’nin el koyduğu sırasına geri döndüğüne eminim. Andy’yi bir süre okulda görmeyi beklemiyordum. Ve ondan bir daha asla korkmayacaktım.

Henry’nin günün sonunda James’le birlikte koşarak gitmek yerine okul bahçesinde beni beklediğini de hatırlıyorum.

“Bizimle yürümek ister misin?” diye sordu.

Başımı iki yana salladım. “Merak etme, ben iyiyim. Siz gidin. Evde görüşürüz.”

İşin aslı, yanımda birinin, özellikle de artık bana gerçek bir insan muamelesi yapan bir erkek kardeşin olması hoşuma giderdi.

Ama olmam gereken bir yer vardı ve oraya yalnız gitmeliydim.

Bu kısa kasım gününde sadece birkaç saatlik aydınlık kalmıştı ve biraz yolum olmasına rağmen Betty’nin önümü ilk kestiği yerde bir süre duraksayarak yoluma devam etmeden önce o kıza söylemem gereken bir iki şey vardı. Ona hem onu hem de kendimi affetmeye çalıştığımı ama bunu yapıp yapamayacağımı bilmediğimi anlattım ve tabii ki bir karşılık alamadım.

Daha sonra da büyükbabamın bir vakitler kurt çukurlarının kazılmalarına yardım ettiği yere gidip orada biraz zaman geçirdim.

Ama orada ölen kurtlar da sessizlerdi. Ve ancak orada durup dinleyince haftalardır onları işittiğimi fark ettim.

Kilitlerini açacak denli cesur olursam belki bir gün Toby'nin hikâyelerini de anlamama yardımcı olurlardı.

Toby'nin tütsü barakası şimdiden onu özlemeye başlamıştı.

Bir örümcek Toby'nin uyuduğu yerin üstündeki bir ağa yumurta kesesi bırakmıştı; yumurtadan yeni çıkan yavruların önümüzdeki ilkbaharda buzlar çözüldüğünde örümceğin, çam dallarından yaptığı yuvaya indiklerini canlandırdım gözümde.

Köşede, Toby'nin ateşi için açtığı bacanın yakınında bir rakun izi vardı. Buraya bir daha gelemeyeceğimi anlamıştım.

Kalan fotoğrafları duvardan çıkarmak uzunca bir zamanımı aldı.

Toby'nin reçine kullanmış olması iki anlama geliyor olabilir. Kullanacak başka bir şeyi yoktu ya da burada sonsuza dek kalma niyetindeydi.

Her ikisi için de ağladım.

Fotoğrafları çıkarmak için soyma bıçağı getirmiştım; önce her bir fotoğraftaki reçineyi ısıtmak için elimi üzerine bastırıyordum ama yine de en inatçı olanların çoğuna zarar ver-

miştim.

Çıkardıklarım bu işlem den ötürü kırışıyorlardı ve çoğu da arkalarındaki kâğıt çıktığı için incelmışti. Fotoğrafları ışığa tuttuğumda her birinin bir kısmı parlıyor gibiydi. Bu hoşuma gitmişti.

Kısmen hava kararmadan önce eve dönebileyim diye ama çoğunlukla da fotoğrafların aslında ait oldukları yerin burası olduğuna inandığımdan birkaçını burada bıraktım. Adamotları arasında kestiren geyik, çilek tarlasında fare peşinde koşan, kuyruğunun ucu beyaz bir ok ucuna benzeyen bir kızıl tilki...

Yanıma son aldığım fotoğrafta, Kaplumbağa Kayası'nda duran bir kartal vardı. O kadar güzeldi ki onu neredeyse bırakacaktım ama tam da bu yüzden yanımda götürmeye karar verdim.

O akşam eve girdiğimde azarlanacağımı düşünüyordum. Ama onun yerine annem bana sadece, 'Merhaba,' deyip bir önlük verdi.

Henry mutfağa gelip de beni gördüğünde rahatlayınca ona fotoğraf yığınını verdim.

"Toby bunları bıraktı," dedim. "İstersen fotoğraf makinesi benim odamda. Yeni bir film de taktım. Her makarayı sırayla kullanabiliriz."

"Ya ben?" dedi James, rakun postundan şapkasıyla hopyaya zıplaya mutfağa girerken. Görünüşe bakılırsa büyükanne ona Vahşi Batı hakkında yeni bir kitap okumaya başlamıştı.

"Sen de fotoğraf çekebilirsin," dedim.

"Daniel Boone çeker miydi?"

"Sanmam," dedi Henry.

"O zaman ben de çekmem," dedi James kendisine özel vahşi ormanına doğru dörtmala koştururken.

Henry bana döndü. "O zaman fotoğraf makinesi sadece bizim olacak," dedi.

Ve bunu öyle bir şekilde söyledi ki bana yakında yeniden mutlu olabileceğimi düşündürdü.

Betty'nin cenazesi tuhaftı. Kilisenin her bir sırası çoğunluğu Betty'i hiç görmemiş ama onun büyükannesiyle büyükbabasını tanıyan, babasının gençliğini bilen ya da kızın korkunç ölümünü duyup onu düzgünce uğurlamak isteyen insanlarla doluydu.

Betty'nin çekip gitmiş olan babasını kızın odasındaki fotoğraflardan tanıdım. Öndeki sırada oturmuş, avuçlarını yüzüne kapayıp ağlayan annesinden uzakta bir yer seçti.

Yüzünün kuru olduğunu görebilecek bir yerde otuyordum. Ama *Sana Daha Yakın, Tanrım* ilahisini söylemek üzere ayağa kalktığımızda oturduğu yerde iki büklüm oldu. Omuzları titrerken sonu gelmeyecek bir şekilde gözlerini ovuşturdu.

Betty'nin büyükbabası tabutu kendisi yapmış, onu beyaza boyamıştı. Tabutu Betty için kazdıkları o çamurlu çukura koymalarının yazık olacağını düşündüm. Üstelik Betty'yi orada tek başına, sadece tabutunun üzerine bıraktığımız, çoğunluğunu ölmekte olan tarlalardan topladığımız, yabani

yıldız çiçeklerinin ve altın başakların oluşturduğu çiçeklerle bırakmak da çok zalimce gelmişti.

Ama yine de bazıları daha geç olmakla birlikte hepimiz eninde sonunda onu orada bıraktık. Ertesi gün mezarlıktan geçtiğimizdeyse geride çıplak bir toprak tümseği dışında bir şey yoktu; Betty'nin son durduğu toprağın üzerine de parça parça çiçekler ve yapraklar saçılmıştı.

O artık bu dünyadan gittiği için bana nisan ayının ani soğuklarını anımsatıyordu. Babamı yeni açmış hassas çiçekler donmasın diye şeftali bostanında yakılan ateşi beslemek için bütün gece uyanık tutan o soğukları...

Bu çiçeklerden bazıları hayatta kalıp topraktaki diğer meyveler gibi sapasağlam olacaktı. Bazıları da dallarda solacak, donla ölecek, mahvolacaktı.

Bana göre Betty hem çiçek hem de dondu.

Toby'nin cenazesiye ötekinden çok farklıydı.

Pek zengin değildik ama Toby'nin cesedini evine getirtip kilise mezarlığı yerine Kurt Çukuru'nun üstündeki tepeye gömdürebilmiştik; mezarın üzerine de adıyla birlikte doğum ve ölüm tarihlerini yazdırmıştık.

Toby'nin ne zaman doğduğunu öğrenmek kolay olmuştu. Bunu bize hayatta kalan hiçbir akrabası olmadığı bilgisini de veren ordu söylemişti. Onlara ölüm tarihini verenler de bizler olmuştuk.

Bize Toby'nin madalyayı hak etmek için ne yaptığını anlatan bir yığın bilgi gönderdiler ama ben Toby'den bu hikâyeyi

dinlemediğim zaten ve hiçbiri şu an zerre önem taşı mıyordu. En azından benim için.

Toby'yi gömdükten sonra hep birlikte tepede toplandık. Çoğunlukla sessizce durduk; bu ona uygun bir veda gibi görünüyordu.

Ama Lily halam beni şaşırttı. "Bu adama karşı ön yargılı davrandığım için pişmanım," dedi. Toby başka bir yerdeymiş gibi onun mezarına değil de uzaklara bakıyordu... Sanırım bana her ne kadar öyle gelmese de gerçek buydu, o artık uzaklardaydı.

Bir süre sonra büyükannemle büyükbabam yavaşça eve doğru yola koyulurlarken Lily halam da onların arkasından gitmeye başladı.

Annemle babam da beni öpüp gittiler.

"Hadi gel Annabelle," dedi Henry karanlık çökmeye başlarken. "Haydi, gidelim."

Ama ben daha gitmeye hazır değildim, böylece Henry de kaldı; epeyce uzaklara koşturmuş olan James de merakla geri gelip Toby'nin mezarının oradaki çimenlere yattı ve uzun uzun tepemizdeki bulutlardan bahsetti.

Ardından hep birlikte eve gittik.

Sonraki yıllarda zaman zaman Toby'nin mezarının yanı başındaki tepede oturup, Kurt Çukuru'na bakar ve ona hayatımı anlatırdım.

Çukur anlattığım her şeyi dinliyor gibi gelirdi. Yüzyıllar boyunca işittiği tüm o hikâyeleri merak ederdim. Kapana

kıstırdıkları kurtların umutsuz karmaşası... Belki de yem kokusuyla kandırılmamış olan bir tanesi güvenli bir şekilde çukurun kenarında gezinip aşağıda ölüme mahkûm edilen arkadaşlarına bakmıştı. Sonra ertesi sabah adamlar yanlarında silahlarla geri gelince ormana çekilmişti.

O kurdu, savaşma isteği ve kendisi de yara almışçasına duyduğu yaşama arzusu arasında sıkışıp kalmış bir hâlde hayal ettim. Tepesindeki gök kubbe ne kadar parlak, onun hercai aydınlığında yetişen çiçekler ne kadar güzel olursa olsun, bu çukuru karanlık bir yer olarak düşünmekten kendimi alamıyordum.

Ama Kurt Çukuru aynı zamanda, on iki yaşına basmadan önceki o yıl doğruyu söylemeyi öğrendiğim yerd de. Bu arzu ne kadar baştan çıkarıcı olsa da bir yerlere sığınmanın imkânsız ve hatta yanlış olduğu konularda doğruyu söylemeyi...

Toby'ye mümkün olduğunca çok şey anlattım. Bildiği daha büyük iblislerden kaçtığı için onu suçlamadığımı söyledim. Ve kendi teslimiyetine rağmen bana yanlışları düzeltme imkânı sunduğu için de teşekkür ettim.

Fakat rüzgâr sözcüklerimi bulutların gölgeleriymişçesine süpürüyordu; kimin işittiğinden çok hâlihazırda söylenmiş olmaları önemliymiş gibi...

Böylesi benim için de gayet makuldü.

TEŞEKKÜR

Kurtlara Selam Söyle'ye katkılarından dolayı müteşekkirdiğim birçok insan var. Herkesten önce, Batı Pennsylvania'daki kırsal yaşam hakkında anlattığı ve bana ilham veren hikâyeleri için annem Mimi McConell'a teşekkürler. Zihnimde onlarca yıldır iyice şekillenen ailesi ve bahsettiği çiftlik, bu kitaptaki otantik ortamı yaratmama yardımcı oldu. Babam Ronald Wolk ile kız kardeşim Suzanne Wolk, ilk okuyucularımdı; ikisinin de sevgileri ve destekleri paha biçilmez. Eşim Richard, içgüdüleri ve destekleriyle daha iyi bir yazar olmamı sağlayan çocuklarım Ryland ile Cameron'ın yanı sıra kardeşim Cally de her zaman yanımdaydı.

Yazar ekibim Bass River Revisionists; iyi ve kötü zamanlarımda hep arkamdaldı, keskin zekâları ve sıcacık kalpleri için sonsuza kadar minnettar kalacağım; özellikle de beni aralarına çağıran ilk kişiler olan Julie Lariviere ve Maureen Leveroni ile ayırdığı onca zaman için, yeteneği ve işime gösterdiği alaka için Deirdre Callanan'a minnettarım. Birlikte çalışmaktan ne kadar keyif aldığımı, yazdıklarımın zaman

ve dikkat istediğini her daim bilen iş arkadaşım Robert Nash'e teşekkürler.

Aynı zamanda başka bir temsilciyle daha iyi hareket edebileceğimi düşünen önceki temsilcim Dan Green'e de bir teşekkür borçluyum. O da tıpkı Writer House'daki muhteşem temsilcim Jodi Reamer ve harika editörüm Julie Strauss-Gabel gibi olağanüstüdür. Tüm Penguin Young Readers ekibi bu kitap için profesyonel bir şekilde ve tutkuyla çalıştı. Daha iyi bir ekip düşleyemezdim.

Son olarak beni Kurt Çukuru'na götüren ve dönüş yolunda da elimi bırakmayan Annabelle'e teşekkürler. Onun kadar cesur olabilmeyi dilerdim.

1956 yılında Baltimore'da doğan Lauren Wolk, Brown Üniversitesi İngiliz ve Amerikan Edebiyatı'ndan mezun olmuştur. Çeşitli yerlerde editörlük ve yazarlık yapıp pek çok projede yer almasının ardından Cape Burnu Sanat Merkezi'nde yöneticilik yapmaya başlamıştır. Kalem aldığı *Kurtlara Selam Söyle* isimli romanıyla pek çok ödül almıştır.